

आचार्यश्री भ्रातृचन्द्रमूरिप्रियन्थमाला पुस्तक ३२ थी ३०

श्रीजैनराससंग्रहः

प्रथमभागः ॥

संग्राहकः—

भ्रातःस्मरणीय पू० आचार्यदेव—
जं० यु० प्र० भ० उ० भ०—
श्रीभ्रातृचन्द्रमूरीश्वरजी साहेबना शिष्य—
मुनिश्री मागरचन्द्रजी.

को. १-०-०

आचार्य श्रीभ्रातृचन्द्रसूरि ग्रन्थमाला पुस्तक-३२ थी ३९.

श्रीपर्वतगपुरीयवृहत्पागच्छाधिराजश्रीपार्वचन्द्रसूरि—
सद्गुरुभ्यो नमः ॥

श्रीजैनरास-संग्रहः प्रथमभागः ॥

संग्राहक तथा संशोधक :—

मुनिराज श्रीसागरचन्द्रजी महाराज.

प्रकाशक :—

श्रीपार्वचन्द्रसूरिगच्छीयश्रीजैनहठीसिंगसरस्वतिसभा तरफथी

शाह गोकलदास मंगलदास.

लुहारनी पोळ—अमदावाद.

आ पुस्तक श्री ‘उत्कृष्ट’ मूलणालयमां पा. पुरसोत्तम शंकरदासे
चाष्णु. रीचीरोड—अमदावाद.

वि. सं. १९८७. प्रथमावृत्तिः प्रत २५०. सन १९३०.

मूल्य रु. १-०-० पोस्टेज अलग.

॥ श्रीभ्रातृचन्द्रसूरिष्टपदी ॥

“ ब्रजराज आज साँवरो बंसी बजा गयो ” इत्यनेन रागेण गीयते.

श्रीभ्रातृचन्द्रसूरिराजमर्थदायकं ।

भजस्व हे सखे ! गुरुं विरागिनायकम् ॥ टेर ॥

संसारमेतमुज्जितुं समीहसे यदा ।

मुक्तिं च यातुमिच्छसि प्रमोदतस्तदा॥ श्रीभ्रातृ० ॥१

प्रवेशमीहसे यदा धियो निवेशने ।

तदा मनः प्रसारयेमर्मोपदेशने ॥ श्रीभ्रातृचन्द्र॥२॥

करालकाल एष संनिधौ समागतः ।

किमीक्षसे विनश्वरं फलं हि रागतः॥ श्रीभ्रातृचन्द्र॥३

विहाय कर्म शास्त्रमर्म धर्मकर्मणे ।

ग्रहीतुमीहसे यदा तदा सुर्शर्मणे ॥ श्रीभ्रातृचन्द्र॥४॥

श्रीपार्श्वचन्द्रसूरिराजवंशदीपकं ।

सुमुक्तिराजधानिकाध्वनःसमीपकम्॥ श्रीभ्रातृ० ॥५

तपःप्रकर्षनिर्जितोरुपञ्चसायकं ।

महानिदेशनासुधारसप्रपायकम् ॥ श्रीभ्रातृचन्द्र ॥६॥

नित्यानन्देन रुचिता भाईलालेन गापिता ।

आचार्यभ्रातृचन्द्रस्य षट्पद्यास्तां मुखाम्बुजे ॥७॥

१ समीपयतीति समीपकस्त-मुक्तिराजधान्याः सामीप्यदर्शकम्.

॥ श्रीभ्रातृचन्द्रसूरीश्वरस्तुतिः ॥

श्रीपार्वचंद्रसूरीन्द्र नागपुरीन्द्र तपगण नभमणी,
तस पट्टपरंपर गणयुरंधर हेमचंद्रसूरि गुणी ।
निग्रथ गुरु तस पाटराजे आज गाजे मुनिवरा,
भवि भक्तिभावे नमो निशदिन भ्रातृचंद्र सूरीश्वरा. १

छे शांत दांत महंत किरियापात्र समता सागरु,
पंडितप्रवर विद्वान् बुद्धिनिधान विद्या आगरु ।
अघ ओघवारक महाप्रभावक धर्मधोरी युरंधरा,
भवि भक्तिभावे नमो निशदिन भ्रातृचंद्र सूरीश्वरा. २

छे भव्य आकृति धर्ममूर्ति प्रभुतुल्य मनोवृत्ति,
तप तेज दीपे कदि न छीपे भाग्यनी चढती रती ।
वली शरद शशिसम सौम्यकांति शांतिवान शुभंकरा,
भवि भक्तिभावे नमो निशदिन भ्रातृचंद्र सूरीश्वरा. ३

गुरु गच्छनायक ज्ञानदायक संघमां लायक मुदा,
गत रागरोष न दोष जरिए तोष सुखदुःखमां सदा ।
छत्रीस गुणगण युक्त सूरीश्वर चरण गुणथी अलंकर्या,
भवि भक्तिभावे नमो निशदिन भ्रातृचंद्र सूरीश्वरा. ४

जिण भाण अस्त थतां सूरीश्वर ज्ञानदीप प्रकाशता,
मिथ्यांधकार विकार टाळी भविकजन प्रतिबोधता ।
शुभच्छंद सांकल्घंद कहे पावनकरी भारतधरा,
भवि भक्तिभावे नमो निशदिन भ्रातृचंद्र सूरीश्वरा. ५

समर्पणपत्रिका.

जगतश्रेष्ठिगुरु पूज्यपादश्रीहर्षचंद्रसूरीश्वरचरणानुचर-
पंडितप्रवरश्रीसुक्तिचंद्रगणिसुशिष्य-

श्रीमन्नागपुरीय-बृहत्पगच्छाधिराज-युगप्रवराचार्य
जंगमतीर्थराजतुल्य-सहस्राष्टश्रीयुत-परमपूज्य
सद्गुरु-भट्टारक-श्रीभ्रातृचंद्रमूरीधर महाराज !

आप श्रीमान् सेवक जनमनवांछितपूरक कल्पवृक्ष-
सदृश हता, सत्यप्रवचनोपदेष्टा होवाथी भविजीवोद्धारक
-भविजनतारकप्रवहणरूप हता, प्राचीन जैनशैली मुजब
विधिपरंपरा पदधारक शुद्धक्रियानुष्ठानवंत हता, शांत
रसना समुद्र, सुरूपगुणाकर, वचनातिशयवंत, चारित्र-
पात्रचूडामणि, कुमतांधकारनभोमणि हता, अने मुनिजन
मनमानसहंस होइ उग्रविहार मुक्त भारतभूमंडलमां
विचरी स्वपरनुं सदा कल्याण कर्या करता हता.
इत्यादि प्रातःस्मरणीय सद्गुणोथी लोभाइ आकर्षयिला
मनोभावसह, आप परमोपकारी गुरुराजना सद्गुणोनुं
सदैव स्मरण रहेवा हितार्थ आ “श्रीजैनरास संग्रहः
प्रथमभागः” नामक परम लाभदायि पुस्तक समर्पण
करी अत्यानंद पायुं छुं ते आप सेवक श्रेयकारी
स्वीकारी लइ आभारी करशोजी !

जगत् श्रेष्ठिगुरु श्रीहर्षचंद्रसूरीश्वरचरणानुचर—
पंडितप्रवर महर्षि श्रीमुक्तिचंद्रगणिसुशिष्य—

श्रीमन्नागपुरीयवृहत्पाणगद्भाषिराजश्रीन्नातृचन्द्रसूरिसङ्गस्त्रोनमः॥

युगप्रवर भट्टारकोत्तम भ० पूज्यपाद जैनाचार्यवर्य—

श्रीभातृचंद्रसूरीश्वरजी महाराज.

उपकार.

श्रीजगतश्रेष्ठिगुरुपूज्यपादशास्त्रविशारदश्रीहर्षचंद्र-
सूरीश्वरचरणोपाशकविनेयपंडितप्रवरमहर्षि-
श्रीमुक्तिचंद्रगणिसुशिष्य-

परमपूज्य प्रातःस्मरणीय परमगुणान्वित स्वच्छ
मति गति रति (भाग्य) यशवंत गच्छपति श्रीमान्
भट्टारक श्रीभ्रातृचंद्रसूरीश्वरजीमहाराजना सुविनयी
सुशिष्य साक्षर परमोपकारी चारित्र पात्र चूडामणी शांत-
दांतादि मुनिगुणगणयुक्त पू० मुनिराज श्री साशुरचंद्रजी
महाराज जेओ साहेब आ परम लाभकारी पुस्तकने
प्रसिद्धिमां लाववा हितार्थ अलग अलग स्थलेथी पर-
मोपयोगी रासाओनो संग्रह एकत्र करी लखावी सुधारी
आपवामां अवर्णनीय काळजीपूर्वक ध्यान आपी पोताना
पठन पाठन क्रियानुष्ठानादि करवाना महान् कीमती
समयनो भोग आच्यो छे अने भव्यजीवोना आत्म-
कल्याणनो मार्ग खुल्लो करवा खंत राखी छे, ते माटे
शुद्धांतःकरण पुरःसर तेओश्रीनो उपकार मानी
अत्यानंद पासुं छु !

ली. प्रकाशक.

अनुक्रमणिका.

मुनिराज श्रीविमलचारित्रगणिकृत-

१-श्रीअंजनासुंदरो चरित्र-रास. पृष्ठ १ थी ४२ शुधीमाँ

महर्षिश्रीब्रह्ममुनिकृत-

२-श्रीचारप्रत्येकबुद्ध चरित्र-रास. पृष्ठ ४३ थी ७८ ५५

वाचकवर श्रीकर्मचंद्रगणिकृत-

३-मोहचरित्रगमित-अदारनात्रा चोपाई. पृष्ठ ७९ थी ९५ ५५

महोपाध्याय श्रीकर्मचंद्रगणिकृत-

४-श्रीरोहिणीनो चोपाई बद्ध-रास. पृष्ठ ९६ थो १४७ ५५

पंडितप्रवरश्री महर्षि निहालचंद्र कविवरकृत-

५-जगत शेठाणी श्रीमाणिकदेवी रास. पृष्ठ १४८ थी १६० पर्यन्त

कविवर कृषिश्रीदलभद्रकृत-

६-महातपस्वि श्रीपूंजामुनिनो रास. पृष्ठ १६१ थी १६३ पर्यन्त

वाचनाचार्यश्रीसमयसुंदरगणिकृत-

७-महातपस्वि श्रीपूंजामुनिनो रास. पृष्ठ १६४ थी १६७ पर्यन्त

आचार्यवर्यश्रीसमरचंद्रमूरीश्वरजी महाराजकृत-

८-श्रीसताधुगुणरससमुच्चय-रास. पृष्ठ १६८ थी २२३ पर्यन्त

प्रस्तावना.

श्रीजैनरास संग्रह; मथुम भागमां आठ रास आवेला छे.
ते संबंधी अवश्य जाणवा जोग्य लेसमात्र अत्रे जणाववा
इच्छा छे विशेष तो ते ते ग्रन्थो वांचवाथी वाचक पोते स्व
बुद्धि अनुसारे जाणसे.

१—श्रीअंजनासुंदरी चरित्र-रास. पृष्ठ १ थी ४२
शुधीमां आवेल छे. तेना कर्ता—श्रीमन्नागपुरीयद्वहत्तपागच्छीय
महामहोपाध्याय श्रीरत्नचारित्रगणिजीना शिष्यरत्न साक्षर
मुनिराज श्रीविमलचारित्रजी छे. आ चोपाई—रासनी रचना
तेमणे स्मात् जिनालयथी शोभतु द्व्यग्नोर नगर ‘नगीना सुद्धेर’
मां विक्रम संवत् १६६३ ना मागसर मासना बीज दिन
गुरुवारे करी छे. तेनी सर्व गाथा ४०४ छे. (पर्व भवग्रां श्री
जिन प्रतिमाजीनी आशात्रना करवाथी केवा प्रकारना कर्म
बंधाय छे अने तेथी केवी रीतना दुःखो जीवात्माने भोगववा
पडे छे ! तेनो चितार हाबेहुब कविवरे आलेखेलो छे. वली
पवित्र अने दुर्गति नाशकरनार शीलब्रत पालन करवाथी
सर्व दुःखोनो नाश तथा सर्व सुखोनी प्राप्ति थाय छे, तेनुं
वर्णन ग्रन्थकारे अदभुत करेल छे. कविता घणी सुंदर अने
सरल छे, तेनी साथे उत्तम भाववाही पण छे. कविवरे गुज्जराती
भाषामां काव्यबद्ध रास रूपे रचना करी पोतानुं पांडित्य

प्रगटरूपे जणावी आपेल छे. आ ग्रन्थकारे बीजा पण ग्रन्थ रत्नो रच्या हशे ? पण ते मने उपलब्ध थया नथी, किंतु तेमना रचेला स्तवन, सज्जाय, गुरुपद महोत्सवगुणभास विगेरे जोवामां आवे छे. तेमनी जन्मभूमी विगेरेनो ईतीहास जाणवामां आवेल नथी. आ रासनी रचना करनार मुनिराज चारित्रिपात्र आत्मार्थी हता.

२-श्रीचारपत्येकबुद्धचरित्र-रास. पृष्ठ ४३ थी ७८ शुधीमां छे. तेना कर्ता श्रीमन्नागपुरीय वृहत्तपागच्छीय युग-प्रवर क्रियाउद्धारकरी शुद्ध मुनिपृष्ठं प्रवर्तावनार सिथिलाचारने दूर करनार श्रीजैनसिद्धान्तानुसारक्रिया मार्गनो निखालश हृदये उपदेश करनार बालब्रह्मचारी परमपूज्य श्रीपार्वचंद्र सूरीश्वरजी महाराजना शिष्य शास्त्रविशारद महर्षि श्रीब्रह्ममुनि छे, तेमणे विक्रम संवत १७९४ वर्षे आ रासनी रचना करी छे. श्री उत्तराध्ययन सूत्र तथा द्वितीयी आ चोपाई रासने रच्यो छे// आ चारे प्रत्येकबुद्ध समान आयुष्यवाला साथे दीक्षा तथा साथे केवलज्ञान तथा साथे सोक्ष गणेला छे. गुजराती भाषामां काव्यबंध आ चोपाईनी रचना करेलछे. कविता सरुल साढी अने भाववाही छे. एमणे ग्रन्थो घणा कर्या छे. जेवा के-१-श्रीजंबूद्धीपप्रज्ञमिद्वित्तिः, २-दशाश्रुतस्कंधसूत्रवृत्तिः, ३-श्रीपाक्षिकसूत्रवृत्तिः, ४-प्रतिमास्थापनप्रबंध, ५-श्रीसुमति नागिलनो रास, ६-सैद्धांतिकविचार, ७-चोपर्वीव्याख्या, ८-सुधर्मागच्छ परीक्षा, ९-उत्तराध्ययन सूत्रनी स्वाध्यायो १०-

अढार पापस्थानवर्जननी सज्जायो. ११—परमेश्वरप्राघूर्णक स्तवन, १२—श्रीनेमृताथजी विवाहलो, १३—श्रीपार्वतीनाथजी विवाहलो, १४—साधुवंदना, १५—श्रीनेमिनाथ प्रबंध, १६—मृगापुत्रचरित्र, १७—श्रीनेमिथुल, इत्यादिक ग्रन्थो तथा स्तवनो, स्तुतियो, नमस्कारो, पदो तथा सज्जायो विगेरे घण्ठु कर्यु छे. तेमनी जन्मभूमि मालवा देशमाँ आंजणोट नगरमाँ सोलंकी क्षत्रीयवीर पद्मदेवराय पीता तथा सीतादेवी माताने त्याँ जन्म थयो हतो. अने जेमणे किशोरवयमांज पूर्वसंचित पुन्यप्रकृति संयोग वश पोताना भाइ साथे माता पितानी रुजा मेलव्या. शिवाय द्वारकाजीनी यात्रा करवा माटे प्रयाण कर्यु हतुं “शुभात् शुभं जायते” एवुं थयुं के मार्गे चालतां शिर-लार तीर्थना प्रदेशमाँ पूर्व पुन्योदयना प्रभावे परमपूज्य जैनाचार्य श्रीपार्वतचंद्र महाराजजी महाराजनी भेट थइ सूरिजीने वंदना करी पोते तेनी अगाडी बेठा, एटले सूरिवर्ये हलुकर्मी योग्य जीव जाणीने शुद्ध धर्मोपदेशनो लाभ आप्यो एथी ते वचनाप्रत पान करतां मनमाँ वैराग्यभावने जन्म मल्यो, एटलुंज नहीं ते वैराग्ये सत्य वैराग्यनी दीक्षा लेवानी तेमने फरज पाडी के तेमणे पण द्वारका जवानुं द्वार बंध करी जन्मोद्धार करवानुं द्वार खोलवा मन दीधुं. धार्यु हतुं शु अने थयुं शु. “वाह ! भवितव्यता ? तारी प्रबलता ?” एटले के धार्यो हतो द्वारका दर्शननो लाभ अने शुद्ध चारित्रनो लाभ थयो. गुरुश्रीए नाम राख्यु बह्यमुनि त्यारपछी मुनि

धर्म योग्य क्रिया अनुष्टुप्नना सुत्रोनो अभ्यास कराव्यो अनुक्रमे विद्वान् थया, अने घणा ग्रन्थो तेमणे लख्या, पठीथी शद्गामां फुरक पड्यो तेथी सुधर्मांगच्छनी स्थापना करी, सूरीश्वर गुरुराजे तेमने बहु समजाया पण स्व आग्रह तेमणे छोड्यो नहीं. जीवने मोहराजा अनेक फंदोमां फसाववा सदा सावचेत रहा करे छे, तेना सकंजुग्मांथी बचवुं सहेलु नथी, अप्रमादी सुगुरु वचनानुयायी श्रीजिनप्रवचनानुरागी आत्मार्थी विरल कोइ सदा सावधानतावालो स्वश्रेय साधी शके छे. आ चरित्रना कर्ता वैरागी निरंतर उद्योगी सूरवीरता पूर्वक जीवन जीवनारा हता. पोताना गुरुराज पासे सर्व सिद्धांतोनो अभ्यास कर्या हतो, तेथी प्रखर विद्वानोनी, पंक्तिना विद्वान् हता. सिद्धांतोनी टीकाओ जेवा महानकार्यमां पण तेमणे प्रयत्न करेल छे. श्रेष्ठ कविता शक्तिने धारण करनार हता, ऐतीह्यसिक ज्ञानमां विशारद हता. केटलाकोए एमने श्रीविजयदेव-सूरजीना शिष्य मान्यां छे अने विद्यागुरु तरिके श्रीपार्वचंद्र-सूरीश्वरजी हता, एम जणावे छे. पण पोते तो पोताना गुरु तरीके श्रीपार्वचंद्रसूरीश्वरजी छे एमज ग्रन्थोमां लखे छे.

३—मोहन्नरिति गर्भित—अढार नात्रा चोपाई. पृष्ठ ७९थी९५ शुधीमां छे. तेना कर्ता—श्रीमन्नागपुरीयवृहत्तपागच्छाधिराज श्रीपार्वचंद्रसूरिपरंपरानुगत श्रीराजचंद्रसूरि शिष्य उपाध्याय श्रीहीरानंदचंद्रगणिना प्रशिष्य महामहोपाध्याय श्रीधर्मसिंहगणिना शिष्य वाचकवर श्रीकर्मचन्द्रगणि छे. आ चोपाई—रासनी

રચના તેમણે પટણાનગર મધ્યે સ્વપર કલ્યાણના કારણે વિક્રમ સંવત ૧૭૬૨ ના વર્ષે માગસર વદી પંચમી ગુરુવાર સિદ્ધિયોગમાં કરેલ છે, પોતાના હાથની લખેલ પ્રતિમાં તે પ્રમાણે અંતમાં લખેલ છે. આ ચરિત્રની સર્વ ગાથા ૧૭૦ છે. શ્રીજિનેશ્વર પરમાત્માઓએ કુર્સની ગતિ બહુ વિશ્વમી બતાવેલ છે તેનો સ્ફોટ કરતા કુબેરદત્ત અને કુબેરદત્તનો જીવનવૃત્તાંતે વર્ણવતા કવિવરે ઘણીજ અસરકારક શૈલીથી ગુજરાતી ભાષામાં પદ્યબંધ ભાવવાહી કવિતામાં ગુંથેલ છે. તેની મજાહ તો વાંચનારજ જાણી શકે. મોહનીય કર્મન્દું સ્વરૂપ વિશેષતા પૂર્વક વર્ણિયો છે. આ રાસના કર્તા સંસ્કૃત, પાકૃત ભાષામાં સારા વિદ્વાન હતા. તેમણે પ્રાકૃત ગાથા બદ્ધ સદોપદેશનામા ગ્રન્થ તથા પ્રાકૃત ગાથાબદ્ધ કલિકાલસ્વરૂપકુથનશ્તક નામા ગ્રન્થ રચ્યો છે. એ બે ગ્રન્થો તો મારી પાસે મોજુદ છે. તે શિવાય પણ તેમણે સારા સારા ગ્રન્થો રચ્યા હશે? આધ્યાત્મિક પદો-સ્તવનો સર્જાયોગણ તેમના કરેલા જોવામાં આવે છે. તેમજ ઘણા ગ્રન્થો તેમણે લખ્યા છે, તેથી સારા લેખક પણ હતા, તેમનો જીવન વૈરાગ્ય વાસિત આધ્યાત્મિક હતું. તેઓ મારવાડ, પૂર્વ, બંગાલ વિગેરે દેશોમાં વિશેષ વિચર્યા છે. તેમનો જીવન ઈતીહાસ વિશેષ જાણવામાં આવેલ નથી.

૪-શ્રીરોદ્ધીણિનો ચોપાઈ બદ્ધ-રાસ. પૃષ્ઠ ૯૬થી ૧૪૭ શુધીમાં આવેલ છે. તેના કર્તા-શ્રીનાગપુરીયવૃહત્તપાગચ્છ ગગનાંગણનભોગણી શ્રીપાર્વત્ચંદ્રસ્થૂરીશ્વર પરંપરામાં શ્રીજયચંદ્ર-

सूरीश्वर शिष्य वाचकवर श्रीपदचंद्रगणिना शिष्यरत्न वाचक श्रीकर्मचन्द्रगणी छे. बीजी प्रतमां लखाण छे के श्रीजयचंद्र-सूरीश्वरजी महाराजना शिष्य वाचकवर श्रीप्रमोदचंद्रगणिनीना शिष्य महोपाध्याय श्रीकर्मचंद्रगणी छे. आ बन्ने लेखमां सत्य शु छे ? ते तपासतां श्रीगौडीपार्वजिन स्तवन, गाथा १७नुं छे तेमां पण मुनिराज श्रीपदचंद्रगणिशिष्य मुनिकर्मचंद्र ए प्रमाणे बतावेल छे. आ चोपाई-रासनी रचना तेमणे श्रीजालोर नगरमां सोबनगिरि श्रीपार्वनाथ जिनेश्वरना प्रसादे--कृपाथी विक्रम संवत् १७३०ना कार्तक शुदी पंचमी (ज्ञानपंचमी) रविवारना दिवसे श्रीजैनाचार्य पदचंद्रसूरीश्वरजीना पटधर ज्ञान तप तेजथी दीपता आचार्यवर्य श्रीमुनिचंद्रसूरीश्वरजीना विजय राज्यमां करेल छे. आ चोपाई-रासनी ढालो २९ छे अने सर्व गाथा ७७७ छे. आ सर्व बीना रासना अंतमां कर्ता पोते लावेला छे. आ रोहिणी चोपाई-रास ग्रन्थनी रचना “ श्रीगौतम पृच्छागन्थ ” मां अडतालिश पुन्य पापना फल पूच्छया छे तेमां २९मो पुन्य पाप फलनुं प्रश्न छे-श्री गौतमस्वामी गणधर श्रीवीर परमात्माने बे हाथ जोडी अंजली करी पूच्छयुं के हे भगवन् ! इया कर्म करीने जीवने खायुं पीयुं पचे नहि ? जरे नही ? तेना उत्तरमां शासनपति श्रीवीरवर्धमानस्वामि परमात्माए फरमाव्युं के हे गौतम ! श्रमण मुनिमहात्मा अण-गारने एवो अहार आपे के जे आहारने कोई खावा पीवा इच्छे नही, वांछे नही, जेनो नाम पण कोइ छे नही-एवो

अनिष्ट, असार, उच्छिष्ट, छांडवा योग्य आहार आपे ते
जीव आभव परभवमां भमतां कृतदुष्टकर्मना प्रतापे दुःखोने
ओगवतां दुःखोनो अंत छेह तप धर्म विना पामे नही, सोहिणी
नो जीव दुर्गंधानी माफक, ए स्वरूपने वर्णवता रासकारे आ
ग्रन्थनी उत्पत्तिनो मूल श्रीगौतमपृच्छा ग्रन्थ जणावेल छे.
विषय कष्णयमां राचीमाची रहेल जीवात्मा केवा माडा कर्म
बांधे छे तेनो चितार आकर्षक भाषामां चोपाई कर्ताए बहु
श्रेष्ठ वर्णन करेल छे. आ चोपाईनी कविता सरल रागरागणी
देशीमां गुजराती भाषामां क्वचित् मरुधर भाषामां काव्य
बद्ध रूपे रची छे. ते ते भाव लाववामां अद्भुत पोतानी
कविता शक्ति बतावी आपेल छे, आ कविनी कवितामां
प्रसादभाववाही पणुं जल्की रहेल छे. आ कविवरे बीजा ग्रन्थो
बनाव्या हशे ? पण तेनी प्राप्ति हजु शुधी थइ नथी. एमना
करेला स्तवन पदादि जोवामां आवे छे. आ कविवर गुजरात,
मारवाड, पूर्व, बंगाल, मेवाड, मालवा विगेरे देशोमां विचर्या
छे. शुद्ध मुनिपणुं पालन करेल छे. तेमनी जन्मभूमि वगेरेनुं
ईतीहास उपलब्ध थएल नथी, तेथी लखवामां लाचार छुं.

✓ ५-जगत शेठाणी श्रीमाणेकदेवी-रासः ' पृष्ट १४८थी
पृष्ट १६० पर्यन्त छे. तेना कर्ता-नागपुरीयद्वहत्तपागच्छना }
अग्रगण्य आचार्य महाराज श्रीपार्वचंद्रमूरीश्वरजीनो परंपरामां }
थएल परमपूज्य वाचकशेखर श्रीहर्षचंद्रजी महाराजना लघु }
गुरुवांधव पंडित प्रवर मुनिवर श्रीनिहालचंद्र कविवर छे. आ }

रासनी रचना तेमणे वि. सं. १७९८ ना पोषवदि १३ सें
 मकसूदावाद मध्ये करेल छे. आ रासमां सर्वगाथानी
 संख्या १२७ नी छे. आ रासना रचनारे सतीशिरोमणी
 श्रीमाणेकदेवीने प्रत्यक्ष उप ज्ञप दानादिक विशिष्ट गुण
 गणालंकृत जोड्हने पोतानी जीभने पवित्र करवानी खातर
 अने तेमनो पवित्र यश शांभली मनमां बहु आनंद थयो तेथी
 आ रासनी रचना करी छे. आमां छता गुणोनो वर्णन कर-
 वामां आवेल छे. पण भाट चारणनी माफक रजनो गज
 करवामां आवेल नथी. गुणिजनोना गुणने वर्णवावा तेथी
 स्वआत्मामां अपूर्व जागृति थाए छे. आ रासनी कविता सुंदर
 सरल अने भाववाही छे. भाषामां काव्यबद्ध तेनी रचना
 करेली छे. जगतशेठनो ईतीहास बतावी ईतीहासेच्छुओने मोटो
 उपकार करेल छे. गेलद्वाग्रेत्रीय जगतशेठना वंशजो नागपुरीय
 वृहत्तपागच्छीय श्रीपार्वत्चंद्रसूरिना चरणोपासक श्रावक तरिके
 ओलखाय छे. अने तेमनेज परमगुरु तरिके मानी श्रीजैन
 धर्मनी उपासना करे छे. तेओए श्रीजैन धर्मनी बहु जाहो-
 जलाली करी छे // आ ग्रन्थकारे बीजा पण ग्रन्थोरच्या छे. तेमां
 पहेलो ग्रन्थः—ब्रह्मवावनी—ओंकारवावनीना नामे पण ओलखाय
 छे. तेनी रचना वि. सं. १८०१ ना कार्तिक शुद्धी २ ना दिवसे
 बंगदेशमां आवेल मकसूदावादमां करेल छे. सवैया रूपे बावन
 नी संख्यामां छे. अने ते सुरदीपिकादिप्रकरणसंग्रहमां
 छपाइ गएल छे. जाणवानी इच्छावाळाए त्यांथी जोइ लेवुं.

बीजो ग्रन्थ—‘जीववीचार भाषा’ नामनो छे. तेनी रचना वि. सं. १८०६ना चैत्र शुद्धी बीजने बुधवारे मकसूदावाद नर्गरमां करी छे. अने तेनी सर्व गाथा १८६ नी संख्यामां छे. त्रीजो ग्रन्थः—‘श्रीनवतत्व भाषा’ नामनो छे. तेनी रचना वि. सं. १८०७ ना माघसुदी ५ शुभवार ग्रहलयमां मकसूदावाद मध्ये करेल छे. चोथो ग्रन्थ ‘बंगालादेशकी गज्जल’ नामनो छे. जेनी गाथा ७७ छे. रच्यानी संवत् जणाववामां आवेल नथी.

आ ग्रन्थकारे विजापण ग्रन्थ रत्नो रच्या हशे ? पण जोवामां आव्या नथी. तेमनी जन्म भूमि विगेरेनो इतीहास जाणवामां आवेल नथी. तेमनो विहार विशेषे करी पूर्व, बंगालामां थएल जणाय छे.

✓६-महातपस्वी श्रीपृजामुनिनो रास,--पृष्ट १६१थी १६३ शुधीमां आवेल छे. तेना कर्ता—श्रीनागपुरीयवृहत्पागच्छ गगनां-गणनभोमणिश्रीपार्श्वचंद्रसरीवरसंव्रान्तीय मुनिप्रवर श्री हीरराज विनेय शिष्य ऋषि दलभूद्ध छे. तेनी सर्व गाथा ३१ छे. कविता सरल, मधुर भाववाही पद्यवंध गुजराती भाषामां बनावी छे. आ ग्रन्थकारे बीजा पण ग्रन्थो बनाव्या हशे ? पण जोवामां आवेल नथी. ग्रन्थकर्तानो जीवन इतीहास ते पण जाणवामां आवेल नथी.

✓७-महातपस्वी श्रीपृजामुनिनो—राश पृष्ट १६४ थी १६७ पर्यन्तमां आवेल छे. तेना कर्ता—श्रीखरतुगच्छीय पंडितप्रवर मुनिगुणगणालंकृत वाचनाचार्य श्रीसप्तसुंदरगणीछे.

આ રાસની રચના કવિવરે વિ. સં. ૧૯૯૮ માં શ્રાવણ સુદી પંચમીયે કરલે છે. આ રાસની સર્વગાથા ૩૬ છે. મધ્યસ્થ દૃત્તિવાળા પૂજ્ય કવિવરે આ રાસ રચવામાં પોતાના હૃદયની વિશાળતા, ગુણગ્રાહિતા, ઉપવૃંહતા વિગેરે ગુણોને પ્રગટ રૂપે બતાવી આપેલ છે. આજની માફક મતાગ્રહી એ આત્મા ન હતા, પરંતુ ગુણગ્રાહી-ગુણી પ્રતે નમ્રસ્કાર કરનારા એવા ઉચ્ચકોટીના આત્મા હતા. આ રાસના રચનાર પૂજ્ય વાચનાચાર્યે સંસ્કૃત, પ્રાકૃત, ગુજરાતી ભાષામાં ઘણા ગ્રન્થો લરૂયા છે. તેમજ સ્તવન, સ્તુતિ, સજ્જાય, વિનતિ, પદો, છંદો વિગેરે પણ ઘણા રચ્યા છે. આ રાસ તેમણે ગુજરાતી ભાષામાં કાવ્યબંધ રચેલ છે. કવિતા સરળ, મીઠી, ઘણી સુંદર અને ખ્રાંતિવાહી છે. આ રાસના રચયિતા કવિવુરનો ઈતીહાસ ‘શ્રીયુત સાક્ષર મોહનલાલ દ. દેશાઇએ “સમય સુંદર” નામના નિબંધમાં, વિસ્તારથી આપેલ છે. જાણવાની ઇચ્છાવાળાઓએ ત્યાંથી વાંચી જોવું. અતે એક બીના અવશ્ય ઉપયોગી હોવાથી જણાવવાની જરૂર છે:—આરામશોભા ચરિત્ર-ચોપાઈના કર્તા પૂજાક્રષ્ણ અને મહાપ્રમાવક તપસ્વી પૂજાક્રષ્ણ એ બુન્ને સુનિયો જુદા જુદા છે, કારણ કે જુદા જુદા કાલમાં થએલા છે. તેમના શુરૂઓ પણ જુદા જુદા છે. આરામશોભા ચોપાઈના કર્તા પૂજા ક્રષ્ણ વાચકવર શ્રીહંસચંદ્રગળિના શિષ્ય છે. અને મહાપ્રમાવક તપસ્વી પૂજાક્રષ્ણ શ્રીવિમલચંદ્રસ્વર્ણજીના શિષ્ય છે. પ્રથમના પૂજાક્રષ્ણ આરામશોભાચરિત્ર-ચોપાઈના કર્તા છે. તેમણે

ते चोपाई वि. सं. १६७२ मां रची छे. अने ज्यारे महा प्रभावक तपस्वी पूंजाकृषि बीजानी दीक्षा विक्रम सं. १६७० मां थएल छे. आवी जुदी जुदी बीना खुलाशाथी जणाती छता पं. लालचंदभाइ भगवानदासे आरामशेभाचरित्रिनी प्रस्तावनामां वन्ने पूंजाकृषिओने एक गणी अनेक कल्पनाओ करी छे. भ्रांतिकारक कल्पनाओ करवामां कारण श्रीमन्नाग-पुरीयद्वृहत्पागच्छनी पट्टावलीमां उपाध्याय श्रीमेघराजगणिनी बीना एकना बदले बीजाना पाठमां लेखके लखेल होवाथी, एटला मात्रथी पट्टावलीपर तथा श्रीयुत साक्षर मोहनलाल द. देशाइए लखेल 'समयसुंदर' निबंधना पर अविद्यासधारण करीने महाप्रभावक तपस्वी पूंजामुनिवरनो संबंध कल्पितमानी लेवो ए कोइ रीते ईतीहास वेत्ताओने बंध बेसतु थड शके नही, अनाभोगथी कोइपण बीना लेखके आगळ पाढल लखी होय एटका मात्रथी सचोट पुरावावाली बीजी बीनाओ कल्पित मानी लेवी अने तेना उपर अनेक तर्क वितर्की करवा ते सुन्न ईतीहासवेत्ताओने शोभास्पद नथी. दुंकापां एटलुं जणावी पं. लालचंदभाइ भगवानदासने हुं भलामण करूं छुं के समय परत्वे आ बीनाने तमो शुधारी लेवा प्रयत्न करशो. वली आ लेख उपयोगी होवाथी अत्रे आपवामां आवेल छे. राजनगर-अमदावाद शामलानी पोळमां शासन } पति श्रीमहावीर स्वामिजीनो देरासरजी छे तेमां 'महाप्रभा- वक तपस्वीजी श्रीपूंजामुनिवरनी पाटुका छे. तेमां लेख }

आ प्रमाणे छे '॥६०॥ संवत १७०८ वर्षे कार्तिक सुदि १ शनौ
निर्वाण पाम्या ॥ श्रीपार्वचंद्रसूरिगच्छे श्रीविमलचंद्रसूरिशिष्यं
ऋषिश्रीपूजाना पादुका कारापितं । मलिक रायमळ, तत्सूत
मलिक इंद्रजी, तत्सूत मलिक सूरचंद, तत्सूत शभाचंद श्राविका
धनादे कारापितं ॥ ऋषि पूजानो निर्वाण ज्ञानो मध्ये ॥ तपनी
संख्या ११३२१ उपवास कीधा तप परिसह अभिग्रह कीधा ।
साहाजिचंदे कीधा ॥' ते पादुका हाल पण प्रतिदिन पूजाय
छे. भव्यात्माओ प्रेमथी तेनी उपासना करे छे.

८-श्रीसाधुगुणरससमुच्चय-रास. पृष्ठ १६८ थी २२३
पर्यन्तमां आवेल छे. तेना कर्ता श्रीनागपुरीयद्वहत्पागच्छ
नायक युगप्रधान वीरुदधारक श्रीपार्वचंद्रसूरीश्वरजी महाराजना
मुख्य पट्ठर वैशाखसंगतरंगितात्मा बालब्रह्मचारी श्रीसपर-
चंद्रसूरीश्वरजी छे. तेनी सर्वगाथा ४३४ छे. आ ग्रन्थमां
पद्यबंध गुजराती भाषामां सरल भाववाही कविता रची छे,
अनेक मुनियोना भेदो बताव्या छे, तेमज मुनियोना अनेक
गुणोनो वर्णन करेल छे. वार उपांग सूत्रोमां प्रथम उपांगसूत्र
श्रीउच्चवार्द्ध सूत्र छे तेमांथी संक्षेप रूपे तेनो उद्धार करेल छे,
पूज्यसूरीश्वरे वीजा पण ग्रन्थो बनाव्या छे. उपदेशसाररत्न-
कोश, ब्रह्मचर्यद्विपंचासिका. सत्तरभेदी पूजा. आराधना.
पूजाचोविशी. विग्रेरे स्तवन, स्तुतियो नमस्कारो, सज्जायो,
पदो घणा रचेला तेमना जोवामां आवे छे. एमनो संक्षिप्त
जीवन ईतीहास आ प्रमाणे छे-एमनो जन्म अणहिल्पुर-

પાટણમાં શ્રીમાલીજ્ઞાતિય દોશી ભીમાશાપીતા, જ્હાલાડે
માતા તેણીની કુખ્યથી સં. ૧૫૬૦ ના માગસર સુદિ ૧૧ દિને
થયો હતો, અને દીક્ષા સં. ૧૫૭૭ના માગર સુદિ ૫ દિને થઝ
હતી. વિ. સં. ૧૫૯૯ માં ઉપાધ્યાય પદ આપવામાં આવ્યો
હતો, અને સુરિપદ સં. ૧૬૦૪માં આપવામાં આવ્યો હતો,
સં. ૧૬૨૬માં ખંભાતવંદર નગરમાં સ્વર્ગવાસી થયા હતા. આ
પૂજ્ય આચાર્યવર્ય આત્માર્થી હતા. નિર્ગંઠોમાં ચૂદાપુરીનું
બીરુદ ધારણ કરનાર હતા. આ ગ્રન્થ તેમણે વિ. સં. ૧૭૯૭ના
કાર્તિકમાસમાં રચ્યો હતો. એમ ગ્રન્થના અંતમાં પોતેજ જણા-
વેલ છે. ઉપરના આઠ ગ્રન્થમાંથી ૧ લો—શ્રીઅંજનાસુંદરી
ચરિત્ર-રાસ, ૨ જો—શ્રીચાર પ્રત્યેકબુદ્ધ ચરિત્ર-રાસ, ૩ જો
મોહચરિત્રગર્ભિત—અઢારનાત્રા ચોપાઈ, ૪ થો—જગત્તોડાણી
શ્રીમાણેકદેવી-રાસ, આ ચાર ગ્રન્થો વિકાનેર નિવાસી પુન્યા-
ત્મા સુદેવગુરુભક્તિકારક સુશ્રાવક બાબુ બાદરમલજી જસકર-
ણજી રામપુરીયાએ પોતાના દ્રવ્ય વ્યયથી લખવાવ્યા હતાં. અને
શ્રીરોહિણીનો ચોપાઈ બદ્ધ--રાસ, તથા શ્રીસાધુગુણરસ સમુચ્ચય,
આ બે ગ્રન્થો પંડિત પૂર્ણચંદ્રસર્માએ લખ્યા હતા, અને તેમણે
શ્રીરોહિણી ચરિત્ર ચોપાઈ બદ્ધ રાસની પ્રસ્તાવના લખી હતી,
તેમજ “શ્રીસાધુગુણરસ સમુચ્ચય” નું નિવેદન પણ લખ્યું હતું,
તે આ નીચે પ્રમાણે જાણવું—ઉપયોગી હોવાર્થી આપેલ છે.

“તૈપથ્ર્યા, તમામ પ્રકારનાં દુષ્કર્મો આધિ--વ્યાધિ-ઉપાધિ
અને દુર્ગતિનો નાશ કરવા સર્વોનુમ ઉપાય છે. તૈપથ્ર્યા,

भृत्यग्ने नाश करवानो महान् बीजमंत्र छे. तपश्चर्या, कठिने
कस्येजी निर्जरा करावानुं सबल साधन छे. तपश्चर्या, अजरामुख
पद आपनारो सच्चोट गुरुबोध छे. अने तपश्चर्या, देवदानन्द
आदिने स्वाधीन करवामां प्रशंसनीय आकर्षण प्रयोग छे.
दुङ्कामां कहिये तो प्रणिमात्र पोतानी धारेली धारणामा
फतेहनो विजय वावटो फरकाववामां फक्त तप एज उत्तमोत्तम
तात्कालिक सिद्धिदाता तंत्र छे !

रोहिणीसुंदरी रोहिणीतपना प्रभावथी आवी पडेलां
असहा दुःखोनो अंत आणी महान् सुख संपदानी भोक्ता
यइ, एटलुंज नहीं पण जेने संसारना संतापोनुंज भान थएलुं
न हतुं जेथी तेना पतिये तेणिने कहां करतां करी बताववानोज
अखतरो अखत्यार कर्या हतो. तथापि तपनी सानिध्यताथी
कशी पण अडचण न नडतां आनंद मंगल वर्तायो हतो.

रोहिणी तपना महात्म्यांतर्गत साधु मुनिराजनी हेलना
करवाथी, दुगंछा धरवाथी, दुष्टकर्मी आचरवाथी, गर्व
करवाथी अने जैनदीक्षा अंगीकार करवाथी कृत्यानुसार मळतां
फळोनी फलश्रुति आदिनुं सारिपेठे स्पष्टिकरण कविवरें करेलुं
छे ते खास ध्यानमां लेवा योग्य छे. तेमज कवितामां रसा-
लंकार आदि सरस रीते वर्णवी भाविकश्रोताओनुं लक्ष खींचवा
ग्रंथकारे अच्छी खंत धरावेल छे, अने तप महात्म्यने एके
अवाजे श्रोतागण कबूल करे तेवीज खुबी दर्शावी ग्रंथनी
पूर्णाहुति करी छे. जेथी आ लघु ग्रंथ खास जोवा लायक

होवाथी प्रसिद्धिमां आणेल छे. आशा छे के श्रेमीपाठको
स्पष्टपूर्वक ग्रंथने वांची विचारी सुनन्ह करी ग्रंथकार, शोधक,
मुद्रितकार विगेरे सर्वनो श्रम सफल करवा उद्युक्त रहेशेज !

हमेशां सोनानी कीमत कसेटी, बज्जानी कीमत श्रोतुगण,
पुस्तकनी परीक्षा दक्ष परीक्षक अने गुणनी कीमत कदरदान
ग्रहाशयोज करी शके छे. माटेज आ उत्तम प्राचीन कविता के
जेनी छटाभरी रचना वडे सुझ समूहने श्यानंद मळे तेवी सुद्ध
करावी प्रसिद्ध करवा यत्न अमलमां आण्यो छे ते कदरदान
साहेबो ध्यानमां लड तपश्चात्म्यमां अन्ने जिनराज प्रखण्डित
तारक वाणिमां तल्लीन बनी अपौर्व श्यानंद मेलवशेज !

ली० धर्मेन्नतिचाहक-पंडित पूर्णचंद्र शर्मा.

“आ साधुगुणरससपूच्यनी अंदर अरिहंत-आचार्य-उपा-
द्याय-साधु आदिने शुं शु शु तु तुप जुप आदि करवुं जोइये ?
अने ते पण केवा विधान सह करवां जोइये ? इत्यादि इत्यादि
पुष्कल वावतो जैनागमोना दोहन पूर्वक एकत्र करी परमोप-
कारी श्रीपार्वचंद्र सूरीश्वरजीना पटोधर श्रीसमुरचंद्र सूरीश्वर-
जीए भविजीवोना हित माटे प्रकाश करेल छे.

आ पद्यबंध लघु ग्रंथमां महान् ग्रंथोनुरहस्य एटलुं वधुं
समावी दीधुं छे के तेनुं विवेचन क्या शब्दोमां स्पष्टतापूर्वक
करवुं ते वाणभट्टनी कादंबरी अवलोकतां पण योग्य शब्दो
इथ लागी शकता नथी. मतलब के एवुं आ ग्रंथमां (गुण)

बाबतोनुं विवेचन छे, अने ते गुरुगम वगर जिनागमनां शुद्ध वचनो भाग्येज पूर्णपणे समजवामां आवी शके तेम छे.

वांचवुं अति सहेल छे, पण वांत्री विचारी मनन करी ते वाक्योमां रहेलुं ~~एस तत्त्वे~~ हाथ करवुं ए अत्यंत दृष्टकर छे. आ ग्रन्थमांनी बाबतो अति उत्तम, महान् उपयोगी, परमो-पकारी अने दरेक सुन्न साधु समुदायने खास जाणवा योग्य छे माटे गुरु समीप ए पाठनुं अवलोकन करी अत्यानंद प्राप्त करवो एज. निवेदक-पं. पूर्णचंद शर्मा.”

श्री जगतशेषाणी माणेकदेवी रासनी प्रत तथा साधुगुण-रससमुच्चयनीप्रत पू० आचार्यदेव श्री भ्रातुचंद्रसूरीश्वरजी महाराज आश्रित ज्ञान भंडारमांथी मली हती तेना उपरथी लखवी मुद्रित करावेल छे. अने ते शिवायना ग्रन्थोनी प्रतो मारी पासे हती ते उपरथी उतारो करावेल छे. बनता शुधी जुनी भाषा फेरववामां आवेल नथी अने शुधारवामां संपूर्ण कालजी राखवामां आवेल छे छतां पण दृष्टि दोषथी अथवा छापना दोषथी कोइ भूल रहेल होय तो ते सुन्न महानुभावोए शुधारी वांचवा अने शूचना करवा प्रयत्नवान थवुं के जेथी द्वितीय आवृत्तिमां शुधारो थइ शके, //आ ग्रन्थमां विरमगाम निवासी धर्मप्रेमी शेठ खेमचंदभाई मोतीचंद तरफथी रु. ५० नी सहाय थएल छे, तेमज रु. १० नी सहाय राजनगर सामलानी पोळ निवासी शा. लालभाई जोईताराम तरफथी अने रु. १० नी सहाय ध्रांगधरा निवासी गांधी जीवणभाई नानजी तरफथी थएल छे. आ ग्रन्थ छपाववामां आर्थिक

सहाय संपूर्ण न मलवाथी तेनी कीमत कार्यकर्ताओ तरफथी
खरच पूर्तिज राखवामां आवेल छे.

ली. पंडित प्रवर महर्षि श्रीमुक्तिचन्द्रगणिवरना सुशिष्य-
प्रातःस्मरणीयविश्ववंश पू० आचार्यदेव श्रीभ्रातुचन्द्रसूरी-
श्वरजी महाराज साहेबना शिष्य मुनिसागरचन्द्र.
वि. सं. १९८७ ना वैशाख वद ११ बुधे
सामलानी पोळ अमदावाद.

जाहेर खबर.

१—“षट्क्रव्यनयस्वभावादिप्रकरण संग्रहः” नामाग्रन्थ,
जेनी अंदर छ द्रव्य सात नय सप्तभाँगी विगेरेनुं स्वरूप
अत्यंत मनोहर ढुंकामां सरलताथी बतावेल छे, अने जेनी
अंदर धर्म संवधीना व्याख्यानो खाश वांचवा लायक छे
बीजा पण घणा प्रकरणो जेमां छे. ४० फारमनो सुपर्णोयल
कदमां सारा कागल पर शास्त्रि टाईपमां छपावेल छे.
कीमत नामनी रु. १ छे. पोस्ट खर्चना आना छ अलग.

२—“सुरदीपिकादिप्रकरण संग्रहः” नामांग्रन्थ, जेमां
जैन सिद्धांतोनं रहस्यज्ञ बतावेल छे. ३५ फारमनो दलदार
शास्त्रि टाईपमां पाका पुंडाथी बंधावेल कीमत नामनी
मात्र रु. १ छे. पोस्ट चार्जना आना पांच अलग समजवा.

उपरना बन्ने ग्रन्थ खरीदनारने नीचेना ७ पुस्तको भेट
आपवामां आवश्योः—१ सुधर्मागच्छपरीक्षा. २ शत्रुंजयती-
र्थादिस्तवन संग्रह. ३ श्रीजैननमस्कारादिसंग्रह. ४ पूजा
संग्रह. ५ पोसहविधि. ६ बारभावना. ७ बारब्रतनी टीप.

ठे. शा. मणिलाल वाडीलाल शामछानी पोळ
अमदावाद.

शुद्धिपत्र.

पृष्ठ.	पंक्ति.	अशुद्ध.	शुद्ध.
१४	१३	लोप्या	लोप्यो
१९	८	वियोग	वियोग
२२	४	का चोर	को चोर
८४	२१	आवे	आवे
११०	१७	भणा	भणी
११८	९	सिशेष	विशेष
१३४	१४	संलेणना	संलेखना
१३४	२०	लोफपाल	लोकपाल
१३८	७	सुणा	सुणो
१३८	१४	नमा	नमो
१३८	१८	हाय	होय
१४२	७	भगतां	भमतां
१४३	१७	घणुह	घणुह
१५६	१०	धर्था	धर्या
१८७	१३	चारित	चरित
२००	९	अनाण	नाण

महामहोपाध्यायश्रीरत्नचारित्रशिष्यश्रीमुनिराजश्रीविमलचारित्रगणीकृत-

श्रीअंजनासुंदरीचरित्र-रास.

संशोधकः—मुनिसागरचंद्रः

(श्रीशांतिनाथ प्रभुने नमस्काररूप मंगल करे छे.)

शांतिकरण जग जाणिये, विश्वसेन कुलचंद; भाद्रवपद
 ॥१॥ वदि सात्रमें, चर्याआ जगदानंदः—आनंद अचिन्ता हुओ अति
 धणो जेठवदि तेरस दिने, जनप्र पाम्या इंद्र ओच्छव कीध
 सुरगिरि शुभमने। गर्भथी जेणे यारी टाली शांति थइ
 आणंदिया, स्वजन देखत ताति रंगे शांति जिन नामेज दिया
 ॥२॥ मंदलप्रति पदवी लही, पहिलुं भोगवि भोग; चक्रवर्तिपद
 पामिया, मिलीयो सहु संयोगः—संयोग मिलियो साधि
 पटखंड उत्तन सवि नवनिष्ठि लहा, मुगटबद्ध बत्रीस भूपति
 सहस सेवे गहगहा। जेठमासिंह कस्त्रै चौदसे इंद्र चोमठ
 आविया, कीध ओच्छव दीख लीशी वर्णवे गुण भाविया ॥३॥
 ॥४॥ पोसमुक्तिल नवमी दिने, पाम्यो केवल नाण; जेठबहुल तेरस
 तिथें, प्रभु पाम्यो निर्वाणः—निर्वाण पाम्यो शांति जिणवर
 सिद्धिपद सुख संपदा, पामिया तसु चरण प्रणमो भगतिस्युं

भवियण मुदा । तेह स्वामी सेवता सही रोग नावे तनि कदा,
मनह मनोरथ सर्वपूरण सिद्धि लहिये सर्वदा ॥३॥

दूहाः-

सुह गुरुचरण कमल सदा, बंदुं धरि आणंद । भविय
कमल पडिवोहवा, उदयो तेजि दिणंद ॥४॥ चिह्ने प्रकार धर्म
वर्णव्यो, तिहुयण जन आधार । दानशील तप भावना, करि
तर्शीये संसार ॥५॥ धर्मे धण कण संपजे, धर्मे मोटिमराज । धर्मे
जश महिमा घणो, धर्मे सीझे काज ॥६॥ धन सुवाहु धन्नो
सुणो, शालिभद्र क्यवन्न । श्रीश्रेयांस कुमरे दीयो, दान लहियो
फल पुन्न ॥७॥ सेठ सुदंसण नेमिजिण, शूलभद्र नागिल ।
शील लील साधी खरी, फल पाम्यो आगिल ॥८॥ क्रषभ
वीर धन्नोयती, तपीयो तप उदार । भरत अनाथी हरिणले,
भावी भावना सार ॥९॥ अंजना सुंदरी भली, पाल्यो शील
उदार । शीलबले सुख सुंपदा, पामी निज परिवार ॥१०॥
अंजना सुंदरी कवण, किम पाल्यो त्रिण शील । गाम ठाम केणे
हवि, किम पामी सुख लील ॥११॥

दाल-चंद्रस्यणनी अथवा चोपाइः-

एक लख जोयणनो विस्तार, जंबुद्वीप ते अति उदार ।
भरत क्षेत्र दक्षिण दिसि लहीये, भरत विचें वैताळ्यज कहीये ॥१२॥
वैताळ्यगिरि मेखला सुवर्खाणुं, तिहां प्रलहादन पुरवर जाणुं ।
गढ मढ मंदिर पोलि पगार, सम भूमि उंचा आगार ॥१३॥
चोरासी चहटां चो साल, वणिजो वणिज करे सुविशाल ।

व्यवहारीयां क्षोटीधज लाख, लाखीणा मुखि मधुरी भाख
 ॥१४॥ परोपगारी दीनदयाल, हठकच्छि शुभजित मयाल ।
 अमूर सवार भोजन अनिवार, जाचक पंथी जन आधार ॥१५॥
 यती व्रती अभ्यागत सार, आव्या पामे आहार अपार । चाढी
 च करे गुण अवदात, नहु जाणे चोरीनी वात ॥१६॥ आप-
 थुइ पर्मिंदा दाले, जिनधर्म आतम हित प्रति पाले । देवधर्मु
 गुरु भण्डि साच, व्यवहारियानी वसे गुण जाच ॥१७॥ वाव
 कूआ सरोवर विश्राम, पुरपाखलियां बहु आराम । लर्विंग पूंग
 पुच्चाग प्रियंग, अरजुन खज्जर साग तारंग ॥१८॥ शाल्वर
 बीजपूर कृतमाल, धब सहकार अशोक प्रियाल । नक्कमाल
 मागधी श्रीताल, चंपक अगर तुगर हंताल ॥१९॥ खदिर
 बादिर जंबू जंबीर, बड़ पींपुल पींपरि वानीर । कणवीर रुद्राख
 द्राख मचकुंद, चारोली नागवल्ली कंद ॥२०॥ अखोड पटोल
 ऊंबर अंकोलु, चेतस सल्लकी वंश किंकोलु । कर्णिकार पलास
 संदार, सिंदुवार देवदार कलहार ॥२१॥ उपनस दाखिम रायणि
 वारणा, बीजोरी आबलीने करणा । ओढव कोठ सिसमने
 गुंदी, कडाहिया नालेरी नंदी ॥२२॥ मरि डोडा टींवरणि पारि-
 जात, आंबली पाडल बकुल विरुयात । केतक सेवंत्री जूही
 जाइ, पद्म तिलुक मालति गुण थाइ ॥२३॥ फूल्या फल्या
 मंजरि मन मोहे, शीतल छाया बहु गुण सोहे । एहवा वृक्ष-
 वनो वनखंड, जिहां सुख पामे जीव अखंड ॥२४॥ मुकुलिणी
 सुंदरि सुविचार, नसणी खमणी घर घर नार । सहदेशी

परदेशी आवे, वंछित लाभ जेणे पुर पावे ॥२५॥

दूहा:-

तिण नगरि राजा अछे, प्रल्हादनामें भ्रप । सुर वीर
महा साहसी, दीसे अद्भुत रूप ॥२६॥

ढाल-(लाल मोहन मेरे जीउ वसेः-)

न्याये लोक पाले सदा, दुज्जण जण खय कालोरे, हानें
जलधरनी परें, वरसे अतिहिं दशालोरे ॥२७॥ धर्मैं कीरति विस्तरे,
धर्म करो सहु कोइरे, जंबूस्त्रामी तणी परें, रिद्धि दृष्टि सुख
होइरे ॥२८॥ धर्मै० आंकणी० ॥ वंधव पुर नारी तणो, विनय
विवेक विचारोरे । वैरी टाल्या देशथी, पुण्ये जग जयकारोरे ॥
॥२९॥ धर्मै० प्रतापे अति घणु तपें, जिम उगतो भाणोरे ।
मित्र वर्ग आणंदणो, जिम चंदन सुखठाणोरे ॥३०॥ धर्मै०
वात्रापात्र विचारवा, बुद्धिए सुरगुरु सरिखोरे । न्याय मार्ग
चलाववा, राष्ट्रचंद्र सम परिखोरे ॥३१॥ धर्मै० सत्ये युधिष्ठिर
समो, रिद्धियें श्रोपति ज्ञाणोरे । लक्षण व्यंजन गुण भर्यो
अल्हाद तरिद वर्खाणोरे ॥३२॥ धर्मै० तसु राणी पदमावती,
रूपें रंभ शमाणीरे । अमृतवाणी उचरे, जेहवी हुइ दंदाणीरे
॥३३॥ धर्मै० प्रियस्युं प्रेम धरे घणो, पहिरे बहु सिणगारोरे ।
चाले गजगति मलपती, नाणे मन अदंकारोरे ॥३४॥ धर्मै०
केलवे चोसठकला, अंग उंवंग सुप्रमाणोरे । नयण अमीरस
वरसती, लावण्य गुण अहिठाणोरे ॥३५॥ धर्मै० नमणी खमणी
बहु गुणी, विहु पखे वंश विशुद्धरे । सरजी लाभे सूरीया, रणि

धणु हाथरि मुद्धरे ॥३६॥ धमै० सज्जे सुतां एक दिने, दीढो
सिह सुपन्नरे । राणी जागी हरखीयां, जायो पुरव पुण्णरे
॥३७॥ धमै०

दूहाः-

चिंते पुण्यज प्रगटीयो, दीढो सुपने सीह । होस्ये मुज
सुख संपदा, आव्या उत्तम दीह ॥ ३८ ॥ गजगति सुंदरि
चालती, आवी राजा पास । जगाडी संभलावीयो, शुभ सुपन्न
उल्हास ॥ ३९ ॥ निसुणी राजा चमकीयो, भाषे सुपन
विचार । राज्ञरिद्धि संपत्ति भली, हुस्ये पुत्र उदार ॥ ४० ॥
सुपन पाठक पूछी लहो, तेहज अर्थ विशाल । डोहला रुयडा
उपजे, पहुचाले (पूर्ण करे) ततकाल ॥ ४१ ॥

॥ ढाल-सोभागी सुंदर जनमीयोप-षदेशीः- ॥

शुभवेल्य सुत जनमीयो, वाजा वाजे तूर । शोछब सबलो
मंडीयो, विस्तरे जस भरपूर ॥४२॥ गुणाकर कुंवर कुलतिलोए,
अवतर्या हरख अपार । गुणाकर० ए आंकणी०॥ भाट छंद
छंदे भणे, गाए गंधर्वगान् । धवल मंगल गावे गोरडि, दान
दिये बहुमान ॥ ४३ ॥ गुणा० वधावा आवे घणा, सय
सहसने लाख । वलता अधिका ते दीये, मुखे भणे मधुरी भाख
॥४४॥ गुणा० बंदिवान छोडावीया, वाजे पठह अमार ।
दसदिन दंड मूकावीया, धन खरचे धरवार ॥४५॥ गुणा०
मापां तोल वधारियां, सणगार्या सवि हाट । ठाम ठामे जाटक
रचे, जोवे मली जण घाट ॥४६॥ गुणा० कुटुंब न्याति सवि

नहुंतरी, दिवस बारमे चंग । जिमाडी मंडप वडे, पहिरावे अक्ति
रंग ॥४७॥ गुणा० न्याति सहुको देखता, स्वनंजय सुत नाम ।
थाप्यु रूपि हरावीया, कामदेव गुणधाम ॥४८॥ गुणा० चंपक-
तरु जिम गिरिवरे, वाधे कुंवर तेम । लक्षण व्यंजन शोभतो
धर्म ऊपरे वहु प्रेम ॥ ४९ ॥ गुणा० कलाचार्यपासें मुदा,
पाठवीयो ग्रंथ अनेक । कलाहृत्तर केलवे, जाणे विनय विवेक
॥५०॥ गुणा० कुसंगति न करे कदा, व्यसन सात नही लेश ।
विषय कपाय न व्यापीयो, कोयस्युं न करे कलेश ॥५१॥ गुणा०
भण्यो शुण्यो बैद्यो थओ, विद्यावंत अपार । नवां कवित जोडे
घणां, समस्यानो भंडार ॥५२॥ गुणा०

(दृहाः -)

बालपणार्थी आदरी, न भणाव्यो संतान । मात्रा पिता ते
जाणज्यो, निश्चे सञ्चु समान ॥५३॥ हंसमुहि जिम बगल्डो,
नहु शोभे निरवाण । पंडित गोठे मुढनर, तिम नहु शोभे जाण
॥५४॥ पंचवरस सुत लालीये, ताढे दस नहु भोल । मित्र समो
सुत जाणीये, वरस थयां जब सोल ॥५५॥ पहिले वय न
भण्यो कला, बीजे धन न कमाय । त्रीजे धर्म न संचीयो, चोथे
किस्युं कराय ॥५६॥ छांचु धन उद्घागणो, कुरूपतणों पण
रूप । चोरे नक्रि जाये हर्या, विद्या अकल सरूप ॥५७॥ रूपहीण
झी पिण हुवे, वस्त्र विभूषण रहित । तो पण सज्जन सभा मिल्यो,
शोभे विद्या सहित ॥५८॥ सहदेशे नृपु मानीये, नहु परदेश
विशेष । पंडित सघले मानीये, सद्गदेशे परदेश ॥५९॥ तिण

पवनंजय वहुकल्या, सीख्यो गुण भंडार। सुरो बलीयो साहसी,
उपगारी उद्दाश ॥६०॥ सप्पुरिस कंगह उवमिये, भण! कज्जे
कवणेण। जिम जिम वहृत्तण लहे, तिम्हतिम्ह नमे सिरेण ॥६१॥
नर नरिंदा क्रषि कुलां, वर कामिनी कमुलांह। एतां आद्रिज
जोइये, गुण जोइ जे तांह ॥६२॥

(ढाल-उत्तराध्ययने बोल्या सोलमेजीः-प देशी.)

बैताढ्यगिरिनी पहिली मेरखलाजी, दक्षिण श्रेणियें जाणि।
अंजनपुर श्रीनगर वर्खाणियेजी, ज्ञिनमंदिर मंडाणि ॥६३॥
पुण्यतणा फल परतख देखियेजी, जिहां छे सुखिया लोग।
धृण कृष्ण कंचण गढ मढ मालियांजी, पुण्ये सहू संयोग ॥६४॥
पुण्य० आंकणी०॥ पापनिक्रुंदन कुलभूषण वडोजी, धीरम
बेरु गिरिंद। राज धुरंधर राज करे तिहांजी, अंजनकेतु नरिंद
॥६५॥ पुण्य० सामु दाम विधि सेदज दंडयुंजी, जाणे चा
उपाय। भुजबले वेरो आण मनावीयाजी, सेवक प्रणमे पाय
॥६६॥ पुण्य० जेहनें राणी छे अंजनखतीजी, शीलें शीता
जाणि। वर्खमींगा जेहवी सरस्वतीजी, अनोपम गुणनी खाणि
॥६७॥ पुण्य० सुहणे देखे शुभ अंजनलक्ष्माजी, राणी सेज मझारे
पूरे मासे थ्ये पुत्री जिणीजी, रोगरहित अवधार ॥६८॥ पुण्यकृ

(दूहाः)

पुत्री जाई गुणभरी, कमल गरभ सुकुमाल। जोतां त्रिपति
न पामिये, दीसे रूप विशाल ॥६९॥ दिवस बारमे आवीये,
सजन जिमाड्या ताम। अंजनासुंदरी एहवो, दीधुं कुंवरी जामरे

(ढाल-चोपाइः-)

कन्या नाम अंजनासुंदरी, लक्षण व्यंजन लावण्य भरी ।
 कन्याना पुख बे निर्मलां, चंद्रकला जिम चडती कला ॥७१॥
 नवज्ञोवन् ते थइ रमणीक, जाणे अमृतनदीनी नींक ।
 कुमली कण्यर कंबा जिसी, अंगे कोमल दीपे तिसी ॥७२॥
 सीस शिखर उन्नत आकार, सोल कुला सुसीद्धि सुखसार ।
 सखली चिह्निकंठे उछाह, गंग यमुन सरसति प्रवाह ॥७३॥
 नेत्र कमलदल सोहे चंग, नासा गरुड चांच जिम तुंग । अधर
 विद्रुमना रंगसमाण, जाणे हर्या मृग लोयण बाण ॥७४॥
 कुंडल पहेर्या काने अखंड, वीसिगतनु सम वेणीदुङ्ड । भुमहि
 दंडनो वक्राकार, जाणे इंद्र धनुष अवतार ॥७५॥ निलवट
 दीपे आधोचंद, मांसल उन्नत खंध, अमंद । दुनु श्रेणी दाढमनी
 कली, पदम पत्र जिन्हा पातली ॥७६॥ हृदय विशाल उन्नत
 उदार, ठविया शुभ मोतीना हार । कनक कुंभ पश्योधरनवा,
 जाणे लावण्य रस पूरवा ॥७७॥ वाहु जुगल लांबा सुकुमाल,
 कोमल कुसमतणी जिम माल । कनक चूडि विहुं कर सोहिये,
 देखत तरुणी मनमोहीये ॥७८॥ सोहे कर पल्लव अंगुली,
 कटिलंक सीहनी पुरे बली । नाभी भंडल जेहबो कूप, साथल
 कदली थंभ सरूप ॥७९॥ पुष्टां जानु जिस्यो डाबडो, जंघ
 जुगल वर्तुल गुण बडो । क्रम्म उष्ण जिम उन्नत पाय, कन्या
 चंक रण्णि काय ॥८०॥ पाताल कन्या विद्याधरी, के इंद्राणी
 एह अवतरी । एहवी कुमरी हुइ सुजात, चित्त विचारे माता

लाव ॥८१॥ एह कल्या न घटे राखवी, परणावी जोइये वर
 कल्यी। कल्या वरनी सरखी जोड, जो हुवे तो पहुचे कोड
 ॥८२॥ अतिश्रेणलो लिखन अतिशूर, दीख्या लेवा वाछे क्रूर।
 मुख व्यसनी वरने सुता, डाहे नवि देवी जोवता ॥८३॥
 कल्या वर जोडे धन मात्र, पिता जोडे पंडित वरधात। बंधव ते
 खेडवाये थोक, सरस जिमण बीजा सवि लोक ॥८४॥ प्रभुता
 खिद्या शील शरीर, लखमी कुल चोवन वयधीर। कन्या दीजे
 एह गुण जोइ, पछे निलाडडे लखयुं ते होइ ॥८५॥ अंजन-
 केतु तणी कुंवरी, कन्या वात सघले विस्तरी। कुंमरीनुं छे
 सदभृत रूप, को कही न सके तास सरूप ॥८६॥ कुमरी वर
 जोवे सुकुमाल, द्वानी साजी गुण सुविशाल। आप समाणो नहु
 आकुलो, धर्म खाण नहु ओछांछलो ॥८७॥ ठाम ठामनरवर
 जू जूआ, उपाउ चित्ते चींतवता हुआ। कन्या केम पामीसुं
 एह, साची लखमी नहुं संदेह ॥८८॥ माय बाप गुरु माने
 गण, देव धर्म उत्तम गुण थुणें। दीनदयाल वर्ते उपगारि, ते
 न पामे उत्तम नारि ॥८९॥

दूहा:-

कुमरीना गुण विस्तर्या, रंज्या राजकुमार। कुमरी पर-
 णवात्तणा, उपक्रम करे अपार ॥९०॥

ढालः-वेलीनीः-

देशदेशना राय विचारे कन्यारूप अपार, उपाय करीनें जो
 परणीजे तो सफल अवत्तमार। आलेखावी पोता केरं रूप निरुपम

पट्ट, ते लेई निज सुभट पठावे जेहनां वचन सुघट ॥९१॥
 राजा राणी रूप निरखे चित्रपट्ट आलेख्या, कुलबल विद्याशील
 रिद्धि गुण नयणे निरखी परख्यां। एक एकथी रूपज अधिकां
 पट जोतां मनरंग, पवनंजय भविष्यदत्त विहुंना पट अति
 चंग, ॥९२॥ मंत्रीसर देखाडिया ते गुण देखीने धार्या,
 {तेहिज बै चित्रपट्ट अनुपम बीजा पट सहु वार्या । पवनंजय
 भविष्यदत्त बै सरखा वर जाणी, पूछ्या रायें प्रधान कहो वर
 अधिको कृष्ण विनाणी ॥९३॥ पवनंजयथी सही अधिकेरो,
 भविष्यदत्त विचारो, पुण कारण भूमीपति निसुणो मनमांहि
 अवधारो । अढारम वरसे दीर्घ्या लेइ जास्ये मुगति मझार,
 एह वचन ज्ञानीए कहियों संभलराय तिवार ॥९४॥ भविष्यदत्त
 कुंवरस्युं वीवाह राजाए नवि कीधो, अल्प आँड जाणीने
 तत्खण तेहने उत्तर दीधो । इण अवसर मोटे मंडाणे राय
 विद्याधर प्रात्र, नंदीसरनी यात्रा काजे तिहां पहुता शुभ गात्र
 ॥९५॥ अंजनकेति प्रलहादरायनो नंदन तिहां ते दीठो, पवनंजय
 कुंवर अति सुंदर रायतणे मन बेठो । जोग जाणता तें कुमरीनो
 तिहां मेल्यो विवाह, जोसी पूछी लग्न तणो दिन लीधो अति
 उच्छाह ॥९६॥ आपणडे घर आव्या कुशलें यात्रा करि परसीध,
 वीवाहनी सामग्री उत्तम अति विस्तारें कीध । अंजनकेतु नरिंदृ
 आणंदें तिहां पुत्री वीवाह, करवा आँछव मंड्यो अतिथिणो आणी
 अति ऊमाह ॥९७॥ पुरबाहर श्रीमानस सरवर जोइ उत्तम-
 ठाम, तिहां मंडप ऊतारा दीसे अति अभिराम । लग्न लेख

ले ई मोकलिया सेवक पोता केरा, प्रलहादराय तेडुव्या हियडे
 आणी हरख घणेरा ॥९८॥ प्रलहादरायं निज सेवक साथे
 कंकोतुरीना लेख, मूळी के तेज्या सगा सजन सहु ते आव्या शुभ
 वेष । सेनास्युरथ पाएक घोडा मोटा बहु मातुंग, पुत्र भणी
 परप्पाचा चाल्या राजा आणी रंग ॥९९॥ वाहिर अंजनपुरि
 मानससर आविने उत्तरिया, अंजनकेति प्रलहाद भणी बहु अति
 आदर तव करिया । अंजनकेतु मंडे अति ज्ञाजी जिमणवार
 आटोप, असुन पान खादिमने सादिम नानापरे आरोप ॥१००॥
 भोजन करि बेठाथ्या सहुको अधिक छांटणा कीध, चंदन केसर
 वास गुलाले तिहां बहुलो जस लीध । कपूर पूर मुखवास
 सुरंगा दीधा बहु तंबोल, फूलमालज वांधि अनोपम देइ कर्या
 रंग रोल ॥१०१॥ इण परे मलता हलता बहुपरे महाओळव
 सुविशाल, वीवाहें साजण जण मिलिया मनमांहि हरख रसाल ।
 ब्रालमित्र पवनंजयकेरो क्रषभुदत्त सुजात, अंतरंग प्रीति कुंवरस्युं
 आणे प्रेम विस्त्यात ॥१०२॥

दृष्टाः-

मित्रडा सो मित्र कुरि, जेहवा फोफल भंग । आप करावे
 कूटकडा, पर हरखावे रंग ॥१०३॥ मित्रज इकुक दोइ कुरि, ब-
 हुले चडे कुनाम । धोवी केरा कुंड जिम, सुंदिम सारूं गाम ॥१०४॥
 साजण सुरा च्याउ करि, परिहर कुयर सृष्टि । वांके विसुमे
 दीहडे, ते च्याउ चोसृष्टि ॥१०५॥ किं किजे तिण सज्जणे,
 भीड न भज्जे जेण । अजाकंठ पयोहरा, दुध न पाणी तेण ॥

॥१०६॥ वह मींता बहु बोलणां, घर घर भमे जिम शान। ते
 माणस नहु धारीये, जुहुइ हियडे सान ॥१०७॥ लालच देखाई
 कुरी, ल्ये पर मनकी वात। कुलवंत तेहस्युं नहु मिले, तनु
 मन साते धात ॥१०८॥ हंसानें सरवर घणां, पुष्प घणां
 भमराह। साजणने सप्पुरिस घणां, देस विदेस गयांह ॥१०९॥
 जे मन तुझ मिलेइ, ते मन विजाहि मिलेइ। कांहु कण खूटे, बीज्ञ
 न खाजे वांधरा ॥११०॥ भूईजपर भमतेहि, मिलीइ जु मरीये
 नही। नगडा नवखंड नेह, सगपण संधि न त्रोडीये ॥१११॥
 जे जड जडी सज्जने, रेहि नेहि अपार। ते जड किमे न ऊखडे,
 जो लझ मिले लोहार ॥११२॥ हियहुं दाडिम कुलीय जिम,
 भरीयुं तुम्ह गुणेण। अवगुण एक न सांभरे, वीसारी जे जेण
 ॥११३॥ मुग्सदैर्घ्यदनेसज्जनां, ए त्रिहुं एक स्वभाओ। जिहां
 जिहां करे निवासडो, तिहां तिहां परिमल ठाओ ॥ ११४ ॥

(ढाल-मानवनुं भव पामायेष ए देशीर्माः:-)

तिण खिण कहे क्रपुभदत्त, पवनंजय सुण तुं मित, एक चित
 वात हियानी संभलोए। परण्या पछे तुम्ह प्रेम, मुझस्युं नही
 हुए एम, पूर्वजेम हियडा भितरें अटकलोए ॥ नरराचे नारी
 बृथयें, रमणी जुगमोहे नयें, तिहुयें रामा मोहन वेलडीए।
 नर तें वस आणे नवी, भावभगती बहु साचवी, अभीनवी क-
 रति आगल गेलडीए, ॥११६॥ कहे कुंवर तुमथी कोई, बीजो
 मुझ मनि मम जोई, सहू कोई छे पुण तुम्हस्युं प्रीतडीए। दिन २
 चडती जाणिज्यो, एह वात मन आणिज्यो, माणिज्यो संसय रेह

कनके जडीए ॥ कहे कुंवर आवो तिहां, जोइ कन्या छे जिहां,
 तिण इहां विलंब न कीजीए अध घडीए । जोईये कन्या कहेवी,
 कांने सुणी छे जेहवी, तेहवी दीसे निजदृष्टिए चडीए ॥ ११६ ॥
 जेम कोई जाणे नही, मित्र बिहे छाना सही, समझी विमाने
 चेसी करीए । चाल्या रातें अंधारी, वस्तुधर्या नीलांभारी, संगारी
 कन्या गुण हियडे धरीए ॥ सखी साहेली परिवरी, ते अंजना
 सुंदरी, गुणभरी हीठी अमरी जेहवीए । मित्र बिहे अति-
 हरखीयां, कन्याना गुण निरखीया, सरखीआ जेहवी निसुणी
 तेहवीए ॥ ११७ ॥

दूहाः -

प्रासाद गुज शुंडा जिसी, खेणी दुंड समान । अधम्
 पुरुषस्युं प्रीतडी, हीणी थाए निदान ॥ ११८ ॥ रात्रा अन्ते
 ससखलां, वृक्ष नदी सम जाणा । उत्तम नरस्युं प्रीतडी, वाधे इण
 अहिनाण ॥ ११९ ॥

ढाल-उपरनी:-

अंजनास्युं तव अवदात, कहे साचीवात, समधात पहिलो
 तुज काजें लहीए । राञ्चे विचार्यो जे वर, अहारम वसें सुंदर,
 मनिवर गइ जासे मुगतें सहीए ॥ ते वरनो केहो काम, नवि-
 लीज तेहनो नाम, अभिराम पण एह अवगुण धारीओए ॥
 आउ शल्प सुख संयोग, अधूरा नरना भोग, एयोग ज्ञाणी-
 ग्रायें वाईयोए ॥ १२० ॥ कन्या कहे निसुणो सखी, अमृत थोडुं
 ओलखी, सारखी लीजे जेहथी गुण घणोए । किहां रुतन किहां

पाषण, किहां मूर्खनें किहां जाण, सविनाण आगर जे बहु
गुणतणोए ॥ एहवो जर पुण्ये मिले, शिवगामि अफलां फुले,
दिनवले जेहथी भवदूख नामीयेए। चंदनका कटकासार, न भला
काठतणा भार, उद्धार तेहथी शिन्रसुख पामियेए ॥१२१॥

दूहाः:-

चंदनकी कटकी भली, नहु काठका भारा । सपुरिसकी
घडी भली, मूरखस्युं चमारा ॥१२२॥ अगरतणे अहिनाणि,
पीडतां परिमल धरे । ते साजण संसार, जोया पण जडीया
नही ॥१२३॥ जलें२ कमल न नीपजे, बने२ अगर न होय ।
रुपें को रावे नही, गणरावे सहु कोय ॥१२४॥

दाल-उपरनीः-

एम संभली कुंबर कोप्यो, हणता खडगज आराप्यो, गुण-
लोप्यो एह नारीनें मारिस्युंए । मुज उपरे नाणे नेह, बीजास्युं
आणे तेह, तिणे एह नारी नाद उत्तारिस्युंए ॥ कुषभद्रते कुंबर
धार्ये, स्त्रीइत्यापातक वार्ये, संभार्यो न्याय पंथ नवि खंडियेए ।
स्त्रीअणपरणी पारकी, हणतां थइए नारकी, खरकी अधमत्रणी
मति छंडियेए ॥१२५॥ रंगभंग करि नव जइये, छाना किम
प्रगटा थइये, निज हइये विचारणा कीजे खरीए । म कर
अविचार्यु काज, विचारतां वाधे लाज, तिण आज राखि माम
गुण आदरीए ॥ अछे बोलो गारणा, नहु कोइ चिरंजीवणा,
सवितणा तरुणाया जिम दिन फिरेण । माणस निज पाणी
राखि, गयुं नावे दीधे लाखि, फलसाखि नालेरीना जल

भूरेष ॥ १२६ ॥

दूहाः-

अछे बोल ऊगारणा, चिरजीवणा न कोइ । जिम खंखुं
तिम माणसां, छाँड़ फिरंती जोइ ॥ १२७ ॥ माणस पाणी आ-
पणुं, राखि सके तो राख । पेके पाणी ऊतरे, बहुडि न
आवे लाख ॥ १२८ ॥

४५

गाहाः-

स्थिरिन्द्रियेसमाणउ, तिहूयुणमज्जंमि तस्वरो नथि । नियु
नीर एवणद्वा, तिन्नि विवाडी कुया जेण ॥ १२९ ॥

दाल-उपरनोः-

पाछो खडग घतावीयो, पडीयारियें थिरठावीयो, आवीयो
थानकी मित्रें प्रेरीयोए । प्रभाते उगीयो सुर, गाजीया मंगलतूर,
भरपूर हरख तस्वर अंकुरीयोए ॥ सुहासिणि मिलि न्दवरावे,
भूषणबरुने प्रहिशवे, मनभावे मित्रभणी कुंवर कहे ए । छंड्यो
कन्यानो राग, फोकट नहु ओछव लाग, वडभाग सहुको
मर्मज नहु लहेए ॥ १३० ॥

दूहाः-

ए कन्या परण्युं नही, कुंमर इम कहे जाम । सुहासिणी
जईने कहे, मातपितानें ताम ॥ १३१ ॥

दाल-थावच्चा कुंवरनीः-

(माय अम्हे लेस्युं संजमभार-पदेशी)

पदमावती माता एम बोले, सुण पवनंजय सार । कुंवर

बुछे जगमांहि सुरो, अम्ह आशा पूरि अपार ॥१३९॥ कुंवरजी
 माजो कहण अम्हारो, जिम सीझे काज तुम्हारो । कदाग्रहनी
 मतिवारो, उत्तम गुण हियुदे धारो ॥१३३॥ कुंवरजी० (आंकणी)
 अंगीकार करी मम छंडो, कन्या परणो जाइ । सायरै कहिये
 लीह न लोपे, सींह तूणां नवि खाइ ॥१३४॥ कुंवरजी० एपिट्र
 सुणी आवे सुत पासें, कुंवरने समजावे । नहि परणुं ए वात
 कहतां, अधिको अपजस आवे ॥१३५॥ कुं० फोकट उतकट
 हठ न कीजे, अवश्य करो एह काज । अम्ह जीवतां अवर
 कुण राणो, कन्या परणे आज ॥१३६॥ कुं० अमृतनरे रस कोण
 नवी चाखे धन आवतो कोण ठेले । रतन हाथथकी कुण नाखे,
 तिम कन्या कुण येल्हे ॥१३७॥ कुं० बहुराजा कन्याएं मोहाँ,
 परणो हरख लहंत । वडातणां वचन कुलवंत, नवि लोपे एकंत
 ॥१३८॥ कुं० एम भाषि कुंवर समजाव्यो, न्हवसुव्यो शुभनीर ।
 वस्त्र विलेपन मंडन सोमे, जेह्डो बावन चौर ॥१३९॥ कुं०
 वरघोडे ते जोरे चडाव्यो, पाखलि बहु असवार । सुहासिणी
 सिंगारी गाव, धवल मंगल उदार ॥१४०॥ कुं० मुगढ भर्यो
 वर मस्तक सोहे, अंगे विभूषण होइ । मस्तक उपरे छत्र धराइ,
 चिहुं दिसि चामर जोइ ॥१४१॥ कुं० खड़ चड़ जय जय एम
 बोले, बर सुरपति सम चंग । बहुपरे वाजां वाजे आगाल, मुख
 तंबोल सुरंग ॥१४२॥ कुं० वरने सामहिओ अति सबलो, आवे
 बुद्धि निधान । दान मान गुणगान अनोपम, कीजे बहु सनमान
 ॥१४३॥ कुं० वरराजा आव्या ते जोप्रण, सासु मुखइ आवि ।

कर मेलावो कीधो हरखे, माय रहे थीर ठावि ॥१४४॥ कुं०
 वरकन्य बे वइ सणगार्याी, आण्यां चौरी माहि । रुडे दिवसें रुडे
 सहैते, परिणाव्यां उछाहि ॥१४५॥ कुं० वरकन्या बे सोभागी,
 दीसे सरखी जोड । सहु वखाणे वरकन्यानां, पहुतां मननां
 कोड ॥१४६॥ कुं० इंद्र इंद्राणीनी परे शोभा, पामे वर वहु दोइ ।
 अंजनकेतिये मान्या अतिघण, सतकार्या सहु कोइ ॥१४७॥
 कुं० वोलाव्या प्रल्हाद नरेसर, अंजनकेतिएं जाम । सगा सणी-
 जास्युं निज मंदिरे, कुशले आव्या ताम ॥१४८॥ कुं० सगा सहु
 सज्जमानी वाल्या, रायप्रल्हादे तेह । विनय वहे सासरियां केरा,
 कन्या ते गुणगेह ॥१४९॥ कुं० शीलवती वहु सहुने लागे,
 ||| अति बल्भ ससनेह । प्रियभणी ते न गमे दीठी, चंद्राली जिम
 ||| वह ॥१५०॥ कुं० ते अतराय पूरवभव केरां, आव्या उदये
 कठोर । पापतणा फल एहवा लहीये, कांइ न चाले जोर
 ॥१५१॥ कुं० क्षेषे चडियो पवनंजय कुंवर, न लीये नारी
 जाम । पण अंजना जे धर्म त मुके, मर्यादानां काम ॥१५२॥ कुं०

—दूहाः—

इण अवसर लंकाधणी, रावण राजा हेव । बरुण रायने
 जीपवा, बांझे ते ततखेव ॥१५३॥ ततखिण सेवक मोकल्या,
 तेड्यो रायप्रल्हाद । जुळ सहायने कारणे, आणी मन आल्हाद
 ॥१५४॥ रणढका देवाडि करि, सेवकस्युं ततकाल । सज कीधी
 सेना सबल, सनंध बद्ध नरमाल ॥१५५॥ पूर्वनंजय कुंवर

तदा, रण चडता निज तात्र । वारी कहे स्थापी तुम्हे, बेठा
 रहो अवदात ॥१७६॥ मुझ छतां तुम्हनें सही, चडवो न घटे
 स्थाप । बीड़ुं दियो मुझनें इहां, रण चडस्युं तुम्ह ठाम ॥१७७॥
 इठ करतां खीड़ुं दियुं, जइने प्रणमे प्राय । अंजनासुंदरि
 प्रमस्युं आगलु उभी थाय ॥१७८॥ जाणे सीख मुझनें दीये,
 सामुं जोवे चाह । कहण कहावण कांइ कहे, तो हुं थाउं सनाह
 ॥१७९॥ स्थीसामुं जोवे नही, लेइ मात आसीस । मानस
 सर जइ उतर्यो, प्रथम प्रयाण जगीस ॥१८०॥ पुरबाहिर डेरे
 रहो, कुंवर सरनी पाल । चारी विरुद्धो पित्रस्युं, गोठ करे
 सुखसाल ॥१८१॥ पाछल चित्ते अंजना, पुण्य न कीधा भूरी ।
 सो किम वंछित पामीये, फोकट जीव म जूरी ॥१८२॥ आसन्ना
 दूरठिय, जे चित्ते उवरिठ । चिहुं अंगुलनें आंतरें, नयणें कब्र
 न दिठ ॥१८३॥ मन मालीयां म जोइ, ऊचे पण आंविस नही ।
 आप समाणा जोय, विहि विराडे जे लिख्यां ॥१८४॥ विहि
 रुठी ग्रह वंकडा, दुज्जण पूरे आस । आवि दूहेला खंधि चडि,
 जिम सो तिम पंचास ॥१८५॥ चित्तविणहे रसगये, आदर करे
 अयाण । गुण तुडे सर संधीये, ते किम्म लग्गे बाण ॥१८६॥
 दुज्जण केरे बोलडे, सज्जण नेह म त्रोड । कातणहारी सूत्र
 जिउं, जिम त्रोटे तिम जोड ॥१८७॥ सज्जन तेहु सज्जन, जे
 रुसे सोवार । अंबन हूवे लीबडो, जे जातियें सहकार ॥१८८॥
 अंजनासुंदरी रोवती, अंसु झरे अपार । हूई आमण दमणी,
 रहे दुखभ्र निरधार ॥१८९॥

ढाल-विषय न गंजीये:-

तिणि सरि ग्रातें सांभले, कुंवर शब्द अपार। पंखी कोलाहल
 करे, कवण काज बहुवारर ॥१७०॥ अचरिज पामिये, एहनें स्युं
 दुख लागेरे। निद्रा तहु करे, आखि रातें जागेरे। अचरिज पामिये
 (आंकणी०) कुंवर पूछ मित्रनें, कहो कुण पंखी एह। कोलाहल
 कुंदन करे, दीसे कोमळ देहरे ॥१७१॥ अ० मित्रभणे कुंवर
 सुणों, ए चक्रवाकविहंग ॥४५॥ धणी, धणीयाणी एकठां, दिवसे पामे
 रंगेरे ॥१७२॥ अ० लहे वियोग रातें सदा, मन पाम बहु दुख।
 तिण आक्रंदन बहु करे, प्राणी वांछे सुखरे ॥१७३॥ अ०
 कुंवर कहे एक रातनो, विरह दुख इम होइ। पश्चणी, नारी
 मरिहरी, बार बरस थयां जोइरे ॥१७४॥ अ० आपण रणे चालुं
 अछुं, जुद्दें जय संदेह। ते नारीनी गति किसी, होस्ये जाणो
 एहरे ॥१७५॥ अ० मिल्या पखे मुज चालतां, होइ मन संताप।
 मली हलीनें चालस्युं, जीम हुइ सुखनो व्यापरे ॥१७६॥ अ०
 मित्रे मान्युं आवीय, नारीजा घरवार। झुरंती ते महामती,
 दीठी भवणमझार ॥१७७॥ अ० क्षमाड ऊध्रदो इम, कहे। न
 ऊघाडे घरवार। हुं सती पति चालीयो, माविस इहां गमारे
 ॥१७८॥ अ० अहिनाण कही ऊघडावीयो, घरभींतर भरतार।
 कितुनाही खीस्युं मिल्यो, गरभ रहो तिण वाररे ॥१७९॥ अ०
 प्रियनें जातां खीकहे, होस्ये गरभ किवार। सामू समुर न
 आनस्ये, थस्ये दुख तिवाररे ॥१८०॥ अ० दई अहिनाण
 निज मुद्रिका, प्रिय चाल्यो परदेश। पतिमानी ते कामिनी,

पामे हरख विसेसरे ॥ १८१ ॥ अ० दुख गयुं सवि वीसरी,
एम्युं सुख अपार । आशा पहुती मन तणी, आशा जगदा-
धारे ॥ १८२ ॥ अचरिज०

-दूहा:-

शास म बंडिस रे ! हिया, जा जीवें तां सीम । वली
बलेस्ये दीहडा, नाऊं जास्ये ईम ॥ १८३ ॥ दीहडा दैव-
हतणा, जिम जाये तिम पूर । हीयडा हीराण्ड भणे, रहि रे
इंक ! म झार ॥ १८४ ॥

(ढाल-प्रभु पदमप्रभ ! वीनबुँ:-)

जीजे मासे अंजना तणो, गरभ प्रगव्यो एह । सासू ससरे
जाणीयो, पुछे वहने तेह ॥ १८५ ॥ समरे पियनें अंजना, जिम
खंद चकोर । चकवाक दिनकर भणी, जिम जस्थधर मोर-
समरे० आंणणी० ए गरभ किहांथी ऊपनो, अम्ह कुलें कलंक ।
आण्यो सासू पूछतां, वहू बोले निकलंक ॥ १८६ ॥ समरे०
तुम्हचो नंदन आवीयो, अधराति मझारि । तिहांथी गरभ
मुझने हूबो, हुं अलुं आचारि ॥ १८७ ॥ समरे० नहु माने सासू
कहे, कुंवर दृष्टियें सोय । दुज साहमुं जोतो नहीं, मलवुं किम
होय ॥ १८८ ॥ समरे० तिण खिण देखाडे वहू, मुद्रिका अहि-
जाण । तोये सहू माने नहीं, जोबो कर्मचिनाण ॥ १८९ ॥
समरे० झडी कलंके चडावीयो, घरथी काढे वहू । वहू भणे
तुम्ह सुत भणी, पूछावो सहू ॥ १९० ॥ समरे० कूड शाच परखो
मुदा, एह माहरुं कहण । जइ जूठुं होये किमे, मुझने नहीं रहण

॥१९१ समरे० सास्त्र सुसरो कोषीया, घरथी करी वेग !
 वहूनें काढे एकली, आणे उदवेग ॥१९२॥ कर्मतणी गति
 अभिनवी, संभारे कंत । कहे अंजना प्रियडा विजा, नारी नहु
 बलवंत ॥१९३॥ कर्मतणी० आंकणी० विसन पडचे कोइ नहु
 करे, तेहनो पक्षपात । एक सखी साथें थई, एरवे पुण्य विख्यात
 ॥१९४॥ कर्मतणी० वे निरधारां चालियां, आव्या पीहरवार ।
 माय बापु जाणी करी, नवि राख्याधार ॥१९५॥ कर्मतणी०

(दृहाः -)

सुखायां सवि सासरे, पीहरि दलियां माज । कंत विहूणी
 कामिनी, जिहां जाये तिहां रान ॥१९६॥ जिहां दीह हूंता
 पाधरा, तिहां नमतुं सहु कोइ । रावण भणे मंदोदरी, लंका-४
 छलंती जोइ ॥१९७॥ जिण दिनि वित्त न आपणे, तिण दिनि
 मित्त न कोइ । कमलां कर्दम बाहिरां, दिणयर वेरी होइ ॥१९८॥
 कादव सूको वित्त गयो, मूकि गयां कमलांह । जाणो सूरस-५
 नेहको, दिवे वकसावे तांह ॥१९९॥

(ढाल-उपरनीः -)

अनादर सायवापनो, पामी निरधार । लाजी दुखिणी
 जाणती, संसार असार ॥२००॥ कर्म० एक सखी साथें अछे,
 आंसू झरती जोय । एक तीर्थकर ध्यावती, आघी चाली सोय
 ॥१॥ कर्म० गाम नगर पुरवर मझे, न रहे लाजंत । शीलवती०
 रुनपां रहे, रुर्मणि राजंत ॥२॥ कर्म० नदी सरोवर जलपीइं,
 फल फूल आहार । पूरे मासे जनमीओ, लंदज आधार ॥३॥

कर्म० खाणथकी जेम ऊपजे, बहुतन निधान । तिम अंजनाइं
जाइयो, अंगजे इंद्रसमान ॥४॥ कर्म० सूरजनी परे दीपतो, नीरज
भुख सूर । माता नयणे निरखती, लहे आनंद पूर ॥५॥ कर्म०
श्रीघ सिंघ गज रिंछना, भय तही का चोर । शील संकट
सवि टुले, कोई न करे जोर ॥६॥ कर्म० वनि वनि थानक
थानकिइं, रेहतां शरिहंत । समरे जल फल बहु मिले, ए पुण्य
महंत ॥७॥ कर्मतणी०

(दूदाः:-)

एक दिन जल जोवाभणी, सखी पहुंती वनमांह । काओ-
असगे गिरिसिर रहियो, मुनि दीठो उछांह ॥८॥ कर्म०

(ढाल-फागः:-)

^{पृ५५} भूखत्रिषा सवि वीसरी, पामी हरख अपार । आवि कहे
अंजनाभणी, मे मुनि दीठो सार ॥ पुत्रसखीस्युं गिरिचडी, अंज-
नमुंदरी साध । चांधा भगते काउसगग, पारी मुनि लिखवाध ॥९
भूमिकां पुंजि बेठा, भाखे मुनि उपदेश । महानुभाव, संसार इं,
एणे नही सुखलेश ॥ सहेहुख सूगर चंचल, ए संसार असार ।
जीवने धर्मविना नही, कोइ शरण आधार ॥१०॥ कर्म आरति
मनतणी, चिंता कठिण अगाध । रोग सोग जरकर्मिइं, काया
शिथिल सावाध ॥ कर्म मुंगा बोबडा, बहिरा कायर हीण । कर्म
दुंटा पांगुला, कुबड वामण खीण ॥११॥ कर्म मरगतणी गति,
मारक दुख सहंत । कर्म तिरियंच वधवंध, तरिखा भूखलहंत ॥
कर्म मानव ज्ञिरधुन, धनवंत मंदिरवास । कर्म माणी भोगवे,

देवना भोग विलास ॥१२॥

(दूहाः-)

((पुण्ये प्रबल छे जेहनें, तेहनें सहु संयोग । पुण्ये लहीये
संपदा, पुण्ये सुरनर भोग ॥१३॥

(चोपाइः-)

करम् करइ ते सहीये सहू, करम् दुख पापिजे बहु । करम्
मनवंछित संयोग, शुभकर्म विलसीजे भोग ॥१४॥ करम् पांडव ते
रहवज्या, रतिसुंदरिनें अति दुख पज्या । वल दवदंतीये दुख-
सहयां, सीता रावणने घरे रहयां ॥१५॥ करम् भाण भमे
नहु संक, करम् दीसे चंद्र कलंक । भीख मंगाव्यो मंजनरेश,
नाच्यो नाशी कहण महेश ॥१६॥ वनभमिया लखमण ने राम,
मणिरथने जाग्यो बहु काम । करम् संतापियो हरिचंद, खय
पाम्यो रावण तरुचंद ॥१७॥ करम् कौरव खय पामीया,
चकुवर्ति खट्खंड सामिया । ब्रेद्या विण नवि छुटे कर्म, करमटले
मन धरुता धर्म ॥१८॥ श्रावके साधु इस्या बे भेद, धर्म करवो
टालीने खेद । अंजनासुंदरी सुणि रम, आहरीयो श्रावकनो
धर्म ॥१९॥ ते मुनिवरे हानी अटकली, वलि अंजना पूछे
मनरली । भास्को भगवन् में कुण कर्म, कीधां दुख पाम्या । नहु
शर्म ॥२०॥ दूषण विण किम चड्यो कलंक, केहा कर्म तणो
ए वंक । प्रियतणो मुझ हूओ वियोगि, मिलतो नहु दीसे संयोग
॥२१॥ मुनि कहे हिवे माहरु सुणो, परवभवे कर्तव्य आपणो ।
जे जे जेहवां कर्तव्य करे, तेहनें तेहवां फल विस्तरे ॥२२॥

(दूहाः-)

मांडी पुरव भवतेणो, मुनिभाखे वृत्तंत । अंजनासुंदरी सुणे,
हियडे हरख धरंत ॥२३॥

(ढाल-सीलसुहावोरे साजण सेवीये-ए देशीमां)

वसंतप्रसन्नामेरे नगर प्रगटभणुं, रजा जितशत्रुनामोरे ।

तिहां व्यवहारीरे गुणसापार वसे, दान मान गुणधामोरे ॥२४॥

मानव मनमांरे मच्छर नाणीये, परिहरि मने अहंकारीरे । अवगुण

छंडीरे समता आणीये, तो सफलो अवतारोरे ॥मानव०॥

आंकणी० तसु घर धरणीरे दोय वखाणीये, वृद्ध मिथ्यामती

नारीरे । लहुडी नारीरे समकृत धारणी, शीलवती अवधारिरे

मानव० ॥२५॥ जिनवर आणारे श्रावक व्रत धरे, देवगुरु

भगति अपारोरे । सांझ विहाणेरे पठिकमणुं करे, दान पुण्य

भंडारोरे ॥२६॥ मानव० श्रीजिन प्रतिमारे पुज्या विण सही,

ज सिमे दिन दिन एहरे । निर्मल भगतिएं जिनगुणगावती,

विनय खिंक गुणगेहरे ॥२७॥ मानव०

(दूहाः-)

स्वामी सुणीए अतुलबल, पुण जाणीस्ये हेव । हियडा
भीतर में ग्रहो, सके तुं नीसरि ? देव ! ॥२८॥ जिणवर केरे
दंसणें, जेहिं न नामी कोटि, ते नर परभवे दुखिया, माथे
वहिस्ये मोटि ॥२९॥

(ढाल-उपरनीः-)

पहीली नारीरे अतिमिथ्यामती, धर्मतणी नह धातरे ।

चिते प्रतिमारे सांतु इणी परें, जिम को न लहे वातरे ॥ ३० ॥ मानव० खोटी थाबुंरे दिन दिननुं टले । नवि विणसे घरकाजरे । एम विमासीरे क्होप्रे धुदहडी, लई प्रतिमा जिनराजरे ॥ ३१ ॥ मानव० जई भंडारीरे ऊकरडे सही, हरखी कीधुं कामरे । वेला आवीरे जिन पूजातणी, ते ताहरी सोक तामरे ॥ ३२ ॥ मानव० आवी जोवेरे जिनप्रतिमा नही, सहू पूछ्या लयलाइरे । भोजन न करेरे जिनपूज्या पखे, बार घडी एम थाइरे ॥ ३३ ॥ मानव० कर्म अंतरायरे तेहनुं जब टले, वले सोंकनु चित्तरे । श्रीजिनप्रति-मारे काढी तव दीये, लहुडी थई हरखीत्तरे ॥ ३४ ॥ मानव० पूजे प्रतिमारे भगति धणी धरी, बार घडी अंतरायरे । कीधो तेहनोरे कर्म तुझ प्रङ्गओ, उदय आव्यो इण ठायरे ॥ ३५ ॥ मानव० कर्म हसंतांरे बंधे जीवडो, नहु छुटे विलवंतरे । नारी हसतीरे गर्भधरे सदा, प्रसुवे जिम रोवंतरे ॥ ३६ ॥ मानव० पातग-संचेरे कर्तव्य पाहाए, जिण पाडें अंतरायरे । वारवरसनुरे निरहु तुझ हूबो, वेद्या विण केम जायरे ॥ ३७ ॥ मानव० जे भोगवतांरे कर्मजु उगयुं, तुजने पीडे तेहरे । ते हिव थोडुंरे छे तुज थाकतुं, माणिस मन संदेहरे ॥ ३८ ॥ मानव० थोडे दिहाडेरे दिन वलसे सही, उदय आव्यो शुभकर्मरे । ज्ञानें लहीनेरे में तुझनें कल्युं, एम गणी तुं कर धर्मरे ॥ ३९ ॥ मानव०

(दूहाः-)

वली पूछे ते अंजना, मुनिवर कहो विचार । एह दासी

कर्म किसें, पामे दुख अपार ॥४०॥ ज्ञाने जाणी मुनि कहे,
 तुझ मित्राणी एह। एरव भव स्में करी, रहती एकठ तेह ॥४१॥
 त्रैं सांती प्रतिमा जिके, ऊकरडायांहि जाम। सखीयें तुझने कब्जुं,
 ततखिण आवी ताम ॥४२॥ जिनप्रतिमा दीसे अछे, ऊधाडी
 अंतराल। तें गाढी ढांकी जिहां, आपणपे संभाल ॥४३॥ दासी
 इण कर्म करी, दुखपामे भवमांहि। बंधावे ने छोडवे, जीभ
 जीवने प्रांहि ॥४४॥ गंगदत्ता कडइ वचन, विगुती भवबंध।
 मानसुत दुखियां थायां, जिहा दोष संबंध ॥४५॥ नेउर
 पर्विय लखणां, रूपीराय जमालि। रुजांसती दुख पामियां,
 कूडवचन तिण टालि ॥४६॥ अवसर जीर्द बोलिये, एकज
 अखबर सार। अवसर विण बहु बोलणा, जण जण म भणे
 जमार ॥४७॥ बोले तास्युं बोलीये, वयणां एतो सार। ज्युं
 ओलहाणो फूकीये, तो सुह भराये छाए ॥४८॥ साजणीयां संसार,
 मोहडे मीठुं बोलीये। आपां एह ऊगार, कुडि दाङ्गे कीरति
 रहे ॥४९॥ बोलाव्यो बोले नही, माणस्युं मंडे प्राण। ते
 प्राणस तिम छांडिये, जिम भाद्रवानो छाण ॥५०॥ वचने रूसे
 मानवी, वचने तुसे जाण। वचन विचारी बोलिये, सुख लहीये
 निरवाण ॥५१॥

(ढाल-उपरनीः)

मुनिने पूछेरे वली वली अंजना, हुं पामिस सुखसारे।
 प्रीयडो मलस्येरे अथवा नही मिले, मिलस्ये मुज परिवारे
 ॥५२॥ मानव० मुनि कहे अथुभारे ताहरां कर्म खप्यां, दुख

सवि जासे दूररे । मामो मलस्येरे इण वने तुहने, सुख पामिस
भरपूररे ॥७३॥ मानव० लेई जास्येरे तुहने निज घरे, सामा-
घर भरत्याररे । मिलसे तुहनेरे एम सुणि अंजना, मन हरखी
सविचाररे ॥७४॥ मानव०

(दूहाः:-)

इण अवसर अंजनातणो, मामो सुरिजकेत । नंदीसुर जात्रा }
करी, घर चाल्यो शुभचेत ॥७५॥ चारणसुनि महिमाथकी, }
थंभ्यो तिहां विमाज । तीरथ नवि ओलंघबुं, देवुं बहु सनमान }
॥७६॥ शिरिसर हेठो उत्तर्यो, वंदे मुनिवर पाय । आपण पुं }
धन मानतुं, पामे धमेपिसाय ॥७७॥ साहमीवंदण अववरे, }
शबदरूप आकार । भाणेजी तिहां ओलखी, उपनो हरख तिवार }

(राग-मारुणी, कोई राखोरे मुज घरे नारि-पदेसी)

मामो पूछे इंहा तुमे, किम आव्यां कहो साचरे, अंजनाएं-
मांडि कब्बुं, धुरथी कारण वाचरे ॥७९॥ घरे आवोरे अम्हारे
आज, मननी चिंता टालोरे । विलंब निवारो एणीवातें, सगपणरिति-
संभालोरे ॥८०॥ घरेआवोरे०-अंकणी० अंजनकेत प्रेमें
करी, भाणेजी तेडी साथरे । चाल्यो पंथ रमाडतो, भाणेजो
लेई हाथरे ॥घरेआवोरे० ॥८१॥ विमाज आकाशे चालतां,
धूघरिना टंकाररे । रणके सोना पानडी, मोती झुंबका साररे
॥८२॥ घरेआवोरे० धूघरि शब्दे मोहियो, बालुक निसुणे
नादरे । ध्यान रहिओ जोगी जिस्युं, धरतो मन आहलादरे
॥८३॥ घरेआवोरे० मासाना खोला थकी, ऊतरीयो ततखिण-

बालरे । चपलुपणे छेहडे गयो, ताणे सोवीसालरे ॥६४॥
 घरेआवोरे० ताणंतो वली धूधरी, श्रमि पञ्चो ते बालरे ।
 अंजडासुंदरी वलवलें, पासी दुख असरालरे ॥ ६५ ॥ घरे०
 जीवाडोरे पुत्र बतज, हृदयानंद जीवाडोरे । राखो भूमि पडंतो
 बालक, नयन कमल उधाडोरे ॥ जीवाडोरे० आंकणी० एवडो
 दुख देइ करी, दिव॑ न त्रिपतो हेवरे । नंदन मुख जोवातणुं, मुख
 न खम्युं ततखेवरे ॥६६॥ जीवाडोरे० दिव॑ हुं मारीखरी, माहरी
 हणी मुख आसरे । कइ में बाल विष्णोहियां, कई कोईने कुर्या
 निरासरे ॥६७॥ जीवाडोरे० में अंतग्रय घणां कर्यां, केहनें
 कीध संतापरे । कइ में आल कुडा दीयां, में कीधां बहुलां आपरे
 ॥६८॥ जीवाडोरे० खातां पितां पहेरतां, अदेखाई अति
 कीधोरे । वियोग दीयो में केयनें, जूठी साख में दीधीरे ॥६९॥
 जीवाडोरे० थापण मोसा में कीया, छोडी गांठ पीयारीरे । के
 अन चोर्यां पारकां, निंदा करी अविचारीरे ॥७०॥ जीवाडोरे०
 सज्जनस्युं होह चितव्यो, धर्मि धर्म विष्णोङ्यारे । आप दीया में
 केहने, क्रोध॑ करडका मोङ्यारे ॥७१॥ जीवाडोरे० बाल
 विष्णोहियां धरणा, भाँजी तरुवर शाखारे । सरवरपाल फोडी
 घणी, के समराव्यां आखारे ॥७२॥ जीवाडोरे० तोल कोल
 उंदरत्तणां, विल पुर्या अधिकेरांरे । हृषा कीधी सोटकी, के में
 कीधा हेरांरे ॥७३॥ जीवाडोरे० के में माला पाडियां, के
 विलूरी वेलिरे । के काचां फुल त्रोडियां, कोइ सिर दीधी हेलिरे
 ॥७४॥ जीवाडोरे० गोरुङ्गोरु सत्री वृत्री, संताप्या सुकुमालरे ।

शिलापाषाणे चूरियो, तिण पडतो मुज बालरे ॥७६॥ जीवाडोरे ०
 एम वलवलती अंजना, देखी सुरुजकेतोरे । विमान थकी ते
 उतर्यो, बाल समिप तुरंतोरे ॥७६॥ जीवाडोरे ० पडतां बाल
 अंगें करि, थइ शिला चकचूररे । बालकने वांगुं नही, रमतो
 दीठो सूररे ॥७७॥ जीवाडोरे ० फूंक देई रज झाटकी, आलिंगयो
 ससनेहरे । पंकथी साणि जिम कर लीयो, अंजना करे दोधो
 एहरे ॥७८॥ जीवाडोरे ० निरावाध सुत पेखीयो, हरखी
 ततखिण मातरे । उलांसे निधि नीपरे, वार वार निज जातरे
 ॥७९॥ जीवाडोरे ० मुजदिधोरे सुण्ये पुत्र, साम्रें आणी दीधोरे ।
 एह कीधोरे उत्तम काम, मुज मन हरखित कीधोरे ॥ मुज
 दीधोरे ० आंकणी ० इणबालके चुरी शिला, तिण दिधो तसु
 लामरे । शिलाचूरण एहवो मुदा, वाधे गुणमणिधायरे ॥८०॥
 मुजदि ० भाणेजी घरलावीया, सूरिजकेतु भूपालरे । सजन सहू
 हरख्या घणा, वधामणां सुविशालरे ॥८१॥ मुजदी ० दीन
 अनाथ यती भणी, देती दान रसालरे । दिन बोले ते अंजना,
 धर्म कर्म धुरि ढालरे ॥८२॥ मुजदिधो ०

(दूहाः-)

शिलाचूर मामा घरे, वसतो हाथोहाथ । बीजतणो जिम-
 चैद्रमा, वाधे साजण साथ ॥८३॥ शिलाचूर अंजनातणी,
 पसरी वात विशुद्ध । कस्तूरिना गंध जिम, उत्तम हुइ प्रसिद्ध
 ॥८४॥ पवनंजय इण अवसरे, जीपी वरुण राजान । ओळच
 शुं घरे आपणे, शुच्यो पुरुष प्रधान ॥८५॥

(ढाल-कुमरसुवाहु वखाणियेजी-प देशीमां)

प्रणम्या चरण पिता तणजी, लीधी मात आसीस ।
 मंगल दीये सुहासणीजी, करतो सजन जगीस ॥८६॥ कुंवरजी
 आव्यो उलट आणि, उत्तम गुण मन आणतोजी । महिमा
 मेरूसमाणि, कुंवरजी० आंकणी० ॥८७॥ सुंदर संदिर आपणोजी,
 पहोतो मन उल्हास । नारी घर दीमे नहीजी, पूछे जण जण पास
 ॥८८॥ कुंवरजी० वाहलो जे हुई आपणोजी, तिण विण नहु
 रहेवाय । भूख त्रिसा सहु वीसरेजी, अति उतावल थाय ॥८९॥
 कुंवरजी० न रुचे मंदिर मालीयाजी, धण कंचण भंडार । ते
 सवि त्रण सम लेखवेजी, मात पिता परिवार ॥९०॥ कुंवरजी०
 बारवरस में नादरजी, कीधो अवगुण दोस । प्रेम एणीये
 आणीयोजी, कदापि न कीधो रोस ॥९१॥ कुंवरजी० दिवस
 घणा मुझ ने थयाजी, दूहवाणी तिणि भावि । अथवा पीहरे
 ईमस्युंजी, तेडी गई निज धावि ॥९२॥ कुंवरजी० समाचार
 नारी तणोजी, जाण्यो सर्वप्रकार । पीताने पूछी करीजी, हियडे
 धरे विचार ॥९३॥ कुं० विचारी, कीजे जुगतुं काज । गुणआढरि
 अवगुण तजेजी, तेहनी वाधे लाज ॥ कुं० विचारी० आंकणी०
 माय बाप माहरां थयांजी, हियडे अति घणघोर । दूषण विण वहू
 आपणीजी, काढी करी वहू जोर ॥९४॥ विचारि० कुं० अविचार्यु
 क्करज करेजी, पछतावो तसु थाय । चकुलघात जिम उंभणीजी०
 अंब छेद जिम राय ॥९५॥ कुं० विचारी० काज परखी जे करेजी,
 तेहने दुख नहु होय । गुलिया सेद्धिणीनी पुरेजी, पामे बहु

सुख सोय ॥९६॥ कुं० विचारी० सगा सणीजा किहां गयांजी, को
नवि आव्या काम । जाती नारी वारी नहीजी, बेसि रहा निज
ठाम ॥९७॥ कुं० विचारी० आदर आथि भणी करेजी, सहूको
इण संसार । वांके दिन थोडा मिलेजी, उपगारी संभार ॥९८॥
विचारी० वाघ सिंह होस्ये भखीजी, मुइ हुस्ये वनमांह ।
नारि रतन भाग विनाजी, किम लहीये उछाह ॥९९॥ वि-
चारी० ओसींकल किम थाईयेजी, ताहरा गुण संभार । कुळ-
वंती लक्षण भरीजी, साले रिदय मझार ॥३००॥ विचारी०
तुझने दुख देवा भणीजी, राति एकनो संग । हियडे हरख
हुतो घणोजी, रंगे हुओ विरंग ॥१॥ विचारी० चींतवीए
अनेरडोजी, थाय अनेरो काज । कर्मग्रति विसमी अछेजी,
ते जाणे जिनराज ॥२॥ विचारी०

दूहाः-

मात पिता सहुको कहे, कुंवर तुं हठ छंड । नारि अनेरि
परणवा, रंगे आदर मंड ॥३॥ कहे कुंवर सुणजो हवे, भोग
तणी सी आस । अवर नारि नही एहवी, तेहस्युं स्यु घरवास ॥४॥
मात पिता सीखज दीये, कुंवर आणो नेह । मानो कहण
अम्हारडुं, अम्हने म दियो छेह ॥५॥ तुङ्क वचन करबुं सदा,
झाहे पुरुष विसेस । वृद्ध वचने छूटा सवे, बांध्या हंस असेस
॥६॥ वार्यु केहनुं नहु करे, लागे दुःख अत्यंत । हिवे हुं जीवुं
नही, सहुने कहे एकंत ॥७॥ शोकातुर एम विलवतो, पवनं-
जय कुमार । चंदन अगर तुणी चिता, रचावे तिणवार ॥८॥

चेह मांहि पेसे जिसें, क्रष्णभदत्त तिहां आव। त्रण दिवस
लगे जीवतो, हवि राख्यो समजाव ॥९॥ शील प्रभावें जीवती,
होस्ये दुःख निवार। तारी सोधी आणस्युं, मान्युं कुंवर
निवार ॥ १० ॥

दालः-केदारानीः-

बोल बोली मित्र चालीयोरे, चड्यो खिमन्न आकाश।
वन गिरि कंदर जोवतोरे, गाम नगर आवासरे ॥११॥ सूरा
(मित्र) करो सविचार, उत्तम काज करे सदारे। आगे हेज
अपाररे, सूरा मित्र० ए आंकणी० मही मंडल वेगे भमेरे,
पूरव पच्छिम देश। दख्खण उत्तर जोवतोरे, ऊवसव सत
प्रदेशरे ॥१२॥ सूरा० भमी भमी नें थाकीयोरे, त्रीजे दिवस
आराम। सूरिजपुरने सरवरें, बेठो सरवर ठामरे ॥१३॥ सूरा०
वात करे नारी इसीरे, अंजनासुंदरी नंद। शिलाचूर मामा
घरेरे, वृद्धि लहे आणंदरे ॥१४॥ सूरा० क्रष्णभदत्त मन हर-
खीयोरे, निसुणी सूधीवात। सूरिजकेतु राजा सभारे, आव्यो
सुगुण विख्यातरे ॥१५॥ सूरा० दीठी पुत्र रमाडतीरे, अंजना
तेणे ठाई। आंखें अमृत सांचरिआंरे, ताप गयो ओहलाईरे
॥१६॥ सूरा० मनवंछित फल पामीयोरे, हियडे हरख न माय।
अंजना आदर आदरीरे, ततखिण उभी थायरे ॥१७॥ सूरा०

दूहाः-

सती कहे मामा भणी, समाचार विशाळ। एह मित्र
भरतमानो, क्रष्णभदत्त सुकुमाल ॥ १८॥ जीव थकी अधिको

अछे, प्रियनें जिम एक जीव। किसे काजे आव्यो अछे,
आदर करो सदीव ॥१९॥ सुरिजकेत आदर करे, तंबोलासन
पान। खादिम सादिम अति घणां, मंडे बहु सनम्पन ॥२०॥

(चोपाइः—)

ऋषभदत्त कहे राजा मुणो, वेला न खमे कारण गणो।
में दीठी अंजनासुंदरी, गयो किलेश थयो मुख फरी ॥२१॥
तुम्हे सामग्री मांडी घणी, भगति करेवा भोजन तणी। थाए
मिलंब मुज मन आकुलो, हुं तो हुं अति उत्तावलो ॥२२॥
आवी हुती राष्ट्रणनी आण, जुँडे चडवानी सपराण। पवनं-
जय संग्रामे चुँड्यो, जई वरुण राजास्युं भिड्यो ॥२३॥ जुँडे
करतां जय पाम्यो जिसें, मान महुत बहु पाम्यो तिसें। जीपी
कुंवर आव्यो घरे, मिल्या सगा सोदर मुदभरे ॥२४॥

गाहा:-

पुण्यवंतं नरं जिहां गच्छइ, तिहां तिहां सुंदर रुद्धउं
अछइ। पुण्य हीनं नरं जाउ जिहां भावइ, तिहां पुण गयओ
निफल आवइ ॥ २५॥

(दूहा:)

सीह न जोवे चंद बल, नवि जोवे धन रिद्ध। एकल्लओ
सहसां भिडे, जिहां सासह तिहां सिद्ध ॥२६॥ सींहणी तेहवा
पूत जणे, जे छप्परि मंडाल। दूध विणासण का पुरिस, बहुआ
जणे सीआल ॥२७॥

(चोपाइः:-)

मायबापने प्रणमी करी, नारी घरे आव्यो रंग धरी ।
 नारी विण घर सूनुं देख, समाचार लहियो सुविशेष ॥२८॥
 हियडे दुःख भराणुं जाम, बलवा खेह रचावी ताम । खेह
 माँहे पेसे जेटले, साथ्याप वारे तेटले ॥३०॥ केहतुं वार्यु न
 करे जाम, तिहां वेगे हुं आव्यो ताम । हठे करि मे माझ्या
 त्रिण दीस, मुजने मित्रे दीध जगीस ॥३१॥ आज दिवस ते
 धीजा हुस्ये, जई न सकुं तो खेह पेसिस्ये । मित्र मिल्यो जोई
 ते आज, विलंब निवारो तिण महाराज ॥३२॥ तुम्हनें तेहनें
 हुज्यो कुशल, तुम्ह ओपगार अछे अति विमल । अंजना-
 वनथी आणी तुम्हे, ते उपगार मानुं छुं अम्हे ॥३३॥ सूरिज-
 केत विचारी करी, बोलावी अंजनासुंदरी । वस्त्र विभूषण
 महिमा सहित, क्रषभदत्त लेई चाल्यो विहित ॥३४॥ विमात्रे
 बेठा आकाश, वेगे चाले मन उल्हास । नंदन सखी सहित
 अंजना, रूप सबल रंभा गंजना ॥३५॥ प्रल्हादन पुरवर उ-
 धान, आवी उतरिया सनमान । क्रषभदत्त आगले आवीयो,
 प्रल्हाद भूमिपति वधावीयो ॥३६॥ नंदन सखी सहित अं-
 जना, वनि आण्या छे दुःख भंजना । सुणी अचंभ्या हरख्या
 बहू, तुम्हे अम्हे जीवाड्या सहूं ॥३७॥

दूहाः-

धन धन क्रषभदत्त तु, धन धन ताहरी बुद्ध । भल ऊ-
 जम ताहरो सफल, कीधा कारज सुद्ध ॥३८॥

(ढाल-कनक कमल पगलां भरे-ए देशीमां:-)

आणंद अति घणा उपनाए, हरिख्या सहू परिवार ।
 क्रष्णदत्त आवियोए, लाव्यो अंजडा साथ. क्रष्ण० आंकणी०
 शिलुचूर लक्षण भर्योए, नंदन सुगुण (सजाण) मंडार ॥३९॥ नहु
 वीसारे गुण कर्या ए, जे छे गुणना जाण । क्रष्ण० काञ्जग्रा
 चर जे हुवे ए, काज करे मंडाण ॥४०॥ क्रष्ण० नगर सकल
 सणगारीयुं ए, फूलपगर बहु माल । क्रष्ण० तोरण धज
 आरोपियाए, अष्टमंगल सुविशाल ॥४१॥ क्रष्ण० धवल
 मंगल सुहासणीए, गाइये गीत रसाल । क्रष्ण० मोतिय॒ चोक॑
 पूरावियाए, मिलिया वालगोपाल ॥४२॥ क्रष्ण० घर घर
 हुंड वधुमण्ठीए, ताचे पात्र सुचंग । क्रष्ण० भाट भणे विरु-
 दावलीए, दान सात्र बहुरंग । क्रष्ण० ॥४३॥ नगरलोक
 साहमा मिलीए, पहुता वनखंडि वृंद । क्रष्ण० दोल॑ दहामा॑
 गडगडे ए, वाजा वाजे पडि छंड ॥४४॥ क्रष्ण० मुहुर्ते कीधु
 वहु तणोए, ससुर नगर प्रवेश । क्रष्ण० सासु ससुरो उचरेए,
 वन धन वहु सुविसेस ॥४५॥ क्रष्ण०

दूहाः-

सगा सणीजा एम कहे, कुल वहु तुं धन धन । कुल
 अजूआल्यो आपणो, राखयुं शील रतन ॥४६॥ पामी संपद
 शील बळे, लोक भणे जस वाद । फल्या मनोरथ मन तणा,
 ए छे पुण्य पुसाद ॥४७॥

(चोपाइः -)

पुण्ये पृथ्वी पिठ प्रसिद्ध, पुण्ये मनवंछितफल सिद्ध ।
 पुण्ये हियडे निर्मल बृद्धि, पुण्ये रिद्धि तणी बहु बृद्धि ॥४८॥
 पुण्ये लहिये बहु परिवार, लोक सवि सेवे अनिवार । पुण्ये
 हुइ काया नीरोग, पुण्ये मनमानीता भोग ॥४९॥ पुण्ये तणे
 बल नव नव रंग, पुण्ये पलहाणीए तुरंग । पुण्ये घर लाभे
 गजघटा, पुण्ये ओछव चंदन छटा ॥५०॥ पुण्ये सेवक लाभे
 बडा, पुण्ये लाभे धीना घडा । पुण्ये पहेरण कोमल चीर,
 पुण्ये सहुस्युं वाधे हीर ॥५१॥ पुण्ये अंगि सुरंगां रूप, पुण्ये
 लहिये अकल सरूप । पुण्ये वसवा घुरु आवास, पुण्ये पहुचे
 मननी आस ॥५२॥ पुण्ये भोजन सरस आहार, पुण्ये लहिये
 बहु सणगार । पुण्ये लहिये जस बहु मान, पुण्ये लहिये के-
 वल ज्ञान ॥५३॥ नारी ते अंजनासुंदरी, पुत्र जणि आवी
 गुणभरी । एकज कलपलता नें फली, तिम सोहे परिवारे
 मिलि ॥५४॥ संभारती पुरवभव कर्म, करे अंजना जिणवरनो
 धर्म । शिलाचूरनो हनुमत नामि, साजण मिलि दिधो अभि-
 राम ॥५५॥ प्रलहादरायने चिंता टली, राजज्ञोगि सुत आव्यो
 वली । चिंते राजा वेरागीयो, धर्म करवा हियडे जागीयो
 ॥५६॥ गुरु समीपे सुण्यो जिन धर्म, वांछे सदगति लहवा
 शर्म । पवनंजय सुत थाप्यो राज, पोते दीख्या लीध समाज
 ॥५७॥ प्रलहाद मुनिवर संयम पाल, सदगति पाम्यो सवि
 दुःख दाल । पवनंजयरायु पाले राज, प्रजा यीहर सारे काज

॥५८॥ पृथ्वी मंडल साध्यो खरो, महिमा पसर्यो अति आ-
करो । सीमाडाराय प्रणमे पाय, देश देशना साध्या राय
॥५९॥ रामचंद्र ने सीता स्नेम हुँद्र अने इंद्राणी जेम । पवनं-
जयराये प्रेमे करी, पटराणी अंजनासुंदरी ॥६०॥ अंजनाने
अति माने राय, जाने पामी पुण्य पसाय । वयण कहण न लोपे
कदा, सोग जोग अनोपम सदा ॥६१॥ जोबन वय पाम्यो
हनुमंत, प्रौढो अंग थयो बलवंत । उदार धीर अने गंभीर,
पर उषग्नरी बाबनवीर ॥६२॥

(दूहाः:-)

जाणो जिनवर वीसमा, श्रीमुनिसुवत स्वामि । तास पाट
परंपरा, फट्टेघर इण नामि ॥६३॥ धर्मघोष मूरीसरु, आव्या
अति अभिराम । प्रलहादन पुरवर तणे, वनखंडि बहु गुणधाम
॥६४॥ वनपाले वधावीया, पवनंजय राजान । वांछिता गुरु
आवीया, भाष्यो वचन प्रधान ॥६५॥ राजा राणी हरखीयां,
हरखदान तसु दीध । मंडाणे गुरु वांदिया, जनम सफल तब
कीध ॥ ६६ ॥

(ढाल-मन भमरारेः:-)

धर्मदेसण श्रीगुरु दीये, श्रति बूझोरे । काने सुणो सहु
सार, जीव प्रति बूझोरे । मठिया मादलनी परें, प्रतिं० एह
संसार असार ॥६७॥ जीव० दस दृष्टांते दुहिलो, प्रतिं० मान-
भनो अवतार । जीव० तिहां पुण लहतां दुहिलो, प्रतिं० गुरु
संजोग उदार. जीव० ॥६८॥ सांभलवो सिद्धांतनो, प्रतिं०

लहतां दुःकर जाण । जीव० पांचे इंद्रिय पडवडां, प्रति०
 दुर्लभ छे मन आण ॥ जीव० ॥ ६९ ॥ चीब मिथ्याती छे
 घणा प्रति० थोडा समकित धार । जीव० समकित पाखे
 जीवनें, प्रति० दुहिलो भवनो पार ॥ जीव० ॥ ७० ॥ देव
 सुगुरु धर्म साचला, प्रति० ए समकितवो मर्म ॥ जीव० तीर्थ-
 करजो भाखीयो, प्रति० दुहिलो लहीये धर्म ॥ जीव० ॥ ७१ ॥
 विषय त्यजता दुहिला, प्रति० इंद्रिय तणा विकार ॥ जीव०
 छांड्या जोइये जीवनें, प्रति० चारकषाय प्रकार ॥ जीव०
 ॥ ७२ ॥ अंग नीरोग पामी करी, प्रति० छंडो पंच प्रमाद ॥
 जीव० नदी तरंग जिम चंचलो, प्रति० जोबन वय उनमाद ॥
 जीव० ॥ ७३ ॥ संध्यावान कुंजर कान. प्रति० अथिर आभानी
 छांह । जीव० पींपल पान जिम वीजुली, प्रति० अथिर का-
 यरनी बांह ॥ जीव० ॥ ७४ ॥ तेम अथिर छे आउसुं, प्रति०
 ब्रूटयुं नहुं संधाय । जीव० आरंभे जीव भव भवे, प्रति०
 खिण खिण पापे बंधाय ॥ जीव० ॥ ७५ ॥ सांझ समे जिम
 पंखीया, प्रति० एकठ मिळे सुठाण । जीव० विहाणे जाइ
 जूजूआ, प्रति० जूजूई दिसि जाण ॥ जीव० ॥ ७६ ॥ मात
 प्रिपिता बंधवं सुता, प्रति० तिम ए सह परिवार । जीव० कर्म
 वृशं एकठुं मिलयुं, प्रति० वीछडता नहुं वार ॥ जीव० ॥ ७७ ॥
 अनंत काय छंडो वली, प्रति० बाविस तजो अभरूय । जीव०
 अणगल जल नवि झीलीये, प्रति० हींचोले हींचे म दरूय ! ॥
 जीव० ॥ ७८ ॥ दीवे पुढे पतुंगीया, प्रति० अज्ञयणा तिहां

ठाल । जीव० धानेधण सवि साच्चवी, प्रति० जीव॒ दुय्या
 संभाल ॥ जीव० ॥७९॥ सोल पहोर वोल्या पछी, प्रति०
 दही त कुल्पे आम । जीव० कांजी बडां जे नवि चल्यां,
 प्रति० कुल्पे क्षेवीस जाम ॥ जीव० ॥८०॥ दासी कुदोल
 तह छासम्युं, प्रति० कदापि न कुल्पे जोइ । जीव० आगासे
 अंधारडे, प्रति० डाहो न जिमे कोइ ॥ जीव० ॥८१॥ जिमतां
 तीति करंतडा, प्रति० वचन म ब्रोलो जाण । जीव० क्रिया
 सकल विधि साच्चवो, प्रति० पालो जिणवर आण ॥ जीव०
 ॥८२॥ विघटे मात तथा पिता, प्रति० विघटे बंधव जोड ।
 जीव० सुत खिघटे खिघटे सुता, प्रति० खिघटे बहिनि विखोड
 ॥ जीव० ॥८३॥ विघटे मित्र विघटे सगा, प्रति० कुदुंब अनें
 परिवार । जीव० दासी दास विघटे कदा, प्रति० दुपद चौपद
 सार ॥ जीव० ॥८४॥ विघटे मुगताफल धरा, प्रति० विघटे
 धन भंडार । जीव० कनक रतन रजत सही, प्रति० विघटे
 सुणि सविचार ॥ जीव० ॥८५॥ अविचल मेरु तणी परें,
 प्रति० नहु विघटे धर्म एक । जीव० आश्रव संवर ओलखो,
 प्रति० जाणो विनय विवेक ॥ जीव० ॥८६॥ निश्चल एकज
 आदरो, प्रति० जिन धर्म सुख द्वातार । जीव० एकमना आ-
 राधतां, प्रति० लहीये भवनो पांर ॥ जीव० ॥८७॥

दूहाः-

शावके साथु तणा सही, विहु भद्रे जिन धर्म । बार व्रत
 शावके धरे, मुनि महावत ए मर्म ॥८८॥

(चोपाईः:-)

सुणी धर्म अंजनासुंदरी, भरतार भणी पूछे मति खरी ।
स्वामि तम्हे सुझनें दियो आण, जिम हुं दीख्या लेउं सुजाण
 ॥८९॥ भरतारें नारीनैं घृणो, आग्रह किधो रहिवा तणो ।
 वेरागें भावी सुंदरी, वारी न रहे दृढ मति करी ॥९०॥ पव-
 नंजय चिंते राजान, राणी दीख्या लीए निदान । तो हिव हुं
 रहीनें स्युं करुं, धर्म सखाईयुं ते आदरुं ॥९१॥ घर आवी
 सामग्री कीध, हनुमंतनें राजा पद दीध । राणी सहित समयमें
 आदरे, तफ सयं बहुली खप करे ॥९२॥ निरतीचार पाली
 चारित्र, वेवे पहुता सरणी पवित्र । भवनां दुख सघलां टालस्ये,
 अनुक्रमे शिव गति सुख पामस्ये ॥९३॥

दालः—साहेब सांभलोरे—प देशी.

अंजनासुंदरीये खरोरे, पाल्यो शील व्याचार । भवियण
 जण तिम पालो भावस्युरे, जिम लहो कीरति सार ॥९४॥
 शील समाचरोरे, दुर्गति दुख न कोइ । शीले संकट सघलां
 उपसमेरे, सद्गतिनां सुख होइ ॥९५॥ शील० मद्दि जिणेसर
 जंबु मनिवरुरे, भद्रवाहु बंकचूल । श्रेष्ठि जिनदत्त वडर विरा-
 गियारे, शीलवंत अनुकूल ॥९६॥ शील० ब्राह्मी सीता शील-
 वती सतीरे, राजमती सुकुमाल । कृमला सुलसा लंदुन बालि-
 कारे, पाल्यां शील रसाल ॥९७॥ शील० शीले पावक जल
 थल सागरुरे, सरप कुमुमनी माल । रिषु सुहृद सानिध कर
 देवतारे, वारण थाये सीयाल ॥९८॥ शील० नागोर० नगीने

साते जिष्ठहरुरे, भादि शांति जिण पास । वीर जिणेसर ते
 प्रणमी करीरे, चोपइ कीध उल्लास ॥ ९९ ॥ शील० श्रीवीर
 पटोधर अनुक्रमे प्रगटीआंरे, श्रीवादिदेवसूरींद । वादि
 न्यायचक्रचूडामणी समोरे, समता सायर धीर गीरींद ॥
 ॥ ४०० ॥ शील० नागपुरीवडतपगच्छपति जग जाणिएरे,
 श्रीपासचंदसूरीस । तास पटोधर गरुअडि गाजतारे, समरचंद-
 सूरि जगीस ॥ १ ॥ शील० राजचंदसूरि गणधर गाझयेरे, वाचक
 रतनचारित्र । तास पसाये चोपइ एह रचीरे, सेवक विमल-
 खारित्र ॥ २ ॥ शील० संवत सोलह वरसें त्रिसठियेरे, मागश्चिर
 मास विकास । चोपइ जोडि हीजे गुरु दिनेरे, भणतां ज्ञान
 प्रकाश ॥ ३ ॥ शील० एह चोपइ सुणीनें पालीयेरे, शील प्रमुख
 जिनधर्म । इह भव पर भव सुखनी संपदारे, लहीयें शिव-
 गति हर्म ॥ ४ ॥ शील समाचरोरे ॥

इति श्रीगुर्जरभाषायां पद्यमयनिबद्धं शीलविषये श्रीअं-
 जनासुंदरीचरित्रं श्रीमन्नागपुरीयवृहत्तपागच्छनायकश्रीवादि-
 देवसूरिपुरंदरपरंपरायां युगप्रवरकियोद्धारकारकसिद्धांतमहो-
 दधिश्रीपार्वचंद्रसूरीश्वरपटप्रभाकरश्रीसमरचंद्रसूरिवरशिष्य-
 श्रीराजचंद्रसूरिराजचरणानुचरवाचकवर-श्रीरत्नचारित्रगणि-
 शिष्यपंडितप्रवरमुनिवरश्रीवमलचारित्रकृतं सकलागमरहस्य-
 वेदिजैनाचार्यवर्यश्रीधात्रचंद्रसूरीश्वरशिष्यमुनिसागरचंद्रेण सं-
 शोधितं च संपूर्णम् ॥

॥ आ रासनी अंदर आवेला कठण शब्दोना अर्थः ॥

ले० मुनिसागरचंद्रः-

पृष्ठांक,	गाथांक,	मूल शब्द,	तेनो अर्थ-
४	३४	अहिटाणो	अधिष्ठान, भाजन.
८	७९	विसीगत	सर्प.
१४	१२५	खारकी	चंडाल.
१५	१२८	येके	जोके.
५५	५५	बहुडि	केर.
१७	१४८	सणी	स्नेही, संबंधीओ.
१८	१६३	उवरिठ	उपराठा.
५५	१६४	विराडे	लिलाडे.
१९	१८१	अहिनाण	अँधाण, निशानी.
२५	३०	सांतु	संताङ्ग, गोपुं.
२६	४२	सांती	संताडी, गोपी.
२८	६७	विछोहियां	जुदा पाडी अंतराय कर्या.
५५	७४	हेलि	कलंक, आरोप.
३१	९८	आथि	पैशो, द्रव्य.
३९	८०	आम	काचुं.
५५	५५	जाम	पहोर.
५५	८२	नीति	झाडो, पेशाव.
५५	८३	विखोड	तिरस्कार पामेल.

आचार्यश्रीभ्रातृचन्द्रसूरिग्रन्थमाला पुस्तक-३३.

श्रीमन्नागपुरीय वृहत्पागच्छधिराज श्रीपार्श्वचंद्रसूरीश्वरजीना शिष्य
शास्त्रविशारद महर्षि श्रीब्रह्माजी कृतः-

श्रीचारग्रत्येकबुद्धचरित्र-रास.

संशोधकः—श्रीभ्रातृचन्द्रसूरि शिष्य मुनिसागरचंद्रः ॥

जिणचोवीसह पयकगल, मनधरि हर्ष नमेसु । सुगुरु वचन
सुभमंत्र जिम, हियडामा हि धरेसु ॥१॥ मुनिवर जे जग जाणिये,
प्रत्यय देखी बुद्ध । मन आणंदे वंदि करि, कहिस्युं तासु प्रबंध
॥२॥ जे असंख इणि परे थया, तो पुण ए मुनि(चार) चवण
दीखु केवल सुगति, साथ लहे सुविचार ॥३॥

(गाथा)

करकडु कलिंगेसु^१, पंचालेसु अ दुम्महो^२ । नमीराय
मिदेहेसु, गंधारेसु अ नगगइ^३ ॥१॥ वसभेअ^४ इंदकेझ^५, वलअ^६
अंबेअ पुफीए^७ बोद्दी । करकडु दुर्मुहस्सु^८, नमिस्से गंधोरर-
ज्ञोअ ॥२॥७॥ चोपझ॥ जंबूदीप भरत नरठाण, चंपानगरी
महाप्रमाण । धृणुकुणकंचण मणि ते भरी, परतख दीसे जिम
) सुरपुरी ॥६॥ तिहां दधिवाहण नामें नरिंद, सोहे सुर जिस्यो
गोविंद । तसु घरे घरणी पद्मावती, सीलवंत जग मोटी सती

॥७॥ चेड्यारायतणी अंगजात, जेहनुं नाम जगत्र विख्यात ।
 तासु दोहिलो ध्यो एकवार, ज्ञाणे पहिरुं नृप शीणगार ॥८॥
 मस्तके छुत्रधरी तें राय, गयवरखंधचडी वन जाय । कुसुम
 फुले बनरति मनरमे, पुण न मनोरथ पूर्णे किमे ॥९॥ तिण
 आरति तनु दुर्बल थाइ, पूछ्युं कारण तेहनो राइ । कुहो
 भाव नृपराणी बेव, क्षयगज बेठा छत्र धरेव ॥१०॥ जाइ जाम
 इण अवसरे सेह, बृहो श्रया सुस्तीतल देह । खुखराय उल्सी
 आहार, पुहवी चिहुंदिसि पूरी वार ॥११॥ चिहुंदिसि चातक
 प्रिय प्रिय लवे, डेहुडा बोले सरि नवे । घन आगम वलि जाणी
 शिखी, जात्रे चित्त न थाइ दुखी ॥१२॥ सीतल सुरभि
 धरणिनो गंध, बेठा ल्ये गयवरनो खंध । बन सज्जमुख तो चाल्यो
 ॥१३॥ पुहची न सके
 सेना लार, अटवी माहि ते जाइ तेवार । बडतरु देखी राजा
 भणे, प्रिय साख साहे बलूघणे ॥१४॥ नृप भाषित राणी
 मनग्रहो, बुडतरुले जेतले कैसि गयो । राइ साख गाढी दृढ
 धरी, उतरियो मन चिंता खरी ॥१५॥ कीजे सुं ते नहु संभरे,
 ग्रय नयरि चंपा अणुसरे । राणी साख ग्रह तलह बही, तो जाइ
 गृज अटवी बही ॥१६॥ माणस कोइ न दीसे जिहां, महास-
 रोवर देखी तिहां । कुरिवर पेठो उँडे वार, चिहुं दिसि रमे
 उलाले वार ॥१७॥ राणी मोडे स्युं उतरे, दिसि भूली चित्त
 महिवरे । भयबीहे चिहुं दिग्गि जोवती, भ्रमे बनें कर्मगति
 चित्तती ॥१८॥ जाइसु किहां किसी गति हवें, खिण करि

रुदन आप धीरवे । चिंते बने वनचर संचरे, रखे प्राण मुझ
 कोइ हरे ॥१९॥ तिण कारण शार्दु अप्रमत्त, पडीवज्जि वारि
 सरण एक चित्त । निंदे पाप खमी जीवराश, औणसण लेइ
 सागार विमास ॥२०॥ बली आहार उपधनें देह, इण अवसरे-
 वोसुरावे एह । हियडे जंपे पंच नवकार, आगम पूरव
 माहिज सार ॥२१॥ दृरि करि विसहर नें संग्राम, तसु भयनासे
 लेतां नाम । डाइण साइण नें वेताल, सारि न पुहचे तसु कोइ
 काल ॥२२॥ हियेवसे जेहनें नवकार, तासु न कोइ करे
 विकार । एम चितवी आवेरी गइ, तापस देखी हरषित थइ
 ॥२३॥ जाइ समीप नमे जेतले, तापस तसु पूछे तेतले ।
 कहो मात आव्या किहां हुती, कहे तिहां पञ्चावइ सती
 ॥२४॥ चेडानुप धू करि अपहरी, इंह आवी करिथी उतरी ।
 तापस ते संभलि एम कहे, रखे बुछि ! तुं हवें भय लहे ॥२५॥
 बनफुले करी करे पारणु, तापस तो दिए आदर घणु । वसति
 ठांम लेइ मेलहइ, तापस एहबुं बचन एक कहइ ॥२६॥
 अम्हे इहांथी आघा नावीये, नयर दंतपुर दाखी दिये । दंत-
 खक्क इह अछे नरेश, तुं करज्ये इण पुरें प्रवेश ॥२७॥ एम
 कही तापस पाळो जाइ, पञ्चावइ सुरि पुहती थाइ । महासतीनो
 देखी ठाम, जइ गुरणी परे ब्यागे ताम ॥२८॥ कही यथास्थित
 पूरव कथा, जे वीतीछे न हु अन्यथा । ते संभलि सूहणि एम
 भणे, बुछि ! म दुखकर मन आपणे ॥२९॥

(ढालः-छाहुली, जेम कोइ नर पोसप-ए देशीमां)

संपद आपद कर्म वर्से, काल प्रमाणे उल्लर्से, मनरर्से
भोगविये तेहज सहीए। खिणमाहि सुख संयोग, दीर्से खिण
माहें सवियोग, ल्यो जोग सपझावी एहवुं कहीए ॥३०॥ चिते
हिव संजम लाग, हियडे आणी वैराग, भवराग टाले संजम
आदरीए। गरभ न भाष्यो भयकरी, मनमाहें प्राया करी,
॥अबुसरे प्रसव सुत प्रच्छन करीए ॥३१॥ कंबल रयें हंकिय,
करि पुद्रा नामंकिय, संक्रिय प्रने मसाणे बालक धरेए।
द्रिख्वी रक्षक चंडाल, निजनारीने घे बाल, सुखसाल अवकन्निअ
नामें करेए ॥३२॥ महासती तसु जाइ घरें, ते बालक सुं
सुख करे, मन ठरे देखी सुत रमतो घणुंए। पूछे महासति
गर्भवात, ते मूओ एम कहे वात, ते सुत लोक कहे मातंग-
तण्णेए ॥३३॥ बालक बहु मिले एम भणे, हूँ राजा छुं तुम्ह-
तणे, बहु वणे जो घो कर मुझ सवि मिलीए। तो तसु कानें
छें कंडु, तेह जनो ल्ये करकंडु, करकंडु नाम कहो बहुजण
मिलीए ॥ ३६ ॥

(ढालः-)

ते महासतिस्युं वरते रागें, महासति जे कोइ भिक्षा
गागें। सरस लहि ते तिहनें आपे, मातंग नायक जे तसु थापे
॥३५॥ तेय कुप्रसु मसाण सुरुख्ये, तिहां दोय मुणिवर आव्या
पिख्यें। वंसरत्न उभा जोवंत, मांहो माहें एम कहंत ॥३६॥
एक दुंडु एह माहें एह, लक्षणे पूरो नहु संदेह। अंगुलचार

जाम वाधस्ये, तेतले पुरे लक्षण हुस्ये ॥३७॥ तो जे कोइ ए
 दुँड शहेइ, ते निर्चेसुं नरपति होइ । हरिकेशी सुत वयन
 वधारे, एक वलि ब्राह्मण सुणे तिवारे ॥३८॥ अंगुल चार खणी
 द्विज कापे, तो मातंग न लेवा आपे । ब्राह्मण कहे दंड लेवा दें,
 ते नहु चे, एम पडथा विवादें ॥३९॥ मातंग सुतने तो द्विज
 पुछे, कहे किण कारण ए तुझ रुच्चे । वलतो भणे एहने प्राण,
 राजरिद्धि सिरि मुझ घरे जाण ॥४०॥ बीजा द्विज कहे जइतुं राय,
 हुवे तो एहने करे पसाय । एक गाम देजे ते माने, झगडो टाली
 कीधा काने ॥४१॥ तो पुण कहे द्विज एह विणासी, लीजे दंड
 एक परि विमासी । ते मातंग तात सुणि वाणी, नासि ग्रया
 कंचणपुरि जाणी ॥४२॥ राय अपुत्र मरण तेह पामे, सबे मिली
 चिंते परिणामें । हय सिणगार्यो ग्रहिर जाइ, देइ प्रदक्षण
 उभो ठाइ ॥४३॥

(वस्तु:-)

करिय आदर लोकजोवंत, ग्रज चिन्ह देखी कुमर, जय
 जयारव तूरवाजे । दह दिसि गायें गीत घणा, जिसो मेह अंबर
 गाजे । निद्राभर उठी कुमर, लिये ते खिण विश्राम । हयसे सी
 जन परिवर्या, पहुतो रूप घर ठाम ॥४४॥

(दूहा:-)

विष्मिली आडा थया, नवि द्ये नयरि प्रवेस । ए मातंग
 अछ्ले सही, मनधरि रोस विसेस ॥४५॥ दुँडरयण कुमरें ग्रहो,
 जलवा लागो जाम । विष्म सहु बीहा घणुं, ले न सके कोइ नाम

॥४६॥ वाटधान वासी सयल, विप्र किया हरिकेशि । करकंडु
 दधिवाहण सुतें, मने अभिमान निवेश ॥४७॥ ताम विप्र ते
 आवियो, मागे गामज तुत्त । रायभणे ल्ये तेय तुं, जे माने तुझ
 चित्त ॥४८॥ मुझ घर चंपा जयरिछे, तिणे प्रदेश द्ये गाम । दधि-
 वाहणपति लेख द्ये, एहने देज्ये गाम ॥४९॥ नगर जेय तुझने
 रुचे, ते माहरो तुं लेइ । एम दधिवाहण संभली, बल्तो वचन
 भणेइ ॥५०॥ जे हुइ निज आदेसकर, कहतां तसु सोहेइ ।
 मुण रे न लहे अधम ! तुं, आपणांतुं ते कहेइ ॥५१॥ दूत लेख
 बल्तो दिए, करकंडु आण्यो कोप । कटक मेलि चंपा गयो,
 कर्यो जुद्ध आरोप ॥५२॥

(चोपहः:-)

इणि अवसरे संभलि महासर्ती, रखे लोक विणसे बीहती ।
 पूछी महूतरि चंपा गइ, सुह वात करकंडुने कही ॥५३॥ सुत !
 ए तात ताहरो होइ, जाणे वात जिसीछे सोइ । पुण अभिमानी न
 प्राळू वले, दधिवाहनने तो जइ मिले ॥५४॥ परिज्ञन ओलखे
 लागे पाय, वंदी विधिसुं पूछे राय । कहे गर्भनी परि किम किद्ध,
 तिण करकंडु दिखाली दिद्ध ॥५५॥ पोल उघाडी दल सनमुख
 सर्यो, सुत पण कटकमाहे निसर्यो । वेगे पितुजने लागे पाय,
 मुझ अपराध खमिजो ताय ॥५६॥ दधिवाहन मन धरि मिवगी,
 आक्षिमिले सुतने अतिवेग । दधिवाहन द्ये सुतने राज, दीक्षा लेइ
 साधे सिवराज ॥५७॥ बन्हे राज पाले करकंडु, महाराय धयो
 अतिहिं प्रचंड । तसु ग्रेवल अतिवल्लभ घणा, तेह तणी तसु नहु

भगवत्तेज उज्जेणी ठाम, नयर सुदंसणपुर इण नाम ॥८१॥
 मणिरथाय करे तिहां राज, तसु लघु बंधव छे युवराज । नामें
 शुणबाहु गुणवंत, मयणरेह वरनारी कंत ॥८२॥ सहजे मयणरेह
 सुकुमाल, सती शिरोमणि शशि सम गाल । बारह व्रतधर ते
 श्राविका, जिनशासननी सुप्रभाविका ॥८३॥ तासु पुत्र गुणनो
 भंडार, चंद्रजसु नामें अतिहिं उदार । अन्नदिवसे मणिरेहा
 दिठ, मणिरथ हियडे युद्धन पढठ ॥८४॥ मयणरेह रूपे मोहियो,
 आकुलव्याकुल थ्यो नृप हियो । भाइ भत्रीजनी न धरे संक,
 लाज लोपवें थयो निसंक ॥८५॥ चिंतातुर चिंते संभोग, किणि-
 परे मिलस्ये ए संजोग । पहिलुं मंडुं एहसुं प्रीत, जाणिसुं पछे
 जिसो छे चीत ॥८६॥ राय संतोष करवा भणी, कुंकुम
 कुसुम दिये खेटणी । अलंकार वस्त्र तंबोल, वलिय सराग कहावे
 ब्रोल ॥८७॥ मयणरेह लये मने न कूड, पण चरुपति मिथ्या-
 सति मुढ । अन्न दिवसे ते नरवइ भणे, था सुंदरि ! अम्ह तारीपणे
 ॥८८॥ जो तुं मानिस माहरी वाच, तो तुझने मे दीधी वाच ।
 करिसुं सयलरुज सामिणी, महारिदि आपीसुं तुझ घणी ॥८९॥
 } मयणरेह तो वलुं कुडे, एम सुपुरुस रेख किम रहे । माहरो
 } सामिपणो कुण हरे, तुझ साइ मुझ उपर करें ॥९०॥ तव जेसो
 } सुपुरुष माहरे रेह, ते वलि तजे आपणु देह । पण विरुओ
 } ज करे आचार, इह पर लोक जिणे खिक्कर ॥९१॥

(गाथा:-)

जीवाणं हिंसाए^१, अलिएण^२ तह परदब्बहरणेण^३ । पर

२४
इथिथ कामेण, जीवा नारयं मि वृच्छन्ति ॥९२॥ परणि कुलवति
 नारीजे, परनारीने जे नर भजे । तेय नींच वायस जिम
 जीइ, तजि तल्लाव घट चंचु डबोइ ॥९३॥ महाराय ए मति
 पाङ्गइ, कहेने तुज्ज किसी परे हुइ । हिव तुं म झंखिस आलपंपाल,
 राजा करे बुदन खिक्राल ॥९४॥ बोले नही हिये परजले, तेसुं
 मने सुरत अटकले । जीवे जाँ जुगबाहु भाँइ, तां ए बीजा पाशे
 न जाइ ॥९५॥ किणहीं परे तव धरि विश्वास, बंधव केरो करुं
 विणास । पूछे भोगबुं पराणेकरी, अबर उपायने मे चित्तधरी

(दूहाः-सोरठाः:-)

मयणरेह एकवार, सुपने सुसिहर ऐखि करि । जइ कहे
 भुरतार, बुद्धि विमासी फल लहे ॥९७॥ त्रिभुवन माहे विख्यात,
 होस्ये सुत एम जाणज्यो । ए सुणि साची वात, मात हरख
 हियडे धरे ॥९८॥ पुत्रथयो गर्भवास, तासु प्रभावे दग्धिलो ।
 हूओ त्रीजे मास, मनोरथ रुडा करे ॥९९॥ पुजुं जिणवरदेव,
 कुसुम धूप चंदणे करी । कीजे मुणिवर सेव, सुणी श्रवणे धर्मनी
 रुथा ॥१००॥ पुन्यहृतणे प्रभाव, पूरो पूरे दोहलो । एम एकण
 प्रस्ताव, मास वसंत सुआवियो ॥१०१॥

(फाग-ढालः:-)

चिहुं दिसि मंजरि परिमिल महके साल रसाल, फूल फले
 बणराइ सोहे झाक झमाल । कोइल करे टहूकडा सुंथर बाये
 बाउ, मयणरेह साथे करि जाय वने जुवराउ ॥२॥ जोवे
 वन वन फलल्ये राजा कुसुम सुवास, कदली गेह करावे जाण के

सुर आवास । अब पान सरसब्दभला भोजन करे विसाल, क्रीड़ा
 चिहु दिसि करे फिर २ रंग रसाल ॥३॥ इणि अवसरे रविकर
 आश्यो पुहवि अंधारो होइ, निज निज ठामे अपर सहूकोइ
 ॥पहुता लोइ । कुमर रहे केलीधरि निसी मयणरेहसाथ, अवसर
 जाणी मणिरथ आवे असिधर हाथ ॥४॥ फल्यो मनोरथ
 माहरो विणुसु हिव जुगबाहू, मयणासु भोगविस्यु सुखविचित्र
 उच्छाहू । सुरतकेलिकरि सुता बेवइद्वी भरतार, चिहुं पासें रख-
 बाला फिरे करे खंखार ॥५॥ जुगबाहू मणिरथ पूछे कहो
 सुवेग, मैं जाण्यो कोइ राने वेरी करे उदेग । इण कारण इहाँ
 आव्यो मंडप करे प्रवेस, उठे संभ्रमसु जुगबाहू नहिय विसेस
 ॥६॥ मणिरथ कहे चालो जइये नयर मझार, आपणनें इहा
 रहिवो जुगत नहीं चित्त विचार । कुमर सजाइ करीने अथ
 परिवारे जाम, करि धरि खट्टग विणास्यो मर्म प्रदेसें ताम ॥७॥

दृढः-

मयणरेह मने दुखधरी, रोवे करे पुकार । एम निसुणि
 एकठ मिल्यो, जुगबाहू परिवार ॥८॥

(ढाल-बलभद्र लेइ आव्यो नीर-प देशीमां)

परिवार सहुको जंपे, तुं काँइरे कायर कंपे । कह वात
 जिसी तें कीधी, जग्माहि अकीरति लीधी ॥ तव राय कहें
 भय डरतो, मनमाहेमाया करतो । मुझ हाथथकी श्रसि पडियो,
 ॥तिन एह कलंक सिरचडियो ॥९॥ राउ बोलतो परखियो,
 जाण्यो हियडे कुड़ । जाइ कुडे चंद्रजसनें, योहुओ मोहें मुढ़ ॥ मन

मूढपणुं अतिधरतो, करुणे सरे बहु रोवंतो । वहु वैद साथि लेइ
 आवे, चंद्रजस् सुत तात दुलावे ॥१०॥ जोइने वैद्य विचारे, तो
 औषध अफल विचारे । सर्व अंग थया निकलाप, लोचन दोष
 मीचे आप॥ सीत्रअंग सघलो थयो, जाणी प्ररण अवश्य । कोमळ
 वचन करी कहे, मयणरेह परमथ्य ॥११॥ परमथ्य एहछे
 साचो, तुम्हे समतोचे रसे राचो । केहिं उपरे मधरो रीझ,
 पटिवजि चउ सरण जगीस ॥ पूरवकृत रिंदो पाप, जेहनो
 हवणां थयो व्याप । सुभ असुभ जेहवा कीजे, कुल परभव-
 त्रासु लहीजे ॥१२॥

(गाथा)

जुं जेण कयं कम्म, अन्न भवे इह भवे वसुंतेण । तं तेण
 विद्यवं, निमित्तमित्त पुरो होइ ॥१॥ तिण कारण तुं साथें ल्ये,
 संबलं सयलं सुजाण । अरिहंतदेव सुसाधुगुरु श्रीजिनवचन
 यमाण ॥१३॥ सुप्रमाण पञ्चमवकार, करि पाप ठाम परिहार ।
 वोसिराम्रो परिगद संग, जिम हुवे शिवरमणीरंग ॥ एके सर्ष्य
 जिणंदह धम्म, जिण टले परण जर जन्म । बे करजोडी सवि माने,
 करे काल अपूरवध्याने ॥१४॥ थयो द्वेषु सुखलोके जइ, करे
 चंद्रजस् सोक । राते सरीर रखवालता, रहे सहुकोइ लोक ॥१५॥
 सर्वलोक सोकभर देखी, चितरागरंग उचेखी । धरि मयणरेह
 चिरग, रिंदे निजरूपविभाग ॥ हिवं इहां जे कीमें रहिये, तो सील
 पंगे फल लहिये । पस्देसि ते गमन विमासे, नहीं तो तुपुत्र
 विणासे ॥१६॥ एम चिंतवि चली निसें, महादुखिव संतत्त ।

कामणा ॥५८॥ सुरदशाले एकण प्रस्ताव, सेत वच्छ जायो
एक गुव । देखि कहे नृप एहनी माइ, रखे कोइ दूहवे नित
जाइ ॥५९॥ दूध न दीये जिवारें छेह, अपर धेनु पये पोसो
एह । तिण करि गोप ते थ्यो मयमत्त, हूओ खीरपानि अतिरत्त
॥६०॥ दीठो राय केतले काल, आवी जरा तासु तिण काल ।

महाकाय हाड पंजरे, पाड़रुआं ते पराभव करे ॥६१॥ चिह्नं दिसि
आवी चूँटे क्वाग, झरे नयण ज्ञिम पाणी माग । उठी बेसी न सके
किमे, जाइ खीजावे बालक रमे ॥६२॥ एक अवसरे तेह
आवे भूप, देखी धुरंधरतणो सरूप । अहो किसीपरे ए सोभतो,
जइये जोबन वये दीपतो ॥६३॥ हिव वायस पाडा परिभवे,
कहो इसीपरे ए किम हवे । पण छे ए संसार असार, जे
विणसतां न लागे वार ॥६४॥ इङ्ग धनुष ज्रेहवी वीजुली, अति
चूँचल्परे तसु अटकली । तिम ए धन वहु जन सम भाइ, एक
कून्हे नहु निचल थाइ ॥६५॥ साँझ समे तरु आवी मिले,
थये प्रथाँकै जूआ टले । जिम्बु पुखी तिम ए परिवार, वीछडतां
नवि लावे वार ॥६६॥ जिण तनि जोअण सय संचरे, तिण जर
आव्ये चरण न भरे । सिण, संगुर ए. जाण, सरीरु एडु उपरि
किम राचे धीर ॥६७॥ एवमादि सघला संबंध, चींतवतो करकंडु
शात्तिजुङ्ग । पंचमुष्टि आपें करे लोच, विषयकषाय कियो संकोच ॥६८॥
सासण देव ते आपे लिंग, संजेम पाले रुषि मनरंग । ते
मुष्प्रियरनो मन्त्रधरि नाम, हरषे ब्रह्मो करे प्रणाम ॥६९॥

(गाथा:-)

सेयं सुजायं सुविभत्तिसिंगं, जो पासिअं वसहं गुद्धमज्जे ।
रिद्धि अरिद्धि समुपेहिआणं, कूलिंगराया विसमिमव्व धम्मं
 ॥७०॥ इति श्रीकरकंडुचरितं ॥१॥ अथ द्विमुखैरितं प्रारंभः

(जंबूस्वामिगीताछंदो-प ढालः-)

धुरि वंदोरे सुगुरुचलण रलियामणुं, हिव बोलिसुरे चरित
दुमुख मूणिवरतणो । कंपिलपुररे नयर भरते जग जाणिये,
 तिहां नरपतिरे सुदुहरिवंश वखाणिये:—वखाणिये गुणमाल नामें
 तासु रमणी तेहसुं, सुख भोगवंतो एक दिवसें हृत प्रते पुछे इसुं ।
 कहो अपर राजा राजानोतां किसो मुझ उणो सही, तो दूत जंये
 भीने न कंपे नाथ ! चित्र सभा नही ॥७१॥ तब नरपतिरे सेवक
 नरप्रते एम भणे, लहु कौजेरे सभा मंडाणे अतिघणे । धरा खण-
 तांरे पंचवन्नमणि दीपतो, सिरमंडनरे मुकुट निकल्यो दीपतोः—
 दीपतो सूरिज दीपनी परे रायने जइ त्रर कहे, वध्यामणी तसु
 प्रबल आपी ग्रजु हियडे गहगहे । वजावि तूर करेवि ओछव
 भूमिथी वाहिर लीये, थोडले काले सभा मंडपे निपने राय
 हरषिये ॥७२॥ सुभ दिवसेंरे मुकुटसिरें आरोपियो, तब द्रीपेरे
 मुगट प्रभावे दुमुख थयो । तब बेसेरे चित्र सभामाहे सोहतो,
 ते मुकुटेरे अचरिज जनमन मोहतोः—तसु अछे सात सुपुत्र
 गुणवंत रूप तेज लखवणधरा, एक बहीं बेटी एह मोटी चित्त
 आरति कंधरा । अन्यदा मंजुरि सुपन सुचित हूइ मदनमंजरी,
 नारी कला करि तनु सुसोभित रूपे जिम सुरसुंदरी ॥७३॥

इण अवसरेरे चंडप्रद्योत धरणि धणी, उज्जेणीरे नयर निवासी
अतिगुणी । कहे आवीरे दूत दुमुख नुपयदु थयो, एम बोलेरे
(संभलि अणखे गहबब्होः—गहबब्हो मुकुट विचार संभलि दूतमुखे
एहवुं भणे, ए मुकुट रत्नज अति अपूरव जोइये घर अम्ह
तणे । मूकज्यो शीघ्र नहीं ते अथवा ऊङ्ग सजाइ करो, एम
मुणी दोमुह कहे वलतो कहो अम्हारो जइ करो ॥७४॥

(गाथा:-)

देहि अनलगिरि हत्थी^१, अग्नी भीरुतहा रहवरोय^२ । जाया य
शिवादेवी^३, लेहारिअ लोहै जंघोअ^४ ॥१॥ ए द्यारे द्यो सादे
मुकुटह तणे, एम संभलरि चंडप्रद्योत रोसें धणे । जदु उपरि
चतुरंग बल सज्जी करी, धरि आगलेरे लक्ष्मूनि मदमत्त करी^५—
दोय सहस रथ हय अयुत पंचे कोडि मुग पायक तणी, नहु पार
लहिये अवर रिद्धिहिं चाल्यो उज्जेणी धणी । पंचाल देसह
संधि पुहतो दुमुख बल सजि आवियो, संग्राम करतां दुमुख जीजो
सबल वलि चित्त भावियो ॥७५॥ कठपंजरे चंडप्रद्योत नुप
घामलियो, दधिवाहणरे नयर आवि जस ध्वज लियो । एक
दिवसेरे रायसुता रंभा जिसी, प्रद्योतेरे दीर्ठी तेहज मनवसी^६—
मनवसी मंडपे सभा भूपति सपरिवार बेठो, मुख छाय विलखि जु-
हार करतो राय दोमुहि दिठो । पूछियो स्यल समाधि वलतो
न द्ये उत्तर ते सही, हसि पञ्चो राजा वली पूछे वात जिम थी
तिम कही ॥७६॥ तुझ पुत्रीरे मुझसुं पाणि ग्रहण करे, तो
निक्चेरं जीवित माहरो ऊगरे । एम निरतोरे जाणि प्रद्योत

छोडवियो, निजपुत्रीरे मदनमंजरी वरकिये । वहुदियो साथें
फटक तेहसुं नयरि उज्जेणी गयो, आवियो जाणी इंद्र महूच्छव
चिते दुष्ट हरणियो । एक थंभ मोटो बहु महोच्छवे सुख भूमि
रोपावियो, बहु हार सुकुसुम माल धंटा ध्वज पताके अलंकीयो
॥७७॥ तिह पासेरे नाचे गावे बहु हसे, एक एकथीरे अधिकें
आणंदे उल्लसे । जन नाटकरे नाचे दान दिये घणा, बहु कुंकुमरे
अगर कपूरे छांटणांः—छांटणकुसुम तंबोल करतां सात दिन पूरा
थणा, सर्वलोक जे जिहैथकी आव्या तेय तेणी दिशि गया ।
॥७८॥ ते थंभ ढूँढ स्पाम पडियो देखि नरपुति चितवे, बहु पूत्र मल
प्रोह करत देखी राय संवेगी हवे ॥७९॥ तव जाणेरे खिररिद्धि
अथिरपणो, स्विण साहेरे दीठो ए शसुद्धामणो । एम चिततरे
वृत्त्यु बुद्ध थयो बली, पंचमष्ठियेरे लोच कियो मननि रलीः—
बलीरसासणदेवि वंदे वेस आणी तेह दिये, सूद मोह मच्छर
टालि मणिवर भावसुं संयम लिये । ग्रामानुग्राम विहार करतां
पापकंद निकंदए, करजोडी मनि आणंद आणी ब्रह्म तसु पथ
वंदए ॥८०॥

(गाथा:-)

जो इंद्रकेडं समलंकिअंतं, दुँहं पंडतं पविलुप्पमाणं, रुद्धि
अरिद्धि समुपेहिआणं, पंचालराया विसमेखव धमं ॥८०॥

इति छिमुखेचरितं संपूर्णे ॥८१॥ अथ श्रीमारामेचरितम्—

(चोपाशः -)

श्रीगुरुचरणकमल अपुसरी, वोलीसु उमि मुनिवरनो वरी।

क्षणा करी उच्छाह, मयणरेहा पय वंदे भाय ॥४०॥ पछे
नमें मुनिने कर जोडि, जेण टाली भव भमवा खोडि । बेठो
सुर अद्विजय बहु देष, विद्युधर पुले सविशेष ॥४१॥ अमर-
नुरिंद्र परुपे न्याय, अनुजे चालें तेह अन्याय । तो दृष्ण दीजे
केहनें, कांइ नम्यो पहिलु एहनें ॥४२॥ ज्ञारकृष्णाय पर्णिदिअ-
चोर, मनमद निगह कीधो घोर । रतनत्रय संयम धुर धार,
ते मुनि प्रथम नमत आचार ॥४३॥

(गाथाः:-)

अपरे हिं नरवरे हिं परुविया हुंति रायनीइयो । लुप्तंति
जन्मथ तं चिय, को दोसो तथ्य इयराण ॥ १ ॥ कोहाइ दोस
रहियं, पंचिदिअ मुंडनं पणउमयं । विनाणिदसणबहुं,
तव सज्जमे संजुअं धीरं ॥२॥ मुत्तूण समणमेअं, दंसण मित्तेष्य
नासिभ तमोहं । पणउसि कीस पढमं, इमा इंतं अवि बुच्छामि
॥ ३ ॥ खेचरपति तुम्ह साचो कहो, ते भावारथ में पुण
लहो । एह छे क्यरण ते संभलो, पछे विचार हिये अटकलो
॥ ४४ ॥ सुदंसणपुर मणिरथराय, भाडु जुगबाहु जुवराय ।
मधुसासें वनप्राहें वस्यो, वैर पाल्लो तसु उल्हस्यो ॥४५॥
भाइ वडे हृष्यो हुं जिस्ये, प्राण कंठ गत हूआ तिस्ये । मयण-
रेहा संभलाव्यो धर्म, जिणथी लहिये शिक्षि गति धर्म ॥४६॥
वैर भावथी मन वालियो, सुख भावे में समकिते लियो ।
क्षाल करी पंचम सुरलोइ, सामानिक सुर हूओ जोइ ॥४७॥
पूरो दस सागर मझ आउ, धर्म तणो इण कहो उपाउ ।

शर्माचारिज ए माहरे, तिण पहिलो नमतां मन ठरे ॥ ४८ ॥
 (गाथा:-)

जो जेण सुद्धम्मंमि, ठाविओ संजएण गिहिणा वा । सो-
 चेव तस्स जायइ, धम्मगुरु धम्मदाणाओ ॥ १ ॥ सम्मच
 दायगाण, दुप्पडियारं भवेसु बहुएसु । सब्ब गुण मीलियाहिं,
 उवयार सहस्र कोडीहिं ॥ २ ॥ खचर निसुणि एहवो विचार,
 चिंतेजिन धरम समरथ सार । तां लगि पाडे दुख्खे रीव,
 जां लगे न करे जिण धर्म जीव ॥ ३ ॥

(गाथा:-)

संसारंमि अण्टे, जीवा प्रावंति ताव दुख्खाइ । जाव न
 करेति धम्म, जिणवर भणियं पयत्तेण ॥ ५० ॥ भण साह-
 मिण ! हिव जे तुझ गमे, ते सहु अज्ज संपजावुं हि मे । सती
 कहे मुझ शिव गति ठाम, रुचे ते तम्हे न सीझे काम ॥ ५१ ॥
 तो पुण मिथला नयरि दिखाल, संजप्त ल्युं सुत वयण नि-
 छाल । सुर लेइ मिथलापुरि जाइ, शळिनाथ जिण जनमह
 ठाइ ॥ ५२ ॥ उत्तरि दृढ भगतें जिनरूप, श्रतिमा पूजें लाभ
 ; सरूप । महासुति तणे उपाश्रये जाइ, शर्म सांभलें मनते
 भाइ ॥ ५३ ॥

(गाथा:-)

लध्युण माणसत्तं, धस्याधम्म फुलं च नाउण । सयल
 सुह साहणंमी, जत्तो धम्मंमि कायब्यो ॥ ५४ ॥ मयणरेह प्रति
 प्रभणे देव, पुत्रतणो करे दरिसण हेव । तो ते बलतो उत्तर
 कहे, पुत्र राग सुज मन नवि रहे ॥ ५५ ॥

(ढाल-माहरो वालुडोः:-)

संभलि अमर विचार जीव सह क्षेत्र सगपण भावे अव-
त्यर्थए, तो स्योमोह विकार एकण उपरे धन ते मुनि जे
अब तर्थए। अम्हे हिव देस्युं दीख सुर साहुणि नमी पहुतो
मन हरवे हवेए, मयणरेह लहि सीख पाले संयम नमित्ति-
रिति कहिये हवे ए ॥५६॥ पदमरथ घरे बाल वाधे सुखे }
भर्या तसु प्रभावे नमिया वैरीए, सुत प्रभाव सुविसाल मात- }
पिता जाणी हरवे तमि तामे करीए । कल बहुतदे जाण
आठम वरिसेहि हूओ क्रमे जोवन लहेए, रूपवंति अति जाण
महस अद्वोत्तर न्यरी पुण्यो गहगहे ए ॥५७॥ एधुकर कुसुमे
जेम तिण परे भोगवे भोग तेहमुं मन रलीए, सह जीवन्मे
खेम संजमि आदरे पदमरथ राजा वलीए । प्राणी चारित्र
भावे मुनि मुगते रायो, नमि हूओ तेह राजियोए, पुन्यह
तणे प्रभावे दीनर चढतो महिमा पडहो वाजियो ए ॥५८॥
प्रशिरथ तेणी रात सर्पे दस्यो मरी चोथे नरके उपनोए;
जाणी उत्तम जाति राजा चंद्रजस नाम प्रमाणे नीपनोए ।
कीधो उरधकाज सोग निवारीय मन आनंदे पूरियोए,
चंद्रजसपाले राज एम अनुक्रमे द्रव्यत अरिगण चूरियोए
॥ ५९ ॥ नमि नृप तणो गयद एकण अवसरे बंधन तोडी
चालियो ए, आडे जइय नरिंद बहु बले उपक्रमे चंद्रजसे
ते झालियो ए । सुणिय वात नमिराय दूत तिहां कणे
शाठवि गुज मंगावियोए, दूत तिहांथी जाइ जोडी

करकमल चंद्रजस्त्र धृप वधुवियोए ॥६०॥ कहे जेतले
वात गयवर केरीय तो चित चंद्रजस कोपियोए, भणे कोह
उपधात राज सयल कहो केहनें छें आरोपियोए । हुस्ये जेअ
जगे सूर ते निज भुजबले सुधि धुरा करे आपणीए, दूत
निभरछ्यो दूर जइ नमिनें कहे वात माने करि अति घणीए ॥

(ढाल-जीव अनें अजीव प्रकारप-प देशीमां)

सुणि वयण चंद्रजस कोपेरे, वहु बलें कटक आरोपे ।
हय गय उथ पायक कोडीरे, चाल्यो नृप सेना जोडी ॥६२॥
वाजे वाजित्र होल नीसाणरे, तूर सरणाई सपराण । वहु सुर
साथे परिवरियोरे, जइ देस संधि उतरियो ॥६३॥ नमि
संभुलि चंद्रजस आयोरे, निय कटक सहु सुसजायो । सनमुख
जाइवा नींसरियोरे, तो अपशुकने चित्ते डरियो ॥ ६४ ॥ तव
अचिकहे धरि रंगरे, सामी साहो जातां भंग । तव हुरग
मजाई मंड्योरे, भीरपण सत्त म छंड्यो ॥ ६५ ॥ सजो करो
कलायंत्ररे, आराध्ये सुर नमि सत्र । ए वयण सुणी राय
बलियोरे, सवि सुर मंत्रीसर मिलियो ॥६६॥ चिहुं दिसि उर
झेआ आवीरे, नसिरुय कोप मन भावी । महासती सुणी ए
घातरे, हुवे रखे लोकनो घात ॥ ६७ ॥ रखखे सतु कुर्गति
जाइरे, एम चित्त विमासण थाइ । गुरुणी आदेसे भमतीरे,
ते जयर सुदंसणे पहुती ॥६८॥ महासती देखि नमि बंदेरे ।
आइ कहें मन आणंदे । साहुणी धर्म समझावेरे, पण नृप मने
सप्रता नावे ॥६९॥ ए परिगह सवि दुख दाइरे, अनें एह

पूरव दिशि जातां तिणे, महाबुद्धविसंपत्त ॥१७॥ संपत्त दीवाकर
 तेज, संभरती पूरव हेज । विहुं पहुरे सरवरें जाइ, जलपीने
 बनफल खाइ ॥ थाकी मारग चालंति, एक तरुने मूलें सूती ।
अणसण आदरे सागार, चिंते पाछलो प्रकार ॥१८॥ रात हुइ
 जां तेतले, शुरके वाघ अपार । सुअर चिहुंदिसि घुरहरें, सिंह करे
 घुंजार ॥१९॥ फेकारी फेफे बोले, जे संभलि कायर ढोले ।
जीत्राने रींछ संतावे, पुण सुती समीप न आवे ॥ एम जपत
पचमवकार, जाय रयणी दुइ पहर । तो बहु वेदनि सुती जाया,
सर्वलक्षणशोभित कायो ॥२०॥ नासांकित मुद्रासहित, कंबलसुं
 वीटेव । सुप्रभाते सरवरे गइ, सुत एकते ठवेव ॥२१॥ अंबरने
 सरीर पखाले, उभी रहि सरवरपाले । तो जलग्रजसुख विकाले,
 सुँडे धरि गयणि उलाले ॥ इण अवसर एके विद्याधार, वांटे
 अज्ञतां तंदीमर । पडती देखी करझाले, खेचर विमानमांहे घाले
 ॥२२॥ रोयंती वेयदृगिरि, लेड गयो खचरिंद । मयणरेह
 एम वीनवे, सुण तुं सामि ! अमंद ॥२३॥ सुभचंदन सरस
 सुत राने, मे मूकयो पापनिदाने । तेहनी गति कहे किम होस्ये,
आहार विना ते मरस्ये ॥ तिण कारण सुपुरुस जाउ, सुत
 आणो करो पसाउ । तो भणे विद्याधरराय, मुद्रासुं करि भोगो
 पाय ॥२४॥ रुयणवहुपुरराजियो, देस गंधार प्रसिद्ध । खचर नामे
मणिचूड तसु सुति हुं विद्याप्रिद्ध ॥२५॥ कमलावती माहरी
 मात, हुं मणिप्रभ नामे विरुद्धात । विहुं श्रेणि धणियपण
 पालयो, मुजुताते कुल उज्ज्वालयो ॥ वैरागे लीधी दीर्ख, मुश्श

दिद्धि राजपद सीख । ते मुनि इहां आव्यो हुंतो, नंदीसर
 कीप पहूतो ॥२६॥ प्रतिमा श्रीजिष्ठरत्णी, ते वंदेवा काज ।
 तेह जातां देखी करी, तुं आणी इह आज ॥२७॥ हिव करिस
 मुझ भरवार, तो तुझ आपिसुं भंडार । तुझ भाषित वयण करेस्यु,
 सुत वेगे आणी हेस्यु ॥ विद्याकरि मे वलि जाण्यो, तुझ सुलि
 वनमांहिथी आण्यो । मिथलापति सुत करि पाल्यो । मे ज्ञाने
 करी निहाल्यो ॥२८॥

(ढालः-आदिजिणेसर० प देशोमां)

तो हिव बोले धरि विवेक शीरपणो आदरि, मुझसुं भोगवि
 कामभोग अनुभव जुवणसिरि । एम सुणि चिते मयणरेह सवि
 कर्मजपाइ, किम छूटिसु हिव इहां नदी कोइ बापन भाइ । मदन-
 विसें जे जगे पुरुष, ते न विमासे काज । पण उपाय कांइ करूं,
 जिण करि छुट्टु आज ॥२९॥ नंदीसरवर हीव मुझने लेइ
 जाय, तो मनबंछित तमु अम्ह सवि सफलो थाय । करि
 विमान तसु खचरराय वेसाडी चाल्यो, नंदीसर दंसणे सुहु दुख
 भवन्तो ठाल्यो ॥ दुधि मुख अंजण भूधरें, रतिकर ठाम विचारि ।
 बुवनजिणहर तेह कर्या, आगमने अनुसारि ॥३०॥

(गाथा:-)

अंजणगिरीसु चउम्ह, सोलस हृष्महेसु सेलेसु । बत्तीसं
 रहकरेसु, नंदीसरैत्वमज्जंमि ॥१॥ जो अणसय दाहाइं, पन्नासं
 विछडाइं विमलाइं । बावतरु सियाइं, बाबुब्रं हुंति जिण
 भुवणा ॥२॥ बंदू चेईय खयर नाह तिम पुण मणिरेह, प्रजा-

भगति करेवि प्रावे थइ निर्मल देह । वंदिअ मुणि मणिचूङ्ड)
 तासु पासे बे बेठा, चउनणी चारण मुणिदे ऊपयोगे दीदा ॥
 मश्शणरेहने जाण कर, धर्म कहे रिषिराय । विश्वाधर मन वालियो,
 खामे लागी पाय ॥३१॥ आज पछे तुं बहिन माहरी खेचर
 बोलइ, ताहरुं कहि सुं करुं काज सुविनीतह तोलइ । कहे
 सती तें सर्व कियो नंदीसुर दाख्यो, पूछी पुत्रह वात साचि ते
 निरतो भाख्यो । जंबूदीव मुणि सुंदरीय पुब्वविदेह मझार,
 विजयपुख्खल मणितोरणा नयरि तथ्थ संभार ॥३२॥ (महा-
 वीदेह क्षेत्रे पुष्कलावती विजये अमीततेज चक्रवर्तिना पुत्र-
 पुष्पशिवर रत्नसीखर हुआ, तिहाँ चारित्र पाली बारमेदेवलोके,
 २२ सागरोपमने आउखे देवता हुआ तिहाँथकी धातकी खंडद्वीपे
 हरिषण वासुदेवने घरे पुत्रहुआ सागरदेव १ सागरदत्त २ तिहाँ
 चारित्रपाली महाशुक्र देवलोके ११. सागरोपम आउ पाली
 मिथिला ज्ञारी पद्मरथ राजा हुओ, जीजो सुदर्शन पुरे जुग
 बाहुने घरे रमिहुओ) अमियुजसामिह चक्रवटी पुष्पवती
 नारी, रणसीहने पुष्फसीह तसु सुत संभारी । चोरासी लख-
 पुब्वराजपदवि ते पालि, एक अवसरे संजपधारवि आश्रवसवि
 टालि ॥ पुब्वलक्षसोलहलगे, चारित्रपाले भाइ । अच्छुयकप्ये
 चविय करि, इंद्र सामानिक थाइ ॥३३॥ सगरदोयजे वीस
 अमर सुख तेह भोगविया, धाइय खंडे भरत अधैं ते तिहथी-
 चविया । चक्रीसर हरषेण घरें ते सुत अवतरिया, बहु दिन
 पाली राज अंते संजमसिरि वरिया ॥ वीजघाति त्रीजे दिवसें,

अमर सुखव पामेव । साते सागर आउ तसु, जाइं तिहांथी
ब्रेय ॥ ३४ ॥ केवलि महिमा नेमिनाह पूछ्यो अलवेसर,
अम्हे इहथी किहां हुस्युं चवी भाषे तिथ्येसर । भरते मिथला
नयरे एक जयसेन नरिंदह, हुस्ये पुत्र सुभ तासु गुणवंत बीजो
कहिये तेह ॥ मयणरेह जुगबाहु सुत, हुस्ये सुदंसण दाम ।
परमारथे पिय पुत्र पण, हुस्ये कहो एम सामि ॥ ३५ ॥ एम
सुणी पुहता-देवलोके मिथलानयरि, वणमाला उरे जनम
लहो नृप जयसेनघरि । पदमरुथ्य तसु नाम पत्त जोवण वय
जाम, देइ राज जयसेन सुप दीक्षा ल्ये वाम । पदमरुथ्य
राजा थयो ए, पुण्फमाल तसु नारि । बीजो तेहथी चविय कुरि,
तुज सुत हुओ संभारि ॥ ३६ ॥ एक अवसरे हुय पदमरथने
अट्टवी आणे, भमुतो तेह ते तुज पुत्र देखी चित जाणे ।
पूरव भव नेहे करेव मुत लेइ चाल्यो, कटक सहित निय
चयर जाइ पुण्फमालह आल्यो ॥ कर्यो महोच्छव अति घणो,
वाज्या मंगल तूर । कुमर तिहां लीला करत, वाधे दिने गुण
शुर ॥ ३७ ॥

(चोपाइः -)

भगवन भाषे एह विचार, देखे सुर विमाण अवतार ।
मुत्ताहल माला मणिथंभ, महारूपे सोहे सुरंभ ॥ ३८ ॥ वाजे
तूर सह सुविशाल, रुणझुणंत बहु धूयरमाल । चिहुं दिसि
करें अमर जयकार, सुखवरताम करें अवतार ॥ ३९ ॥ चंचल
मणि कुंडल लहलहे, हार हृदय सोभा गहगहे । दिये प्रद-

राय तुङ्ग भाइ । सहु पूछयो तिण विरतंतरे, अभिमाने न
नृप उपसंत ॥ ७० ॥ तव जाइ नयर मझाररे, महासुती निजें
पस्तिवारे । रायगणि पहुत्री जामरे, परिवारे ओलखी ताम
॥ ७१ ॥ चंद्रजसु नृप लागें पाएंरे, मनमाहें हरष न माइ । }
पगे लागे मदगद वयणेंरे, अंत्रेउर शुल्ते नयणे ॥ ७२ ॥

(चोपाइः -)

पूछे नृप चारित्र निदान, कहे महासुती न करें मान ।
जाणी परिपूछे राखिवात, कहो तासु परे मुझने यात ॥ ७३ ॥
कहे मात आव्यो ज्ञानवा, ते तुम्ह लघु बंधव जाणिवा । तव
राजा मन हरये भर्यो, खाइ सनमुख जोवा नीसर्यो ॥ ७४ ॥
देखि सहोदर नमि आवतो, तसु सनमुख चाल्यो मलपतो ।
करि प्रणाम बंधव पय लग, एकठ थयो कुडुंबह वग
॥ ७५ ॥ चंद्रजसे दियो नमिने राज, नमि पालें खिडुं देसह राज ।
चंद्रजसु नृप चारित्र आदरे, तपकरतो चिहुंदिसि संचरे ॥ ७६ ॥
नरपति देहि थयो एकवार, जास न कोइ पामे पार । दाघज्वर
छम्मास प्रमाण, फुरे नउ सहु संत्रविनाण ॥ ७७ ॥ झंदन घसे
मिली सविनार, माहें शीतलद्रव्यसुवार । हेमचूड घसतां खलकंत,
राय श्रवणे तेजु सुहावंत ॥ ७८ ॥ एम गिणि एक चूड करधरे,
चंद्रन घसे उपक्रमे खरे । पूछे नृप नहु खलकें चूड, काँइ ते
नारि न बोले कूड ॥ ७९ ॥ वलय एक अम्ह हाथें रहे, बीजी
उतारी एम कहे । ए मुणि दुखभर चिंते भुप्र, सहि संसारह
एहु सरूप ॥ ८० ॥ जां बहु परिवारें परिवर्यो, तां थांसे घणा

दुर्खे भर्यो । होइ एक तो सवि सुखलहे, नारी वलयतणी परे
 कहे ॥८१॥ तो जइए दुखथी छटिस्युं, आरंभ परिग्रह तो
 मूँकिस्युं । एम चिंती निसि सूतो जाम, निदा खरी उपनी ताम
 ॥८२॥ कातिक पूनिम अछे तिवार, सूपन एक देखे नृपसार ।
 मेरुउपरे करिखंधे रुद, नंदितूररवे पडिबुद्ध ॥८३॥ रात विद्याणी
 ब्राह्मोग्रेष सुहिणानो मने थे उपयोग । कइये मेरु इस्यो में दिठ,
 एम चितवि संवेगे पड्ठ ॥८४॥ रुडे ध्याने जातिसंभरी, पूरब-
 भवसंज्ञसिरिवरी । पुष्कोञ्चरसुरक्ष्ये गयो, रिद्धिवंत बृंदारक
 थयो ॥८५॥ जिनमहिमा करवा आवियो, तव मंदर दीठो
 भावियो । थयो संबुद्ध संवेगें खरे, संयम लेवाने अणुसरें ॥८६॥
 इसे थयो कोलाहलतणो, जाणवो जोग राय नमितणो । नारि
 कुटुंब सहूँ झर्न, नयि एकंत भावन भावंत ॥। नमिनो मन परखे-
 वा वली, खिप्ररुपे इद आवे रली । वचन कहीस्ये आगले जेय,
 नमिनेसुरपति पूछे तेय ॥८७॥ मिथला नयरि कोलाहल आज,
 कहो कांइ सुणिये रिषिराज । विलवे लोककरे आक्रंद, चोक
 चाचरे मिलि जनबृंद ॥८८॥ एय वचन सुणिवरे संभल्यो,
 कारण हेत करि संकल्यो । तदनंतर बोले रिषिराइ, हुंद्रप्रते
 धरि समता भाइ ॥९०॥ मिथला नयरि महीधररिद्ध, तेह एक
 दृक्ष सुणुणे समृद्ध । चैत्यसहितकृत पूजो पाय, मणहर सुणुण
 सुझीतल्लच्छाय ॥९१॥ महावाय ते कांपें जिसें, पंखी तो नासे दह-
 दिसें । अशरण अनें सही अत्राण, तिण आक्रंद करे सपराण ॥९२
 सज्जनकोलाहल पंखी साद, तरु समान जगे नमि जसवाद ।

नियति थइ पुरी हिव जाइ, तिणकारण कोलाहल थाइ ॥१३॥
 एय वचन सुरपति संभल्यो, कारण हेत करी संकल्यो । तदनंतर
 बोले सुराइ, नमिरिषिराज प्रते समभाइ ॥१४॥ अणिजलेने
 वाजे वाज, ए तुझ मंदिर दाङे राज । भगवन अंतेउर ताहरो,
 कांड विमासी सार न करो ॥१५॥ एय वचनमुणि ॥१६॥
 जीबुं सुखें सुखें निरवहुं, हवो अवर न कांड लहुं । मिथला-
 नयरी दाङे जोइ, माहरो इहां न दाङे कोइ ॥१७॥ मुत्र कुलत्र
 छांड्या व्यापार, मुनिने पिय अप्रिय परिहार । सदाकालरिषिने
 कल्याण, निपुणिह एकाक्रीजाण ॥१८॥ एय वचन सुरपति ०
 ॥१९॥ पोल सहित मोटो प्राकार, बुरज जिहांकणे रहे ज्ञानार ।
 खाइ खणी ढंकली मंडाइ, पछे जाइं तुं खत्रीराइ ॥२०॥
 एय वचनमुणि ० ॥ २०१ ॥ सुद्ध सद्गुणा पुर वासियो,
 सुम संवेग बारणो कियो । तप संबंदर कीधा आगले, खिमा रूप
 गढ चिहुं पाखले ॥२॥ गुपति यंत्र नहु कोइ परभवे, धनुष-
 पराक्रम कीधो हवे । ईर्या पण छके तनथी रता, बिहुंपासे बंधन
 सत्यता ॥३॥ अभितर तप चाल्यो बाण, कुर्म वेरी भेद्य
 सपराण । मुनिवर जीपें करि संग्राम, पास्यो शिवगति अवि-
 चलठाम ॥४॥ एय वचन सुरपति ० ॥५॥ वासतिक शास्त्रना
 जाण बुलावे, वर्द्धमान घर एक करावे । वलभी तसु चिहुं
 दिसें कराइ, पछे जाय तू खत्रीराइ ॥६॥ एय वचनमुणि ० ॥७॥
 संसय जावानो ते करे, मारग माथे जे घर करे । जाइबां हीडे
 निश्चे जिहां, जाइं करी घर मंडे तिहां ॥८॥ ए गति मारग

तणो पयाण, एह नहु निंचे अम्ह अहिठाण । मुगति नयह
 जिहां जावाभाक, तिहां कीधो छे निंचलठाव ॥१॥ एय वचन
 सुर० ॥१०॥ चोरलो महर नरनें हणे, छोडे गंठिनें खात्र जे
 खाणे । देसे नमरें कुसल कराइ, पछे जाइ तुं खत्रीराइ ॥११॥
वारुंचारं करे जे दुंड, पुण न लहे अपराधीचंड । न्यायी लोक
जगत्र बंधाय, अन्याइ प्रति काँइ न थाय ॥१२॥ रागदीष
प्रोटा चोर, तेहनो निग्रह करतां घोर। अवर न वैरि को संसार,
जेहने कीजे दंडविचार ॥१३॥ एयवचन० ॥१४॥ महा मांन
 जेहना घटमाहि, तुज्ज न नमे जे नृप उच्छाहि । आपणडे वसु
 तेहनें वाइ, पछे जाय तुं खत्रीराइ ॥१५॥ एयवचन० ॥१६॥
दसलख दुर्जय जीपे रणे, एकवस करें जीव आपणे । एह
प्ररमजय पंडित कहेइ, ब्राह्मि झुझे सुं फुल लहेइ ॥१७॥ इण
कारण जीवसुं झुझिये, विषय कुषाय पण चउ बुझिये । दुर्जय
जीतो जिणेआतमा, ते जयवंत जती महातमा ॥१८॥ एयवचन०
 ॥१९॥ जगन करी ब्राह्मण जिमाड, दे दक्षिणा जगजीवाड ।
 भोगवि भोग जगन करि भाइ, पछे जाय तुं खत्रीराइ ॥२०॥
 एयवचन० ॥२१॥ मासमासद्ये दसलख गाय, तसु पण संजमे
 बहुफल थाय । जिण कारणे आश्रव भुवहेतु, संयम बोल्यो शिव-
गति सेतु ॥२२॥ एयवचनसु० ॥२३॥ दुःकर छंडे छे गृहवास
 चारित्रिनो वंछे अभ्यास । ते तुझ जुगत न पोसहसाळ, घर
 आश्रमरत आरतिटाल ॥२४॥ एयवचनसु० ॥२५॥ मासमास
 त्रपतपे अज्ञान, डाभ अग्रे जे जिमे धान । ते पुण जिनभाषित

संजमे, कुलासोलमी तुले न किमे ॥२६॥ एयवचनसु०
 ॥२७॥ सोवन मणि मोती धण धञ्ज, कंस दूस वलि बहुल
 रतन । तेणे करी भंडार भराय, पछे जाय तूं खन्नीराय
 ॥२८॥ एयवचनमुणि० ॥२९॥ सोवन धननी राशि प्रमाण,
 करे असंख जे भेरु समान । तो पुण स्थोभी तृपति न लहे,
तृष्णा हिये अनंती वहे ॥३०॥ वसुधा सालि अने जव चणा,
 पसुधन करिये एकठ घणा । पुण ते एकने त्रिपति न होइ,
 एम जाणी संयम ल्ये सोइ ॥३१॥ एयवचनसुर० ॥३२॥
 अच्छिज मुझ मन मोटो एह, अद्भुत भोग तजे छे जेह ।
 अछता भोग मन ईच्छेस, पछे तासु अभिलाष वहेस ॥३३॥
 एयवचन० ॥३४॥ काम भोग विषमल्ये समा, आसीविष जसु
जपमा । काम भोग अभिलाष जे करे, ते दुर्गते गमन अणुसरे
 ॥३५॥ क्रोध अधमगति मान्नेहीण, मयि मुगति विणासे दीण ।
लोभथकी भय उभय प्रकार, सुरपति ए संभल्यो विचार ॥३६॥

(दूहा:-)

विश्रूप सुरपति तजे, करे दुङ्गनो रूप, बंदे गुण कीरति
 करे, दाखी सुगुण सरूप ॥३७॥ छंड्या चार कुषाय ते, पाल्यो
 दूसविध धर्म । इहां पुण उत्तम तुं अछें, पामिस सिव गति सर्व
 ॥३८॥ एम थुणि करी प्रदक्षणा, सुरपति गयो नियठाण ।
संयम तप्तिरिषि आदरे, मने समता रसे आण ॥३९॥ सुर आये
सवि उपगरण, मुनिवर करें विहार । तसु पय ब्रह्मो हर्ष धरि
बंदे चारंवार ॥४०॥

(गाथा:-)

बहुआण सदयं सोच्चा, एगस्सअ असदयं । वलयाण णमी-
राया, निरुखंतो महिलाहिवो ॥१॥॥

॥ इति श्रीनमिरिषिराज चरितं ॥

॥ अथ श्रीनम्भूत्रिप्रत्येकबुद्धत्ररितं प्रारंभः-

दूहाः-

चरित कहुं अ जग्गइ तणो, गुरुनो लही पसाव । देसमी-
धारें जाणिये, पेंडवन्दर्धनु पुरठाव ॥४१॥ सिंहरथ नुपति तिहाँ
॥ वसे, तेहनें दुनि तुरंग, । उत्तर दिसिथी खेटण, आण्या
किणहिं सुचंग ॥४२॥ घोडा फेरववा भणी, एके नुपआरूढ ।
बीजे नुपमुत् तुरग ते, चिपुरीत शिखियत गूढ ॥४३॥ राजा
तुरंगे अपहर्या, खंच्यो नरहे वाग । दोडि अटवी माहि गयो,
ढील्यो धर्या तुरंग ॥४४॥ तुरंग एक तरु बंधिने, वनफल करे
आहार । पेखे नृप घर सत मालो, भमतो वनह मझार ॥४५॥
घरमाहि पेसे जेतले, पेखे जुव्वण नार । रूप गुणे सुर जई
सम, छेल तरुण मणहार ॥४६॥

(ढालः:-)

तव उठी कुमरी रायनें द्ये सनमान, बेठो नृप माहो माहें
राग समान । कहे तुं बाले कांडुं एकुली वनह मझार, तो धीर-
पणं धरि उत्तर द्ये सा नार । सामि वेदिका पासें आवी
मुशसुं करो विवाह, कुहिस्युं पछे दृतंत माहरो नृप सुणि धरे
उच्छाह । घरमाहि ते जाइ जेतले पेखे जिणहर ताम, जि-
णवर प्रतिमा पूजि धूप द्ये भावे करें प्रणाम ॥४७॥ नुपपर-

एयो राते वास श्वरें सुअंत, सुप्रभातें जिनप्रतिमानें बेव तम्रत।
 नृप बेठो/कुमारी भाषे/पुव्वचरित्त, सुण खितिपूर्ड पुरे राजा
 थ्यो जितशत्रु । तो तेरे चित्रसभां संदावे/राज वेहची ह्ये सुम-
 भाग, चीतरानें राय नहि जोयो निवल सबलनो लाग । एक
 चित्रुंगद नामें चीतरो करें चित्र अतिफार, तेहने कुनकमंजरी
 खेटी जुव्वणवय अवतार ॥४८॥ दिनप्रति ते ल्यावे भात
 एकण प्रस्तावे, लेइ भात पितानें राजपंथे सा आवे । जणसं-
 कुल मारग पुरुष एक असवार, घोडो दोडावें उरें परें बहुवार ।
 कुमरी दुखे भातलेइ जाय तात आवती देखी, देह चिंताकर-
 वानें चाल्यो आव्यो भात उवेखी । कौतिग मौर पंख आलेखे
 नृप आवि तिहां जोय, सुंदर पीछेसुं कहि नरपति लेवा नींचो
 होय ॥४९॥ (पांडुवर्धन नगर सिंहरथ राजा, चित्रकर पुत्री
 कुनकमंजरी, वैताढ्य पर्वते, तोरणपुर नगरे दृदशक्ति विद्या-
 धरनी पुत्री कुनकमाला कतकतेज भाइ, वासव निद्याप्रे
 अपहरी, ११ योजन प्रमाण अटवी तिहा पर्वत सिखरे सप्तभूमिक
 आवासे राखी ते सिंहरथ राजा परणी वास्त्वार पर्वते आवे
 जाय तेह भणी नगरी राजानो नामहुवो) सहसातकारे नख
 धरणी लागी भाजे, नृप विलखोथइ चित्त जोवे मनमाहे
 लाजे । कुमरी द्यसि बोले डगे खाट त्रिहुं पायें, चोथो मुखब
 मिलियो हिव निश्चल थाये । पूळी राय हसी कहे कुमरी एक
 माहरो तात, तनु चिताएं जाय तिवारें शीतल थायें भात ।
 हीजो राजपंथे हय दोडे न गिणे बाल गिलाण, नारी नर

असमर्थ जे देखे तेहना पडे पराण ॥७०॥ वीजो मूरख हिव चीजो मूरख पुर राय, जिणे चित्र सभा आपी सवि हुंते समभाय, बीजा बहु परिवारे एकलो माहरो ताब, जर जीरण निर्धन दुर्बल जेहनो गात । जुगताजुगतो जिणे न विचार्ये वीजो मूरख एह, चीथो तुं जे लेवा वंछे मोरपीछ सम रेह । संभली तेहनी बचन चातुरी देखी लावन रूप, प्रेमराम रंजित मन वंछे, परिणवा तसु भूप ॥७१॥ तातने जिमाडी कुमारी निय घुरे जाय. संत्रीसुर सनमुख चित्रंगद पूछ्यो राय, परणावो कनकमंजरी वलतो बोले, अम्हे चित्रक निर्देन/तुम्हे नरपति किम तोले, राजभार झाली न सकीजे नृप धने गेह भरावे, रूडे प्रहूरते महा महोळवे नृपने ते परणावे । तेहने द्ये आवास रायने बहु राणी परिवार, वारे एक दिवस एक पासे भोगवे भोग उदार ॥७२॥ बारो तिणि दिवस कनकमंजरिने दीधो, पहिर्या तनु मंडण अलंकार सवि कीधो । इण अवसरे जितशत्रु नरपति आव्यो तिणे ठाम, पल्युंके जेदो सुखदायक अभिराम । राणीए मयणआ सीखवी आवे राय जिवारे, नरपतिने संभलावा पूछे जे मुझने कुथ्य तिवारे । भणे मेणिया नृप जापोहे कहो तां एक कहाणी, निद्रा दे रायने आववा कहिस्युं पछि कहे राणी ॥७३॥

(चोपाइः—)

बृपट नींद भरि पोडे राय, मयणा खण्ये कथा कहो माय । सुण वसंतपुरि बरुण गिहथ्थ, देहरी तिण कारी

उक हथ्थ ॥५४॥ चारहाथनो ते माहें देव, धाप्यो तेहनी सारे ॥
 सेव । मयणा भणे एम किम होय, जुगता जुगति विचारि-
 जोय ॥५५॥ कहिसुं प्रभातें राणी कहे, हिवं अवसर निद्रा तुं
 वहें । बीजे दिन नृप तिहां आवेइ, मयणा वली कथा पूछेइ ॥
 ॥५६॥ चारहाथ तसु देवह तणे, पुण न लंब प्रणे राणी भणे ।
 पूछे वली कहो कांइ वात, जांलगि उठे पृथवी तात ॥५७॥
 ॥अहविमाहि तरु मोटो एक, पान फुलफल साख अनेक ।
 ॥५८॥ तसु छाया किमे न होइ, मयणा कहे कां भाषो सोइ ॥५८॥
 कहिसुं प्रभातेइं राणी कहे० ॥५९॥ ते तरु हुंतो खाड मझार,
 {तिह रुवि किरणह नहु पेसार । तिण कारण तेह छाया नही, एह
 वात कोइ समझे नही ॥६०॥ तब मयणा मन अचरिज धरे,
 वारंवार प्रसंसा करे । पूछे कहो वली कांइ वात, जां लगी उठे
 पृथ्यीतात ॥ ६१ ॥ एक उंट जड शटबी चरे, आघो पाढो
 चिहुं दिसि फिरें । तिकां एक बाऊलरुख पेखेइ, तिहनें खावा
 काजे अपेखेइ ॥६२॥ चिहुंदिसि तेय प्रसारे खंध, पुण न लहें ॥
 तेहनो सुंबंध । करे सुत्रसुल तसु सिरि सोइ, मयणा भणे एम
 किम होइ ॥६३॥ कहिसुं प्रभाते० ॥६४॥ हुंतो बाऊल ते ॥
 रुआमाहि, मुख नहु तिण तिहां पुहतो थाइ । एम करतां बोल्या
 छमास, राजा सोहो बुद्धि विलास ॥६५॥ तब तसु सोक
 एकठी मिले, तसु विणासपरे मन अटकले । कहे अहो राजा
 वस कर्यो, जिणसुं अंतेउर परिहर्यो ॥६६॥ राचे राउ कमीण
 जात, गुणदूषणनी न लहे भात । राज काज किणवार न करें,

एक इणी उपरे मन धरे ॥६७॥

(ढाळ-हिंव बोले सहुहरि अंतेउर-ए देसीमां)

कनकमंजरी एणे अवसरे, चढी मध्यानें नीज घर उपरे,
गर्भधरे पेसेइ। तिहां एकली ठुंके बार, उतारे नृपना सिणगार,
गाख सने न धरेइ ॥६८॥ पिहरतणा वस्त्र ते पिहरी, मनरूढे
परिणामें अतिधरि, करि सीखामण जीव। आपणडी परे हिये
संभारे, रखे केहिसु वैर विचारे, धारे सीख सदीव ॥६९॥
रहिसे एणि परिणामे नियवसे, तो तुं किमे न थाइस परवसे,
रसे रातो सुखदेखि। एम संभलि अवसर लहि रणी, एक एक
सनमुख उजाणी, वाणी कहे विशेखि ॥७०॥ एहनी परे
सघली हिंव लाधी, जिम नृपत्रीति एहसुं वाधी। साधी
इण वसे करणी, राज प्रते सुवि राणी बोले, तुं तो अम्हथी
विरतो भोले, डोलें नहीं सुकलीणी ॥ ७१ ॥

(दूहाः-)

कुसल अम्हे तुझ चींतबुं, जिणे तुं अम्ह भरतार। पण
जे ते मांनी घरुं, ते तुझ मारणहार ॥७२॥ तुझ उपरे कामण
करे, जपे मंत्र बहुवार। परिषुच्छे नरपति सयल, राणी कहे-
तिवार ॥७३॥ वृप आवे चेजें रहे, जाण्यो तासु सरूप। हिये
वर्खाणे तसु वचन, हरष्यो अतिघण भूप ॥७४॥ गुणफेडि
अवगुण करे, विरतो माणुस जोइ। राज सयलनी स्वामिनी,
करे तेहने सोइ ॥७५॥ विमलचंद मुणिवर कन्हे, बेवे श्रावक
थाय। कनकमंजरी अवसरे, चवि करि देवी थाय ॥७६॥

(ढालः-छप्पय छंद जेवी.)

तेहथी चवि वेयदृगिरे तोरणपुर नयरे, कनकमाल पुत्री
 शहूय, दृढसज्ज खचर घरे। जोवणवइं वासवें खचरे तेहथी
 अपहरिय, इहां एकरे प्रासादें एकली हुं तिणे धरिय। वेदी
 रची विवाह, भणी इण अवसरे मुझभाइ। आवि झङ्गवा वास
 व सहित, कर्या मरे बेठाइ॥७७॥ तेह दुखखे रहि कनकमाल
 इण अवसरे विंतर, आवें तुं मुझ सुता एम आसासें सुरवर।
 तिसे तात माहरो भाइनी बाहरे आव्यो, सुरपति माहरो रूप
 सर्व अन्यथा कराव्यो। वासव^१ भ्राइ^२ वहिनी^३ना, एमडत्रिणे
 दाखेइ तात संसार असार गिणि, तेहथी दीक्षा लेइ॥७८॥
 अपहरि सुर साया सरूप मुझरूप सुदाखे, पुछे मुनि कहे किसुं
 एह तव विंतर भाषे। पुत्री ए ताहरी पुत्रनो हूओ काल,
 तुझ प्रतिखोधह क्षाज कियो, ए साया जाल। मुझ विवाह
 कारणतणीय, कही पुब्वभ्रव बात। जांलगे तुं इह आवियो,
 मिली संजोगह धात॥७९॥ नरणति निसुणे इसें तेय सुरवर
 तिहि आव्यो, रुज्जा लाग्यो प्राय अमर तरपति वधाव्यो।
 अपवीत कहो कनकमाले सुणि नरपति हरख्यो, जातिसमरण
 पुब्वभवह आचार सुनिरख्यो। तेह आहार अमृतलियेए, रहे
 सुखे एकमास। घरसामो नृप सा मोहयो, आणी चित्ते उल्हास
 ॥८०॥ कनकमुंजरी गयण गमण विद्वा तव आले, तिहथी
 नृप मोकलावे अमर जिम उच्छुक चालइ, महामहोछवे नयरि
 जाइ निय कहि वृत्तंत, सुणि करि अचरिज चित्त धरत बोले
 सामंत। पुन्यवंत जे जाइ जिहां, तिहांर सुखियो थाय। इसुं

जाणि करिये सदा, पुण्य चित्त धरि भाय ॥८१॥

(चोषाइः:-)

एम पंचमि२ दिनराय, कनकसाल पासे जगि जाइ ।

एक मिली द्ये नगाइ नाम, एक दिवस नृप वन गयो ताम ॥८२॥ विनयसहित राजा पूछियो, विंतर ते निजबासे गयो । कनकसालने नृप तिहाँ रहे, एक दिवसे नरपति प्रते कहे ॥८३॥ नाथ एकलां इहाँ न रहाइ, तुं तो नयरि बली बलि जाइ, तव तिहाँ राय वसाव्यो गाम, बहुघर जिणहर करि अभिराम ॥८४॥ रझाडी राजा नींकले, सोहे अधिको फूले फले । दीठो इसो राय सहकार, नरपति ल्यें मंजर एकबार ॥८५॥ पाछलथी चाल्यो खंधार, पान फूल फल ल्ये तिणिवार । ऊंठ सरीसो कीधो जिसे, नृप ते बलतो आवे तिसे ॥८६॥ पूछे तेय किहाँ सहकार, ते देखाउँ मंत्रि तिवार । एहनें इसी अचस्था कांइ, कहे मंत्रि निर्धन एम थांइ ॥८७॥ राजा चित्त विमासे घणुं, अथिरपणुं निज रिद्धितणुं । तां सोहे जां हुवे धन रिद्धि, तां जगि मान सयल तां सिद्धि ॥८८॥ धनविहृण सोर्भा नवि लहें, जिसुं ऊंठ सहकारह रहे । जातीसमरणे बूझे राय, मुनिवर भारग आदरि भाय ॥८९॥ बेस दिये ततखिण देवत्रा, इहाँ न कांइ पाडे खता । तासु प्रसंसाकरि मनभाइ, बलि ब्रह्मा तसु लागे पाइ ॥९०॥

(गाथा)

जो चूयरुख्वं तु मणाभिरामं, समंजरीपलुवपुफ्चितं । रिद्धि अरिद्धि समुपेहिआणं, गंधारराया विसमेख्वं धम्मं

॥९१॥ चारे मुणिवर गुण सुंडार, पाले समति गुपति आचार ।
 विधिसुं करता साधु विहार, खितिप्रतिष्ठ पुरे आव्या चार
 ॥९२॥ तिहा एक देवल छे चोबाहु, करकंडु पेसें पुरबद्धार ।
 द्रुखिण बारें दुमुहु मुणिंद, नमि पर्श्चमदिसि सुभगुणचंद
 ॥९३॥ उत्तरदिसि लग्ज नरेस, इर्यासमिते करे प्रवेस ।
 मुनिने देतो सुर बहुमान, करे खिङु दिसि रूप विज्ञान
 ॥९४॥ खरजवसे करकंड तृण वहे, दुमुखराजरिषि तसु प्रते
 कहे । राजरिद्धि पुर अंतेउरी, जइ ते तइ सघली परिहरी ।
 ॥९५॥ तुं तृणनो स्युं संचय करे. ए चोयण हियडे संभरे ।
 उत्तर कांइ न करे कंड भणे, तो नमि बोले उलट घणे ॥९६॥
 सेवक वर्ग सहु तें तज्यो, संजममारग सूधो भज्यो । तो ते
 सघलो छांड्यो काज, मुनिने काजे किसुं तुझ आज ॥९७॥
 एम सूणि भणे गंधारह भूप, जो तुम्ह वंछो राज सरूप ।
 आत्महित काजे संचरो, तो कांइ परनी निंदा करो ॥९८॥
 हिव कहे करकंड मनरली, रिषिजी तुम्हे सुं बोलो वली ।
 मुगति मान मुनि जे आदरे, ब्रह्मचर्यनी बहु खप करे ॥९९॥
 तेहनो देखि असुभ आचार, मांहोमाहें करे विचार । तासु दोष
 तुं कहे किण चीत, चोयण पडिज्जोयण मुनि रीत ॥ ३०० ॥
 करकंडे शिख्या इम कही, सहु किणे साची सहही । सपत्रश्चिति
 मंड्यो सुभध्यान, चारे पामे केवलज्ञान ॥ १ ॥ पाले केवलनो
 पर्याय, भोगवि चारें सरिखु आय । पुहता मुगति नर्यरि समकाल,
 कालिम कर्मतणी सविटाल ॥ २ ॥ ए मुणिवर चारे गुणवंत,

दंसण नाणि अतुल बलवंत । व्यारे वंदु मनने भाय, जिम
मनवंछित संपद थाय ॥३॥ रतनाकरै ग्रहै संखवरीस,
समिति चंद (१७९४) संवतें जगीस । प्रत्यय बुद्धतणो ए
चरी, भाष्यो मन आणंदे करी ॥४॥ सुधासिंधु जस जगत्र
विख्यात, वेलतात विमलादे मात । श्रीपासचंद्रमुरि सुणुण
प्रधान, तसु पय सेव करुं तजि मान ॥५॥ उतराध्ययने संखेपे
कहो, दृच्छिमाहिथी विस्तर लहो । तिहांथी बोल्यो ए उद्धार,
भणतां लाभे सुद्ध विचार ॥६॥ जिनभाषितथी कहो विरुद्ध,
पंडितजन ते करज्यो सुद्ध, आगम मिलतो करो प्रमाण,
करजोडी वीनवुं सुजाण ! ॥७॥ मेरु महीमंडल थिर रहे, सूरजि
ससि गयणें वहें । चिहुंदिसि रतनाकर जलभर्या, बिहुं पासें
जगती परिवर्या ॥८॥ चां जगे जिणसासण थिर थाइ, तां ए
भणतां चित्त सुहाइ । पामीजें सवि सुख संपदा, पासनाह
मुपसाये सुदा ॥३०९॥

इति श्रीचतुःप्रत्येकबुद्धचरित्रं गुर्जरभाषायां पद्यवंध-
निबद्धं समाप्तं ॥ कृतं चानवद्यविद्याविशारदन्यायपाठावार-
पारीष्ठव्यजैनाचार्यचक्रवर्तिप्रवादिदेवसूरिपुरुंदरपरंपरा-
यां श्रीमन्नागपुरोयवृहत्पाण्डित्युगप्रश्नपदभरकसेयम-
हिमातिधानसंवेगरंगतरंगिताऽर्द्धतिसद्वान्तपाठद्वृजैनाचार्यग्र-
णिश्रीपार्वतचन्द्रसुरीश्वरचरणसरसिरुहमधुकरशास्त्रविशारद-
प्रवरमहर्षिव्रहर्षिणा संशोधितं च श्रीजैनश्रवेताम्बराचार्यवर्य-
सकलागमरहस्यवेदिपूजयपादप्रातःस्मरणीयश्रीश्रीभ्रातचंद्र-
सूरिवरशिष्यमुनिसागरचंद्रेण स्वपरकल्पाणाय ॥ ओऽस्मै नमः ॥

आचार्यश्री भ्रातृचन्द्रसूरिग्रन्थमाला पुस्तक-३४.

महामहोपाध्यायश्रीधर्मचंद्रगणिशिष्यवाचकवरश्रीकर्मचंद्रगणि कृताः-

सोहचरित्रगमित-अदारनात्राचोपाई.

नात्मा, सत्त्वा,

संशोधकः-श्री भ्रातृचन्द्रसूरि शिष्य मुनिसागरचंद्रः॥

(दूहाः:-)

श्रीगौतमाणधरनभी, पामी सुगुरु पसाऊ । अष्टादश
सगपणतणि कथा कहुं धरिआऊ ॥१॥ भविक लोक सहु
सांभलो, सरस चरित छे एह । कुरु संयोगे जे थयुं, कहुं
यथारथ तेह ॥२॥

(ढालः-आदर जीव श्वमाणुण आदर-ए देशीमां.)

गेरुप्र गणहर पाय नभी, वलि समरी सरसति मायारे ।
नात्मा कुवेरदत्तानां, कहुं प्रणभी श्वीगुरु पायारे ॥१॥ सुगुण
भविक तुम्हें सांभलो, कुर्मतणी गति एहोरे । अति विसप्री/
जिणवर कही, तिहां नहीं कोइ संदेहोरे ॥२॥ सुगुण भविक
तुम्हें सांभलो ॥अंकणी०॥ कुवेरदत्तानें जे थया, सगपण ते
निजपुख गायारे । ते सदगुरु मुख सांभली, भविक लोक
मन भायारे ॥ सुगुण० ॥३॥ जंबुद्धीपें जाणीए, भरतक्षेत्र अ-
भिरामोरे । अमरपुरी सम सोभती, तिहां तयरी मिथुला

नामोरे ॥ सुगुण० ॥४॥ तिण नमसी गणिका वसे, कुबेरसेना
 इण नामेरे । रूपे देखी रतिसमी, तेह वरी निज कामेरे
 ॥ सुगुण० ॥५॥ सुवस्त्रे सुंगे भोगवे, उंगे भोग विलासारे ।
 रीझावे बहु लोकने, करि अति नृत्य तमासेरे ॥ सुगुण० ॥६॥
 गर्भधरे ते एकदा, देस्या एम विमासेरे । जो धवरासुं एहने
 तो यौवन घटि जास्येरे ॥ सुगुण० ॥७॥ सुशलेषणे प्रसवे मुदा
 पुत्र पुत्री एक वाररे । जनमथकी ते युगलने, पाल्या दिवस
 इग्यारे ॥ सुगुण० ॥८॥ नामांकित लखि सुंदरी, जुगल पटी
 में घालेरे । यमुनो में मेलही गइ, ते नीर प्रवाहे चालेरे ॥ सुगु-
 ण० ॥९॥ विहुं पहुरे सोरीपुरें, ते पेटी वहती आवेरे । कम
 योग विवहारीया, दोइ मिली विहचावेरे ॥ सुगुण० ॥१०॥
 भरयौवन ते बे थयां, तास सिता परणावेरे । मांहो मांहि ते
 परणीया, सुखस्युं काल गमावेरे ॥ सुगुण० ॥११॥ एक दिवस
 रमतां थकां, बिहुं ताप्र सुंदरी रांचीरे । पूछया बे व्यवहारी-
 या, बात लही तब साचीरे ॥ सुगुण० ॥१२॥ असमंजस मन
 ऊझो, अचरिज कारण जाणीरे । कुबेरदत्ता साधवी थई,
 सने दैरांग आणीरे ॥ सुगुण० ॥१३॥ मून बुच काया वसकरी,
 सुधुं चारित्र पालेरे । जिन वाणी प्रणी करी, पूरव पाप पखा-
 लेरे ॥ सुगुण० ॥१४॥ गामागर नगरे सदा, सुविहित गुरुणी
 संगेरे । विचरे आतम साधती, धर्म करे मनरंगेरे ॥ सुगुण०
 ॥१५॥ तदनंतर ते तिहां थकी, कुबेरदत्त विवहारीरे ।
 मिथुला नयुरी आवीयो, साथे ले व्यापरीरे ॥ सुगुण० ॥१६॥

दूहाः-

व्यापारी सहु साथना, मिलि एकठ मनरंग । राजानें
मिलवा भणी, लीधी भेट सुचंग ॥१॥ भेट मेलिह मिलिया सहु
राए आदर दीध । हुकम लही राजातणो, वसवानें घर कीध
॥२॥ व्यापारी परदेशना, जांणे गणिका जाम । रीझववा परि-
ज्ञारस्युं, सजि करि आवे ताम ॥३॥

(ढालः-कहियें संयम लेसुं, प देशीमां.)

कुबेर सेना परिवाररे, लेई आपणो, मिलवा आवे
तेहनें ए । नृत्य करे अतिसार, सुरपति सारिखा, जोवा
आवे जेहनें ए ॥१॥ चातुरता तसु देखिरे, आतुरता अति,
कुबेरदत्तनें तिहां थई ए । अघटित पहली वातरे, छंडी
जाणिन, फिरमंडी करमें नई ए ॥२॥ साच ऊखाणो एहरे,
सीढ़िमिल्यो जिम, ज़बुक भयथी नासतां ए । कुबेरदत्तने तेमरे,
कारिज ए थयुं, लोकलाजथी त्रासतांए ॥३॥ कुबेरसेना निज
मातरे, घरणी ते करी, ज्ञओ काम विटंबनाए । भोगवतां सुख
भोगरे, करमवसें एक, पुत्र जणी ते अंगनाए ॥४॥ पाले हित
धरि तासरे, सांभलो हिव, अधिकार हुवे जिसो ए । साधवी
ए संबंध, सइं मुखे जे कहो, कवियण भाव कहे तिसोए ॥५॥

(दूहाः-)

तिण अवसर ते साधवी, करतां विधिएं विहार । धर्म
ध्यान धरतां थकां, सवाधिज्ञान लहे सार ॥१॥ अवधिज्ञान
बले साधवी, देखे तेह विचार । गुरुणीनी आणा लही, तिण

दिसि करे विहार ॥२॥ मिथिलानगरी जिहां अछे, विचरत
आवे तांह । प्रासुक जाचि उपासरो, रहे गणिका छे जांह
॥३॥ गमणागमण करे सदा, गणिका घर नितमेव । खेलावे
बालक भणी, जांणे पडी इह टेब ॥४॥ हुलरावण मिसि एकदा
कहे साधवी ताम । सुण नान्हडीया तुझस्युं, सगपण छे मुझे
आम ॥५॥

(छालः—)

आपणे छे एक सगाई, बालूडा तुं छे भाई । एक गर्भे
तुझ मुझ वास, तिण सगपण ए उल्लास ॥१॥ तात भ्रात भणी
कहुं तुझ, पितरीओछे तुं मुझ । पति भ्रात भणी देवरायो,
करमें सगपण अणुसरायो ॥२॥ भर्दु सुत तिण भतीजो, सग-
पण इम जांणि पतीजो । सुत सौक तणां तुझ गाऊं, ब्रेटो कहीने
— हुलराऊं ॥३॥ सगपण तुझस्युं अदभूत, सुत सौक तणांनो प्रूत ।
हिवें आण्डी जे मात, तेहस्युं सगपणनी वात ॥४॥ कहुं तेह
सुणो चितलाई, करमें जे थइय सगाई । पहेली हूंती ए मात,
बीजो सुणज्यो अवदात ॥५॥ मुझ भ्रात तणे घर आइ, ते
मार्टे ए भोजाइ । मुझ कुंत तणी ए घरणी, तिण सौक कहीने
वरणी ॥६॥ मुझ कुंत तणी ए माय, तिण ए मम सासु थाय ।
मुझ सुतस्युं भोगवेभोग, वहुआह तिण संयोग ॥७॥ पितरीयानी
ए माय, तिणस्युं दादी कहवाय । बालूडा जे तुम्ह तात,
अम्हस्युं तेहनी सुण वात ॥८॥ एक मात भणी ए भ्रात,
मातृपति तिण ए तात । वलि सोकलणो सुत एह, तिण कारण

बुद्धो तेह ॥९॥ मुझने परण्यो तिण कंत, सासुपति सुसर एकंत ।
 द्वादो पण ए मुझ कहीये, सगपण करमें इम लहीये ॥१०॥
 अचरिज इणपरे अतीव, लहे कर्मतणे वस जीव । बहुवार लहे
 इण संच, सगपण इहां नहीं स्वलखंच ॥११॥ अनवस्थित ए
 संसार, भास्वे जगदीस असार । इहां किंपि न दीसे नित्य,
 इण कारण कहो अनित्य ॥१२॥ गामागर नगरनिवास,
 गढमढ मंदिर आवास । वनवाडी बाग निवाण, घटपट इम
 बहुल मंडाण ॥१३॥ रुपजे खिणषे बहुवार, गिणतां जसु
 अंत न पार । मुणि प्राणीरे इम जाणी, ~~जिनधमे करो~~ मनआणी
 ॥१४॥ ~~जिनधमे~~ विना ए जीव, सगपण लहे एम सदीव ।
 स्वामी मरि सेवक थाय, सेवक फिर स्वामि कहाय ॥१५॥
 पुत्री मातृ सुत राप, वरणीहुइ कंतज आप । भ्राता मरि पुत्र
 स्थाइ, फिर पुत्र हुवे ते भाइ ॥१६॥ इम सगपणतणां विवेक,
 कहीए केटला छे अनेक । दृष्टं सुणो हिव एक, श्रोताजन ! मन
 धरि टेक ॥१७॥ इक पुत्रीने तसु माय, मिलि मारग चाली
 जाय । पुत्रीना पग छे मोटा, मायना पग अति छोटा ॥१८॥
 तिण मारग बेटो बाप, पगदेखि करो इम थाप । जाणी जे
 विश्वावीसे, ए पग नारीना दीसे ॥१९॥ जलपे इम माँहोमाँहि,
 बेहुं जण मन ऊछाँहि । बेटो कहे चरण लहूनी, वरिसुं करि
 साख सहुनी ॥२०॥ कहे खाप वडापग सार, वरस्यु हुं ए
 निरथार । ते तुरत पहूंता आइ, निर्ज मननी बात सुमाइ
 ॥२१॥ माँहो माँहे चित्तलाई, तेणीपर कीध सगर्हि । तेहना

थया जे संतान, सगपण कहो जे मतिमान ॥२२॥ इम चरित
हुआ छे जेह, कहतां नवि लाभे छेह । जे पाकतणी विधि
जाणें, देखी कण एक वर्खाणें ॥२३॥

(दूहाः)

अज्ञामुखथी सांभली, सगपणना विरतंत । **कुबेरदत्त**
बैरागीयी, चास्त्र ले एकंत ॥१॥ **मोहरायगति** बंकडी, जाणें
जे हुइ जाण । श्रवणे श्रुत संगम विना, स्युं जाणे अजाण
॥२॥ **करम** तणी छे **अकलगति**, सांभलज्यो सहु कोइ । **सर्वगे**
चित्त आणज्यो, सरस चरित ए जोइ ॥३॥

(ढालः-मिथिलानयरि जाणोयें, जुगबाहु नररायरे-पदेशी)

कुबेरदत्त इम सांभली, हियडामांहि विमासेरे । **अचरिज**
कारी करमतणी गति, कहेतां एम तमासेरे ॥१॥ भविकजन
एक मन थई, निज चरित संभालोरे । **श्रीजिनआगम** हृदय
धरीनें । चेतनरूप निहालोरे ॥ भवि० ॥ आंकणी० ॥ २ ॥
मीहितणो गाटक अपरंपर, तव बर्खरूप रमावेरे । रामति रमता
जीव संसारी, **कुलशज्जन्त गुसावेरे** ॥ भवि० ॥३॥ **खल्ले** तणो
इक वृद्ध अखाडो, **सुहिमसिंगादे** वर्खाण्योरे । **शाद्रिरुहित** वलि
अंतविवर्जित, **केवलधुर** तिण जाण्योरे ॥भवि०॥४॥ काल-
लबधिवस कोइक प्राणी, तेह अखाडो छोडेरे । काल अनंतो
संचयावरमें, **बादररूपे दोडेरे** ॥भवि०॥५॥ समयंतर तिहांथी
नीसरीनें, विकल अखाडे आवेरे । बहुभव तिहां खितिचौरेंद्री
मांहि, वलि२ मोह नचावेरे ॥ भवि० ॥६॥ पूरणथिति करि

तिद्वंथी नीसरि, करमत्रणे सुप्रापाएरे । यांचे इंद्री पुरा पामें,
गलित बंधन तंब न्यायेरे ॥ भवि० ॥७॥ जलचर थलचर
 खेच्चरभेदे, चरपरि भुजपरि नामोरे । संमर्ढम गर्भज इण भेदे
 (वेसे), पूर्या पंचे ठामोरे ॥ भवि० ॥८॥ पहिलो अघथानक
 आदरिने, हिंसक जीव कहाणोरे । देखी नाच अपूरव तेहनो,
 राजामोहरीज्ञाणोरे ॥ भवि० ॥९॥ अतिघण दानिदीयो आदरस्युं,
 अघरूपी किरियाणोरे । मोट लेई फिर पूठो चाल्यो, मारग
 लीध पुराणोरे ॥ भवि० ॥१०॥ पुनरपी शावण जावणतणी
 अति, कहीए कवण कहा (नीसां) णीरे । उलट पुलट गति
 लोटणनी पुर, वार अनंत वर्खाणीरे ॥ भवि० ॥ ११ ॥

दूहाः-

इणपर मोहे मेरीयो, बहु विधि तात्र करंत । कर्मतणी
 अनुकूलता, लहि नरभेष धरंत ॥१॥ तिण अवसर चित्त चितवे,
 इणपर माहि नरमे । चारिज धमीणो कदा, रखे लहे उपदेश ॥
 ॥२॥ इम चितवि तिण जीवने, निवडपणे वस कीध । शूताकिं
साते सुभट्य तांह भलावी दीध ॥३॥

(ढाळः-)

साते निज निज अखाडेरे, समति नव नवीय रमाडे ।
 साते खिच ते एक प्राणीरे, अति खांचाताण मंडाणी ॥ १ ॥
 एक एक ते वार अनेकरे, रमाडे मनधरि टेक । फल देखाडी
 ते थाकारे, पहुंचाया रायने वाका ॥२॥ जिमर ते नरभवे
 आवेरे, भड मेलही मोह फिरावे । हिंसादिक पाप अद्वासरे,

एकथी एक अधिक झङ्गार ॥३॥ पंचवीस क्रिया अतिभारीरे,
 सकाय नहीं तेह निवारी । वलि पञ्चमाद्र अकूणारे, वारंतां
 थाए दूणा ॥४॥ काठीयडा तेर संतापेरे, शुभ करणी करतां
 व्यापे । पद अष्ट करे अतिजोरोरे, मनमांहे राखे तोरो ॥५॥
 मांचे इंद्री अतिझूणारे, मनोहारि करत रहे रुठा । वलि पञ्चप्रकारे
 मिध्यातरे, तेहनो छे अति अवदात ॥६॥ रहे सोलेहसाय
 सजोररे, नव भोकषाये बलफोरे । लेश्या तीने अपसत्थरे, जे
 नरकतणो छे सथ्य ॥७॥ गारवतीनो छे मोटारे, आदरतां फलदे
 खोटा । तिहूँ सल्यतणो हिए वासरे, मति करज्यो कोइ
 वेसास ॥८॥ संतराक भेदगिणि पञ्चरे, बलफुरण न दे एक
 रंच । वलि तुष्णा तारि संतावेरे कहीएं सुंतोष न आवे ॥९॥
 अस्या योगणि विरच्यातरे, छोडे नहीं ते खिणमात । चिंता
 द्वारणि विकरालरे, निरखे अन्नाणी बाल ॥१०॥ अरतीने
 रुद्रकृष्णीनरे, ध्याया द्ये दुरगतिदान । अवराति हासी जे बररे,
 सेवी द्ये बहुल संसार ॥११॥ इम सेनतणा बहु चुंदरे, जसु
 अश्यक मोहिनरिद । जेहने जेहबुं फुरमावेरे, तेहवीपरे तेह
 रमावे ॥१२॥

दूहाः-

इणविधि सोहतणा सुभद्र, कहतां नावे पार । सर्व
 विश्वव्यापक थई, पूरि रहा संसार ॥१॥ सोहसरिस वलि
 सात त्रिप, अतुल पुराक्रम तास, समरथ कुण कहेवा भणी,
 विषु कवल बल जास ॥२॥

(ढाल-संभलि प्राणिया पह विचार-पदेशी)

४। ज्ञानावरण पथम नृपजाणो, पटसम तेहनो रूप बखाणो ॥१॥
 संभलो भविजन कर्म विचार, ओलखि लेज्यो आत्मसुर
 ॥ संभ० ॥२॥ प्रांचसुभट एहना छे जेह, निजनिज फल देखाडे
 तेह ॥ संभ० ॥३॥ पांचेनी स्थिति सागर त्रीस, कोडाकोडि कहे
 जगदीस ॥ संभ० ॥४॥ दूजो छे प्रद्विहारसमाणो, नाम दूरसना-
 दरुणकहाणो ॥ संभ० ॥५॥ चेतनदरसतणो अंतराय, करे कहे
 इय श्रीजिनश्राय ॥ संभ० ॥६॥ ज्ञवसुभटे परवरीयोराय, त्रीस
 कोडाकोडि स्थितिकहवाया ॥ संभ० ॥७॥ मुकुति असाता साता दोय,
 वेदनीकर्म इणीपर होय ॥ संभ० ॥८॥ सधु खरडित जेहवी
 खडगधार, तेह सरिस वेदनी सविचार ॥ संभ० ॥९॥ त्रीस
 कोडाकोडि सागर मान, स्थिति एहनी जाणे भतिमान
 ॥ संभ० ॥१०॥ आयुकरम चिहुं भेदे जाणो, गति नामें करि
 तेह वखांणो ॥ संभ० ॥११॥ तारक सुर सागर तेश्रीस, गुरु
 स्थिति जाणो विश्वावीस ॥ संभ० ॥१२॥ तिरिनरुतीन पल्यो-
 पम सार, आयु गुरु स्थिति ए निरधार ॥ संभ० ॥१३॥
 इटिसरिसो ए जाणो जोध, मुक्ति गमननो करे निरोध
 ॥ संभ० ॥१४॥ जाग्र करम चित्रकार समाणो, दीन अधिकसत
 सुभटवखाणो ॥ संभ० ॥१५॥ एहतणां संखेपे नाम, जांणि
 सलझो चेतनराम ॥ संभ० ॥१६॥ नारुक तिरितर देव विचार,
 इगबितिचउ पंचेद्वीसार ॥ संभ० ॥१७॥ पनरबंधन बलि पंच
 झरीर, संघातन संघयण सधीर ॥ संभ० ॥१८॥ षडसंठाण खरण

बलि पंच, दुविधगंध रूपण परपंच ॥ संभ० ॥ १९॥ अठफुरसु
 आणपुव्वीज्ञार, दुविध विहायोगति सुविचार ॥ संभ० ॥ २०॥
 उपघातादिक प्रकृति सुजाण, ओलखि लेज्यो बलि निर्माण
 ॥ संभ० ॥ २१॥ क्षुसहस दसशावर पराघात, नाम करमनी
 इणपर वात ॥ संभ० ॥ २२॥ उद्योतने आताप ऊसास,
 अगुरुलघु तीर्थकर सुविलास ॥ संभ० ॥ २३॥ प्रकृति नाम समरूप
 लेवावे, रूपसरिस सही नाच तचावे ॥ संभ० ॥ २४॥ वीस
 कोडाकोडिसागर कहीए, यिति उत्कृष्टी एहनी लहीए
 ॥ संभ० ॥ २५॥ नीच ऊंच दोय प्रकृति वरवाणी, गात्रिक-
 रमनी ए जिनवाणी ॥ संभ० ॥ २६॥ रूपकुलाल सरीसोधारे,
 नीच ऊंच गोत्रें अवतारे ॥ संभ० ॥ २७॥ सागर वीसकोडाकोडि
 सीम, स्थिति उत्कृष्टि जाणोनीम ॥ संभ० ॥ २८॥ दानादिकपांचे
 अतराय, करतां तेहज नाम कहाय ॥ संभ० ॥ २९॥ भंडारी
 सम कहीए तेह, नाम सरिस फल आपे एह ॥ संभ० ॥ ३०॥

(दूहाः -)

ए साते राजा कहा, मोह सरिस बलवान् । निज२
 चरित देखावता, चित्त अतिधरे गुमान ॥ १॥ मनउंदे आपापणे,
 नव२ स्वांग धराय । नाच नचावे जीवने, ते विषु केवल न
 कहाय ॥ २॥ अष्टकर्म जिणवर कहा, तिणमें मोह विशेष ।
 टीकायत करि थप्पीयो, बल अपारसंपेख ॥ ३॥ अष्टमांहि
 चोथो अछे, पण टीकायत जाण । कवियण जूओ वर्णवे,
 निज२ बुद्धि प्रमाण ॥ ४॥ वीज भुत सातातणे, मूआ जिवावे

जेह । पेषक शक्ति शजातणो अद्भुत राजा एह ॥७॥

(ढालः-श्रीशत्रुंजय तीरथसार, गिरिवर० प देशीमां.)

ए मोहराजा अधिक भ्रतापी, अंतरगति सघले रहो
व्यापी, पापी अधिक संतावे । छांह तणीपर केड़े आवे,
च्योरासीलख जोनि भमावे, ख्याल अनंत खिलावे ॥१॥
कब राजा कब रंक निसंक, कब सुरलो कब वंकत्रिवंक, कबही
वियोग संयोग । निरधन कदा कदा धनवंत, कब भोगी कब योगी
संत, रोगी कदा निरोग ॥२॥ दुर्बीयो कदी कदी सुखमार, सेव-
कस्वामीनो व्यवहार, दे इम वारंवार । दीन कदा कदा मानी
मछराल, सुंदर कदी कदी विकराल, निरदय सदय विचार
॥३॥ कायर कदा कदा अतिसूर, जोर कदा कब साह सनूर,
कब दालो कब ऊर । ससनेही निसनेही कूर, वालो तरुणो
चढते नूर, खटो वलि जर जूर ॥४॥ कृपण कदा कबही दातार,
संकोचितचित्त कदा उदार, खिण हल्दओ खिणभार । खिणभंगुर
एहनी गति कहीये, एह तजी जिनसरणे रहीये, लहीये जिम
सुखसार ॥५॥ साचो खिण खिणमांहि अलीक, भययुत खिण
खिणमें निरभीक, मोह चरित तहकीक । जाणि भविक एहस्युं
मतिराचो, जो चाहो आत्मसुख साचो, काचो नही ए ठीक ॥६॥
जांण कदा फिर कदा अयाण, ए सवि पीडितणां विनाण,
जांणो चतुरसुजाण । जाणी एहनो संग निवारो, चित्तवृत्ति
पसरंतो वारो, धारो श्रीजिनआण ॥७॥ नारी षुष्ठ नपुंसक
वेद, भोग मिसि करि दे अति खेद, भेद सुणो वलि एम ।

श्रुतसंगम समकितनो घाती, देसविरति सर्वे विद्याती, घाती
 अरियण जेम ॥८॥ जायभिडे एकादसदाणे, जासु अपकथित
 होय तसु ताणे, आपणडे वस आणे । थापे आंण पढम गुण दाणे,
 केवलनांणे एम वर्खाणे, खेले आपणपाणे ॥९॥ संदिग्रापान
 जिम मतवावाला, सोहृतणा तिम अतिधण चाला, कहत न
 लहीए पार । आपापरनी विगत न जाणे, कुकुवि जेम विपरीत
 वर्खाणे, नांणे सोचलगार ॥१०॥ चंचलसुण करि आगेवाण,
 जीते जगत धरे बहुमाण, तु करे केहीवी क्वाण । त्रिभुवन
 माहि मनावे आण, जीततणां आगेनीसाण, राजा इण अहिनाण
 ॥११॥ सागर सित्तर कोडाकोडि, उत्कृष्टी थिति इहां नही
 स्वेडि, होडे फल देखाडे । सिद्धविनां सह जीव रमाडे, चोरासी
 लख जोनि भग्नाडे, लोकाकाज अखाडे ॥१२॥ हिव एहना
 जे जीपणहार, ते कहीए जे छे जगसार, त्रिभुवनां आधार !
 पहिला जीपक श्रीजिनदेव, जेहनी सारे मुरनर सेव, सेव्यां
 दे मुखसार ॥१३॥ त्रीजा जीपक श्रीगणधार, त्रीजा जे चारण
 अणगार, प्रत्येकबुद्ध झळार । थविरकल्प जिनकल्पाधार, जे
 छह काय अभ्युदातार, धर्मक्रिया करतार ॥१४॥ जेह करे
 तप वारंवार, सव कल्पी जे करे विद्वीर, करि परिग्रह परिहार ।
 ओलखे शुद्ध निंचय व्यवहार, मन वच काया करे इकतार,
 मंडे श्रुत व्यापार ॥१५॥ पूरा व्रत संयम प्रतिपाले, जे सहुने
 प्रथमद्विनिहाले, निज व्रति दूषण टाले । ए सवि प्रदीतणो
 मदेगाले, नित मालहे सिवसुख सुविसाले, निज आतम

अजुआले ॥१६॥ जे वलि देस विरति व्रतधारी, समकितवंत
 {जिके सागारी, जिन मारग अनुसारी। सोहरायस्युं पासासारी,
 {खेलंता ले सार उगारी, जीतण ढाव विचारी ॥१७॥ ते पण
 {समबल दृद्धिने योगे, शुद्धातम अनुभव उपयोगे, माधसुग्रु
 {संयोगे। सोहरायनो सान झुतारे, सिद्ध तणा गुण हियडे धारे,
 {चित्तसिवरमणी भोगे ॥१८॥ हिव एहनी जे जीणहारी,
 होस्ये हुई छे जे जगनारी, ते कहीये संभारी। प्रथम कही
 साहुणी गुणखाणी, संयमने गुणि साहु समाणी, विचरे सोह
 निवारी ॥१९॥ जे श्राविका बारवतधारे, जीवादिक त्वतत्व
 विचारे, ते उण प्रोद्द निवारे। पुनरपि जे जिन सेवा सारे,
 गुरु पढिलाभी जेय आहारे, चौद नियमसंभारे ॥२०॥
 पदिक्षमणां पोसा पच्चखब्रण, तित्य सुणे गुरुतणा खब्रण,
 माने जिन्नवर आण। जे वरते खोये गुणठाण, पञ्चमना साधे अणु-
 ॥ठाण, खतारे सोह माण॥२१॥ शीछवती वली सुती कहीजे, जेहनी
 महिमा जगमां लहीजे, थुणतां सुख लहीजे। बे करजोडी
 तास नसीजे, नितभृति अनुमोदन तसु कीजे, नरभव लाहो
 लीजे ॥२२॥ दाणव देव मिथ्याती जेह, शील परीखण आवे
 तेह, पावे नही तसु छेह। तुपज्ञप करि सोसे निज देह, शीळ
 ऊपर धरि अतिघण नेह, स्त्रीमांहि राखे रेह ॥२३॥ क्रम्बवसें
 मुखदुःख अनेक, उपजे तोपण न तजे टेक, शीलतणा सुविवेक।
 चाली न चले सुरनरकेरी, वात कहीजे कवण अनेरी, हेरी
 लहीए एक ॥२४॥ एहवी शीलवती दृढ नारी, मोह सुभट्ठनो

मान उतारी, आपत्तरे परतारे । सुरनर तेहनी सेवा सारे,
आसायण उपजती वारे, जगमहिमा विस्तारे ॥२७॥

(दूहाः -)

धर्मवंत हूआ जिके, नरनारीना वृद । वंछित सुख ते भोगवे,
सोहतणो तजिफुंद ॥ १ ॥ पुनरपि जे जगदेवता, निरमल
समकितवंत । ते पुण जीपे सोहब्रे, सुणो तांह विरतंत ॥२॥

(ढालः - चालती अने त्रुटक-ए देशीमां ।)

जगमाहिरें समकितहृष्टी देवता, ते सुणीएरे श्रीजिनव-
रुपाय सेवता । तीत्यंकररे जिण२ भूमि समोसरे, तिण भूम्हेरे
समूवसरण रचना करे । करे दुरे अशुत्रि पुगल सुरसकुमुम
पगरभरे, सोभायमान जिणंद उपर तीन छत्र सदा धरे ।
वीजंत ज्ञामर बीहं पासे सुरभी दृष्टि करे घणी, करजोडि
उभा रहे आगे करे सेवा जिनतणी ॥ १ ॥ ओगण्ठिसजरे
सुरकृत अक्षिसय श्रुत कहा, निजकरणीरे जाणी साचा सद्द्वाा ।
ते अतिशयरे अवसर जाणि समाचरे, मन भगते रे समकित
गुण निर्मलकरे:-जे करे निर्मल नाणदंसण सुद्धभावन-
भावए, नवनवे छंदे मन आनंदे सदा जिनगुण गावए । बत्तीस
बद्ध जिणंद आगे करे नाटक छवि करि, ते अलूपभवमांहि
सिद्धि पामे हेले भव सायरतरी ॥ २ ॥ जिणवरनारे एंत्र-
कल्याणक हुवे यदा, इंद्र चोसठरे एकठमिलि आवे तदा ।
समदिढीरे कोडि असंख्यमिले तिहां, जिणवरनारे कल्याणिक
हुवे जिहां जिहां:-तिहां तिहां सुरनी कोडि आवे गीत

गावे जिनतणा, देवांगना अति तुल्य करति लाभ ल्ये
 तिहाँ अतिथिणा । जिनक्तणां पहिलाँ पारणां तिहाँ वृष्टि सोंब्र-
 ईश्यतणी, सुर करे साढी कोडिबारह, जय ज्यारव मुख भणी
 ॥४॥ उद्वार्दिरे चार जिके छे सासती, ते आवेरे श्रीसंघ मन
 उल्हासती । तिण अवसररे नंदीसर सुर बहु मिले, करि ओछ-
 वरे कहे जिन श्रुतधर्मै भले:- भले श्रुतधर्मै तिके सुर जिके सु-
 भकरणी करे, जिनराजभक्तिधर्मी सुखें संसारदुत्तर ते तरे । जे हरे
 आसायण सुभगते देव गुरु जिनधर्मजी, जिनचैत्य संघ सती
 तणी ए भणी वात सुमर्मनी ॥५॥ वली पूजारे शतरभेदी
 जिननी कही, करे विधिस्युरे पुञ्च देव मुखथी लही । जिनप्र-
 तिमारे तिहाँ सासती छे जिके, हित सुखनोरे कारण जाणि
 पूजे तिके:- तिके सुर श्रुतधर्मने बल सोहमान उतारए, तिरजंच
 पुण जे देसविश्वती सुद्ध सम्प्रक्रित धारए । भवितव्यता बल
 लही अनुक्रमे मोहपसर निवारए, वलि तरे एम अनेक जे होय,
 गुणतणा भंडारए ॥६॥

(दृढः:-)

सम दम उपग्रह विनश्यगुण, दयादानसुचिवेक । सुश्राव
 गुणवंतत्री, इम गुण कहा अनेक ॥१॥ जे जे गुण ते गुण करे,
 इह परभव सुविशेष । भवियणगुण धरज्यो सदा, उत्तमकर्त्तुसंपेख
 ॥२॥ इत्यादिक उपदेश बहु, आत्मपुर द्वितकाज । दीधां विचरत
 भविकने, कुब्रेदत्तु मुनिराज ॥३॥ पाली चारित्रनिर्मलो,
 हिए धरी सुभध्यान । सदगति पामे साधुजी, निर्मल करि

निजज्ञान ॥४॥ कुबेरसेना पण त्री, धरी सुचारित्र अंग ।
 धर्मभावना भावतां, सुगति लही उछरंग ॥५॥ कुबेरदत्तासाधनी,
 सूधुं चरित्रपालि, उक्तमगति सुख भोगवे, निज आत्म
 अजुआलि ॥६॥ चरित्र पिछाणी मोहना, जे जन थया विरत ।
 ते अविहड सुख भोगवे, सिवरमणिस्युं रत्त ॥७॥

(ढालः—समकितनुं भूल जाणिएंजीरे, सत्यवच्च० ए देशीमां ।)

श्रीजिणवर जिम उपदिस्यारे, मोहतणा परपंच । भवियण
 साचा सद्वहोरे, नही इणमें खलखंचरे ॥१॥ प्राणी धर्म करो
 मनरंग, हियडे धरि अति उछरंग । सूधा साधुप्रसंगरे,
 प्राणी, धर्म करो मनरंग ॥ (अंकणी०) धर्मशकी सुखपामीएं रे,
 धर्मैं वंछित सिद्ध । धर्मैं जगज्जस विस्तरेरे, धर्मैं अधिकी रुद्धिरे
 प्राणी. ध० ॥२॥ चक्रीपद धर्मैं लहेरे, धर्मैं देव विमान ।
 इंद्रादिकपद पामीएंरे, धर्मैं अति सनमानरे ॥प्राणी ध०॥३॥
 धर्मशकी वली पामीएंरे, तीर्थकर पदसार । श्रुतकेवल केवल
 लहेरे, धर्मैं पद गणधारे ॥प्राणी ध०॥४॥ धर्मकरो भविभा-
 वस्युरे, धर्मैं शिवसुखसार । श्रीजिणवरकही धर्मनीरे, महिमा
 अगम अपासरे ॥ प्राणी ध०॥५॥ नागोरीप्रदतपगच्छारे, तास
 परंपर जाण । श्रीपार्वतद्वारि गछपतीरे, शुद्धक्रिया एणखाणरे
 ॥प्राणी ध०॥६॥ प्रगट कर्या जिणे आचरीरे, मुनिनो धर्म
 प्रधान । श्रीसमरचंद्रमूरि तेहनेरे, पाटे अतिहि सुज्ञानरे
 ॥प्राणी ध०॥७॥ तास पटोधर जाणज्योरे, श्रीराजचंद्र सुरिद्धि ।
 तास शिष्य उवज्ञायजीरे, श्रीहीरानंदचंद्ररे ॥प्राणी ध०॥८॥

तसु विनयी शिष्य अतिभलारे, ठाकुरसिंहजी नाम । धर्मसिंह
शिष्य तेहनारे, शंडित तास प्रणामरे ॥प्राणी ध०॥९॥ तसु
विचयी मुनि कर्मसिंहरे, पट्टणां नयर मोङ्गार । चरित्र रुच्यो ए
मौहिनोरे, सगण्णमिस अवधाररे ॥प्राणी ध०॥१०॥ ज्ञीप
ससी संवत सहीरे, वरसयुगल रसजाणि । (१७६२) पर
आपण हित कारणेरे, ए कही कथा वर्खांणिरे ॥प्राणी धर्म०॥११॥

इति मोहनचरित्रगर्भितअदारनात्रा चोपाई समाप्ता ॥ संवत
१७६२ वर्षे मार्गशीर्षमासे वदिपक्षे पंचमीदिने गुरुवासरे
सिद्धियोगे मुनिकर्यसिंहेनालेखि स्वपरद्विताय शुभं भवतु
कल्याणमस्तु पठनपाठनयोः ॥ श्री ॥

इति विक्रमसंवत् १७६२ वर्षे मोहनचरित्रगर्भित-अष्टा-
दशनात्रा चोपाई समाप्ता कृता च श्रीमन्नागपुरीयवृहत्तपा-
गच्छाधिराजयुगप्रधानक्रियोद्धारकारकसिद्धान्ततत्त्वमहोदधि-
जैनाचार्यप्रवरश्रीपार्बुचंद्रसूरिपुरंदरपद्मधुरंधर-श्रीसमुरचंद्र--
स्वरिवरशिष्यप्रवरश्रीराजचंद्रसूरिराजशिष्योपाध्याय श्रीहीरा-
चंद्रचंद्रगणित्वरणानुचरठाकुरसिंहमुनिप्रवरविनेय श्रीमहामहो-
पाध्यायश्रीधर्मसिंहगणित्विषयाणुवाचकवरश्रीकर्मसिंहगणिना-
संशोधिता ॥ श्रीजैनश्वेताम्बराचार्यवर्यपूज्यपादपरमोपकारि-
प्रातःस्मरणीयसुगृहितनामधेयविश्ववंद्यश्रीश्रीश्रीभ्रातुचंद्रसूरी-
श्वरचरणकिंकरमुनिसागरचंद्रेण स्वपरकल्याणाय ॥ श्रियेऽस्तु ॥

आचार्यश्रीभ्रातृचन्द्रसूरिग्रन्थमाला पुस्तक-३५.

मुनिवरश्रीप्रभोदचंद्रवाचकवरशिष्यमहोपाध्यायश्रीकर्मसिंहगुणिकृत-
श्रीरोहिणी तपमहात्म्यगर्भित-

श्रीरोहिणीनो चोपाईबद्ध-रास.

संशोधकः-श्रीभ्रातृचन्द्रसूरिशिष्यमुनिसागरचंद्रः॥

(दूहाः-)

श्रीजिन पुय युग प्रणमिये, वासुपूज्य अभिधान ।
सोवनगिरि श्रीपासजिन, महिमा मेरु समान ॥१॥ वर्द्धमानस्वामी
सधर, श्रासन नायक सार । तस गणधर गौत्रम नमुं, लब्धितणा
भंडार ॥२॥ श्रीसदगुरु सानिध लही, पामी सधङ्गा थोक ।
तास चरण परसादथी, कथा कहिश भविलोक ! ॥३॥ हान
शील तप भावना, चिह्नै कुरि शिवपुर जाय । बलि बिशेषे
तप करे, ते दुःकरु कहेवाय ॥४॥ चउद सहस अणगारमां, तपे
घनोअणगार । वीरजिन वर्खाणीयो, हृष्ण नेम कुमार ॥५॥ देतां
सोहिलो जे हुवे, शीलसुंहट मन साख । तप काया कसवटि
लहे, त्रिकरण भाव सुं भाव ॥६॥ तप करि काया निर्मली, तपथी
रूप प्रधान । जगमा तप्जा फल सवे, तप लहिये शिवठाण ॥७॥
तप करी किण सुख पामिया, सुणजो ते सावधान । रोहिणी

रोहिणी तप थकी, वलि अशोक राजान ॥८॥ गौतमपृच्छा ग्रंथथी
पामी ए अधिकार । पुन्य प्रप फल पूछिया, जिन पासे
गणधार ॥९॥ अटु उपर चालिश वली, वीरजिणेसर पास ।
तिणमें एगुणतीसमी, कहिये मन उल्हास ॥१०॥

(ढाल-पहेली-चोपाईनी.)

“उच्छिष्ठमसुंदरयं० भत्तं तह पाणियं च जो देई । साहूण
जाणमाणो, भत्तंपि नजिज्जए तस्स ॥१॥” जंबूद्वीप भुखत वा-
सामि, आरजदेश यगव्र इण नामि । राजगृही सुरनगर समान,
अनोपम गुण शैल उद्यान ॥११॥ सप्तोव्यसरण रचना करि
देव, वीरजिणेसर सारे सेव । चहुविह संघ परषदा मिली,
वाणि सुधारस पीवा रली ॥१२॥ गुणगिरुवा गौतम गणधार,
पूख्खधर चउनाणी सार । जाणथका पण परउपकार, अबोह जिव
बोहदातार ॥१३॥ अद्वेतर स्तो भेद विचार, उत्कृष्टा अडायल
उदार । नारय गति वलि शिव जई रहे, तेहज जीव
किण करमे लहे ॥१४॥ इणिपरे सघला पूछे जेह, अरथ सहित
जिन भाखे तेह । कहिये जेहनो इहां विचार, परणे ते गावे
संसार ॥१५॥ अंजलि करी पूछे मन भाव, स्वामि पासे लही
प्रस्ताव । जे जग प्राणी कोइक जेह, खाधो पीधो नजरे तेह
॥१६॥ किण करमें ते भाखो हेव, स्वामि कहे सांभल संखेव ।
असार तुस्तु जाणी धुरबार, अति कहुओ खाखो अविचार
॥१७॥ खावा किणरे नावे भोग, वाल वृद्धने यौवन जोग ।
अति उच्छिष्ट जे छंडे सही, जेहनो नाम न ल्ये को गृही

॥१८॥ एहवो जाणी जे नरनार, दिये साधुने तेह असार ।
 इह भव परभव दुख वशि तेह, पामे भवभमतां नहीं छेह ॥१९॥
)जिम श्रीबासुपूज्य जगनाह, तस अंगज ग्रघवा तरनाह ।
 रोहिणी तसु पुत्रीनो जीव, बहु भव पुँठे कीधी रीव ॥२०॥
 कुष्ठरोग दुर्गंधे करी, दुर्गंधा परे पामे खरी । बहुभव पूँठे दीधो
 जेण, जाणी मुनि कहु तुंबड तेण ॥२१॥ वलि द्रौपदिपरे पामे
 दुःख, बहु भव भमतां थाय न सुख । दुर्गंध कुमरतणी परे जाण,
 दुख सहवां बहुभवे निर्वण ॥२२॥ एहवो जाणी जे नरनार,
 अरस विसु अयोग आहार । करता भुगता जगमां जाण, पण
 तपथी लहिये शिव दाण ॥२३॥ करजोडी पूँछे गणधार रोहिणी
 शाणप्रतणो विचार । दुर्गंधा किण विध तप करी, जगना नाथ !
 कहो हित धरी ॥२४॥ पूँछचा अंतर ज्ञिणवर भणे, आगल
 शैतप्र उभा मुणे । अरथ मागधि वाणि रसाल, करमसिंह
 मुणतां सुविशाल ॥ २५ ॥

(ढाल-बीजी-सीखन सीखन चेलणा, ए देशि ।)

जंबुदीप सोहामणो, द्वीपां विच जाण । मेरु बिराजे
 बीचमें, शिरमुकुट समाण ॥२६॥ चंपा चावी चिहुदिंगे, द्रक्षिण
 भ्रत मशार । अंगदेश धणकण भरी, रहे लीला नार ॥चंपा०
 ॥२७॥ गढमढ यंदिर मालिया, योशाल लहे शाल । चावां चहुटां
 चीहु दिशे, शोभे सुविसाल ॥ चंपा०॥२८॥ धनवंत धरमी जन
 घणा, परकाज सकज्ज । विविध व्यापारी वाणिया, गुणवंत सलज्ज
 ॥ चंपा०॥२९॥ क्षीरोदक सम लूघडां, रेशमी पट्कूल । गाधी

पसारी फल हटी, माली ऊभा ले फूल ॥ चंपा ॥ ३० ॥ सोती हीरा
 परखता, वहु बुद्धिनिधान । वरण शहार वसे तिहाँ, सहुको
 सावधान ॥ चं ॥ ३१ ॥ धरमै करम वे साचवे, मन वांछित भोग ।
 दुख दोहग दीसे नहीं, नगरीना लोग ॥ चंपा ॥ ३२ ॥ नगरनिकट
 चिहुदिशि भला, वापी कूप तडाग । वनखंड वृक्ष घणा तिहाँ,
 वाडी ने बाग ॥ चंपा ॥ ३३ ॥ वासुपूज्यजिन बारमा, अंगज
 नराज । राजा राज करे तिहाँ, प्रघवा प्रहाराज ॥ चंपा ॥ ३४ ॥
 तेज प्रतापें आकरो, सहु माने आण । सीमाढा भूपाल जे, सेवे
 शणोराण ॥ चंपा ॥ ३५ ॥ देवलने ध्वज दंड छे, स्त्री कवरी बंध ।
 मार सारपासे कहे, छिद्र मोती संध ॥ चंपा ॥ ३६ ॥ न्यायी
 समृतणी परे, हरिचंद्र जिमवार । विक्रमनी परि साहस्री, कर्ण
 जिम दातार ॥ चंपा ॥ ३७ ॥ इणिपरि राज करे भलो, पुहवीपर-
 सिद्ध । करमसिंह करमे करी, मन वांछित रिद्ध ॥ चंपा ॥ ३८ ॥

(दूहाः -)

श्रीमघवा महाग्रजने, लखमी राणी जाणि । पुत्रिभक्ति
 रूप वल्लभा, गुणगण केरी खाणि ॥ ३९ ॥ गजगति चाले सुंदरी,
 सिंह समी कुटिलंक । चंद्रबदनि मृगलोचनी, अंग नहीं को
 बंक ॥ ४० ॥ शील सुदृढ खीवा समी, रूपे रुम्ब सरीष । कोकि-
 लकंठ मनोहरु, वाणी अमृत ईष ॥ ४१ ॥ महिला गृण चोसठ कला;
 कुशल घणुं परवीण । अवसर सघला साचवे, दान पुन्य
 दाक्षीण ॥ ४२ ॥ पटराणी पदमिनी सहित, सुख विलसे महाराय ।
 देव दुर्गादुकनी परे, लीला मे दिन जाय ॥ ४३ ॥ रतिवंती

राणीतणे, आठ पुत्र अभिराम। जन्मया जाळे सामटे, दीपे
रूपे काम ॥४४॥ एक एकथी सुंदर, कला बहुतर जाण।
रायराणी मन उल्लसे, देखि गुणमणि खाण ॥४५॥

(ढाल-त्रीजी-क्षेत्रपाठना गीतनी)

हिवराणी हिवराणी मनमांही चिंतवे, पुत्रीविण मुत्रीविण
प्रमदा न शोभहे । गुणवंता (२) बेटा जनमिया, एक पुत्री (२)
नो मुजलोध हे ॥हिव०॥४६॥ जिणघरमां (२) पुत्री नवी होवे, ते
घर किम (२) होवे पाकहे । कन्यादान (२) कहिये परगडो,
कवडिने (२) जे वळि लाख हे ॥ हिव०॥४७॥ बालापण (२)
लाडकोड पूरती, पितुमाता (२) भाइ गावे गीतहे । दुलडीआं
(२) रमती रंगशुं, सहि पामे (२) धरती प्रीतहे ॥ हिव०॥४८॥
सिणगारी (२) गौरी सोहामणि, पूरेमन (२) केरी खंत हे ।
मन मान्युं (२) थाजो माहरे, गोरो गुण (२) वंतो कंतहे ।
॥ हिव० ॥४९॥ इण अवसर (२) मावित्र चिंतवे, जोइजइ
(२) जसाइ चंग हे । परणाइ (२) पूरा प्रेमशुं, इमकीजे (२)
बहुरंग जंग हे ॥ हिव०॥५०॥ मुकलावो (२) दीजे दिल खुसी,
आघरणी (२) कीजे शुभाव हे । मोशाळे (२) मनरंजे घणुं,
पीहरनो (२) कह्यो प्रस्ताव हे ॥ हिव० ॥५१॥ बांधवने (२)
बांधे राखडी, साइबीजे (२) करे सुजगीसहे । जीमाडी (२)
बीरा आपणा, वळि आपे (२) बहु आशीषहे ॥ हिव०॥५२॥
एक बेटी (२) विण एहवा सही, मनोरथ (२) रहे मनमांहि
हे । विलखाणी (२) आमण दूमणी, अंगमांहि (२) नहि उमाह

हे ॥ हिं ॥ ५३ ॥ राजापिण (२) जाणी बातडी, रहेराणी (२) रहे आधान हे । मूनोरथ (२) फल्ले मनतणा, इमजाणी (२) कहे राजान हे । हिं ० ॥ ५४ ॥ तिण दिनथी (२) उत्सव अति घणा, वळि कीजे (२) रंगमंडाणहे । रायराणी (२) मन आणंदिया, कर्मसिंह कहे (२) पुन्य प्रमाण हे । हिं ० ॥ ५५ ॥

-दूहा:-

शुभ मुहूरत शुभ बास्त्रे, उच्च प्रहर अभिराम । लखमी-
राणी लीलमें, पुत्री प्रसवे ताम ॥ ५६ ॥ राजा दीध वधामणी,
बेडी दोडी जाय । सांभळी मनमां हरखीओ, आनंद अंग न
माय ॥ ५७ ॥ दीधी बहुत वधामणी, दासिपणो करि दूर ।
जन्म अवसर साचवे, वाजे मंगलतूर ॥ ५८ ॥ बंदीजन जय
उच्चरे, याचक जय जय कार । हुवे दशोठण जयां लगी,
खरचे गरथ अपार ॥ ५९ ॥ पहिले बीजे तीसरे, दिन
वळि छट्ठी-रात । दशमे सुतक टालीने, खारसमे विख्यात
॥ ६० ॥ जीमाडी साजन सवे, वस्त्राभरण प्रधान; फळ
फोफळ देईकरी, बोले इम राजान ॥ ६१ ॥ ए पुत्री अम ब्हा-
लडी, क्षुद्र रोहिणी जाम; तिणे कारण देस्यां सही, रोहिणी
कुमरी नाम ॥ ६२ ॥ नाम तणी करी थापना, संतोषी सहु साज ।
राजाराणी रंजिया, हवे सहु सरियां काज ॥ ६३ ॥

(ढाल ४ थो-शियाळो हे भलां आवियो, ए देशी ।)

क्षुलपवेली जिम वाधती, उजल पख हे बीजथी जिमचंद;
मायताय मनम्भेहती, जिम देखी हे मधुकर अरविंद ॥ रोहिणी

हे रूपे रूअडी, आंवा डाले हो सोहे मुड़ी जेम ॥ रो०॥६४॥
 चरण हुइ जब सतनी, तिण अवसरहे वाधे शोभ शरीर ।
 भुणी गुणी चोस्ठकला, गुण लक्षणहे पूरण साहस धीर ॥
 -रो०॥६५॥ मुख मटको देखी करी, चंद क्षीणो हे थाये इणि-
 भेद । कटि तटि देखी केसरी, बुने वसियो हे धरतो मन
 खेद ॥ रो०॥६६॥ प्रग बीहे निज नयणथी, मति लेसी हे
 काइ तेण । वनवासे भमतो रहे, नवि आवे हे अविसासत-
 एण ॥ रो०॥६७॥ हूँस चुस्ण आवी रह्यो, जाणी सारदहे वेणी
 मिसि व्याल । अधर प्रवाला लाजवी, बांहडली हे कमलांरी
 नाल ॥ रो०॥६८॥ दांतडला दाढमकली, मुंगफलियां हे अंगु-
 लियां सार । कठिन पयोधर दीपतां, कुंभस्थल हे मयंगल
 आकार ॥ रो०॥६९॥ नयणकमलनी पांखडी, अणियाली हे
 अंजी गजगेल । दीपशिखा सम नासिका, जंघायुगहे दीपे
 जिम केल ॥ रो०॥७०॥ रूपे रंभा शीले सती, शुरदपिणहे
 हियडे विश्राम । लीलावे वासो वसे, नित अचरिज हे किम
 एकण ठाम ॥ रो०॥७१॥ अंगण ऊभी लीलमें, कलकंठीहे
 बोलंती वेण । यौवनवय जोरे चडी, जगडावे हे नव अंग सुम-
 यण ॥ रो०॥७२॥ चंपकवर्ण सुहावती, ललकंठी हे वज्जि
 वेत्र समान । कामविराम छीपाडती, चालंती हे जोती साव-
 धान ॥ रो०॥७३॥ रोहिणी कुमरी रंगथुं, मन मेलुं हे सहि-
 यासुं वात । करे करमसिंह इम कहे, जोवनवयनी हे जगमें
 विख्यात ॥ रो०॥७४॥

(दूहाः-सोरठाः-)

एहवे अवसर राय, राणीमुं वातां करे । चिंत धरी मन
 भाय, कुमरी थई वर योग्यता ॥७६॥ राणी जंपै स्वामि !
 सरिखो वर को जोड़ये । रूपगुणें अभिराम, सारीखे राचे-
 सहु ॥७७॥ संत्री बुद्धि निधान, पूछीजे प्राणेशजी ! । साम काम
 सावधान, मरम सहू वातां लहे ॥७८॥ संत्री प्रति महाराय,
 एहु मन उत्सुक थई । वरजोबो वरराय, कुमरी वर प्राप्ति
 थई ॥७९॥ चिंत किसीइ लईश, पुन्हयंत्रीरी थे करो । करमे की
 जगदीश, जे वर तुम्ह मन मानियो ॥ ७९ ॥ पिण नवि
 दीजे बाप, इण जुगमे सहुको कहे । वरसी जोई आप, तेडावो
 बहु राजवी ॥ ८० ॥ हरख्यो मन महाराय, एह वात युगति
 कही । राणी पासे जाय, एकमनां सहु सिद्धि हुई ॥ ८१ ॥
 तेडावे राजान । देशदेशचा भूपती । आवे इंद्र समान । शूर-
 वीर सकजा सही ॥८२॥ एक म्हेलीओ दूत, वीतशेक राजा-
 भणी । पुर नागोर पहूत, करजोडी सहु भाखियो ॥८३॥
 सघवा राजा रंग, सेहिणी स्वयंवर कारणें । संघला भूप
 सुचंग, तेड्या तिहकण आवशे ॥८४॥ तिण कारण महाराय,
 ब्रंपापुरि पवधारिये । सांभलि हर्ष न माय, अशोक कुमर-
 साथे करी ॥८५॥ हयगयरथ परिवार, नागोरी राजाचडे ।
 कुमर देखी नरनार, वरराजा एहज सही ॥८६॥ शकुनहाँ
 श्रीकार, देखी राजा रंजियां । हीअडे हर्ष अपार, सफल
 मनोरथ माहरा ॥८७॥ सुखप्रयाण सताव, नगरी पासे आवि-

या । डेरा करे सुफाब, देखी मनरंजे घण्यु ॥८८॥ चंपापुरीने
पास, नगर नवेरा वासिया । उंचा लगी आकाश, डेरा तंबू
ताणिया ॥८९॥ नोबत घुरे निसाण, के ऊतरिया वागमें ।
मोटा करे मंडांण, भाद्रवाना मेहज्यु ॥९०॥ कई सरबर
कंठ, के चउडा चउगानमें । कई महा अढंठ, मनगासती योजां
दिये ॥९१॥ श्रीमधवा महाराय, आगति सागति बहु परें ।
डेरे डेरे जाय, मंत्री मनुहारां करे ॥९२॥ इणि परे हर्ष अपार,
सह राजा संतोषिया । स्वयंवर प्रदंप सार, कहे करमसिंह
सांभलो ॥९३॥ सर्व गाथा ॥९३॥

(छाल ५ मी-चुनडोनी देशीभां.)

चंपापुरी राजा चुपशु, स्वयंवर प्रदंप करे साररे लाल ।
सारीखी धरती राखी, जाणे थाल तणे आकाररे लाल ॥९४॥
स्वयंवर अति सोहे भलो, दीठां आवे दायरे लाल । इङ्ग सभा
मानु अवतरी, देखी संसय भ्रम थायरे लाल ॥ स्व० ॥९५॥
निरमलनीर छंटावीने, वलि फूल पगर पथरंतरे लाल ।
अगर उखेवे अतिभलो, ते सुरभि रही महकंतरे लाल
॥ स्व० ॥९६॥ तसु परि तंबू ताणिया, जाणे नभशु मंडे
वादरे छाल । पाखलि फरति कनात छे, ते दीपे वादोवादरे
लाल ॥ स्व० ॥९७॥ जाजिम अवल विछावीजे, तस
ऊपर गिलम अनूंपरे लाल । पग देतांपि तळे सही, जाणे
एतो कूपरे लाल ॥ स्व० ॥९८॥ चिहुंदिश दीपे चंद्रआ,
मुखमल वलि जरबाफरे लाल । जरकस नीलकना घणा,

कतिपादिक साफरे लाल ॥ स्व० ॥९९॥ पटांबर पटोलियां,
 करणाठी मछली छींटरे लाल । स्वयंबर मंडप छाईयो, देखतां
 जनमन ईठरे लाल ॥ स्व० ॥१००॥ पोळ बणावी चिहुं दिशे,
 ऊपरे झाक झमाळरेलाल । आरीसां करी शोभती, महकंती
 फूलमाळरे लाल ॥ स्व० ॥१०१॥ मोत्यांरी जाळी झिगमिगे,
 विच पखाळि सिरदाररे लाल । पंचरंग फूंदा फावता, जाणे
 आफूं खेत उदाररे लाल ॥ स्व० ॥२॥ पोया झाबे सोनातणे,
 लहकंता वाय सचेतरे लाल । थांभे दीपे पूतळी, हिवडां बोलसी
 हेतरे लाल ॥ स्व० ॥३॥ स्वर्ण सिंहासन मांडिया, प्रणि
ग्राणिक जडचा सुजाणरे लाल । स्वयंबरमांहि विहुं गमा,
 सरखा सरीखे मंडाणरे लाल ॥ स्व० ॥४॥ तिहां आवे भूपति
 हरखता, स्नान मज्जन करी शरीररे लाळ । वस्त्र अनोपम
 शोभता, पचरंगी पाग सधीररे लाल ॥ स्व० ॥५॥ छत्र
 सहित चामरढळे, काने कुंडल तिलक विसाळरे लाल । वीर
 वलयने बेरखा, गळे नव लख मोतिमाळरे लाल ॥ स्व० ॥६॥
 | सोळ शंगार सजी करी, दीसंतां इंद्र समानरे लाल । आवी
 बैठा मंडपे, मन हरख घणे राजानरे लाल ॥ स्व० ॥७॥
श्रीतशोक राजा तिहां, साथे कुमर शिरमोडरे लाल । बेटा
 आवी मंडपे, बीजो नावे को जोड रे लाल ॥ स्व० ॥८॥
अंग देश चंपा उरी, शिणगारे बहु भातरे लाल । मघबा
राजा मन खुसी, मानु इंद्रपुरी हुई मातरे लाल ॥ स्व० ॥९॥
 इंद्र मूरति महा राजवी, दीसे स्वर्गा लोयरे लाल । करमसिंह

करमे करी, परणसे बाला सोयरे लाल ॥ स्व० ॥ १० ॥

(दूहाः-)

हवे कुंवरी प्रति विनवे, सखी साहेली आय । पीठी
प्रमुख सहु करे, रंगे मंगल गाय ॥ ११ ॥ मज्जन स्नान करी
तिहाँ, तनु चंदन लेपंत । मंगळडा करी कामनी, मनमांहि
हरखंत ॥ १२ ॥ हवे शणगार सजे भला, कवि ओपम
आखंति । सवि चतुराई केळवी, स्वयंवर मंडप जंति ॥ १३ ॥

(ढाल ६ छी-देशी यतीनी.)

सजी सोळ शृंगार उदार, अमोलक जेह अपार । नारी
कुंजर दक्षिण चीर, सोभीता पहिरे शरीर ॥ १४ ॥ आंख-
डियां काजल नीको, भल भाल विराजित टीको । शेषनाग
समी शिरवेणी, राखडी मणि ओपम देणी ॥ १५ ॥ झबके
बे कांने कुंडल, जाणे शसि सूरज मंडल । जाके सोनारी
वाली, मोटा मोति बीच परवाली ॥ १६ ॥ सुख सोहे जिम
अरविंद, अथवा पूनिमनो चंद । हियडे मोतीना हार,
नववंक सरा अढार ॥ १७ ॥ मणि माणिक मोती जडियो,
कंचु आप विधाता घडियो । वहेरखा ने बाजुबंध, घूघर
घमके कटि संध ॥ १८ ॥ सुख रातो रंग तंबोले, सखियां रे
झूलर डोले । चकडोल चढी सुकुमाल, हाथे लेई वर-
माल ॥ १९ ॥ कवि ओपम केही आखे, इंदाणी पाछि राखे ।
जो रूप करीजे जोड, तो नावे इणरी होड ॥ २० ॥ इम
स्वयंवर मंडप आवे, सहियां शुं हसती भावे । धरती पग

मूँके ठमके, पायें नेउर घूघर घमके ॥ २१ ॥ गज गतिशुं
केलि करंती, साजण दुरजन परखंती । निरखंती वांके लोयण,
जिम निरखे भूख्या भोयण ॥ २२ ॥ हवे चिंते मन राजान,
जाणे बीज खवी असमान । विद्याधुरी किन्नरी राही, के
इंद्र लोकथी आई ॥ २३ ॥ सवि नरपति देखी हरखे, रुति
रूप सही इम परखे । एहवी नहीं नारी काई, राव राणारे
मन भाई ॥ २४ ॥ बरशे हिव जेहने एह, धन जनम गिणेशा
तेह । कर्मसिंहकहे करमसखाई, परणसे तेहने आई ॥ २५ ॥

दूहाः-

राजा मन मांहि चिंतवे, इहां कुण इणरी जोड । वर
वरसे जे एहने, ते शिर वधियो मोड ॥ २६ ॥ सहुको चाहे
एहने, इणरो जिणशुं मन । इम चिंते सहु राजवी, ते
जगमांहे धन ॥ २७ ॥ श्रीकंठ उमिया कारणे, कमल
काज गोविंद । रतिने कारणे कामगिणी, रोहिणी पति
श्रीचंद ॥ २८ ॥ तिम इण रोहिणी कारणे, कुण छे चंद
समान । निकमी राणीनी परे, बेठा कहे राजान ॥ २९ ॥
केर्द कहे ऊतावला, इण वेला कांइ आज । आरीसे शुं काम
छे, कर कंकणरे काज ॥ ३० ॥ केर्द कहे निरखां निपुण,
आपणशुं नहीं मेंड । नारी पराइ निरखतां, डोलां ही को
दंड ॥ ३१ ॥ इण परे मन मोजां करे, जाणे समुद्र लहरि ।
परणीजण पुन्ये हुसी, जिणशुं साहिब महरि ॥ ३२ ॥
ज्ञतुर चेडी आगे कहे, कुनक छडी जस हाथ । रूप रिद्धि

वंशावळी, देश नगरना नाथ ॥३३॥

(ढाल ७ मी-कोइलो पर्वत धूंधलोरेलो ए देशी.)

आगळ चाले वेत्रिणी रेलो, पूँठे कुमरी अनूपरे बाईजी ।
 धूंधट ओट आरी समेरे लो, जोति मन करी भूपरे ॥ बा० ॥
 ॥३४॥ वर वालम मन मानियोरे लो, जे आवे तुज दायरे
 ॥ बा० ॥ महि सुंडलना महिपतिरे लो, वात कहुं समझायरे
 ॥ बा० ॥ वर० ॥ ३५ ॥ ए कुरु देशतणो धणीरे लो,
 गजपुर कौतुकवंतरे ॥ बा० ॥ वैरी वंश निकंदनोरे लो, रूप
 कला गुणवंतरे ॥ बा० ॥ वर० ॥ ३६ ॥ कोशळ देश कृपा-
 निलोरे लो, मोटो महिपति जाणरे ॥ बा० ॥ हय गय रथ
 पायक घणारे लो, बोले अमृत वाणरे ॥ बा० ॥ व० ॥ ३७॥
 मेदपाट माने सहुरे लो, आवे भेट अमोलरे ॥ बा० ॥ रुद्धे
 रसिपत्रि सारिखोरे लो, अवर नहीं इण तोलरे ॥ बा०
 ॥ व० ॥ ३८ ॥ कंबोज देस कला घणीरेलो, अश्वरतनरी
 खांणरे बाईजी । ए राजा तिण देशनोरेलो, तेज़ दीपे भा-
 णरे बाईजी ॥ वर० ॥ ३९ ॥ उच्छ देशनो वालहोरे लो, जाणे
 सकल जहानरे ॥ बा० ॥ साल सुगंधी निपजेरे लो, देवां दुर्लभ
 मानरे ॥ बा० ॥ व० ॥ ४० ॥ काश्मीरका शुं कहुंरे लो,
 जीभ एक गुण कोडरे ॥ बा० ॥ केसर रथण कंबळ हवेरे
 लो, ते राजारी कुण जोडरे ॥ बा० ॥ व० ॥ ४१ ॥ काशी
 देश वाराणसोरे लो, पुरनो पृथिवीपाळरे ॥ बा० ॥ तिहाँ
 गंगा स्नाने करीरे लो, पातिक जाय पथालरे ॥ बा० ॥ व० ॥

॥४२॥ मल्लाचल चंदन जिहारे लो, तपति छ मासी
जायरे ॥ वा० ॥ चुवल चुपत्रि तिण देशनोरेलो, रमणि रही
लपटायरे ॥ वा० ॥ ४३॥ लाट कर्णाटितणो धणीरे लो,
गौड चौड नेपालरे ॥ वा० ॥ लाड कुंकण कुच्छ देशनारेलो,
बेठा ए भूपालरे, बाईजी ॥ व० ॥ ४४ ॥ इंद्र शोभा जिणे
अवगणीरे लो, चागोरनो ए ताथरे ॥ वा० ॥ रूप कला
गुण आगलोरे लो, अशोक कुमर वलि साथरे ॥ वा० ॥ व० ॥ ४५
रोहिणी रूप निहाळीयोरे लो, होइ रही लय लीनरे ॥ वा०
कर्ता दिसे छे सहीरे लो, अशोक कुमर आधीनरे ॥ वा० ॥
॥ व० ॥ ४६॥ जिम गयवर रेवा नदीरे लो, चूनीने वलि
हेमरे ॥ वा० ॥ जिम चकोरने चन्द्रमारे लो, कुमरने कुमरी
तेमरे ॥ वा० ॥ व० ॥ ४७॥ चमक लोह जिम आविने लो,
कंठ उवे वरमाळरे ॥ वा० ॥ हरषे हियडो कुंवरनोरे लो,
देखी अति सुकुमाळरे ॥ वा० ॥ व० ॥ ४८॥ हाल हृई ए सात-
मीरे लो, कुमरी हरष अपाररे ॥ वा० ॥ कर्मसिंह करमें करीरे
लो, सुख संपति श्रीकाररे ॥ वा० ॥ व० ॥ ४९॥

-दूहाः-

विद अनोपम देखीने, पुगी सब जन खांति; मुघवा
महाराजा हवे, भोजन नवली भाँति ॥५०॥ अवर सहु राजा
प्रते, वस्त्रदान सनमान । संतोषी संप्रेडिया, सघळाई राजान
॥५१॥ हवे राजा बीवाहतणो, मोटो करे मंडाण । खरचे
धन उत्सुक थई, अवसर जाणे जाण ॥५२॥

(ढाल ८ मी-देशी लाखा फुलांणीना गीतनी)

हवे तिहांथी वराय, चोमीमां आवे चूपथुं । कुमरी
वेश बनाय, पाखल आवी बेसे हर्षथुं ॥५३॥ आरिम कारिम
जेह, सघळा करीने मंगळ गाईयें । चतुर सोहागण नार,
लाडो लाडी हर्षे वधाईये ॥५४॥ वाजे मंगळ तूर, जांनी
मांनी मनमांहे हरखिया । जोशी सेलावे हाथ, राजा राणी
तिहकण आविया ॥५५॥ हाथ म्हेलावण हुंश, दीधा हो हय-
वर जडित पलाणशुं । मदझरता मातंग, दीसे ऐरावण
सोवन रासथुं ॥५६॥ ब्रिहुंना छेहडा वंधि, इण मिसें प्रीति
वंधी जग जीतियो । कन्या फिरी वर केडे, चोथो मंगळ कहे
सह वरतियो ॥५७॥ खरच्या गरथ अपार, दीधी हो राजाने
लखमी अति घणी । याचक हरष अपार, प्रीते मुंह माघ्यो
द्ये ते भणी ॥५८॥ विहुं राजा रंग रास, मांहो मांहे हो
प्रीत वधी घणी । मांगे शीख सनेह, चालण सज्जाई
करीने घर भणा ॥५९॥ दायजो दीधो सार, संप्रेडण साथे
राय राणी चले । सुखरी शीख सनेह, देता कुमरीने सहू
साजन मिले ॥६०॥ करतार के भरतार, सामुने सुसुरो घणुं
संतोषजे । पीहर पनोती नार, जण जण मुखथी एहबुं
कहावजे ॥६१॥ हिळी मिळीने मन भाय, रोती साजन सहू
रोकाडिया । तुरत तुरीसुं राय, चढीने हो मारग हालण
मांडिया ॥६२॥ आया नगर नजीक, जाइने वधाऊ परणी
आईया । रोहिणी राज कुमार, सांभळी हस्थ घणे वधाईया

॥६३॥ उत्सव मांडे सार, करि जे कौतुक कोडि वधामणा ।
 याचक जय जयकार, जण जण मुख मुख नूर चढे घणा ॥६४॥
 शिणगारे बाजार, गलिये गलिये फूल विखेरिया । ताता
 तेजी तुरंग, मदगरता मथंगल शिणगारिया ॥६५॥ आरी
 सांरी पोळ, नाचे चाटिक बुद्ध बत्रिशजे । गिड धूंधूं घुरेरे
 नीसाण, भेरी नफेरी ताल कंसालजे ॥६६॥ पंचरंग नेजा
 हाथ, चाले आगळ पायक दोडता । इणिपरे गाणिक चांक,
 गहमह आवे हो सोहला गावता ॥६७॥ कुमरी सहित कुमर,
 हाथीनी अंबाडी हो खेठा सज करी । मेघाढंबर छत्र, चामर
 ढलकतां हो शोभा बहु परि ॥६८॥ दीसे देव कुमार, इंद्र इंद्राणी
 हो ए आगळ किञ्चुं । नर नारी निरखंत, रूपे न कोई जगजाण्यो
 इशुं ॥६९॥ आवे हरख अपार, राज आवासे आपण महे-
 लमें । सातु एता नमी पाय, हरखे कुमरी जइ सामूने नमें
 ॥७०॥ राणी व्ये आशीष, सदा सोहागणी सुजस लहो
 सही । लखमी लील विलास, करम प्रसादे सघले
 करमसिंहि ॥७१॥

दूहाः-

अशोक कुंवर युवराजवी, काम भोग विलसंत । अह
 कुतु बारे मासना, माणे मननी खंत ॥७२॥ अपत्सरथी
 मानी अधिक, रोहिणी रंग रसेण । प्राणपियारी पदमिणी,
 तपे प्रपिया फल तेण ॥७३॥ तिण अवसर आवे तिहां, सूधा
 साधु निग्रंथ । चरण करण तरण तरण, सुक्ति साधता

संथ ॥ ७४ ॥ सांभली राजा हरष वश, चंदे भाव विशुद्ध ।
 बाणी अमीरस वरसता, मीठी साकर दूध ॥ ७५ ॥ देशण सुणि
वैरागियो, ए संसार असार । तन धन यौवन सजन सुख,
तुष्णि जिम तजे संसार । ॥ ७६ ॥ शुभ मुहूरत वेळा सखर,
कुंवर ठवी निज राज । हीतशोक विकसित वदन, सारे
 आतम काज ॥ ७७ ॥ तप जप संयम पालिसे, छेदे करम विरा-
 म । शरण सपांधि करी लहे, सद ग्रति शुभ परिणाम ॥ ७८ ॥

(ढाल ९ मी-देशी विछीआनी)

पाले राज्य प्रतापयुं, पशोक, अनोपम रायरे लाल ।
मन मोहिनी राणी रोहिणी, राजा रहो लघ लायरे लाल
 ॥ ७९ ॥ प्राण पियारी रोहिणी, सदा सोहागिणी नाररे लाल ।
 तन धन यौवन चातुरी, सफळ जे वश भरतारे लाल
 ॥ प्रा० ॥ ८० ॥ रात दिवस रंगे रमे । नव नव करत विनोदरे
 लाल । एक जीव तनु जूझवा, जाणे उसिया इश्वरगोदरे लाल
 ॥ प्रा० ॥ ८१ ॥ ज्ञानवन दखी करी, जिम नाग रहे लपटायरे
 लाल । गयंवर रेवा रति करे, जिम हंस मानसुर पायरे लाल
 ॥ प्रा० ॥ ८२ ॥ कबही कहे हीआलियां कबहीक पासासाररे
 लाल । काम कुतूहल केळवे, हरखें वारोवाररे लाल ॥ प्रा०
 ॥ ८३ ॥ नरनारी राग हुवे सदा, ससनेही सघळी जातरे
 लाल । जोतां एण पटंतरे । अवर सहु तिल मातरे लाल
 ॥ प्रा० ॥ ८४ ॥ इणिपरें सुख विलसे सदा, रोहिणी राणी
 भूपरे लाल । सुलपुत्र जाया सत्री, एक एकथी अनूपरे लाल

॥ प्रा० ॥ ८७ ॥ बटी चार हुई भली, रूपे सुंदर जातरे लाल ।
 लोकुपाल पुत्र आठग्रो, लघुवये पाले मातरे लाल ॥ प्रा० ॥
 ॥ ८६ ॥ आठ पुत्र गुण आगला । चार कन्या चंगरे लाल ।
 रोहिणी उरसर हंसला, ए ए सुन्य प्रसंगरे लाल ॥ प्रा० ॥ ८७ ॥
 इण प्रस्तावे एकदा, राजा राणी पासरे लाल । सात भूमि
 मंदिर सही, सुख बेठा करे विलासरे लाल ॥ प्रा० ॥ ८८ ॥
 खोले लई पुत्रने । राणी रंगे रमायरे लाल । कहे करमसिंह
 हवे कहुं, सांभज्जो मन लायरे लाल ॥ प्रा० ॥ ८९ ॥

(दूहा:-)

राजाराणी बे जणा, देखे नगरी रुयाल । वलि विशेष
 राणीतिहां, निरखे नजर निहाल ॥ ९० ॥

(ढाल १० मी-हरिमां मन लागो-ए देशी.)

कोईक नारी तिण समे, धरती शोक अपाररे, पुत्र विरहे
 करी । रोवे रींखे आरडे, धीर न धरे लगाररे, पुत्र विरहे
 करी ॥ ९१ ॥ हियडो आहणे हाथशुं, विच विचकरे विलापरे ।
 पु० खिण ऊठे धरती पडे, मूर्छे जिम विष सापरे ॥ पु०
 ॥ ९२ ॥ पुत्र तणा गुण संभरे, एस्तक कुटे तेमरे । पु०
 हीमाले दाधी जिसी, सुंदर वेली जेमरे ॥ पु० ॥ ९३ ॥
 पुत्र पखे केम जीविये, आलंबन आधाररे । पु० एकण जाया
 बाहिरो, शूनो सकळ संसाररे ॥ पु० ॥ ९४ ॥ न हुआंरो दुःख
 एक छे, हूवां होय अपाररे । पु० पण जाई परणी मरे ।
 दुःख जाणे करताररे ॥ पु० ॥ ९५ ॥ (पाप) चितारे आपणा,

थापण—मोषो कीधरे । पु० चाडी खाधी चुपथुं, कुडा आलज
 दीधरे ॥ पु० ॥ ९६ ॥ खिष मार्या कामण किया, झोक्यां
 दीध शरापरे । पु० चमेरी लिंद्या वहु करी, लै ब्रत भास्यां
 आपरे ॥ पु० ॥ ९७ ॥ सरबर पाल परीकरी, मोडी तखबर
 ढाल्हरे । पु० काचा फल तोड्या घणा, के जळ घाली जाक्करे
 ॥ पु० ॥ ९८ ॥ पंजर पंखी घालिया, इंडां परहा नाखरे ।
 पु० यंत्रकरम कीधा घणा, दीधी कुडी शाखरे ॥ पु० ॥ ९९ ॥
 दान देतां वाल्या सही, दे पछ्तावो कीधरे । पु० के अणगलजल
 वावर्या, साधु संतापण दीधरे ॥ पु० ॥ २०० ॥ इण परें पाप
 चीतारती, इह भव परभव जेहरे । पु० आप कमाया भोगवुं,
 किणरो दोष न तेहरे ॥ पु० ॥ २०१ ॥ दुःखभर रोती विलविले ।
 दोहिलो जगमांहि पेटरे । पु० विहडे जे लागी सही, अंगूठाथी
 थेटरे ॥ पु० ॥ २ ॥ जाणे जे वीती अछे, जाया जामणी
 बातरे । पु० कहे करमसिंह पूछज्यो, उत्र विहणी मातरे
 ॥ पु० ॥ ३ ॥

(दूहाः—)

जिते सणी रोहिणी, ए शाटिक कुण जात । बीजा
 दीठ वहु परें, एह नवेरी भात ! ॥ ४ ॥ रोहिणी पूछे रंगथुं,
 मनमें धरी इलोल । कहो स्वामी ए केहवो, नाटिक तणो
 कलोल ? ॥ ५ ॥ राय कहे व्हाली प्रिये !, ज्ञवि कीजे अहंकार ।
 धन यौवन सुत सुख करी, मनवांछित भरतार ॥ ६ ॥ एह
 गुप्तान न कीजिये, हांसारी नहि ठाम । रीस करी राजा

कहे । नारी गोले क्षाम ॥७॥ स्वामि ! न जाणुं ए सही, कहं
भरते मम कौप । एह धात कहेवी सही, नवी राखवी गोप
॥८॥ राय कहे रोबे अले, पुन्र विरहणी माज । रोजो ए
सीरवी किहां, ? ते हुज कहो विरव्यात ॥९॥ देखाउ राजा
कहे, नालक लै नरनाथ । खोलाशुं लह नांखियो, राय करी
निजहाथ ॥१०॥ लोक करे हाहा तिहां, रोहिणी नाणइ दुख ।
नगर देवता ब्राह्म ले, आणे ते सुनमुख ॥११॥ सिंहासन
चेलाडियो, निरावाध ते देव । राय प्रमुख हरख्या सवे, पुन्य-
ज्ञाना फळ हेव ॥१२॥ नरपति मरणां चित्रे, राणी पुन्य
अपार । नवि जाणे दुखवातडी, इणि तपतपिया सार ॥१३॥
इण अवसर आव्या तिहां, साधु जेह मन भाय । आदर करिने
सांभळो, दरिशण दुरित पुलाय ॥१४॥

(ढाल ११ मी-देशो पंथीडानी)

श्रीवास्त्रपूज्य जिणेसर बारमारे, तेहतणा बे शिष्यमु
जाणरे । रूपकुंभने सुवर्णकुंभ नामेभलारे, दीपे वरनाणे करी
भाणरे ॥१५॥ साधुशिरोमणि आवि समोसर्यारे, नागरमा
वनखंडमांहिरे । तप जप काया कसवटणी करेरे, पारण आंबिल
छट उछांहिरे ॥ साधु० ॥ १६॥ गाम नगरपुर विविशुं
विचरतारे, पाले चार महावतचंगरे । भवियण सूधो मारग
उपदीसरे, टाळे मिथ्यामतिनो संगरे ॥ सा० ॥१७॥ सुत्या-
विश्व गुणे करी शोभतारे, पंचे आश्रवटाळे दूरे । छ काय
पाले पूरा ब्रेमथुरे, साधे किरिया परिसह सुररे ॥सा०॥१८॥

सुमतियें सुमता गुपति धरे सदारे, साधे सूधो यतिनो धर्मरे ।
पाप अढारे आठमद ट्युळतारे, जाणे एहना विरुआ कर्मरे ॥ सा० ॥ १९ ॥ चार कषाय अने बिकथा नहींरे, दुःकर नवविध
ब्रह्म धरंतरे । चरण करण गुणे करी शोभतारे, धरे शीलंग
अठदश मनखंतरे ॥ सा० ॥ २० ॥ भावन भावे बारे साधुजीरे,
आरंभ परिष्ठानो परिहारे । सावद्यप्राणपंते ढोले नहींरे,
डोले नहीं सुरवचनै लगारे ॥ सा० ॥ २१ ॥ दोष बेतालीश
टाले भातनारे, वलि ल्ये अरसविस आहारे । हँडी पंचे वश
कीधी जेणेरे, गोपवि कच्छपनी परे साररे ॥ सा० ॥ २२ ॥
पंचाचाररतनत्रय साधतारे, मनमथगंजण महिमावंतरे । शांतदांत
कृपाना सागररे, मंदरनी परे धीर धरंतरे ॥ सा० ॥ २३ ॥
नाम लियंतां ज्यनिधि संपजेरे, दरसण आपद जाये दूररे ।
गुणगावंतारे गुणज होवे सहीरे, वाधे कीरती जगभरपूररे
॥ सा० ॥ २४ ॥ कुमतिकदाग्रह राखे तिल नहीरे, समता
शमदम संयम साररे । धरता ध्यान सदा धवलुं सहीरे, करता
भवियणनो उपगाररे ॥ सा० ॥ २५ ॥ एहवा साधुगुणे करी
दीपतारे, भावे वंदो वारंवाररे । करम पसाये मिळशे करमसिंहरे ।
तेहना नामथकी निस्ताररे ॥ सा० ॥ २६ ॥

(दूहाः—)

वनप्राळक आवी कहे, राजाने तिणवार । इण नगरें
आव्या अछे, वनमांहे अणगार ॥ २७ ॥ सांभळी राजा
हरखीओ, धन्य दीह मुज आज । वनपाळक संतोषीने, मनरंगें

महाराज ॥२८॥ सेवक तेढीने कहे, हय गय रथ परिवार ।
 करो सजाइ बहुपरे, वंदन हरख अपार ॥ २९ ॥ तहति करी
 चरपुरुष ते, शीघ्र कीओ ते काम । राय प्रते कर जोडीने,
 कहे कीओ सहू स्वाम ! ॥ ३० ॥ राजगणी भावधरी, पुत्री }
 पुत्रज साथ । मिली परिवारे परवर्या, आवी तमे नरनाथ ॥ ३१ ॥ }
 त्रण प्रदक्षिणा दै करी, बांदे त्रिकरण शुद्ध । देशना वाणी }
 वरसता, मीठी साकर दूध ॥ ३२ ॥

(ढाल १२ मी-मेघमने काँइ डमडोलेरे पदेशी.)

(इडरे आंबा आंबलीरे, इदरे दाढ़िम द्राख ए रागमां.)

दशष्टांते दोहिलोजी, लहेतां नरभवसार । श्रुत सांभलण
 सदहणाजी, तप संयम धरण उदार—साधुजी बोले अमृतवाणी ।
 भवियणने हित जाणी ॥ सा० ॥ ३३ ॥ बार धंगजिणवर
 कहाजी, माझतृणा दातार । भव भव भमतां दोहिलाजी, पामी
 जे निरधार ॥ सा० ॥ ३४ ॥ जीवदआ जिनधर्मनोजी, मूळ
 पदारथे जाण । तिणविण कष्टक्रिया करेजी, ते फळ अल्प
 वरवाण ॥ सा० ॥ ३५ ॥ दान शीलि तप भावनाजी, शिवपुरीमार्ग
 ए चार । तद भवभवने अंतरेजी, शिवसुख पामे सार ॥ सा० ॥
 ३६ ॥ काया माया कारमीजी, संध्या राग समाण । स्वारथनुं
 सहको सगृजी, बोले जिनवरवाण ॥ सा० ॥ ३७ ॥ पात्र पित्र
 जाण सहीजी, पुत्र बांधव (सहोदर) संभाल । मित्र सयण
 आवी मिल्याजी, पंखी जिम तरुडाल ॥ सा० ॥ ३८ ॥ विषय
 सुख सुरसव समाजी, दुःखतो मेरु सरीख । दुरगति पामे

जे हथी जी, जाणी पालो शीख ॥ सा० ॥ ३९ ॥ सात व्यसन
 अति पाडुआजी, तिर धर्मना चार । निधि भोजन अभक्ष-
 नाजी, अनेतकाय दुःख घोर ॥ सा० ॥ ४० ॥ इम जाणी बूझो
 सही जी, एह अथिर संसार । परभव जातां जीवने जी, संबल
 लेजो सार ॥ सा० ॥ ४१ ॥ शावकना व्रत आदरी जी, कीजे
 तास जतन । दोष रहित निग्रंथने जी, पडिलामे ते धन ॥ सा०
 ॥ ४२ ॥ महाव्रत धरी मुगते गया जी, आधागमन निवार ।
 तृण जिम सकव तजी करी जी, पाम्या भवनो पार ॥ सा०
 ॥ ४३ ॥ इंद्रिय खंचतणे द्वारा जी, पंचप्रमादसिशेष । निद्रा
 चिकथा जीवने जी, आपे दुःख अलेष ॥ सा० ॥ ४४ ॥ आयु
 अथिर सहू जीवने जी, ब्रूटे नवि संधाय । द्वाना मोदा
 कुप्रसरेजी, धम सदा सुख दाय ॥ सा० ॥ ४५ ॥ रायराणी
 देशण मुखी जी, पामे हरप विशाळ । कर्मसिंह कहे ते सही जी,
 भूमि मंगलपाल ॥ सा० ॥ ४६ ॥

(दूहाः -)

अशुकराय उत्सुक थइ, प्रश्न करे करजोड । भाँखो
 भगवन ! भाव करि, मुज मन वांछित कोड ॥ ४७ ॥ राहिणी
 (राणी) तप किशो ? , कीधो भाखो तेह । सुप्तनांतर पण इण
 जनम, दुःख न जाणे जेह ॥ ४८ ॥ द्वेष घणो वलि माहरो,
 एक जीव तनु दोय । राणी ऊपर ते किथुं ? सांभवतां सुख
 होय ॥ ४९ ॥ सातपुत्र सुगुणा सही, लोकपाल अद्वित जेह ।
 गोखरकी ले नासियो, देव संवाहो तेह ॥ ५० ॥ चारे पुत्री

अति चतुर, सुंदर सघळा थोक । किण करमे करी पामिया,
संप्रतिये इह लोक ॥५१॥

(ढाल १३ मी-देशी मनहरनी अथवा बलीहारी तुम नामनी.)

पूछ्यानंतर प्रेमशुं, रूपकुंभ कहे एम नरवर । रोहिणी
राणी परभ्रवे, सुण तप कीधो तेम नरवर ॥५२॥ सांभळ
मवाणी तणा, कर्मतणा फळ जेह न० । भोगवणा भव भव
सही, आप कमाया तेह ॥ न० ॥ सां० ॥ ५३ ॥ एहज
चूंपापुरी भली, धणकण कंचण रिढ़ न० । धनमित्र उठ वसे
तीहां, सघळी वाते समृद्ध ॥ न० ॥ सां० ॥ ५४ ॥ धनमित्रा
तस सेहनी, चाले कुळ आचार न० । पति भुगति गुणे आगली,
मनभोइ भरतार ॥ न० ॥ सां० ॥ ५५ ॥ अनुक्रमे सुख विलसे
सदा, मनमानीता भोग न० । धनमित्रा उरें धी हुई, जायां
हूबो शोग ॥ न० ॥ सां० ॥ ५६ ॥ रूप करुप दोभागिणी,
डीले दुर्गंध्रवास न० । दुर्गंध्रे करीने सही, को नवि आवे
पास ॥ न० ॥ सां० ॥ ५७ ॥ अहिगो मड तिण सारखी,
अनिष्टरंध अपार न० । देखी सहुको इम कहे, दुःख देखे
संसार ॥ न० ॥ सां० ॥ ५८ ॥ सौवन वय पहोती जिशे,
मनमें चिंते खाप न० । पुत्री परणाव्या विना, लागे बहुलो
प्राप ॥ न० ॥ सां० ॥ ५९ ॥ इम जाणी बहु विनवे, को नवि
माने वात न० । सहुको अनिष्ट गणे सही, देखी डीलनी
धात ॥ न० ॥ सां० ॥ ६० ॥ क्रोडी दान घे रंकने, बोहि न
परणे कोय न० । एम उपाय करे घणा, वांछित सिद्धि न

होय ॥ न० ॥ सा० ॥ ६१ ॥ इण अवसर तिण नगरमें, खारे
 || खोरु सरोष न० । बहु धन दई शेठजी, आणे घर वर सोस
 || न० ॥ सा० ॥ ६२ ॥ श्रेष्ठ घण संतोषिने, श्रोजन वह्नि
 सनान न० । विंदतणी परे करे सही, परणायो वह मान
 || न० ॥ सा० ॥ ६३ ॥ दुर्गंधा गंधे करी, चिंते मनमें चोर ।
 न० जस पलास जीव नी, रहेतां दुःख अघोर ॥ न० ॥ सा० ॥ ६४ ॥
 इम जाणी मूकी गयो, रातें अवसर पाम न० । कर्मतणी गति
 || वांकडी, शेठ विचारे ताम ॥ न० ॥ स० ॥ ६५ ॥ सहुको
 दुर्गंधा कहे, बासु लिसो परिणाम न० । भोगवणा कहे
 करमसिंह, आप कमाया काम ॥ न० ॥ सा० ॥ ६६ ॥

(दूहाः-)

शेठ कहे सुण पुत्रिका, कठिन करम तुज जाण । समजी
 मन खंतोष कर, धरम चिंत चित्त आण ॥ ६७ ॥ सुख संसारी
 इण भवें, दीसे छे अंतराम्य । हान शील तप भाव धरी, काया
 निर्मल थाय ॥ ६८ ॥ दुर्गंधा गंधे करी, हाने न झाले कोय ।
 मनमें चिंते बापडी, लणीजे वायो सोय ॥ ६९ ॥ तिण अवसर
 आव्या तिहां, ज्ञानी सूधा साध । तप जप संयुग्र खप करे,
 निराब्राध निरुपाध ॥ ७० ॥ दुर्गंधां वंदी करी, पूछे दुःख धरी
 भाय । किण करमे करी साधुजी, एह अवस्था थाय ॥ ७१ ॥
 सांभळ ! ज्ञानी गुरु कहे, खुखला कृत कर्म । राव रंक छूटे नहीं,
 भोगवणा ए मर्म ॥ ७२ ॥ सर्वगाथा ॥ २७३ ॥

(ढाल १४ मा-देशी जीहोजीनी-राग मल्हार.)

जिहो जंबूद्वीप सोहामणो, जिहो भरतक्षेत्रमज्ञार । जिहो
गिरजाए पर्वत पाखती, जिहो नगर अनोपम सार । भविक
जन, परतख पेखो पाप । जिहो इह भव परमव दुःख सहे,
जिहो सिधमतीनी परे आप ॥ भ० ॥ ७३ ॥ जिहो पूर्थिवी-
पाल राजा तिहां, जिहो द्राता शक्ता शर । जिहो तेज प्रतापे
आकरो, जिहो दुस्मन नाठा दूर ॥ भ० ॥ प० ॥ ७४ ॥ जिहो
सुखे राजपाले तिहां, जिहो जिनधरमी जशवंत । जिहो अरिहंत
स्थधु हया भली, जिहो व्रण तत्त्व जाणत ॥ भ० ॥ ७५ ॥
जिहो सिद्धमति राणी तेहने, जिहो जीवनप्राण समान ।
जिहो सुखे रहेतां एकणसमे, जिहों चिंते मन राजान ॥ भ०
॥ ७६ ॥ जिहो आज अपूरवछे सही, जिहो परिमल बनही
बसंत । जिहो बुनक्रीडा जो कीजिये, जिहो तो तनु मन
विकसंत ॥ भ० ॥ ७७ ॥ जिहो राजराणी हरखशुं, जिहो
हये गये रथ प्रसिवार । जिहो साथे सामग्री सहू, जिहो क्रीडा
विविधप्रकार ॥ भ० ॥ ७८ ॥ जिहो तिण समे सुणसामर
यती, जिहो जाय नगरमज्ञार । जिहो राजां देखी रंगशुं, जिहो
भाष्णम् भुवे सार ॥ भ० ॥ ७९ ॥ जिहो धन्य दीह मुज
आजनो, जिहो जो पडिलाभुं एह । जिहो इहांथी इम किम
जाइजे, जिहो राणी मुकुं ग्रेह ॥ भ० ॥ ८० ॥ जिहो प्राण
पीयुरी पदमिणी, जिहो सांभली वयण विशेष । जिहो महलें
पधारो मन खुसी, जिहो लाभ अनंतो देष ॥ भ० ॥ ८१ ॥

जिहो साधुभणी पडिलाभिजो, जिहो निरदूषण आहार ।
जिहो साधु सामग्री दोहिली, जिहो नरभवनो ए सार ॥ भ०
॥ ८२ ॥ जिहो मनविण राणी घर गई, जिहो धरती मन
विषवाद । जिहो रंग भेंग इणि मुज कियो, जिहो इम जाणी
उनमाद ॥ भ० ॥ ८३ ॥ जिहो प्रछन्न पणे इम जाणीने, जिहो
कड्डओ तुंबो आणि । जिहो पाचन करिने म्हेलियो, जिहो
ज्ञो आवे इण ठाणि ॥ भ० ॥ ८४ ॥ जिहो तो आपुं ए साधुने,
जिहो चिंतवी रहे निःशंक । जिहो जा गति सा मति ऊपजे, जिहो
राज न लाभे रंक ॥ भ० ॥ ८५ ॥ जिहो साषधवमणने उरणे,
जिहो आयो मुनिवर जाम । जिहो द्विष वशे जाणी तिहां, जिहो
तुंबो दीधो दान ॥ भ० ॥ ८६ ॥ जिहो कड्डवो तुंबो जाणीने,
जिहो पातिक वधतो देख । जिहो साधु आहार करे तिहां,
जिहो समती मनमा लेख ॥ भ० ॥ ८७ ॥ जिहो काळवशे
परभव लहे, जिहो शुभध्याने श्रीसाध । जिहो शिर्षदग्ध करि
संलेखणा, जिहो मुखनी पदवी व्यथ ॥ भ० ॥ ८८ ॥ जिहो
इम जाणी वळी जे सही, जिहो खरस खिरस अनुपान ।
जिहो कहे करमसिंह ते दुःख लहे, जिहो त्रिय सिद्धसतिः
समान ॥ भ० ॥ ८९ ॥

(दूहाः-)

हवे राजा घर आवीने, पूछे साधु वृत्तांत । आयाथा
जंगम जाती, विहरण इहां सहंत ॥ ९० ॥ करजोडी राणी कहे,
मुन्यवणे पुरजाप । आया आपण अंगणे, मनमां धरतां जाप

॥९१॥ हरष धरी में हाथ करी, दीयो दान जगसार । तिण
 अवसर भूपति भणी, सुरुष एक निरधार ॥९२॥ आवी गदगद }
 स्वर करी, कहेवा लायो बात । कडु तुंबा आहारथी, साधुतणो }
 हुओ घात ॥९३॥ राजा मन चिंता थई, कुण अपराधी एह ।
 हुष्ट दुरातम जाणीने, तुंबो दीधो तेह ॥९४॥ प्राप छिपायो }
 नवि रहे, बलि करी देखो कोय । इह भव एरभव दुख लहे, }
 सिद्धमतिनी परे सोय ॥९५॥ खरी खवर राजा लही, राणी केरां }
 काम । धमधमियो धूमाळ जिम, राते नयणे ताम ॥९६॥
 आँखि कढावे महिपति, करता भुगता जाण । तुरत न मारे }
 जाणीने, इह परिभवदुःख खाण ॥९७॥ सात दिवसमे तेहने }
 शुष्टादिक शोल जोर । आरतरौद्रे सरी करी, पामे दुःख अघोर ।

(ढाल १५-प्रभु पदमप्रभ ! धीनबुं-पदेशी.)

इवे तिहांथी नरभव तजी, सिद्धमतिनो जीव । छट्ठी
 सरके ऊपनो, तिहां छे दुःख अतीव ॥९९॥ कुरम किया ते
 भोगवे, मन म कर अंदोह । नरभव हार्या जिण सही,
 पुरवंच्या द्रोह ॥ कर० ॥ ३००॥ आश्रवपंच समाचरे, पंचेद्वीय
 घात । आरंभ परिग्रह वहु करी, लहे नश्क विख्यात ॥ कर० ॥ १॥
 बाल क्षिया ऋषि गायनी, जिनवरनी वाण । खार पाप मोटा
 क्षत्ता, ऋषि अनंत वखाण ॥ कर० ॥ ३०२॥ अवर पाप
 वहु छे घणा, ऋषिधत्र लिशेष । सिद्धमति नागसिरी कीयो,
 तेहना फळ देख ॥ कर० ॥ ३॥ नारय छट्ठी जिन कहे,
 वहु वेदन सार । कुंभी करवत शुलियां, वैतरणी बार ॥ कर०

॥ ४ ॥ तम् प्रतली तरु सामळी, असिवणने कुद्दाड । करतुणी
करि खेदिये, ग्रही मांडोमांड ॥ कर० ॥ ५ ॥ सीत ताप
नरलोकथी, अनंतगुणेह । पुनर भेद वेदन कही, तिहां सहे
अछेह ॥ कर० ॥ ६ ॥ उत्कृष्टो आऊ तिहां, सागर बावीश ।
भोगवीने तिहांथी चवे, सिद्धमतिनो जीव ॥ कर० ॥ ७ ॥
तिमिय योनि पामी करी, वलि वलि तिहां जाय । साते नरके
इम भमे, क्रृत करम पसाय ॥ कर० ॥ ८ ॥ थावर विकल-
पणो लहे, इम क्षाल असंख । दुर्गति दुःख देखे सहू, सुख
नहिय निमिष ॥ कर० ॥ ९ ॥ सापुणि उंटडी कूकडी, शयुरणी
शियाळी । गिरेली जल्लोका ऊंटरी, रासमि गणिय चंडालि
॥ कर० ॥ १० ॥ गाइ हूइ श्रावक घरे, तवकार प्रभाव । सुणीने मन
संतोषियो, काळने प्रस्ताव ॥ कर० ॥ ११ ॥ आवी शेठ घरे
हूई, पुत्री इण संच । दुर्गंधा नामे सही, करमतणे प्रपञ्च ॥ कर०
॥ १२ । साधुतणी वाणीसुणी, फळ कर्म विपाक । दुर्गंधा
जाणे सही, अकडोडी आक ॥ कर० ॥ १३ ॥ इणपरे
आपो निंदती, दुर्गंधा नार । कर्मतणां फळ सहू कहे, कर्मसिंह
संसार ॥ कर० ॥ १४

दृहाः-

करमनिकाचित थाकते, थोडे तिण प्रस्ताव । दुर्गंधा नारी
भणी, मन आवे शुद्ध भाव ॥ १५ ॥ इहापो करतां थकां, ज्ञाति-
समरण ज्ञान । पूरखुभव देखे सहू, ज्ञानी वचन समान ॥ १६ ॥
दुर्गंधा करजोडीने, पूछे मुनिवर एम । ए दुःखथी किम

झूटिये, भाखो भगवन तेम ॥१७॥ गुरु कहे दुर्गधमेटणो,
परभव थाये सुख । रोहिणी व्रत कर भावधर, जिम जाए
सहु दुःख ॥१८॥ दाखो पूज्य प्रसाद करी, रोहिणी व्रत जिम
होय । आरतिमंजन सुखकरण, विधि करी साधुं सोय ॥१९॥

(ढाल १६ मी-देशी हंसलानी.)

विधि सांभळ सुहगुरु कहे, सात वरष सातमासनारे ।
॥श्रीवासुपूज्य पूजा कुरी, मनमां धरीअ उल्हासनारे ॥२०॥
रोहिणी तप विधि सांभळो, त्रूटे करम असंखनारे । ध्यान भलो
धरतां थकां, बीजी कोय न कंखनारे ॥ रोहि० ॥ २१ ॥ दिन
थुदु रोहिणी जोइने, चोथ-भगत उपवासनारे । चउविहार
करतां थकां, इम सुख होवे आसनारे ॥ रो० ॥ २२ ॥ इण
तपथी तुजने सही, ए दुःख हृण भव जायनारे । प्रधब्र मन
गमता सदा, सघबा सुख भल थायनारे ॥ रो० ॥ २३ ॥ जनम
आवते भरतमें, प्राणपीयारी नारजनारे । अशोक नाम राजानने,
थाइश रोहिणी नामनारे ॥ रो० ॥ २४॥ सुख विलसी संसा-
रना, वासुपूज्य जिणप्रयनारे । सइ हथ चारित आदरी, तुं
तिहांथी शिव जायनारे ॥ रो०'॥ २५॥ तप पूरे हूये सही,
वासुपूज्यजिणप्रजनारे । बिंब भरावे रुणमें, रोहिणी रिख
दिन वाजनारे ॥ रो०॥ २६॥ अशोक तले थापि करी, पहेरावी
आभरणनारे । हाटेंक रुतन जडित भला, जेह अमोलक जाणनारे
॥ रो० ॥ २७॥ अंग विलेपन कीजिये, कुंकुम मृगमद मेलनारे ।
थवथूई जिन आगळ करे, सूधी भावे भावनारे ॥ रो०॥ २८॥

ਸਾਹਮੀਵਤਸਲ ਸਾਥੁਨੇ, ਨਿਰਦੂਣ ਆਹਾਰਨਾਰੇ । ਦੁਆ ਦਾਨ ਦੇ
ਦੀਨਨੇ, ਸਾਤੇ ਕ੍ਰੈਤੇ ਜਾਣਨਾਰੇ ॥ ਰੋ੦ ॥ ੨੯ ॥ ਏਮ ਏ ਤਪ ਫਰਤਾਂ
ਸਹੀ, ਦੁਖ ਜਾਣੀ ਸਥਿ ਦੂਰਨਾਰੇ । ਸੁਗਂਧਰਾਜਖਣੀ ਪਰੇ, ਇਨ
ਹੀਜ ਭਵਸੁਖ ਪੂਰਨਾਰੇ ॥ ਰੋ੦ ॥ ੩੦ ॥ ਦੁਰੰਧਾ ਪ੍ਰਾਤੇ ਕਹੋ,
ਸੁਸੰਧਗ੍ਰਾਵ ਅਧਿਕਾਰਨਾਰੇ । ਕਿਣ ਦੁਖ ਕਿਮ ਸੁਖ ਪਾਮਿਧੋ,
ਸੁਣਵਾ ਹਰਖ ਅਪਾਰਨਾਰੇ ॥ ਰੋ੦ ॥ ੩੧ ॥ ਏਤਪ ਇਣ ਵਿਧਿ
ਬਾਖਿਧੋ, ਸੋਲਮੀ ਢਾਲ ਰਸਾਲਨਾਰੇ । ਹੰਸਲਾ ਦੇਖੀ ਕਰਮਸਿੰਹ,
ਕਹੇਤਾਂ ਮਾਂਗਲ ਮਾਲਨਾਰੇ ॥ ਰੋ੦ ॥ ੩੨ ॥

(ਦੂਹਾ:-)

ਸਾਧੁ ਕਹੇ ਸੁਣ ਵਾਤਡੀ, ਸੁਗਂਧਗ੍ਰਾਵ ਧਰਿ ਭਾਵ । ਤੇਥ ਕਹੁੰ
ਤੁਜ ਆਗਲੇ, ਹੌਈ ਜਿਣ ਪ੍ਰਸ਼ਟਾਵ ॥ ੩੩ ॥

(ਢਾਲ ੧੭ ਮੀ—ਚਰਣਾਲੋ ਚਾਮੁੰਡਾ ਰਣਚਡੇ—ਪਦੇਸ਼ੀ.)

ਇਣਹੀਜ ਜੰਬੂਦੀਪਮੇ, ਦਖਿਣ ਭਰਤ ਮੜਾਰੇ । ਸਿੰਹਪੁਰ ਨਗਰ
ਸੋਹਾਮਣੋ, ਇੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਜਿਮ ਸਾਰੇ ॥ ੩੪ ॥ ਸਾਂਭਲ ਕਰਮ
ਫਲੇ ਜਿਸੋ, ਸੁਖਦੁਖ ਕਰਮਦਾਤਾਰੇਂ । ਅਹਨਿਸ਼ ਜੇਹਵਾ ਜੇ
ਕਰੇ, ਤੇਹ ਫਲੇ ਵਿਸ਼ਾਰੋਏ ॥ ਸਾਂ੦ ॥ ੩੫ ॥ ਸਿੰਹਸੇਨ ਰਾਜਾ ਤਿਹਾਂ,
ਕੁਨਕਪ੍ਰਭਾਂ ਪਟਰਾਣੀਰੇ । ਰੂਪਕਲਾ ਜੋਭੇ ਸਤੀ, ਬੋਲੇ ਅਮ੃ਤ
ਵਾਣੀਰੇ ॥ ਸਾਂ੦ ॥ ੩੬ ॥ ਰੁਤਿਵੰਤੀ ਰਾਣੀ ਤਣੇ, ਤੁਦਰੇ
ਵਸਥੋ ਸੁਤ ਜਾਮਰੇ । ਰਾਜਾਰਾਣੀ ਹਰਖਿਧਾ, ਜਨਮ੍ਯੇ ਦੁਖਨ੍ਯੋ
ਦਿਮੁਰੇ ॥ ਸਾਂ੦ ॥ ੩੭ ॥ ਮਹਾਦੁਰੰਧਪਣੇ ਕਰੀ, ਨਾਵੇ ਪਾਸੋਂ ਕੋਧਰੇ ।
ਰਾਜਾਰਾਣੀ ਚਿੱਤਵੈਂ, ਏ ਦੁਖ ਇਣਨੇ ਹੋਧਰੇ ॥ ਸਾਂ੦ ॥ ੩੮ ॥ ਅਨੁਕਮੋ
ਤਿਣ ਪੁਰ ਆਵਿਧਾ, ਗੁਣਅਨੁਤ ਭਗਕੁਂਤਰੇ । ਸੁਈਮਾ ਸੁਤ

साहीदो, ज्ञापे पातिक जंतरे ॥ सां० ॥ ३९ ॥ श्रीपदमध्रुव
 स्वामीदे, पूछे बेकर जोडीरे । दुर्गंध कुंवर भणी कहे,
 कर्मतारी ए स्लोडीरे ॥ सां० ॥ ४० ॥ इन दुखथी किम
 नीसरु, किण करमे करि एहोरे । केवलज्ञान दिवाकरु, शंसय
 मंजो तेहोरे ॥ सां ॥ ४१ ॥ परमेश्वर पूछया कहे, सांभळ
 राजकुमारोरे । आप कमाया भोगवे, पाप करे अविचारोरे
 ॥ सां ॥ ४२ ॥ बार जोयण नागोरथी, पर्वतनील सुठाणरे ।
 तिण ऊपरि अतिसुंदरु, एक शिला तिहाँ जाणरे ॥ सां०
 ॥ ४३ ॥ मासखमण पारण करे, ते शिला ऊपर आवेरे ।
 ध्यान धरे बेठा तिहाँ, ते रिषिने परभावेरे ॥ सां० ॥ ४४ ॥
आहेडी नीष्फळ सदा, जाए दुःख बहु देखीरे । इम करतां
 बहु दिन हूवा, रिषि देखी हुवो द्वेषीरे ॥ सां० ॥ ४५ ॥
 मासखमण पारण दिने, नगरमांहे पवधारेरे । पामी अवसर
शुपीये, शिल तुले आग संचारेरे ॥ सां० ॥ ४६ ॥ बेटा
 मुनि तिहाँ आवीने, ध्यानं साधवा काजरे । तमशिला परिसह
 सह, मील्या करम क्षय साजरे ॥ सां० ॥ ४७ ॥ केवल पामी
 सिद्धि गया, सासय सुख अपारोरे । करमसिंह कर जोडीने,
 ते मुखिने करे जुहारोरे ॥ सां० ॥ ४८ ॥

(दूहाः -)

ते आहेडी तिण भवे, रिषि हत्या करि जाण । कृष्णरोग
 दुःख बहु सहे, नरभव कीधी हाण ॥ ४९ ॥ अहनिशि दुःख
 भरतो रहे, अहु दुहट्ट वसेण । कृतु कर्मकीधा भोगवे, निजनिज

कर्म वसेण ॥ ५० ॥ मरण लहे बहु दुःख सही, पामे दुरगति
वास । परभव जातां जीवने, पुन्य पाप हुए पास ॥ ५१ ॥

(ढाल १८ मी-मुनीसर जय जय गुणभंडार-पदेशी ।)

हवे पापी तिहांथी मरीजी, पारधियानो जीव । नरक
सातमी ऊपनोजी, दुःखधरि करतो रीत । जिन्नेसर. बोले एहबी
बाणी । दुर्गंध कुमर सुणे सहूजी, धरतो अमीय समाणी
॥ जिने० ॥ ५२ ॥ दुःखनो पार न पामियेजी, दुःसह जेय
सुरंग । सिद्धमतिनी परे भोगवेजी, तिहांथी चविय दुःखंग
॥ जि० ॥ ५३ ॥ तिर्यचादिक गति सहुजी, पामी वार
अनेक । दरिद्र हूवो गोवाळियोजी, भवनो करतो छेक
॥ जि० ॥ ५४ ॥ नागोरना श्रावक कुनेजी, सीखे श्री
नवरात्र । अन्यदिवस दावानलेजी, बलतां मंत्र उचार ॥ जि०
॥ ५५ ॥ महामंत्र महिमा करीजी, इशपुरे राजकुमार ।
कर्मनिकाचित शकुतेजी, एह अवस्था सार ॥ जि० ॥ ५६ ॥
सांभल्लां दुरगंधनेजी, ज्ञातिसमर्शण होय । भव दीठा पोते
सहूजी, श्रीजिनवाणी जोय ॥ जि० ॥ ५७ ॥ बीहनो भय
देखबी करीजी, कहे सुभु साहस धीर । ए भवदुःखना अंतनेजी,
दाखो सुरगिरिधीर ॥ जि० ॥ ५८ ॥ भगवंत कहे भव
भंजणोजी, रोहिणी व्रत आराधि । सात वरस सात मासनोजी,
भावे करी ते साधि ॥ जि० ॥ ५९ ॥ श्रीजिनवर्णी सांभ-
लीजी, हियडे हर्ष अपार । विधिकी तप आसधियोजी,
हूओ शुरंध कुमार ॥ जि० ॥ ६० ॥ ए व्रत महिमा मोटकीजी,

जिनवाणिशी जाणि । कर्मसिंह भावे करीजी, हियदामाहि
आणि ॥ जि० ॥ ६१ ॥

(दृहाः-)

तिम तुंही कुरुहु वत, दुःख जाशी सहू ढीळ । विषि-
पूर्वक आराधतां, इहसव परभवलील ॥६२॥ साधुतणी वाणी
मुणी, धरती हर्ष अपार । दुर्गंधा रोहिणी वरत, भावे सावे
सार ॥ ६३ ॥ सुगंधपणो पामी करी, अंतकाळ मन शुद्ध
काल करी पामे भली, देव भवे बहु रिद्ध ॥६४॥ तिहांथी
श्वरी चंपापुरी, मघवा नाम नर्दिद । लखमी राणी तेहनी,
क्रूखि वसी आणंद ॥६५॥ रूप पात्र भर यौवने, रोहिणी नामे
सार । परणी राय अशोक ते, मुन्यतणे परकार ॥६६॥ दुःख
वात जाणे नहीं, रोहिणीवत परभाव । तिपत्रपियाना कळ
सहू, जाणे सकळ संसार ॥ ६७ ॥ वळि पूछयुं राजेशातें,
राणी ऊपर नेह । रूपकुंभ कहे सांभळो, कहिये वातज एह ॥६८॥

(ढाळ १९ मी-देशी अलबेलानी.)

सांभळी बोले साधुजीरे लाळ, श्रीति तणो परकार, मुण
राजारे । रोहिणी राणी ऊपरेरे लाल, कहिये तेह विचार ॥६०
॥६९॥ पूरव भवनी श्रीतडीरे लाल, होइ गइ जिणवात मु० । तेह
पर सांभळी इहां कणेरे लाल, जिम होवे मुख सात ॥६० ॥
॥ प० ॥ ७० ॥ सिंहसेन राजा तिहां कणेरे लाल, देखि
भूथिर संसार मु० । राज्य मुगंध समर्पियोरे लाल, आप
लियो व्रत भार मु० प० ॥७१॥ मुगंधराय श्रावकतणारेलाळ,

पांके खुल असिधार सु० । वैमानिक सुर सुख लहेरे लाल,
 तिहांथी चत्रि अवतार सु० पू० ॥ ७२ ॥ जंबूद्वीप खिदेइमेरे
 लाल, पुष्कल, विजय नाम सु० । पुंडरीकिणि नगरी
 भलीरे लाल, लच्छि रहे तिण ठाम सु० पू० ॥ ७३ ॥ विमल-
 कीर्ति बड राजवीरे लाल, विलसे पुण्य पंहर सु० । अर्क-
 कीरत सुत जनमथीरे लाल, दिन दिन बधते नूर सु० पू०
 ॥ ७४ ॥ राजधानी निज सुतभणीरे लाल, विमल विमल
 पंरिणाम सु० । तप जप संयम साधिनेरे लाल, जाए
 सदगति ठाम सु० पू० ॥ ७५ ॥ सुरांधजीवराजा तिहांरे लाल,
 अर्ककीरत मनोहार सु० । चत्रवर्ति पद भोगवेरे लाल,
 षट खंड पृथिवी सार । सु० ॥ पू० ॥ ७६ ॥ रयण निधान
 अंतेजरीरे लाल, छाँडे सुकल सुराग सु० । जितशत्रु साधु
 संयोगथीरे लाल, साधे संयम माग ॥ सु० ॥ पू० ॥ ७७ ॥
 दुष्कर तप किरिया करीरे लाल, लाख चोराशी पुञ्च सु० ।
 आयुपाली परगढोरे लाल, देवतणो लहे भञ्ज ॥ सु० ॥ पू० ॥
 ७८ ॥ बारम स्वर्गतणो धणीरे लाल, इंद्र अन्युत अभिधान
 सु० । अयुर बावीशनो आउखोरे लाल, पाळे पूरे मान
 ॥ सु० ॥ ७९ ॥ चत्रि अनुक्रमे इहा ऊपनोरे लाल, अशोक
 नाम राजान सु० । रोहिणी राणी बालहोरे लाल, नेह
 सुणो सावधान ॥ सु० ॥ पू० ॥ ८० ॥ तप बिहुं एकमना
 कियोरे लाल, ब्रत पुण एकम सार सु० । तिण कारण
 इहांकण सदारे लाल, परतख प्रीति अपार ॥ सु० पू० ॥ ८१ ॥

सांभळी साधु तणे मुखेरे लाल, परघळ वाधी प्रीत मु० ।
कहे करमसिंह इम सदारे लाल, नेह हुवे इण रीत ॥ मु०
॥ पू० ॥ ८२ ॥

-दृष्टा:-

यथ कहे रिषिराजने, शंसय भंजनहार । छानी गुरु
मिलियां पढ़ी, कीजे किशो विचार ॥ ८३ ॥ वार वार
कहेतां थकां, मनमां आवे लाज । मुज मन पूछण अलजयो,
भूख्यां भोजन साज ॥ ८४ ॥ शोभागी विकसित वदन,
सुंदर पुत्र मुजाण । किशी कमाइ करि हुवा ? वांचो एह
बखाण ॥ ८५ ॥

(ढाल. २० मी-ललनानी । श्रीसुपार्वजिन वंदिये, पदेशी ।)

सांभळी बोले साधुजी, कुमरां केरी वात ललनां ।
इह भव पुरभव करमथी, पासे शात अशात ललनां ॥ ८६ ॥
अछत अपुन्ये करी हुवे, जिणरा जेवा कर्म ललनां । मुख
दुःख झुगता जीवनुं, भव भव धर्म अधर्म ललनां ॥ ८७ ॥
पुथुरा नयरीमहि वसे, अग्निशम्भु एक विप्र ललना ।
जनम थकी घरमां हुवो, लखमी जीवण खीप्र ललनां ॥ ८८ ॥
चरी सुंदर तेहने, बेहुना करम करुर ललनां ।
धान धीणो अवरां घरां, बीजुं सकल सनूर ललनां ॥ ८९ ॥
धन गुण रूप वसे सदा, चतुराई पण चंग ललनां ।
आदर आसन बेसणो, धनु विण ईयांरो भंग ललनां ॥ ९० ॥
शस्त्र सदा समरथ कहे, पुरुषाभरण प्रधान ललनां ।

देश विदेश अन्य आपणा, शरथ राज सनपान ललना
 ॥ अ० ॥ ९१ ॥ ऊंच नीच न्हाना मोटा, कुळ अकुलीन सभाउ
 ललनां । निरधन पुरुषज बोलियो, जाणे वाग्यो घाउ ललना
 ॥ अ० ॥ ९२ ॥ मनमाँहे ऊणो रहे, निसनेही निस्तेज
 ललना । धन विण आश किशी फळे, संसारी बहुजेज ललना
 ॥ अ० ॥ ९३ ॥ पाप तणा परतापथी, शोचे अहनिशि दीण
 ललनां । जाणे ब्राह्मण ब्राह्मणी, के वडी धनरा हीण ललना
 ॥ अ० ॥ ९४ ॥ (ब्रेटा) नाया ब्राह्मणी, (सात) सनूरो प्रेम
 ललनां । पुन्य विना दीसे जिशा, दव दाधो वन जेम ललना
 ॥ अ० ॥ ९५ ॥ रोवे रींगे आरडे, खावा पीवा काज ललनां ।
 रांक राव वातां करे, मिळियां सहु शिरताज ललना ॥ अ० ॥
 ॥ ९६ ॥ योवन वय पहुता जिशो, वेल तिशा फळ जाण
 ललनां । दालिद्र भांत बीचे पडी, सरखा सरखी वाण ललना
 ॥ अ० ॥ ९७ ॥ शात मिळी शोचां करे, लखमी खाटण जांह
 ललनां । भीख जिणांरे भूखशी, धरता मनह उछाह ललना ॥
 अ० ॥ ९८ ॥ चाले साते एकठा, मारग मोटा मांड ललना ।
 प्रकट नाम पुर प्राडली, लोक वसे धन जाढ ललना ॥ अ० ॥
 ९९ ॥ ततखिण आवी ते तिहां, धरता मन उल्हास ललना ।
 करमसिंह कर्मे करी, ब्रिक्षसे लील विलास ललना ॥
 अ० ॥ ४०० ॥

(दृढः -)

नगर समीपे आविया, द्युग अनोपम देखि । जाए मांडे

ते सहु, सुंदर सहजे पेखि ॥ १ ॥

(ढाल २१ मी-तिवरी पासे बडलो गाम प-देशी)

तिण बाड़ी सांडे बुझ अनोप, सुरतरुनी परे पामे
 ओप । अशोक आंबा जांबू तिहां सोहे, जाइ मच्कुंद मालति
 मन मोहे ॥ २ ॥ मोगर केतकी चंपा ढाळ, परिमळ महके
 वन सुविशाळ । बड पीपर ने द्राख विजोरा, दाढिम निंबू
 जाण घणेरा ॥ ३ ॥ जंबीरी शेलडी सदाफळ, नागरवेल
 सोपारी श्रीफळ । नारंगी खजूरी रायण, ताल तमाल केळ
 नींब बकायण ॥ ४ ॥ छह झुटु तिण वन कीधो वासो,
 सुरवर देखी धरे तुमासो । महेल अनूपम बाग विचाळ, मन
 मोहे देखी चित्रशाळ ॥ ५ ॥ त्रिष्ण बून राजकुमर विलसंता,
 देखे ब्राह्मण बाल रमंता । शिवर्षम् विप्र अछे बइ भाई, वात
 विचार करे तिहां जाई ॥ ६ ॥ राजकुमर देखी रंग रमता,
 सइं हथ आप बणाया करता । काने कुंडल हियडे हार, मोढ
 अनूपम सवि शिणगार ॥ ७ ॥ वस्त्र शोभिता दक्षणी चीर,
 कथिपादिक पहिर शरीर । कटि मेखल मुद्रा आंगलीयां,
 हीरा जडित बहेरखा रळियां ॥ ८ ॥ आगे ऊआ सेवक
 कोड, अहरनिशि सेव करे कर जोड । मनवंछित सुख पूरे
 सघळा, खप्पा खप्पा करे भरतां पगला ॥ ९ ॥ एहवा देखी
 विप्र विचारे, कांइ सरीखा न किया करतारें । बड बांधव
 कहे आप कमाइ, कहता किणने न दिये आइ ॥ १० ॥ मन
 वंछित सुख विलसे एह, आंपे सुपन न जाणां तेह । छहझुटु

बारे मास सरीखा, फिरता घर घर प्रांगं भिज्या ॥ ११ ॥
 तो पण प्रेट भरावे न चले, फृटा तुटा कपडा न मिले ।
 देव न दीजे काँइ दोष, आपकमाइ फळ शो ? शोस ॥ १२ ॥
 पुन्य विहुणा दलिदी सदाई, मांहो मांडे विचारे भाई । पुन्य
 खरवे नहीं शोभा काँई, कर्मसिंह कहे कर्म सखाई ॥ १३ ॥

-दृढाः-

इण अनुक्रमे एकण समे, मुनिवर महिमावंत । ब्राह्मण
 वांदे भाव धरी, सात्तर्वै गुणवंत ॥ १४ ॥ श्री जिनवर भाषित
 धर्म, अमणोपाशक साध । प्राणी भव भमतां थकां, ए घणो
 द्वृहेलो लाध ॥ १५ ॥ ए दोय धर्म विधे करी, जाणी शथीर
 संसार । सुर सुख शिव सुख पामिये, दुस्तर भवनो पार ॥
 १६ ॥ देशन सुणी संयम लिये, पाले थुडाचार । सुमते
 सुमता गुपति धर, दुःकर ब्रत असि धार ॥ १७ ॥ अंत समय
 संलेणोना, मरण समाधे साध । शक्र सातमे देव सुख, इंद्र
 समाणां लाध ॥ १८ ॥ सत्तर अयर आयु तिहां, पूरी नरभ्र
 होय । सातेइ सौभाग्य निधि; गुणपालादिक सोय ॥ १९ ॥
 ए तुज अंगज दीपता, इण पुन्ये अभिराम । अहम सुतनो
 (सांभलो), पुरुष भव शुभ काम ॥ २० ॥

(ढाल २२ मी-हमिरियानी देशी.

क्षोफुपाळ सुत आठग्रो, सुण तसु पुण्यप्रकाश नरेसर ।
 || गोखथी लइने नाखियो, द्रेवग्रहे उल्हास नरेसर ॥ २१ ॥
 पुन्यतणां फळ एहवा, सांभलि कीजे सोय न० । इहभ्र

परभव सुखभणी, अद्वक्रमें विव सुख होय न०॥पुन्य०॥२२॥
जंबूद्वीप सोहामणो, लाख योजन परीमाण न०। विस्तवंभ अने
 आयाम छे, केवलीवाणी वर्खाण न०॥पु०॥२३॥ सात क्षेत्र
 तस विच भला, करम अकरमी भूम न०। दीन चार जाणो
 सदा, दीपे जिहां सुरद्वूप न०॥पु०॥२४॥ मेरुथकी दक्षिण
 गण, भरहवस अभिराम न०। करमभूमिका ते कही,
 गंगा मिथुनो ठाप्र न०॥पु०॥२५॥ सत पण छावीश जोयणं,
 छक्का मान सभाव। न० विच वेशदगिरि सेहजो, कांतिरूपारो
 साव न०॥पु०॥२६॥ पचीश पचाश उंच पहळ्मा, कीधो
भरत विभाग न०। तसु पर विद्याधर रहे, नगर निरखवा
 क्काग न०॥ पु०॥२७॥ साठ पचाश सोहामणा, ऊत्तर दक्षिण
 श्रेण न०। विश्वाधर तिहाँकण वसे, क्षुलक इण ब्रामण॥
 न०॥ पु०॥२८॥ चारणश्रमण दीदारथी, पामे समकितसार
 || नंदीश्वरे दीपता, शाश्वत चैत्य उदार न०॥पु०॥२९॥
 साम्य पडिमा जिनतणी, प्रक्षेप चंद्रानन जेह न०। वारिषेण
 र्घर्दमाननी, चाप शाश्वता तेह न०॥पु०॥३०॥ क्षुलकपुज्य
 दिनपति करे, सत्तर भेद सुविशाळ न०। मनशुद्ध भावना
 भावतो, जे फळ तेह संभाळ न०॥पु०॥३१॥ सो उपवास
 पमज्जीया, सहस्र बिलेवण जाण न०। लाख पूल पूजा
 थकी, त्रुत्य अनंत वर्खाण न०॥पु०॥३२॥ श्रीजिनवर
 पूजातणा, फळ जिनवरनी भाख न०। इण पूज्ये जिण
 पूजिया, रायपुणेणी साख न०॥पु०॥३३॥ अंग उपांग

प्रमुख वली, श्रीजिनबचने जोय न० । जे फळे छे पूजातणो,
शुल्क विद्याधर होय ॥ न०॥ पु०॥ ३४ ॥ धर्य जिणेश्वर
भाखियो, देव गरु धर्म स्वरूप न० । कहे कर्मसिंह जे करे,
तेहनो जनम अनूप ॥ न०॥ पु०॥ ३५॥

दुहाः:-

विद्याधर जिणवर धर्म, अप्ले पुरे भंग । आमुपरि
परभव लहे, सुर सौधर्म सुरंग ॥ ३६ ॥ स्वर्गतणा सुख भोगवी,
सागर आयु दोय । चुवि इहाँ आवी उपनो, लोकपाल ए
जोय ॥ ३७ ॥ नंदन आठे गण निषुण, देवकुमर अणुहार ।
इवे पुत्रीना भवसुणो, किष्ण पुन्य इह अवतार ॥ ३८ ॥

(ढाल २३ मी-देशी मोरीआनी-रे माछी अनुमति०)

जंबु भरव वैताक्ष्य छे जी, तिण वच नयर सुचंग ।
अलग अलकापुरी दीसतीजी, नित नित तवनवा रंग ॥ जंबु०
३९ ॥ द्रोय विद्याप्रर तेहनेजी, द्रोय द्रोय दीकुरी सार । रूपगुणे
करी शोभतीजी, इसे रमे सुविचार ॥ जंबु० ॥ ४० ॥ चार
सहेलीआं सुख घणोजी, यौवन वय थइ जाम । इण अवसर
मिली एकठीजी, बन रमवा गई ताम ॥ जं० ॥ ४१ ॥ फरहर
फुंदडीए नाचतीजी, गावती गीत रसाल । हाथ तालोद
हलावतीजी, घम घम रिमझिम बाल ॥ जं० ॥ ४२ ॥ साव
शिणगार सोना तणाजी, भीमछ नयण मृदु वयण । काम कुतू-
हळ खेलतीजी, सर्व सुख चाहती लयण ॥ जं० ॥ ४३ ॥ तिण
वन साधु दीठी तिसेजी, ज्ञानधर गुणह भंडार । अल्प आयु

तस पेखनेजी, तरण तरण संसार ॥ जं० ॥ ४४ ॥ साध कहे
 तुमे सांभलोजी, धर्म लहो काँइ मर्म । विनय धरी कहे ते
 सहजी, काँइ न होय शुभ कर्म ॥ जं० ॥ ४५ ॥ वायु परे
 चंचल आयु छेजी, डाख अणी जळ जेम । अंजलीना जळनी
 परेजी, सांभलीने कहे एम ॥ जं० ॥ ४६ ॥ कहो करुणा करी
 अम तणोजी, आयु केतलो छे एक । मुनि कहे चिकट सद्गुनो
 अछेजी, मन धरो तेण विवेक ॥ जं० ॥ ४७ ॥ एक दिन
 आयुखो तुम तणोजी, सांभली संवि कहे वेग । आग लागे
 रखणे कूपनेजी, कहो किम आवेजी नेग ॥ जं० ॥ ४८ ॥
 जळधर वरसते घण घणेजी, किणविध बांधीजे पाल ।
 एकण दिन तणे आजखेजी, किम पुन्य होय विशाळ ॥ जं० ॥
 ॥ ४९ ॥ इम मन आमण दूमणीजी, दीसती वदन विछाय ।
 कर्मसिंहमुनि करुणा करीजी, धरमकहे चित्तकाय जं० ॥ ५० ॥

(दृष्टाः -)

एकण दिन अनेक सुख, पाम्या प्राणी जीव । पूँडरीक
 मुनिवर प्रमुख, अजसुकमाळ रिखीव ॥ ५१ ॥ भरुदेवी माता
 विमल, गति पामे तिण वार । तिरिय योनि ढेडर तजी, सुर-
 गति पामे सार ॥ ५२ ॥ रथकारादिक दानथी, संगम ग्वाल
 विशेष । अनेक तुर्या एकण दिने, एह वानगी देख ॥ ५३ ॥
 दान शीळ तप भावथी, दया क्षमा वृत धार । सदगति शिष्ठ
 गति पामिया, एक दिवस करी सार ॥ ५४ ॥ कर्जोडी चारे

चतुर, बोले मन धर प्रेम । दाखो दीनदया करी, जिने
अम थाए खेम ॥ ५७ ॥

(दाल २४ मी-भलेरे पधार्या तुमे साधुजीरे-प देशी.)

आज अछे दिन पंचमीरे, अजुआली परधानरे । इण
तपथी तरशो तुमेरे, ते विधि सुणो सावधानरे ॥ ५६ ॥ पंचमी
अति पंचमी तप थकीरे, अनुक्रमे पामे साररे । इह भव पर
भव सुख संपदारे, तिण कहिये संभाररे ॥ पंच० ॥ ५७ ॥
बैशाखे जैठ आसाढ़नीरे, मगसिर फागुण माहरे । ए शुद्ध
मास जोई करीरे, कीजे मन उच्छाहरे ॥ पंच० ॥ शुभ
दिन पंचमी चांदणीरे, जोइ रिख वार शुद्धरे । यह गुरुनी
सानिध लहीरे, उपवास करे विशुद्धरे ॥ पंच० ॥ ५९ ॥
माण पंचमी तप ए कहोरे, पुस्तक भक्ति विशेषरे । स्वस्तिक
कर गुण संस्तवेरे, इण दिन जनम सुलेखरे ॥ पंच० ॥ ६० ॥
पंच वरस पंच मासनीरे, उत्कृष्टि जावजीवरे । नाण नमो
गुणवो सहीरे, मासोपवास सदीवरे ॥ पं० ॥ ६१ ॥ मन
बृच काया त्रिधा करीरे, भाव भले परिणामरे । इण परे तप
पूरो कररे, महियळ वाधे मामरे ॥ पं० ॥ ६२ ॥ सुख संपद
धन धाननोरे, मति बुद्धि हाय प्रकाशरे, । स्वजन्त्र त्रिया सुख
सुत तणोरे, भव भव दाम अपाररे ॥ पं० ॥ ६३ ॥ तप पूरो
होवे तदारे, साधगिक संतोषरे । वस्त्र दान सनमानीएरे, वक्ति
असनादिक पोषरे ॥ पं० ॥ ६४ ॥ पंच पंच पचवीशजारे,
नाणोपगुण जाणरे । दीजे ज्ञान भणी सहीरे, गिणतां सफळ

विहाणरे ॥ पं० ॥ ६५ ॥ इम पंचमी तपु तुम भणीरे, होशे
लाभ अनंतरे । करी उपवास घरे गईरे, वांदी साधु महंतरे ॥
पं० ॥ ६६ ॥ शाय तायने विज्ञेरे, सहु विगतावी वातरे ।
जिन पूजा विधिशुं करेरे, सफळ जनम विख्यातरे ॥ पं० ॥
६७ ॥ दिन सफळो गिणती कहेरे, साधु संयोगे आजरे ।
जावजीव करस्यां सहीरे, एतपु सुवि शिरताजरे ॥ पं० ॥
६८ ॥ करतां एम विचारणारे, धरतां धर्म अभ्यासरे । कर्म-
सिंह भावे फळेरे, मनरी वंछित आशरे ॥ पं० ॥ ६९ ॥

दूहाः-

अकृस्पात आकाशथी, बेठी कुमरी ज्यांह । धर्म ध्यान
चारे धरत, सीज पडे जइ त्यांह ॥ ७० ॥ ओल्हावे आकुल थई,
दीवो वाय विसेष । तिम कुवरी संख्यपण, होय गई अनि
मेष ॥ ७१ ॥ पंचमी तपु परभावथी, लहे अनोषम ठाम ।
पथ्यम कल्पु पुन्ये करी, देव सुधर्मी नाम ॥ ७२ ॥ देवतणा
सुख भोगवी, चबि करी पुन्य प्रमाण । विशुद्ध राय हुल्य अव-
तरे, चारे चतुर सुजाण ॥ ७३ ॥ सांभळीने सघळा जणा, पूरव
भवनी वात । राय सृणी सुतु पुत्रिका, मन चिंते विख्यात ॥ ७४ ॥

(ढाळ २५ मी-देशी नीवह्यानी. आदरजीव क्षमागुण आदर.)

सातिसप्तरण राजादिक सहु, पामे कहेतां वारोजी ।
सुख भव सुवि साधु मुखे सुणी, देखे संप्रति सारोजी ॥ ७५ ॥
आवकना व्रत स्थाना सरदहे, तपु तपु गुणह भंडारोजी । पाळे

सुहगुरु संगते जीवडो, ते पामे भव पारोजी ॥ श्रा० ॥ ७६ ॥
 प्रति बोधी इम पाय नमी सहु, तारण तरण जिहाजोजी ।
साधु महाव्रत दुःकर अम्हांवते, न पले इण समे आजोजी ॥
 श्रा० ॥ ७७ ॥ श्रमणोपाशकना व्रत दाखवो, करी करुणा अम
 सारोजी । साधु कहे पडिबंध न कीजिये, धर्म सदा सुख
क्षारोजी ॥ श्रा० ॥ ७८ ॥ पंच ध्यानव्रत प्राणातिप्रातादि, गुण
व्रत गुणना कारोजी । तीन शिक्षा व्रत चार मिलि करी, ए
बारह मन धारोजी ॥ श्रा० ॥ ७९ ॥ अतिचार हवे कहिये
 एहना, पंच पंच मिलिने साठेजी । नाण दंशण ने चरणा-
 चारनां, ए इक इकना आठेजी ॥ श्रा० ॥ ८० ॥ समकित
 सुल सहु वरतां तणो, अतिचार तस पंचोजी । संलेहण तव
 विरयागरना, चीश तणो छे संचोजी ॥ श्रा० ॥ ८१ ॥ पंनर
कर्मदानतणा वळी, टाले ते निशिदिशोजी । अतिचार ए
आवक वरतना, एम इक सो चोबीशोजी ॥ श्रा० ॥ ८२ ॥
 ए अतिचार जाणेवा गुरु मुखे, आचरवा नही योगोजी ।
 भव भव भमतां प्राणी जीवने, जिन धर्म दुर्लभ लोगोजी ॥
 श्रा० ॥ ८३ ॥ इणी परे सूधा व्रत गुरु साखथुं, धारे निरति
आरोजी । देव गुरु धर्म स्वरूप हिये धरे, ज्ञानतत्त्व ए सारोजी
 ॥ श्रा० ॥ ८४ ॥ आठम चौदश कल्याणक दिने, एनम त्र३
 चोमासोजी । पर्वे पोषद्व श्रावक विधि कही, वळि करे शक्ति
 उल्हासोजी ॥ श्रा० ॥ ८५ ॥ रूपकुंभ गरुने पासे सही, व्रत
 धारे निरधारोजी । अर्थ सहित बली साचाहसहि, पूछीप्रभ

विचारोजी ॥ श्रा० ८६ ॥ धर्मचारज पाय नमी करी, भावन भावे
सारोजी । धर्म सदा हीत कारी जीवने, इण असार संसारोजी
॥ श्रा० ॥ ८७ ॥ इम जे सुहगुरु संगति पायीने, धरे
धरमना काजोजी । कर्मसिह गुण गावे तेहना, नाम जपे नित
आजोजी ॥ श्रा० ॥ ८८ ॥

दूहा:-

घर आवे महाराजबी, विलसे पुन्य पंडूर । धरम करम
बे साचवे, दिन दिन वधते नूर ॥ ८९ ॥ राज्य राणी पुत्र बली,
भ्रावक ना बत चंगे । लागो भन तिण पर सही, पाशा ऊपर
रंग ॥ ९० ॥ इम करतां बहु दिन हूवा, श्रमणोपशक्त धर्म ।
पाळतां प्रगटपणे, जाणी उदय शुभ कर्म ॥ ९१ ॥ तिण अवसर
आवे तिहां, ते सांभळो जगीश । तुरण तुरण भव भय इरण,
जगंजीवन जगदीश ॥ ९२ ॥

(ढाल २६ मी-देशी-मेंदी रंग लाग्यो, नी०)

तिण अवसर तीरथधाणी हो, वासुपूज्य जगनाह ।
चरणे चित लागो । भवियण जन आवी नमे हो, धरता अधिक
चच्छाह ॥ चर० ॥ ९३ ॥ चंद चकोर तणी परे हो, मान सरोवर
इंस ॥ च० ॥ कोक चिंते वासर वसे हो, श्रमर केतकी वंस ॥
च० ॥ ९४ ॥ जिम रायवर रेवा नदी हो, कुब्जंती भरतार ॥ च० ॥
चातक जळधर मानतो हो, तिम भवियण सुखकार ॥ च० ॥ ९५ ॥
मूरति मोहन वेलडी हो, दिठां दोलति होय ॥ च० ॥ ज्ञान वधै
गुण गावतां हो, सुयश चवे सहु लोय ॥ च० ॥ ९६ ॥ तुम दंसण

विण जीवने हो, भमतां नायो पार ॥ च०॥ क्षाल असंख अनंत
 जाहो, थावर काय मझार ॥ च०॥ ९७॥ असंख सर्पि उव
 सर्पिणी हो, धरणि दुगागुणी ब्राय ॥ च०॥ वनसुपति वसतां
 थकां हो, काळ अनंतो जाय ॥ च०॥ ९८॥ विकलेंद्री विरियोन-
 मे हो, कर्म वशे पायाळ ॥ च०॥ सुर गति पामी शुभ
 उदय हो, तुम विण सहु विसराळ ॥ च०॥ ९९॥ इम भव
 भगतां आवियो हो, मानवने भवसार ॥ च०॥ वहु जन ऊभा
 ओळगे हो, आवामन निवार ॥ च०॥ १००॥ चितामणि सुख-
 रु समो हो, कामधेनु कर लाध ॥ च०॥ इम मन चाहे मानवी
 हो, सफळ जनम श्री साध ॥ च०॥ १॥ गुण गावे जिनवर-
 तुणा हो, नाम डाम विस्तार ॥ च०॥ चंपा जनम्या जगपदिहो,
 वृष वसुपूजय सुलहार ॥ च०॥ २॥ जयानंद जग दीपतो हो,
 पहेले संघयण संठाण ॥ च०॥ लाख बहुतर आउखो हो,
 सितर धनु तनु माण ॥ च०॥ ३॥ झोपल सम बान छे
 हो, महीष लंछन निराबाध ॥ च०॥ ज्ञासठ गणधर गह गहे हो,
 सहस बहोतर साध ॥ च०॥ ४॥ इणपरे बहुविह संघर्षे
 हो, वाणि सुधारस रेल ॥ च०॥ जिहां विचरे धन सामही हो,
 वधती भवियण वेल ॥ च०॥ ५॥ संप्रति देखे जे जगे हो, ते
 धन मानव सार ॥ च०॥ आज अछे इण जायगा हो, नाम
 ठवण आधार ॥ च०॥ ६॥ जिन प्रतिमा जिणवर समी हो, माने
 समकित धार ॥ च०॥ करमसिंह मुनिवर मही हो, भवियण कहे
 विचार ॥ च०॥ ७॥

(दूषाः-)

गाम नगर महि मंडळे, करता उग्र विहार । सुखमांहे
 सुख माणता, जगजीवत् द्वितकार ॥ ८ ॥ गाम एक वासो
 वसे, नगर पंच दिन सार । उष्कर मेघ तणी परे, नागपुरे
 सुखकार ॥ ९ ॥ वन खंड आवी समोसरे, साधु सहित परि-
 वार । समोसरण परषद मिळे, कहिये तेह विचार ॥ १० ॥
 (ढाल २७ मी-पियु चाल्या परदेश सबे गुण ले चले. प देशी.)

समोवसरण सुर आवी रचे तिण अवसरे, जोयण लगी
 सुर सायु धरणि कयवर हरे । लघु जळ धारे सेघमाळी वरसे
 मुदा, अगनि कुमार उखेवे धृपु तिहा सदा ॥ ११ ॥ वृणव्यंतर
 सुर आवि पीठ मणिमय करे, भवणपति सुर आवि पीठपरे
 गढ धरे । साव हपानो सार कोशिशां सोवना, जोईश पंच
 प्रकार सोवन गढ एकमना ॥ १२ ॥ रुयण कांगरा करे वैमाणिक
 आविया, मणि कविसीसा सारे रुयण गढ भाविया । इण परे त्रिण
 प्रकार सुरासुर मिली करे, चार चार तिंह पोल चिहुं दिशि
 मन हरे ॥ १३ ॥ गढ गढ तणो विचाळ तेरसय धनुषनो, पण सय
 धणहूँ प्रमाण उंचपण भीतनो । अंगुल बारे बीश धनुष
 तेत्रीशनो, विस्तर भींत वखाणि लहे जे इक मनो ॥ १४ ॥
 पोल एकेके तोरण त्रिण वखाणिये, विच मणि पीठ चिहुं दिशि
 आसण जाणिये । त्रिहुं आसन पुद्धिरुच अशोक तले भला,
 छत्र तिहां त्रिण त्रिण चामर युग निरमला ॥ १५ ॥ झर्म चक्र दिशि
 चार तेज अहनिशि करे, ध्वज इक भ्रोयण सहस ऊंचपण

तिह भरे । पूरव आसण वासुपृज्य जिणवर करे, पदमासण धरि
ध्यान भवियजण मणहरे ॥ १६ ॥ आवे परखद बार प्रभावे
स्वामिने, जोयण बारे सीम पलकमें जाणीने । साधु, साधवी
रंभ वैमगनिकनी सही, पूरव आवी कृण अगनि रहे गह गही
॥ १७ ॥ जोइस भवण व्यंतरुजी देवी अति घणी, दक्षिण पोळ
शवेश तैरत्र रहे सुणी । जोइस भवण वाणवंतर सुरराजीया,
फक्षिम आवी कृण वायव निज कांजिया ॥ १८ ॥ वेमाणिय नर-
राय वारि बळि नरतणी, आवे खत्तर पोळे ईशांण रहे घणी ।
इण परि परखद बार सहु आवे मिळी, अरध मागधी वाणि
सुणेवा मनरळी ॥ १९ ॥ जळचर थळचर खयत्रर पञ्च मका-
इना, देशविरति प्राळंत त्रिरिय जे एक मना । इण परे सयळ
जिणंद तणी वाणी सुणे, इह भव परभवे लील (जोयणवाणि-
वखाणि) करमसिंह मुनि भणे ॥ २० ॥

(दूहाः-)

दडवड दोडी जाइने, वन पाळक तिणवार । आवी दीध
बधामणी, नरपति हरख अपार ॥ २१ ॥ सांभलीने राजा तणो,
मन विकसे सुविशाळ । स्थांदी बारे लाख धन, द्ये तेहने तत-
काळ ॥ २२ ॥ अशोकराय आणंद धरे, सोहिणी राणी रंग ।
जिन आगम सवि हरखिया, धरता मन उच्छरंग ॥ २३ ॥
कोणिकनी परे संचरे, अधिक सजाई मेल । हय गय रह वर
पायके, जिम रयणायर वेल ॥ २४ ॥ नगर घणी शोभासझी,
प्रणमे जाइ उच्छाह । पंचे अभिगम साचवी, ब्रेसे परखद

सुंह ॥ २७ ॥ सर्वगाथा ५२७ ॥

(ढाल २८ मी-तूंगीया गिरि शिखरे सोहे ए देशी.)

परखदा प्रते कहे जिणवर, अरध माणथि भासरे । मधुर ध्वनि जिम मेघनी परे, धरे सयल उल्हासरे ॥२६॥ जिन तणी वाणी सुणे प्राणी, सफळ तेह संसाररे । वज्जनना गुण पंचे-^३ शीजे, एकोण अंतिशय धाररे ॥ जि० ॥२७॥ चौर अंतिशय अनम साथे, केवल लहे इग्याररे । सुरकृत वली उगुणी-^{१०} सजाणो, एह सयल संभाररे जि० ॥२८॥ प्रंच आश्रव त्याग करणा, धरणा पंचाचाररे । अवर भव संबळा करणा, अंत मरणा साररे ॥जि० ॥२९॥ सदा मेरो रहे मनमें, तनमे धरे उल्हासरे । विषय वाहो रंग रातो, मातो दुर्गति वासरे ॥ जि० ॥३०॥ स्वारथ विण कोइ नही अपणा, करणा केहा गूज्जरे । जाणने अजाण थाये, पतंग जेम अबूज्जरे ॥जि० ॥३१॥ आवे कमाई अंत साथे, पुण्य पाप सखाइरे । करे श्रुतने धरम चारित, ते सदा सुखदाइरे ॥जि० ॥३२॥ सविजीव अपणी लहे भाषा, समजता मनमांहरे । टालि शंसय धरे संवर, वचन श्री जगनाहरे ॥जि० ॥३३॥ राय राणी देशणा सुणि, अथिर जाणे सर्वरे । संसार सागर दुख आगर, टाळिये मन गर्वरे ॥जि० ॥३४॥ करी अंजळी एम बोले, साधु मारग साररे । तुम समीपे ग्रही संयग, लहु भवनिधि पाररे ॥जिन-तणीवा० ॥३५॥ घरे जाई करी सज्जाई, राज काज समापरे । कहे जिन पडिबंध म करो, बंदि वक्कीयो थापरे ॥ जि० ॥३६॥

श्रीत सुत वैराग साथे, लोकपालदेई शजरे । रायं रणी पुन्न
शुनी, साधे आतम काजरे ॥जि०॥३७॥ दीक्षा महोत्सव करे
अति धण, तेह सकल प्रसिद्धरे । थावच्चादिक मेघ रिषिवर,
जमालिनी परे लिङ्गरे ॥जि०॥३८॥ चार महाव्रत चंग पाले,
विशुद्ध तप जप कायरे । सुमति सुमता गृपति गुपता, धरे
मनने भायरे ॥जि०॥३९॥ पाली संयम लहे कवळ, टाले
भव्रनो व्यापरे । एकसो अडवन्न पयडी, कुरम अडनी कापरे
॥जि०॥४०॥ सकल सुख सासता पाम्या, अशोक रिषि राजा-
नरे । संयमने परभाव सघळा, तर्या आप समानरे ॥जि०॥४१
मन शुद्ध संयम जेह पाळे, टाले सयळ कषायरे । कर्मसिंह
मुनि साधु केरा, भावे वंदे पायरे ॥जि०॥४२॥

दूहाः-

मन शुद्ध इम जे तप तपे, धरतां निर्मल ध्यान । पंचमि
रेहिणी प्रगट लिप, फल पामे निरवाण ॥४३॥ जिम अशोक
रिषि रायज्जी, रेहिणी राणी तेम । कुन्या कुंवर तपथी तर्या,
पाम्या वांछित खेम ॥४४॥ गैतम पुच्छा प्रत्यसुणि, वक्लि मुजे
प्रथम अभ्यास । अधिको ओछो जे कहो, सिञ्चा दुकई तास ॥४५

(ढाल २९ मी-राग धन्याश्रो.)

साधु शिरोमणिना गुण गाया, ध्यान धरी मन भायाजी ।
अचल अनोपम नाम कहाया, नित नित प्रणमुं पायाजी ॥४६॥
एहवा साधु तणा गुण गाया, पुन्य योग ते पायाजी । दिन
दिन धरमां अधिकी माया, होवे सुयश सवायाजी ॥४०॥

४७॥ दुःख दालिद्र सवि दूरे जाए, नामे शिव सुख थायजी ।
 अशोक राय रिषि मन भाया, रोहिणीना गुण गायाजी ॥५०॥
 ४८॥ संवत्सर सतरे सेतीसें, काती मास जगीसेजी । शुदि
 दशमी सूरजने दिवसे, कीधी चउपई हरषेजी ॥५०॥४९॥
 (श्री) प्रख्यचंद्र गच्छ प्रगट प्रतापी, जगमां कीरति व्यापीजी ।
 पंचम काळ सुमारग थापी, भवियणने हित आपीजी ॥५०॥
 ५०॥ अनुक्रमे पाट पटोधर जाणो, श्रीज्यञ्चंद्रसूरि वरवाणोजी
 पाट पद्मचंद्रसूरि सुहाणो, युगप्रधान जग टाणोजी ॥५०॥
 ५१॥ आचारिज मुनिचंद्र सूरींदा, प्रतपे तेजें दिणंदाजी ।
 सेव करे सुरनर आणंदा, नित नित भाव धरिंदाजी ॥५०॥
 ५२॥ श्रीज्यञ्चंद्रसूरि शिष्य विराजे, चढता सुयश दिवा-
 जेजी । श्रीप्रमोदचंद्रवाचकवर गाजे, साधु शिरोमणि ताजेजी ॥
 ५३॥ तास शिष्य कर्मसिंह इम भाखे, पुरजालोर
 प्रकाशेजी । पास जिनेसरने वेसासे, कीधी जोड उल्हासेजी ॥५४॥
 ५४॥ ए अधिकार जग भणे भणावे, ते घर मंगळ
 आवेजी । संघ चतुर्विंध सदा सोहावे, कर्मसिंह गुण गावेजी ॥
 ५५॥ ५६॥

इति श्री रोहिणी तप महात्म्य गर्भित श्री रोहिणी नोचोपाई बद्ध-
 रास संपूर्णः ॥ संवत् १७३२ रा फालगुण शुदि १ भृगुदिने लिपी-
 चक्रे सुनिकर्मसिंह केन ॥ सर्व ढाल २९ सर्व गाथा ५५५ श्लो-
 भवतुः श्रीरस्तुः कल्याणमस्तुः लेखकपाठक्योः ॥ संशो-
 धितश्च जैनाचार्य श्री भ्रातृचंद्रसूरि शिष्य मुनि सागर चंद्रेण ॥

आचार्य श्रीभ्रातृचंद्रसूरिग्रन्थमाला पुस्तक-३६.

वाचकवरश्रीहर्षचंद्रानुजमुनिवरश्रीनिहालचंद्रकृतः-

॥ जगतशेठाणी श्रीमाणेकदेवी-रासः ॥

संशोधक-जैनाचार्यश्रीभ्रातृचंद्रसूरिशिष्यमुनिसागरचंद्रः

श्रीदानशीलतपभावनाधिकारे- बंगालदेशोत्पन्ना जगत-
शेठाणी सतीशिरोमणी श्रीमाणेकदेवीरासः प्रारंभः-

(ढाल-मोहूं मुज मन तुम गुणे, श्रीशांतिनाथ० पदेशी.)

श्रीगुरु गौतम पयनमी, सारदमात मनावुंरे । जेहथकी बुद्धि
ऊपजे, गुणपृष्यवंत्ना गावुंरे ॥ १ ॥ पुन्यवंत नर साभलो,
निरमल सतीय चरित्रोरे । पापपंकज जिंह तें मिटे, होवे
श्रवण पवित्रोरे/पुन्य० आंकणी० ॥२॥ श्रीमुख श्रीजिन
भाखीया, धर्मना चार प्रकारोरे । जे प्राणी नित आदरे, ते पावे
भूतपारोरे/पुन्य० ॥३॥ सतजुग सोलसती हुइ, साधवी साधु
अनेकोरे । कलिजुगमें मोटी सती, माणीकदे सुविवेकोरे
पुन्य० ॥४॥ जो तपेष्य करणी करी, ब्रत कीधा पचखाणोरे ।
तेहनी कुण गिणती करे, गिणत न आवे ज्ञानोरे/पुन्य० ॥५॥
तासतणा गुणगाववा, मनमें हुवो उच्छाहोरे । कहतां जीभ

पवित्र हुवे, लीजे भवनो लाहोरे/पुन्य० ॥६॥ कुण कुल जनम
 लहयो सती, कोण नगर कोण देसोरे । कुण कुलमें माता
 व्याहीया, सो सब कहुं विसेसोरे/पुन्य० ॥७॥ भरतखेत्र शोभे
 भलो, जंबद्वीप मझारोरे । मध्यमेरु नवखंडसुं, लाख जोजन
 विस्तारोरे/पुन्य० ॥८॥ मध्यदेशमें दीपतो, वछ देश अतिर्व
 चंगारे । नगरी कौसांबी भली, नदी वहे जहां गंगारे पुन्य०
 ॥९॥ चंदनबाला जहां भइ, सतीयां में सिरदारोरे । नाम
 जयंती श्राविका, मृगावती सुखकारोरे/पुन्य० ॥१०॥ साधु
 अनाथ जीहां हुवा, श्रावक साध पवित्रोरे । पदमप्रभु जिहां
 जनमीया, कहां लगे कहुं चरित्रोरे/पुन्य० ॥११॥ तस नगरी
 पासे भलो, साहिजादपुरसारोरे । निकट वहे गंगा नदी, वासै
 वरन अढारोरे/पुन्य० ॥१२॥ सुरपुरवरकी ओपमा, नगर
 निरूपम देखारे । न्यातचौरासी जिहां वसे, ओसवाळ सुविसे-
 षारे पुन्य० ॥१३॥ पूरणमळु पुन्यातमा, श्रावक परम सुज्ञानीरे,
 गोत्र वीराणी परगडा, धर्मवंत अतिदानीरे पुन्य० ॥१४॥
 तस घरणी वरणी सति, गुलो वहु इति नामेरे । जैन भगति दोय
 आदरे दिनदिन चढत प्रणामिरे पुन्य० ॥१५॥ तास कूखमे
 ऊपनी, स्वर्गल्लेकथी आइरे । मातपिताना घर विषे, ऋद्धि
 दृद्धि अधिकाइरे पुन्य० ॥१६॥ संवत सतरसैं तीसमे, श्रावन
 मास उदारोरे । कृष्ण पक्ष एकादसी, जनमभयो सुखकारोरे
 पुन्य० ॥१७॥ नाम किसोर कुमरीधर्या, अनो कही बतलावेरे ।
 ज्युं ज्यों वाधे घलिका, मातपिता सुख पावेरे पुन्य० ॥१८॥

सवगुन सव लछनभर्या, विनय विवेक उदारोरे । जो गुण तिय
उत्तमतणां, ते प्रगटचा तिणवारोरे पुन्य० ॥१९॥ मातपिता
मन सोचीयो, कीजे एहनो विवाहोरे । जो इण सरिखो वर
मिले, तो लीजे लच्छमी लाहोरे पुन्य० ॥२०॥ देसप्रदेस
विचारतां, वात ठीक ठहराईरे । पटणे मे कोठी करी, भेज
सहोदर भाईरे पुन्य० ॥२१॥

दूहाः-

नगर सुवस पटणे वसे, ओसवंसु सिरदार । गोत गहे-
खडा जगप्रगट, दोलतबंत दात्तर ॥२२॥ हीरानंद नरिंदसम,
माने सहुकोइ आण । मातपुत्र तेहने प्रगट, अदभुत गुणम-
णिखाण ॥२३॥ माणीकचंद्र नरिंदसम, चौद विद्या भंडार ।
लंछन अंग बत्तीस तसु, कांमतणो अवतार ॥२४॥ वर देखत
हरषित भए, किनो तिलक तेवार । करी सजाई व्याहनी,
रची बरात विस्तार ॥२५॥ हय गय रथ पायक प्रबल, जन-
सज्जन परिवार । ले बरात व्याहन चले, पहुते नगर मझार
॥२६॥ आगत भगत युगते करी, पूरणमळ प्रवीन । सुभद्रिन
सुभग्रह सुभलग्न, व्याह रलीसों कीन ॥२७॥ दान दहेज दीए
बहुत, जनसज्जन संतोष । विदाकीए वरकून्यक्ष, भांतिभात
संतोष ॥२८॥

(ढाल-चोपाई)

अनुक्रमे पुर पटणे आवीया, जाय अगाहु वधाइ दीया ।
हरख्या मातपिता परिवार, कीन महोच्छव बहु विस्तार ॥२९॥

गृह प्रवेस बरकन्या कीया, दांनघणा जाचिककुं दीया । देख्नी
 वदन कुलवंती वहुं, हरख्या जन परिजन मिल सहु ॥३०॥ दुल-
 हनी पावधरे धरजिसे, कुँदि सिद्धि घरआईतिसे । मणिमाणिक
 मोती भंडार, सोनारूपग्नो नहीं पार ॥३१॥ हाथी घोडानें
 पालखी, वहल सुखासणनें नालखी । दासीदासु सहेली लोक,
 दिन दिन वाधे थोकथोक ॥३२॥ उन्यवंतने पग परवेस,
 कीरति वाधी देसोदेस । वाधे पुत्र पौत्र परिवार, वाधी
 लछमी बहुतभंडार ॥३३॥ नरदेही घरआई वहु, प्रसूत लछमी
 भाखे सहु । माणिकदेवी दीनो नाम, अद्भुत रूपवंत अभिराम
 ॥३४॥ पूरचपन्यतुणे परमाण, सुख भोगवे सुरेंद्रसमांण ।
 नाटक गीत संगीतरसाल, नाचै नाटक अति सुकुमाल ॥३५॥
 स्वर्गसमाणा सुखभोगवे, धर्म कर्म दोऊं जोगवे । पतिष्ठिती
 दोऊं अधिकसनेह, ज्युं चातिक सारदऋतुमेह ॥३६॥ देस बंगाळे
 उत्तम देस, आए माणिकचंद नरेस । नाम नगर मक्षुदावाद,
 करि कुटी कीनो आवाद ॥३७॥ राजा परजा अरु उम्राव,
 फोजदार सुबाडू नवाव । सहुकोई माने हुकम् प्रमाण, दिल्ली-
 पति दे अद्विसनुमान ॥३८॥ बादशाह श्रीफ़रुक्साह, सेठ
 पदस्थ कीयो उच्छाह । माणिकचंद शेठभए नाम, फिरी दुहाई
 ठांमोठाम ॥३९॥ देसबंगाळा केरे धनी, दिनदिनसंतति संपति
 धनी । जाके पुत्र सुरेंद्रसमाण, प्रगट फतेचंद सुज्ञान ॥४०॥
 दिल्लि जाय दिल्लिपती भेट, नाम किताब भयो जगसेठ ।
 जगत्सेठ जगपति अवतार, कुलमंडण थंभन परिवार ॥४१॥

ताकी पटंतर कहो कुण करे, दुखीयाना दुखदालिद्र हरे । पुत्र
शुगम तिण के घर भए, सूर्यचंद्रविधिना निरमए । सेठसुज्जानि
आणंदचंद, दयाचंद्र प्रगटे ज्युं इंद्र ॥४२॥ पुत्रपौत्र भए राज-
कुमार, दोउं कामदेव अवतार । जुगजुग जीवो महतावराय,
सेठ सूर्यचंद्र दीर्घाय ॥४३॥ धन धन माणिकदेवी पुन्न, बेटा
पोता पुत्ररतन । सत साखा वाधो परिवार, एक एकसुं अधिक
उदार ॥४४॥ भाई भतीजे लायक सहु, बेटी पोती अरु कुल
वहू । इंद्रसभा सम जसु परिवार, दिन दिन वाधो हरख
अपार ॥४५॥ प्रातःसमे पूजे जिन्नदेव, नितप्रति सारे
सदगुर्खसेव । सुणैं जिनेसर वचन वखाण, नित नित साधे ब्रत
पचखाण ॥४६॥ सातखेत्रमें वित्तवावरे, दुखीयाजनना दालिद्र
हरे । जो जो कुरणी श्रावकतणी, मात्राज्जीने कीन्ही अतिघणी
॥४७॥ लडकपणासां जो टेकग्रही, आदिअंतशों सो निरवही ।
दोलतवंत अरु चित्त उदार, दान देत मन हरख अपार ॥४८॥
संवत सतरे इकतरसार, माघमास दसमी गुरुवार । माणिकचंद्र
स्वर्गगति लही, जिनकी कीरति जगमें रही ॥४९॥
तिण दिनसों प्रात कुलवती, जपतपदानकीया प्रदासती । तिणकी
गिणती कहो कुण करे, धन्य धन्य सब जग उच्चरे ॥५०॥

(दूहा:-)

एतुमनोरथ यों कीयो, वंदथुं वीसर्जिणांद । चंद्र समेत-
सिरखरतणो, कीजै मन आणंद ॥५१॥ मनसूबा मातातणा,
जाण्या श्रीजग्नेठ । करी सर्जाई संघनी, भेजे लोक पचेट

॥५२॥ घाटवाट सब सज्ज कर्या, संघ आवे जिस राह। हुकम
सुणत सब भूपति, लागे करन उच्छाह ॥५३॥ देसविदेसे
पाठई, पुत्री परम हुलास। चौविह संग्र बुलाईया, खरची
भेजी खास ॥५४॥ असवारी वाहन दीए, जिहां जिहां मांगे तेम।
डेरां तंबू पाल भले, दीन्हा सबकों जेम ॥५५॥ संघ सहू एकठा
थया, मुलक मुलकना आय। तुरत बोलाया जोतिषि, मुहरत
दीया वताय ॥५६॥ शुभदिन सुभग्रह, सुभलगन, सुभमुहरत
सुभयोग। जात करणकौं नीसर्या, जहां तहां सौं लोक ॥५७॥
आणंदचंद्र नरेंद्र तत्र, संघपति तिलक वणाय। करि असवारी
इद्रसम, संग दयाचंद्र भाय ॥५८॥

(ढाल-खड़कानी.)

चल्यो संघ उच्छंगधर जात्र जिनवरतणी, अतिघणी कङ्गि
विस्तार कीन्हा। सरस जरवाफ कीमुखाब मखमुलतणा।
तंबू डेहुं तहां जायदीन्हा चल्यो० ॥५९॥ लालबनात करणाटकी
छींटका, नवनवीभाँतिना पछाण्य० । देखि सुरलोक इंद्रलोक
गृह सारिखा, मानहुं आप सुरनाथ आण्या/चल्यो० ॥६०॥ विकट
पहाडसम प्रबलमद पूरीया, इंद्रगजमारिखा साजि आंण्या।
मेघडंबर अंवाडि होदां कर्या, हाथीयां जात किण पैं वरवाण्यां
चल्यो० ॥६१॥ अवल ऐराक कंबोज खुरसांणरा, आरबी
अश्वजे जातिवंता। रतनसुवर्ण रूपातणे साजसुं, संगलीनातुरी
तेजवंता चल्यो० ॥६२॥ वहिलरथ पालखी नालकी अति
यणी, तेहतणी कोंण गिणती वखाणे। कङ्गि विस्तार इहभांत

सोभासरस, देखि नांहि कहूं रावरांणे चल्यो ॥६३॥ ढलकती
 ढाल सन्नाह सबसाजिया, तीर तरवार नेजा विराजे । सरस
 सांग्र अणी झोऱ्झ फावे घणी, सुधटभट सूरमा संग साजे
 चल्यो ॥६४॥ रंग प्रचरंग तिसाण गुज पीठपर, नवनवे
 नाद नौवत्त वाजे । सखर जासोल हारोल आगेचले, देखिदल
 प्रबल भूपाल भाजे चल्यो ॥६५॥ साधुअरु साधवी स्वेतप्रटा
 दिग्पटा, आयरिया और उवङ्गाय के ते । भेखु खटदर्शनी भाट
 भोजक गुनी, कोण गिणती करें संग जे ते चल्यो ॥६६॥
 अबल ओसवाल श्रीमाल पोरवाड अति, न्यात चोरासीया
 संगलीन्हां । वडावडासाह नरनाह संग चालीया, तेहतणा मांन
 सनमांन कीन्हां चल्यो ॥६७॥ प्रथम चोमास श्रीवीरजिन
 जिहां कर्या, नगर व्रधमान नयणे निहार्या । पृष्ठिंपा पुरी
 देखी आणंदभरी, जीर्ण जिनराज मंदिर जुहार्या चल्यो ॥६८॥
 नगर पचेट रघुनाथजी भेटीया, सतीय सीत्र रहे जिहां
 वासें । देखि पाहाड वनझाड लंगुरदल, संघना लोक सब रहा
 तमासे चल्यो ॥६९॥ तिहांथकी नगर विंदापुरी आवीया,
 पूज जिनराज भयो अतिउच्छाहो । तिहांथकी आवीया
 सिखरगिरि तलुदटी, देखिगिरिराज लीयो जनम लाहो चल्यो ॥७०॥
 हरखउछाससों सिखरऊपर चढ्या, जाय जिनराजनो
 दर्शकीधो । स्नात्र पूजा प्रतिष्ठा करि भावसों, मातजी जनमनो
 लाभ लीधो चल्यो ॥७१॥ उत्तमसौवर्णनी विविध आंगीरची,
 सातदशभेद पूजा रचाई । हीसु हूं ढंक जिहां वीसजिन सिद्ध

भए, वंदि जिनचरण महिमा वधाई चल्यो ॥७२॥ तीन
दिनरात गिरिसिखर ऊपर रहा, भाव भगते करी तीर्थ भेष्यो ।
 सुकृत बहुलो थयो जनम सफलो भयो, दुःकृत दोहग तणो मान
 भेष्यो चल्यो ॥७३॥ जात्र करी आवीया सिखरगिरि
 तलहटी, संघनी भक्तिते कीन्ही सवाई । पोषिया संघसहु विविध
 पक्षवान् करि, मुहर मुहरतणी लहणक्लाई चल्यो ॥७४॥ खास
 जरवाफपटकूल पहराइया, संघपद्रवीतणी माल लीधी । लोक
 धन्य धन्य कहे जय जय उचरे, एह करतूत अतिसबल कीधी
 चल्यो ॥७५॥ संघ उच्छ्वंगसुं निज घरे आविया, नगरमें
 बहुत उत्साह कीन्हों । धन्य धन्य पुन्य माणिकदेवी सती,
 तुमे संपत्तितणों लाभ लीन्हो चल्यो ॥७६॥

(दूहाः:-)

माता माणिकदे तणो, जस फेल्यो संसार । संघ चलायो
 सिखरकों, खरच्यो द्रव्य अपार ॥७७॥ जवतें जात्र पधारिया,
 माताजी धर प्रेम । तवहीतें मन दृढ करी, अभिग्रह लीन्हा
 एम ॥७८॥ जिनमंदिर रूपातणा, गृहमें सरस बनाय । श्रुतिमा
 सोनां रजतनी, थापी श्रीजिनराय ॥७९॥ पहर एक पूजाकरे
 जपे मंत्र नवकार । दान देहि जब हाथस्युं, तवहीं करे आहार
 ॥८०॥ छड छुट अरु पारणों, जो कहूं तिथ वद्जाय । तव तेला
 निहचें करे, एह टेक न मिटाय ॥८१॥ दोय पहोर शाखसुणे,
 संध्या करे त्रिक्ष्मल । पोसह अष्टमी चौदसी, पद्मिक्ष्मण
 बिहुं काल ॥८२॥ सचित वस्तु छूंवें नहीं, दीन हीनप्रति दान ।

कुण सरभर तेहनी करे, सकें न राजा राण ॥८३॥ देसबंगाले
नहु हता, देहरा अरु पोसालु पुन्यप्रसाद मातातणे, घर घर
अथा विसाल ॥८४॥ जैनी होते नग्रमें, आगे घर दोयचार ।
सो प्रसादमातातणे, श्रावक भये हजार ॥८५॥ जो नर आएं
देसके, अन धन वस्त्र विहीन । तिणकुं माताजी तुरत, सहस्रपती
करदीन ॥८६॥ रजत कनकनी मुद्रिका, पहिरी नहीं जिणनार ।
सो प्रसाद मातातणे, लदी कनकके भार ॥८७॥ कर्ण
मोज चिक्रम भए, सत जगमे दातार । कलि-
जुगमे माणिकदे जिसी, देखी नहीं संसार ॥८८॥ चरण
धर्था जव मातजी, जवसों इह पुर आइ । तबसों यह पुरकी
दसा, दिवस दिवस अधिकाइ ॥८९॥

(ढालः—कोइल्यो परवत धूंधलोरे लाल-एदेशी.)

जो तप माणिकदे कीयोरे लाल, सो सब करुं वखाणरे
सुज्ञानी । पंडित सुणी मन सरदहेरे लाल, मूरख होये हैराणरे
सुज्ञानी ॥९०॥ सुण तप माणेकदेतणारे लाल, सुणतां पातिक
जायरे सुज्ञानी । इण जुगमें कुण करसकेरेलाल, सुणतां
अचरिज शायरे सु० सुण० आंकणी ॥९१॥ प्रथम वीस्थानिक
कर्यारे लाल, ब्रेला चारसे बीसरे सुज्ञानी । उज्जमणो तेहनो
कर्यारे लाल, खरच्या द्रव्य सुजगीसरे सु० सुण० ॥९२॥ तिन्नाणुं
सेत्रुंज्यतणारे लाल, छट्किया भलभायरे सुज्ञानी । छट छमासि
धन्नात्तणीरे लाल, कीन्हा मन वच कायरे सु० सुण० ॥९३॥ गुण परमेष्ठी पंचनारे लाल, कहीये एकसो आढरे सुज्ञानी ।

सु० जप्या तेला करीरे लाल, जाल्या कर्म कुकाठरे
 सु० सुण० ॥ ९४ ॥ चौबीसी तिहूं कालजीरे लाल,
 बहोत्तरे छट्ठ थायरे सुज्ञानी । करिव्रत ऊजमणों कीयोरे
 लाल, श्रीमाणिकदे मायरे सु० सुण० ॥ ९५ ॥ बीसोबीस
 विहरमाननारे लाल, सिवख्मार पचीसरे सुज्ञानी । इग्यारे
 गणधर तणारेलाल, छट्ठ कीधा सुजगीसरे सु० सुण० ॥ ९६ ॥
 कर्म प्रकृतिना पिण कीयारेलाल, छट्ठ एकसो अठतालरे सु० ।
 कर्मरहित सिद्ध तेहनारे लाल, जपवीजा तिहूं कालरे सु० सुण०
 ॥ ९७ ॥ कल्याणक चोबीसनारे लाल, व्रत बीसा सो थायरे सु० । ते
 तप तेलाथी कर्यारे लाल, जाप जप्या धरिभायरे सु० सुण०
 ॥ ९८ ॥ इणविध छट्ठ छट्ठ पारणारे लाल, कीन्हा वरस छवीसरे
 सु० । मोह न आण्यो देहनोरे लाल, सगतिदे जगदीसरे सु०
 सुण० ॥ ९९ ॥ जो होवे कहुं पारणोरे लाल, जीमे अल्प
 आहाररे सु० । गिणती राखे अन्ननीरे लाल, तिनहूं मांहि
 विचाररे सु० सुण० ॥ १०० ॥ दुःकर व्रत करतां थकारेलाल,
 तीन रशो अस्थि समानरे सु० । तबही न छंड्या मातजीरे
 लाल, अपनां व्रत पचख्खाणरे सु० सुण० ॥ १ ॥ लाखो दान दीया सतीरे लाल, लाख कीया उपगाररे सु० ।
 लाखो जीव प्रतिपालीयारे लाल, लाखो मे जस साररे सु०
 सुण० ॥ २ ॥ मोह नही ममता नहीरे लाल, राग नही कहुं
 रोसरे सु० । क्षमा दया समता भरीरे लाल, हरष नही अपसो-
 सरे सु० सुण० ॥ ३ ॥ दान सील तप भावनारे लाल, धर्मना चार

अकाररे सु० । माताजीनी देहमेरे लाल, पूरा देख्या चाररे सु०
 सुण० ॥४॥ इंद्राणी सम् सुखीयारे लाल, सो राजा सम् राजरे
 सु० । तेहतणी ममता तजीरे लाल, जपीया श्रीजिनराजरे सु०
 सुण० ॥५॥ नामवडो नांतोवडोरे लाल, वडो सुजस परिवाररे
 सु० । भागवडो मातातणोरे लाल, सुत जगसेठ उदाररे
 सु० सुज० ॥६॥

(दूहाः-)

हुकम कबहुं मेटें नही, माततणो जगसेठ । तीनघार
 दिनप्रति करें, चरण कमलकी भेट ॥७॥ सद्गम्में तव सद्घटादीये
 सहस्र कहे दे लक्ष । मातानें माने सदा, परमेसर परतक्ष ॥८॥
 दानपुन्यतो मातजी, करता हता हमेस । वरस रहो जब काळके,
 लाग्या करन विसेस ॥९॥ वस्तु पात्र अन्नदान दिय, जो जेह
 मांग्या जास । वरस एकलग वरसीया, सोनैया सुप्रकास ॥१०॥
 मुहर मुहर लाद्वाण करी, जगत वडो जस लीन । ऐसी करणी
 आज लगे, दूजे किणही न कीन ॥११॥ पुत्र पौत्र परिवारसों,
 हितसों करि आसीस । राज ऋद्धि परिवार युत, जीवो लाख
 वरीस ॥१२॥ श्रीमुख अणसण उच्चर्या, सुद्धभाव सुभ
 ध्यान । दान पुन्य करतां थकां, सुणतां सुगुरु वरवाण ॥१३॥
 सबसों कीन्हाखामणा, करी प्रभुजीनों ध्यान । माणिकदे मात्रा
 नही, पहुंती अमर विमान ॥१४॥ संवत सतर अठाणवे, पोष
 कृष्ण रविवार । पडवा पुष्प नक्षत्रमें, पहुता स्वर्ग मझार ॥१५॥

(ढालः-अलबेलानी)

धन धन माणिकदे सतीरे लाल, धन धन तुम अवतारे
 महासती । जन्म सुधार्या आपणारे लाल, करि तप दान
 उदाररे ॥ महा० ॥ धन० ॥ २६ ॥ ओस वंस धन जाणीएरे
 लाल, गोत गहेलडा साररे महा० । धन माणिकचंद शेठ-
 जीरे लाल, तास घरणी सुखकाररे महा० । धन० ॥ १७ ॥
 धन धन पूरणमुळ पितारे लाल, धन माता सुखकाररे महा० ।
 तेहनी कूखें ऊपनीरे लाल, एत्री पुन्य भंडाररे ॥ महा० ॥ धन०
 ॥ १८ ॥ चोथे कळें ऊपनीरे लाल, श्राविका जशंती साररे
 महा० । चंदत्वाला मृगावतीरे लाल, सती सुभद्रा साररे
 महा० । धन० ॥ १९ ॥ तास पटंतर जाणज्योरे लाल, इण
 पंचम कलिकालरे महा० । जैन धरम थिर थापवारे लाल, ॥
 लीनो ए अवतारे महा० । धन० ॥ २० ॥ शास्त्र मांहि
 सुणता हतारे लाल, साधु सतीनी वातरे महा० । परतङ्ग
 देवी आंखसुंरे लाल, माणिकदेवी शातरे महा० । धन० ॥
 २१ ॥ सतीतणा जस सांभलीरे लाल, मन हरखे मन भा-
 वरे महा० । सुख ऊपजे संसारनेरे लाल, कुसती धरे
 कुभावरे महा० । धन० ॥ २२ ॥ वीरपुरंपर पटोधरुरे लाल,
 सुरिश्रीवादिदेवरे महा० । नागपुरी वडतपगच्छारे लाल,
 सुरनर सारे सेवरे महा० । धन० ॥ २३ ॥ श्रीपासञ्चंद
 सुरि संतानीयारे लाल, वाचक श्रीहर्षचंद्रे महा० ।
 तास अनुज जस ऊच्चरेरे लाल, नाम मुनि निहालचंद्रे

महा० ॥ धन० ॥ २४ ॥ संवत् सुतर अठाष्ठावेरे लाल, पोष
 कृष्णपत्र सारे महा० । तिथ तेरस जस जंपीयोरे लाल,
 मक्षुदावाद मझाररे महा० । धन० ॥ २५ ॥ पढे गुणे जे
 सांभलेरे लाल, सुणि मन धरहि आनंदरे महा० । तसु घर
 धरम प्रसादथीरे लाल, दिन दिन होइ आनंदरे । महा०
 ॥ धन० ॥ २६ ॥

॥ इति महासती जगत्शोठाणी श्रीमाणेकदेवी रासः ॥
 विरचितश्च श्रीमन्नागपुरीयवृहत्पागच्छीय-पंडितप्रवृत्तमहाम-
 होपाध्ययश्चीर्षंदगणिलघुबांधवकविवरगुणगणालंकृतविद्व-
 द्वर्यमुनिश्चीनिहालचंद्रेण । संशोधितश्च श्रीजैनश्वेतांबराचा-
 र्यवर्यविश्ववंद्यानवद्यविद्यापारावारपारीणयुगप्रवर-सकलागम-
 रहस्यवेदिवालब्रह्मचारिमहर्षिश्चाभ्रातृचंद्रस्त्रीश्वरशिष्यमुनि-
 सागरचंद्रेण स्वपरकल्पाणाय ॥ ओं शांतिः ॥

आचार्यश्रीभ्रातृचंद्रसूरिगन्थमाला. पुस्तक ३७.

ऋषिवरश्रीहीरराजसुप्रसादपासशिष्यश्रीयुतऋषिदलभट्टकृत-
महातपस्वी श्रीपूंजामुनिनो रास.

संशोधकः—पूज्यपादश्रीभ्रातृचंद्रसूरिशिष्यमुनिसागरचंद्रः

(ढाल १ ली—सेतुंजइ वसइरे पारेवडा-प देशी.)

सरसति सप्तिष्ठिणी विनबुं, प्रणामी सहगुरु पाथ लालरे ।
क्षमासमृण गुण आगलो, ए गिरुओ ऋषिग्राय लालरे ॥ १ ॥
पंचरात्र गुण गाइए । ए आंकणी० गोरा पटिलको लाडिलो,
श्वनवाइ उयरि मल्हार लालरे । हल्पति वंस सोहामणो,
संतिज सिगर अवतार लालरे ॥ पू० ॥ २ ॥ संवत सोलज
सीक्करे, आसाढ वदि तोमि दिन लालरे । श्रीनिमलचंदसूरि
सुपस्ताउचे, कैक्षा ग्रहण कीयो धन्व लालरे ॥ पू० ॥ ३ ॥
श्रीराजनगर सोहामणे, महूच्छव दीक्षा ऊदार लालरे ।
अभयदान दिओ भलो, पट्जीवां हितकार लालरे ॥ पू० ॥ ४ ॥
साधु क्रिया पाले खरी, पंच महाब्रतधार लालरे ।
मास खमण दुस आगला, पच्चख्या एकण बार लालरे ॥ पू० ॥
५ ॥ मास खमण दोई भला, मुनिवरमांहि ईश लालरे ।
कीस खीस कीया सामटा, प्रष्ठ खमण चुंशालीश लालरे ॥

पू० ॥ ६ ॥ सोऽवार सोले कीया, चउद किया चउद वार
 लालरे । भविक जीव तुमे सांभलो, तेर तेर तेर वार लालरे
 ॥ पू० ॥ ७ ॥ द्वादस द्वादस तप कीया, सत चुआळ विचार
 लालरे । चउवीस वार दस दस कीया, शारणे नीरस आहार
 लालरे ॥ पू० ॥ ८ ॥ सितर दिन लगे सांभलो, छट्टने शारणे
 छास लालरे । बासठ दिन बीजा कली, शारणे तक अभ्यास
 लालरे ॥ पू० ॥ ९ ॥

(ढाल बीजी-भमराबी प देवीम्.)

श्रीसेत्रं गिरि जातरा सोहागीरे, अंगे हुओ आणंद
 लाल सोहागीरे । एकादस उपवासमे सोहागीरे, भेटया रुष-
 अचिणंद लाल सोहागीरे ॥ १० ॥ वार वरस कृषिराजने
 सोहागीरे, प्रांच विगड पचखाण लाल सोहागीरे । पांच वरस
 लगे रजनी ए सोहागीरे, बुस्तु न ओढयो जाण लाल सोहागीरे
 ॥ ११ ॥ पांच वरस लगे मुनीवरे सोहागीरे, अगला षट्
 शास लाल सोहागीरे । नहु सुता नींद्रा नही सोहागीरे, पूरण
 धर्म प्रकास लाल सोहागीरे ॥ १२ ॥ अवग्रह कीधो धृतना
 सोहागीरे, जिन पूजा नारि च्यार लाल सोहागीरे । विहरावे तो
 विहरसं सोहागीरे, नहींतर अगड निरधार लाल सोहागीरे ॥
 १३ ॥ वरस तिन्ही अविग्रह रहो सोहागीरे, धन्य चरोडे पास
 लाल सोहागीरे । राजनगरथी संघ चल्यो सोहागीरे, पहुंचे
 मननी आश लाल सोहागीरे ॥ १४ ॥ गमताहे गुण आगली
 सोहागीरे, ऊळं बुद्धि निधान लाल सोहागीरे । राजलदे-

जीवी भली सोहागीरे, जिन पुजा ब्रूत दान लाल सोहागीरे ॥ १६ ॥ अविग्रह पूर्यो घृत तणुं सोहागीरे, पुण्येत्तुं प्रतिपाल लाल सोहागीरे । दलभट्ट इणि परे रुचरे सोहागीरे, ए भम-रानी छाल लाल सोहागीरे ॥ १७ ॥

(दाल त्रीजी-राग मल्हार अथवा धन्नाश्री.)

धन्न धन्न तप वंजराजनोरे, लक्ष्मी दोसे एकासी ।
अहम पनरसे साठी आगलारे, साचो एह मुनीश ॥ धन्न ० ॥
१७ ॥ श्रीजयचन्द्रसुरिनी सानिषेरे, तपे धनो अणगार ।
आंचिल छडने पारणेरे, नवे बास तिरधार ॥ धन्न ० ॥ १८ ॥
षट्यास क्षीणी अविग्रहेरे, देवे अचिंत दान । नहिंतर पांच सात
पखवासरे, चढता सतर निदान ॥ धन्न ० ॥ १९ ॥ संवत नवाणुं-
आ फागण सुदिरे, मोटो मान जगीश । नव हजार बाणुं
आगलारे, वधे नरनारी आसीश ॥ धन्न ० ॥ २० ॥ ऋषि
हिंजन सुपसावलेरे, ऋषि श्रीयुंजयज गुण साररे । दल-
भट्ट सुख संफत्ति लहेरे, भणजो सहू नरनाररे ॥ धन्न ० ॥ २१ ॥

इति श्रीमहातपस्त्वपूजामुनिराससंपूर्णः कृतश्च श्रीमन्नाग-
पुरीयवृहत्पागच्छीययुगप्रधानपदबिरुदधारकश्रीपाश्वर्वचंद्रसूरि-
पुरंदरसंतानीयऋषिप्रवर -श्रीहीरराजचरणसरसिरहमुनिवर-
श्रीदलभट्टेन संशोधितश्च श्रीजैनाचार्यवर्यप्रातःस्मरणीयपरमपू-
ज्यसकलागमरहस्यवेदिशांतरसपयोनिधिपरमोपकारिश्रीध्राव-
चंद्रसूरीश्वरशिष्यमुनिसागरचंद्रेण स्वपरकल्याणाय ॥

वाचनाचार्यश्रीसमयमुंदरग्रन्थिकृत-

✓महातपस्वी श्रीपूजामुनिनो रास.

संशोधकः—परमपूज्यश्रीभ्रातृचन्द्रस्वरिग्रन्थमुनिसागरचंद्रः

(दूहाः—)

श्रीमहावीरना पय नमी, ध्यान धर्म निसदीस । तीरथ
मरते जेहनो, वरस सहस एकवीस ॥ १ ॥ साधु साधु सहुको
कहे, पण साधु छे विरलो कोइ । दुःसम काले दोहिलुं, मबले
पुन्यि मिले सोइ ॥ २ ॥ पण तप जपनी खप करे, पाले
पंचाचार । सूत्रे बोल्या साध ते, वंदनीक विवहार ॥ ३ ॥
श्रेष्ठ दान शीलने भावना, पुण उपि सरीखो तही कोइ । दुःख
दिजे निज देहने, वाते वडा न होइ ॥ ४ ॥ मुनिवर चउद
हजारमे, श्रेणिक सभा मझार । वीरजिणंदे वर्खाणियो, धन
धन्नो अणगार ॥ ५ ॥ वासुदेव करे वीनती, साध छे सहस्र
अढार । कुण अधिको जिणवर कहे, हंडणे कृष्ण अणगार ॥
६ ॥ ए तपसी आगे हुआ, पण हवे कहुं प्रस्ताव । श्राजने
काले ए हुआ, पूजा कृष्ण मन भाव ॥ ७ ॥ श्रीपासचंदना गच्छ-
प्राहि, ए पूजो कृष्णराज । आप तरे नें तारवे, जिम वड सफर
जिहाज ॥ ८ ॥ पूजे कृष्ण प्रीछ्यो धर्म, संयम लीधो सार ।

कीधा तप जप आकरा, ते सुणज्यो अधिकार ॥ ९ ॥

(दाल १ ली-चोपाईना, सरखी देशीमां.)

गुजरात्रमांहि गतजे गाम, कहुओ पटिडे गत्रो
नाम। वाप गोरो माता धनवाइ, उत्तम जाति नही खोडज
कांइ ॥ १० ॥ श्रीपृसंचंदसुरिपाट समरचंदसूर, श्रीराजसुरि
विमलचंद सनूर। तिहना वचन सुणि प्रतिबूधो, असार
संसार जाण्यो अतिसूधो ॥ ११ ॥ वइरागे आपणो मनवाल्यो,
कुडुंबसाया मोह जंजालज टाल्यो। संवत सोलसे सित्रां
वृष, संयम लीधो सदगुरु उरख ॥ १२ ॥ दीक्षा महोच्छव
अहमदावादें, श्रावके कीधो नवलें नादें। पुंजो कृषि सूधावत
पाले, दूषण सघला दूरे टाले ॥ १३ ॥ कृषि पुंजो सूजतो
ल्ये आहार, न करे ल्यालच लोभ लगाई। कृषि पुंजो अति
रुडो कहावे, जिनशासनमांहिं सोभ चढावे ॥ १४ ॥ तेहना
गुण गातां मनमांहि, आनंद ऊपजे अंग उच्छांहि। जीभ पवित्र
होइ जस भणतां, श्रवण पवित्र होय सांभलतां ॥ १५ ॥

(ढाल २-जी.)

कृषि पुंजे कीधो ते कहुं, सांभलज्यो सहु कोइरे। आजने
काल करे कुण एहबो, पण अदुमोद्रन होइरे ॥ कृषि० ॥ १६ ॥
चालीस उपवास कीधा पहिला, आठ अंतिम चोवीद्वाररेता
मासखमण कीधा बेसुनिवर, बीस बीस खे वाररे ॥ कृषि० ॥
॥ १७ ॥ मासखमण पड़तालीस कीधा, सोल कीधा सोल
वाररे। चउद्र ज्ञउद्र चउद्वारज कीधा, तेउ तेर कर्या साररे

॥ क्रषि० ॥ १८ ॥ चार बार बारहु बार कीधा, दस दस
 चोबीस वाररे । बुसें पंचास अद्वाइ कीधी, मनसुं वेगसुं धार-
 रे ॥ क्रषि० ॥ १९ ॥ छठे कीधा बलि सित्तर दिन लगें, पारणे
 अहार छासरे । बार बरस लगें विगड न लीधी, क्षणि सूचाने
 साथासरे ॥ क्रषि० ॥ २० ॥ बरस पंच लगी वस्त्र न उढयो,
 सखो परीसह सीतुरे । साडा पंच बरस सीम आडो, सुतो नहीं
 स विदीवरे ॥ क्रषि० ॥ २१ ॥ अभिग्रह बली लीधो एहो,
 चीठि लिखि तीहां एमरे । चार जणे पूजा करी पहिलां, धी
 विहरावे सुप्रेमरे ॥ क्रषि० ॥ २२ ॥ तो पूंजो क्रषिथी वहो-
 रावे, नहीतर जावजीवताँइ सुंसरे । ते अभिग्रह तीजे वस्त्र
 फलीउ, श्रीसंघनी पहुंती हुंसरे ॥ क्रषि० ॥ २३ ॥ अहमदा-
 वादी संघ नरडे, वांदवा गयो परभातरे । गुरुने वांदी संघ
 सकलते, हृदय थयो रक्कीआतरे ॥ क्रषि० ॥ २४ ॥ तिण अ-
 ज्ञानर कूलो गमनाद, जीवी राजलद च्यारे । शूजा करी
 वादी विहराव्यो, - सूजतो धी सुविचाररे ॥ क्रषि० ॥ २५ ॥
 मोटो लाभ थयो श्राविकाने, टाल्यो तिहां अंतरायरे । इण
 चिह्नने सनवंछित वस्तुनो, अंतराइ नहीं थायरे ॥ क्रषि० ॥
 २६ ॥ बली धनाअणगार तणो तप, कीधो नव मासी
 सामरे । तेह माहि ज्ञार अद्वाइ उपवास, च्यार अद्वम च्यार-
 नीमरे ॥ क्रषि० ॥ २७ ॥ छमासी सीम अभिग्रह कीधा, कोइ
 फलीउ उपवास च्याररे । उपवास सोले फलयो कोइ, ए तपनो
 अधिकाररे ॥ क्रषि० ॥ २८ ॥ छष्ठ अद्वम श्राकरा तप कीधा,

कृषि तुंजे वली जेहरे । तेह तणी वात कहुं अंते, कहेतां ना-
वेढेहरे ॥ कृषि० ॥ २९ ॥ २८ अठावीस वरस लगी तप
कीधा, ते सघला कहा एमरे । आगल वलि करस्ये कृषि०
(पूँजा), ते आणस्ये तेमरे ॥ कृषि० ॥ ३० ॥

(ढाल ३-जो०)

कृषि मंजराज मुनिवर वंदुं, मानुभाव मुनिसर सोहरे । उग्र
करेति० आकर० भवियण, जण प्रतिबूजवे मन मोहरे ॥ कृषि०
॥ ३१ ॥ धन कुले कणबीं जाणियें, बाप गारि० ते पण धनरे ।
धन धनबाई० कूख्यमां, ऊपनो एह रतनरे ॥ कृषि० ॥ ३२ ॥
धन विष्लचंदस्वरि० जिणे, दीक्षा० दीधी निज हाथरे । धन
श्रीजयचंद्र० गच्छयणी०, जसु साधु रहे एह साथरे ॥ कृषि० ॥
३३ ॥ आजते तपसी० एहवो, शूणि० कृषि० सरिसो नही० दीसेरो०
तेहनें वंदतां विहरावतां, हरखे हीयडो० हीसेरे ॥ कृषि० ॥ ३४ ॥
एक वझरागी० एहवा, श्रीपासचंद० गच्छमांहि० सदाइरे । गुरु
गिरुआ० गच्छमांहि०, श्रीपासचंदस्वरि० पुन्याइरे ॥ कृषि० ॥ ३५ ॥
संवत सोल अठाणुये०, श्रवण पंचमी० अजुवाइरे० (रास)० भण्यो
रलीयामणो०, सणी० समयसुदर० गुणि० गाइरे० ॥ कृषि० ॥ ३६ ॥

कुल तप उपवास ११३२३.

इति महातपस्वी श्रीपूँजामुनिरासः श्रीखरतरगच्छीयवि-
द्वद्वर्यश्रीसकलचंद्रोपाध्यायविनेयवाचनाचार्यश्रीसमयसुंदरग-
णिना कृतः संशोधितश्च श्रीमन्नागपुरीयवृहत्तपागच्छाधिराज-
युगप्रवरसकलागमरहस्यवेदिविश्ववंद्यानवद्यविद्याविशारदश्री-
आतृचंद्रस्वरीश्वरशिष्यमुनिसागरचंद्रेण स्वपरकल्याणाय ॥

आचार्यश्रीभ्रातृचंद्रसूरिग्रन्थमाला पुस्तक-३९.

श्रीमन्नागपुरीयवृहत्पागच्छीयसकलागमरहस्यवेदश्रीजैनाचार्यवर्य-

श्रीसमरचंद्रसूरीश्वरविवरचितः-

श्रीउववाईप्रथमउपांगसूत्रमांथी उधृतः-

श्रीसाधुगुणरससमुच्चय-राम.

संशोधकः—जैनाचार्यश्रीभ्रातृचंद्रसूरिशिष्यमुनिसागरचंद्रः

(वस्तु छंद०)

रिसह जिणवर (२) पाय पणमेवि, तित्थनाथ गुण
गाइशुं । अविचल चित्त पढमे उवंगें ॥ तासु शीष गुण वर्णव्या,
उववाई आग्रम सुचंगे । ज्ञाहाठियव्याई जाति कुल । बल रूवाई
संपुन्न, संभळि गुण जसु मन रमे, नरनारी ते धन्न ॥१॥

(चोपाई-छंद०)

तेणे काळे तेणे समें, चोथे आरे दुःसुमसुसमें । वर्ष के-
तला थाकत जिशे, ए अधिकार जाणजो तिशें ॥२॥ अंग देश
मांहि चंपापुरी, रिद्धादिक वहु गुण विस्तरी । श्रेणिक सुत
तिहाँ कोणिकराय, राजतणा लखवणगुण ठाय ॥ ३ ॥ सम्यग्
द्वृष्टि अति गुणवंत, जसु मन रमे सदा भगवंत । वर्द्धमान जिन
तीरथराज, विचरत भवियण सारे काज ॥ ४ ॥ कोणिक राय

तणो छे एक, प्रवृत्तिवादको शति सुविवेक ! भगवंतनी नित
 कहे प्रवृत्ति, नरपति कीधी तेहनी वृत्ति ॥ ५ ॥ एक लाख ने
आठ हजार, दिन प्रते सोनाना दीनार । जिनवर जेणे थानके
 रहे, ते थानक आवीनें कहे ॥ ६ ॥ सुणी कोणिक तस पासे
 वाच, जाणे सामी दीठा साच । बेठा ऊठी ऊभा थाय, सात
आठ पग स्हामा जाय ॥ ७ ॥ पगथी ऊतारी पावडी, विलंबति
 न करे एका घडी । उच्चरासंग सहित करजोड, शीष चढावी
 पूरे कोड ॥ ८ ॥ नमोन्युणं कहे नित एम, चंपा नगरी आव्या
 जेम । पूरणभद्र चेईयें रहे, वधामणिओ आवी कहे ॥ ९ ॥
नमस्कार पूरब जिम करी, वधामणी आपे मुद धरी । साढ़ा-
बार लाख दीनार, मनशुं आणी हर्ष अपार ॥ १० ॥ चतुरंग
 दलशुं वंदण जाय, हियडामांहि आनंद थाय । वांदे जिणवर
 मुणिवर सोय, तसु गुण इणि परे वर्णक होय ॥ ११ ॥ श्रमण
 तपस्वी ने भगवंत, ऐश्वर्यादिक गुण संजुत । उपसर्गादिक अच-
 लित जेय, महावीर सुर कहियो तेह ॥ १२ ॥ धर्मतणी जिने
 कीधी आदि, तित्यंकर संघ चउविह सादि । ठवण थई तिह
 सयंसंबुद्ध, आपणथी शुद्ध मारग लद्ध ॥ १३ ॥ पुरुषोत्तम जे
 पुरुष प्रधान, पुरुषसिंह सूरि गुणे उपमान । कमळमांहि पुंड-
 रिक महवंत, उज्वल गुणे जिणवर विहरंत ॥ १४ ॥ गंध-
हस्तिने गंधे न रहें, गयवर अपर जिणेसुर कहे । ए ऊपम
श्रीवीरजिन लहे, दुर्मिक्षादिक पाञ्चां वहे ॥ १५ ॥ सर्व
 जीवने अभय दातार, भय सघळा कीधा परिहार । श्रुत ज्ञान

रूप द्ये नयण, पंथ दिखाडे सूधो वयण ॥ १६ ॥ मार्ग देखाई
 शरणो होय, भावोपद्रव टाले सोय । जीवितव्यदायक श्रीवीर,
 मरुणनिवारे साहसधीर ॥ १७ ॥ बूढत भवजले द्वीप
 समान, त्राण शरण सुखदायक मान । गति सुखकारण आ-
 श्रव ठाम, अने पइट्ठ आधार सुठाम ॥ १८ ॥ धर्म चक्रवृह
 अतिशय करी, शिव पहुचाडे भव ऊँडरी । ज्ञान दंसण किही
 नव खले, लोकालोक देखे निरमले ॥ १९ ॥ राग दोष
 जीता तिणे जाण, भवजल तर्या तारक गुणठाण । स्वयं-
 बुद्ध प्रतिबोधे अब्र, सर्व जाण सर्व दरसी धब्र ॥ २० ॥
 ज्ञान विशेषा बोधक जाण, हर्शन सामान्य मन आण । शिव
 निरुपद्रव अचल स्वभाव, अरुजं रोग रहित मन भाव ॥ २१ ॥
 अनंत ज्ञान जिह तेय अनंत, क्षय नव पामे तेहथो जंतु ।
 बाधा रहित अपीडा जोई, वली पाछो नव आवे कोई ॥ २२ ॥
 एहबो सिद्धि गती जसु नाम, पहुचणहारा तेणे ठाम । समु-
 हस्त तनु समचोरंस, संठाण इम लहे प्रसंस ॥ २३ ॥ बयररि-
 सहनाराच संचेण, जल्ल मल कलंक सेद रहिएण । अकठि
 जल्ल कठिन मल भेद, कलंक दुष्ट तिलकादि प्रसेद ॥ २४ ॥
 कृष्ण रत्न अथ कीट विशेष, भ्रमर कजल मसि निद्व असेस ।
 पयाहिणावतओ वल्या केस, मस्तक दीठे टले किलेस ॥ २५ ॥
 केस अंत भूमीके संत, दाढिम कुसुम सरिस सोहंत । पर्वत
 शिखर सरिस आकार, मस्तक निवड सुलक्षण धार ॥ २६ ॥
 मस्तक दीसे छत्राकार, अष्टमि चंद्र ललाट विचार । पूनिम

शशि जीतो वयणेय, प्रमाण जुय सोहे सवणेय ॥ २७ ॥
 गलु सुमांसल अतिये सुचंग, शुमुह धनुष सम कृष्ण सुरंग ।
 नयण पुंडरीय विकसित जेम, कमल दलोपम लोचन तेम
 २८ ॥ सरल इत्तंग नासिका कही, अधरे विद्रुम ओपम लही ।
 दंत ब्रीस्या दाढियनी कली, अविरल अखंड दंत ते बळी
 ॥ २९ ॥ एक दंत श्रेष्ठि जिम जाण, अंतर रहित अनेक
 वस्त्राण । कनक तपाव्युं तालुय जीह, रत्नुप्पल दल सरसी लीह
 ॥ ३० ॥ दाही मूळ अवस्थित रहें, वृद्धि विना अति शोभा
 लहे । ग्रीवा चौरंगुला प्रमाण, त्रिवली युत वर शंख समाण
 ॥ ३१ ॥ हणुआ भण्या स्फूलु सरीस, अतिहि समांशल शोभे
 ईश । सिंह सहूलु वृषभ जिम खंध, पुर अग्रल भुज दंड सु
 संध ॥ ३२ ॥ कलाचिका दोई वृत्ताकार, नागराज तनु बाहु
 विश्वार । रत्नुप्पल सम श्रभुना पाणि, अतिसुकुमाल समांस-
 ल जाणि ॥ ३३ ॥ लक्षण सहित अछिद्रत वळी, कोणल लांबी
 तिह अंगुली । नखुआ ताप्रवर्ण पातळा, निद्ध मनोहर अति
 वाढुला ॥ ३४ ॥ चंद्रसूर चामर आकार, छत्र जेहवो भूवि-
 विध प्रकार । दशा सत्थि शंख चक्राकार, करे हवी रेखा भंडार
 ॥ ३५ ॥ कनक शिळा सम हृदय विशाल, श्रीवज्जांकित गत
 जंजाल । कंझ रोग रहित प्रभु देह, सहस अद्वोत्तर लक्षण गेह
 ॥ ३६ ॥ नहु दीसे पूठे पांसुली, ऊतरती ऊतरती वळी ।
 संगत सुंदर पासा कहा, मात्रा युत भवियण सद्वहा ॥ ३७ ॥
 रोमराय अतिसरल सुचंग, निद्धा देय सुहुम अलिरंग । पंखी

झस जिम पूरी कुक्षि, सदा झसोदर जिन प्रत्यक्ष ॥ ३८ ॥
 गंगा वर्तकि ओपम गुभीर, नाभियें दीसे साहस धीर । दर्पण
 मुसल वज्र जिम कडी, त्रिवली सहित मङ्गि संकुडी ॥ ३९ ॥
 सिंह तुरय जिम अतिवाडुली, दीसे प्रभुनी कडि पातळी ।
अश्वतणी परि गुह्य प्रदेश, निरूपलेप अप्पान असेस ॥ ४० ॥
 शरीर वायु अनुकूली सदा, गुद मूल नहु लागे एकदा । पंखी
तणी परि जरे आहार, उदरादिक पंखि सुभर सुधार ॥ ४१ ॥
ऐरावण गजनी परि गती, चाले संघ चतुर्विध पती । शाथल
 गज सुंडा जारसी, गृह जानु जंघ मृग सारसी ॥ ४२ ॥ घूंटी
 गृह संठित सुसिलट्ठ, कर्मतणी परि पगसु पइट्ठ । चडती
 ऊतरती अंगुली, ओब्रत नख आरक्तावळी ॥ ४३ ॥ पग
 तुल रचुप्पल मृदु जेम, विस्तर गुण कहि सकिये केम ।
तिणि संखेपि करी गुण कह्या, गुरु मुख उववाईथी लह्या
 ॥ ४४ ॥ नभ कागल सवि सायर मसी, मेरु लेखनि सुरगुरु
ओलहसी । जिन गुण लखतां न लहे पार, श्रीसमरचंद्र इम करे
विचार ॥ ४५ ॥

(ढाल-धन धन स लहीये.)

३४ अतिशय तमु चोत्रीस हिव, कहीस्यु श्रुत आधार । गृह
 वासें तह केवलें, सहज सुर कुत विचारीयेरे. जिणवर स लहीये
 ॥ ४६ ॥ सहजे सोबन वण्णोरे, अतिशय गुण नितु दीपतां । वंदे
 ते जण धण्णोरे, जिणवर स लहीये ॥ (आंचली) मात कुक्षि जब
 अवतर्या, दीख न लीधी ए जाम । अतिशय च्यारि सभावना,

देहें सोहए तामरे ॥ जिणवर० ॥ ४७ ॥ देहें रोग न मल नहीं,
 प्रस रुधिर गोखीर । तेह थकी अति ऊजला, नमीये श्री जिन
 वीरोरे ॥ जिणवर० ॥ ४८ ॥ स्पास ऊसास कमल थकी,
 अधिको गंधें सुगंध । आहार निहार करै जया, न देखे नयणे
 न गंधोरे ॥ जिणवर० ॥ ४९ ॥ च्यारि जनम छुगि ए कद्बा,
 हिव केवलना त्रीस । समश्च केस नुब्र अवष्टिया, न पामे दृष्टि
 विस्वा वीसोरे ॥ जिणवर० ॥ ५० ॥ धर्म चक्र झलके पुरा,
 छब्र ब्रय आकास । चामर दुनि सिंहासण, सपाय पीढ नभ
 पासेरे ॥ जिणवर० ॥ ५१ ॥ इङ्द्र ध्वज आगल चलें, अशोक
 बृश प्रभु पूठ । मुकुट ठाम भामिंडलं, करम खपावण ऊठेरे
 ॥ जिणवर० ॥ ५२ ॥ भूमि भाग होवे समो, दर्पण चंद्रबिंद
 जेय । कंटक लिमुख हुए ऊतु, विपरीत सुखकर तेमोरे ॥
 जिणवर० ॥ ५३ ॥ योजन मंडल कुसुम भर, जानु प्रमाण
 करंत । शब्दादिक रुडा हवे, पाडुआ तेह न करंतेरे ॥ जिण-
 वर० ॥ ५४ ॥ पासि दुसुर चामर धरे, वाणी योजन सीम ।
 भाषा भाखे प्रभु जया, अद्भु मागद्धी ए नीमोरे ॥ जिणवर० ॥
 ५५ ॥ आपापणी भाषा सहु, प्रीछे जिणवर ऊत । मण्ड
 तिर आखिय णारिया, गणे हित कारण चित्तेरे ॥ जिणवर० ॥
 ५६ ॥ देव जेय मछर करा, सुणे धर्म उपशंत । नर तिरि
 वैरुति परिहरी, सुणि धर्म उपशमवंतोरे ॥ जिणवर० ॥ ५७ ॥
 वाद भावें आव्या मती, वांदे मूकी अभिमान । करि अभिमान
 बुंदे नहीं, वादे भंग निदानोरे ॥ जिणवर० ॥ ५८ ॥ विचरे

जिणवर जिह जिहां, साते ईति समंति । जोयण पंचवीसे
लगे, इत्यादिक नहुं हुतिरे ॥ जिणवर० ॥ ५९ ॥ मिरणी
चक दु अप्प परं, अद्विष्ट अने अतिव्रष्टि । दुरभिस दुःकाल
नहु, व्याधिति थाय अद्विष्टे ॥ जिणवर० ॥ ६० ॥ इम चोत्रीश
अतिशय कहा, चोथा अंग मझार । ते बिकरी ईहां दाखिया,
श्रीसमरचंद्र संभारे ॥ जिणवर० ॥ ६१ ॥

(ढाल-गीता छंदनो. चालती अने चुटकमां.)

प्रभु चोत्रीसरे अतिशय सहित सदा चरे । भाषा गुणरे
पणतीस जेय सवि हित करे । ते कहेस्युरे सूत्रसारिव शाळं-
तरें, जे सुणतांरे जंतुतणा भव भय हरें । संस्कृत प्राकृत
सौरसेनी, पैशाची नें प्रागधी; अपञ्चसी गद्व पद्ये, भाखे
बाहर ए सुधी । ए प्रथम अतिशयकेरो, बीजो हीव हीवडे
धरो; उदार ऊचे स्वरें वोले, हंस क्रोच घन स्वरो ॥ ६२ ॥
हिवं त्रीजोरे उपचारें युत जे कहो, ग्रामीणरे नहिय वचन ते
सद्व्यो । गंभीररे ऊँडो घन जिम गाजतो, अनुनादेंरे प्रति
रव करिय विराजतो । दक्षिणं कहतां सरल वचनं, वली
ओपनीत रागता; मालव कौशिक आदि रागें, सप्तमं तिणि
युक्ता । ए सात अतिशय (शब्द आश्रित, अपर अरथ थकी
गणो; अडवीस संभलि हिये धरि करी, वीर जिन गुण संथुणो ॥
६३ ॥ पुद अक्षर रे थोडा अरथ विच्छर घणो, पूरवापुररे वचन
विरोध ते मन भणो । शिष्टत्वंरे जूअ जूअ अरथ वचन तणो,
चतुराईरे प्रभुनी जाणे जण घणो । संदेह टाळी वचन बोले,

सुणत संशय नहु हुवे; अपरवादी वचन दूषण, देईने न परा
 थवे । हरे श्रोता तणो मानस, अनेथि चित्त न लागए; देश
 काले उचित वयणं, कहें बहु जण आगए ॥ ६४ ॥ जीवादि
 करे वस्तु विचार जया करे, तसु मलतोरे अरथ स्वरूप ति
 ऊचरे । अतिविस्तरे असंबद्ध नहु वागरे, पद आगले पद
 सापेक्षति चित्त धरे । अद्वारमो अभिजात वचनं, वात रूप
 करी कहे; अतिनिद्र मधुरं सर्पि साकर, जेम भवियण मनि
 ग्रहे । उपदेश देतां पर्म किहनो, कहे नही जिणवर कया;
 अरथ धर्म सहित वचनं, सद्वहें तसु हुइ सया ॥ ६५ ॥
 बावीसमरे वस्तु प्रकाशन जब करे, तसु तिरण्यरे करतां कहें
 अति विस्तरे । पर निदारे निज उत्करण वचनि नही, मध्य-
 स्थेरे बोलत *लाघा* लहे सही । शब्द कारक काल लिंगे,
 शुद्ध वचन समाचरें; श्रोतार प्रभुनो धर्म सुणतां, चित्तमांहि
 चमत्करें । व्याख्यान अति ऊतावलं नही, नही अतिहि सा-
 सुतो; रोगाइ दूषण सर्व रहियत, सुणत भ्रम विणु भासतो
 ॥ ६६ ॥ हिं ब्रीसमरे जेय पदारथ वर्णवें, स्वरूपथीरे तेहज
 विशेषें संक्रमे । वचनांतरे अपेक्षा उचित विशेषतां, अक्षर
 पदरे जुय जुय करी प्रभु भाखतां । सत्व साहस सहित वचनं,
 सदा जिनवर वागरे; धर्म कहेतां श्रम न पामे, हियें अति
 उच्छाह धरें । जीवादि वस्तु प्रकाश करतां, अविच्छिन्न वचन
 कहें; पांत्रीस अतिशय सहित वचनं, श्रीसमरचंद्र नितु सद्वहे
 ॥ ६७ ॥

(दाल-कुमर सुबाहुनी.)

सोहम गणहर पंचमोजी, जंबू तेहनो सीस । प्रणमी
 पंजली जोडी करीजी, पूछे मनह जगीस ॥ ६८ ॥ जिणे
 सर किणि परि कर्या विहार, महावीर गणधार जिणेसर ।
 केहवो तसु परिवार जिणेसर०-(ए आंकणी.) ॥ ६९ ॥
 वीर जिणेसर दीपताजी, चउद सहस मुनि साथ । सहस
 छत्रीसे महासतीजी, शिवपुर कीधो साथ ॥ जिणेसर० ॥
 ७० ॥ ग्रामानुग्रामे विहरताजी, सुखे सुखेरे विहार । भविक
 जीव प्रतिबोधताजी, अंगदेशमांहि सार ॥ जिणेसर० ॥
 ॥ ७१ ॥ चंपा नगरी बाहीरेजी, पूर्णभद्र बण ठाण । अशोक
 वृक्ष पुढवी सिलाजी, तिहां आव्या वर्धमाण ॥ जिणेसर० ॥
 ७२ ॥ आदि जिणंदे थापियाजी, कोटतणा रखबाल । लग्न-
 कुलीना ते कहाजी, साधुति गुण सुविशाळ ॥ जिणेसर० ॥
 ७३ ॥ पूज्य ठाम ते भोग कुलजी, मित्र ठाम राजान । ज्ञाते
 ते तंशे इखागनाजी, अथवा नाग ते मान ॥ जिणेसर० ॥
 ७४ ॥ कौरव कुरु वंशे ऊपनाजी, क्षत्रीय बीज उवण । भट्ट
 ते चारहडा सुण्याजी, जोधा झङ्गे रण ॥ जिणेसर० ॥ ७५ ॥
 सेनापत्रि सेना धणीजी, शत्रुघ्न पाठक पसत्थार । इब्द ते लच्छी
 जसु धरेजी, गज सुमतुंग वित्थार ॥ जिणेसर० ॥ ७६ ॥
 शेठ ते लच्छी वाचस्युंजी, जसु घर रहें भंडार । एवमाई उत्तम
 जणाजी, छांडी अथिर संसार ॥ जिणेसर० ॥ ७७ ॥ उत्तम
 कुल बल रूवयाजी, विण्य विण्णाण संजुत । वर्ण सुवर्णे चोरि-

दाजी, कांति सुभागें जुत्त ॥ जिणेसर० ॥ ७८ ॥ शिष्य प्रतें
सदगुरें कहोजी, इणिपरि कर्या विहार । श्रीसमरचंद्र इम
ज्ञचरेजी, अरिहंतनो आचार ॥ जिणेसर० ॥ ७९ ॥

(ढाल-मुनिवर गोचरी वल्यानी.)

बहु धण धन परिवार जे, मँकी संयम लीधूरे । निव
गुणथी अधिका छता, वीर जिन सरण् कीधूरे ॥ ८० ॥
एरिस मुनिवर नितु नमो, पाले संयम भारूरे । रिद्धि छती
जिणे परिहरी, पाम्यो भवचो पारूरे ॥ एरिस० ॥ ८१ ॥
किंपाक फल सम जाणीया, पंचय इंद्रियना भोगूरे । जल बुद
बुद कूस पाणियं, चंचल जीवीय जोगूरे ॥ एरिस० ॥ ८२ ॥
पुत्र कलन्त्र सवि अथिर छे, नहीको सगो संसारे । आपण
स्वारथे सहु मिल्यो, अध्रुव अनित्य परिवारूरे ॥ एरिस० ॥
८३ ॥ संझ समे जीम पंखीया, तस्वर आवी मिलंतरे । प्रह चि-
कसें दिस जूजूइ, तिम ए कुदंब चलंतरे ॥ एरिस० ॥ ८४ ॥
जिम रज लागीय लूगडे, झटकी अलगी करंतरे । सयणादिक
सवि परिहरी, धन त्यजी संयम धरंतरे ॥ एरिस० ॥ ८५ ॥
नव वैरागी मुनिवरा, दीक्षित प्रक्षने मासरे । दो मास जाव
इश्वर ह, मास वरिसुडनेक बासरे ॥ एरिस० ॥ ८६ ॥ संयम
तपस्युं संजुया, आतमा भावत विचरेरे । दिवस निसा वेराग-
स्युं, झीलत कर्म सवि वीखरेरे ॥ एरिस० ॥ ८७ ॥ मृति
ज्ञाणी श्रुत नाणिया, एक एक वळी ओहीणाणीरे । इक मण
ज्ञाणी केवली, साधु ते उत्तम प्राणीरे ॥ एरिस० ॥ ८८ ॥

इक मन तनु बल वय बली, सरापदान समरथारे । प्रसाद करे तत्काल ते, छूटा मुनिवर घरथारे ॥ एरिस० ॥ ८९ ॥ तप बल शुंक ते औषधी, तनु मल औषधी जाणोरे । लघु ब्रह्मनीति ते औषधी, सोवन धातु वखाणोरे ॥ एरिस० ॥ ९० ॥ हस्तादिक फरसण करे, रोग दोष सवि जायेरे । आमोसहि सब्बओसही, नख रोमादिक थायेरे ॥ एरिस० ॥ ९१ ॥ अथ सुन बलिया जाणीये, मनस्युं किमें न ढोलेरे । करिय प्रतिज्ञा निरवहें, वचने कूड न बोलेरे ॥ एरिस० ॥ ९२ ॥ इम वय काय बली हिंवं, भूख त्रपाई न लीपेरे । सम्यग जाणे ज्ञान ते, समकितथी नवि छीपेरे ॥ एरिस० ॥ ९३ ॥ चारित्र बल हिंव मन धरो, सुमति गुपति सवि पालेरे । परीसह बलि नहु गंजीये, अतीचार सवि टालेरे ॥ एरिस० ॥ ९५ ॥ बहु गुणवंता ए मुणिवरू, लोजे अहनिशि नामरे । श्रीपासचंद्रसूरि भावस्युं, समरचंद्र करे प्रणामरे ॥ एरिस० ॥ ९६ ॥

(ढाल-गीता छंदनी. चालती तथा त्रुटकनी देशीमां.)

कोठबुद्धिरे धान कुठारें जीम रहें, सूत्रारथरे ज्ञाव जीव हृदि निरवहें । धारणा गुणरे बीजबुद्धि तरुनीं परें, लघु बीजथीरे मोटो वड जिम विस्तरेंः—विस्तरे वड जिम बुद्धि जेहनी, बीज (प) वड जिम बुद्धियां । वक्तार मुख वनसपति हूंती, कुसुम फल अति सुखद्या । सूत्रत्थ निरमल बुद्धि वस्त्रे, धरे पद अणुसारया । एक पदथी सहस आदिक, करें तसु अनुसारया

॥ ९७ ॥ संभिन्नसोयरे एकठ शबद मिल्या सही, ते जुअ जुअरे बुद्धि विनाणे कहे लही । एकेकेरे इंद्रिय पंचे जाणए, रूपादिकरे स्नोत्रादिक सुवर्खाणए ॥—वर्खर्खाण ए तप योग लब्धियें, इकेके पंचय कह्या । खीरासवा दूध जेम मधुरा, वचन भवियण सह्या । मधुआसवा मधु जेम मीठां, सर्व दोष समावए । सर्पि—घृत जिम आप उपरि, सुणत नेह ऊपावए ॥९८॥ हिव अखीणरे महाणसी लद्धि जाणीयें । आप न जिमेरे तांलगि छेह न पावियें ॥—पाविये छेह न तप विशेषें, क्रज्जुमती मण-नाणिया । सामन्नथी दोइ जलहि द्रीप दु, साढि सन्नी प्राणिया । तसु मनतणा पर्याय जाणे, विडलमती विशेषथी । अढीय अंगुल न्यून अधिको, भेद जाण्यो मूत्रथी ॥९९॥ वैक्रिय लद्धिरे रूप करे मन माणिया, दुई चारणरे जंघा विज्ञा जाणिया । अष्टम तपरे करतां जंघा लद्धि लही, तेरम दीर्घे इकओतपाते जायें सही ॥—सहिय जावे नंदि सर्वर, विद्याचारण एकणे; ओतपात विद्यापन्नति आदें, भेद छटु कह्यो तिणे । आकाशगामी एक मुनिवर, विद्या अथ लेवादिणा । रत्नादिकनी करे बुड्ही, नमुं तवसी अणुदिणा ॥१००॥

(वस्तु छन्द)

आठ ठामें आठ ठामें चेर्हिय जिणविंव, सासयनामें ते कह्या, चिहुं प्रकार जई तेय बंदे । ऋषभचंद्राणण खारिखेण, बर्धमान मनने आनंदें । चिहुं ठामें अस्सासई, प्रतिमा बंदे साधु । जंघा विद्याचारणा, भगवति अंगे लाध ॥१०१॥

दूहाः-

लबधि-पात्र ए श्रुति कहा, तेहना वंदुं पाय । श्रीसम-
रचंद्र इण परि कहे, लहीये मुगति उपाय ॥१०२॥

(ढाळ-दोढी)

कण्णाखलिं तप एक, मुणिवर तप तपे, एक आदि
सोलह लगीए; करे ओपवास ते धन्य, पारणे विगईय, पहिली
ओली जां लगीए। एक वरस पंच मास, बारह दिवस ए, बीजी
ओली निवगतीए; बीजी वल्ल चणादि, लेप न लागए, चउथी
आंबिल ए विगतीए ॥१०३॥ चिहुं ओली पंचवास, नव म-
सवाडाए, दिन अढार सवि मीलताए, इम एकावलि केई,
मुनिवर तप करे, कर्मराजी ऊवीलताए। सिंहनिकीलत केई,
लहुडओ सिंह जीम, चालत पाछो देखीये ए; एक दु एक वळी
त्रिष्णि, दो चउ आदें ए, नव ओपवास विशेषिये ए ॥१०४॥
इम अनुक्रम ऊतार, एकणि ओलीए, मास छ दिन सत्य
भण्या ए; वर्ष दु दिन अडवीस, च्यारे ओलीए, पाली
आराधक सुण्या ए। पारणे विगई सर्व, बीजीए, नीवी लेप
रहित कहीए; बीजी चोथी हेव, आंबिल पारणा, दिन तेब्रीस
विगति लहीए ॥१०५॥ एकसो अधिक बत्रीस, पारण वासर,
सेष ते ओपवासें मिल्याए; वडे सिंह ओपवास, सोल लगी
चडे, भवना भय सघला टल्याए। पहिली ओली अढार, मास
अढार दिन, चिहुं छ वरस दु मासडाए; दिवस बार वडसिंह,
लहुअतणि परि, तप पारण करें ते बडाए ॥१०६॥ भत्रिमा-

भद्र सहभद्र, वहे यतीसर, च्यारि पहर का ओसग करेंए; पुरव
 दक्षिण देह, पश्चिम उत्तर, चिहु दिशि जाम चउ ओढ धरेंए।
 लहुभद्र दो अहोराति, सहभद्र चउदिन, चिहुं पासे ऊरथ
 रहे ए; आठ पहर एक पास, इम चउ वासर, छष्ट दसम कूरि
 निरखहे ए ॥१०७॥ सर्वतभद्र दसदीह, दस दिशि काउसग,
 चावीसम करि पालिये ए; अथवा लघु मह भेद, दिन पण-
 हत्तरि । भक्त पान लहु टालिये ए । दिन पंचवीस आहार,
 पांचें ओलीए, एवं चउगुण लघु गणोंए । एक सो छन्नू दीह,
 तपदिन पारणा, एगुणपन्नासही जाणो ए ॥ १०८ ॥ एकथी
 सत्त लगी सीम, सातय पंतीये, एहवी चोगुण मुनि करें ए;
 महभद्र प्रतिमा तेय, तप दिन छन्नूय, एकसो अधिक ते मन
 धरें ए । ओगुणपन्ना दीह, पारण सहु मिली, आठमास पंच
 वासराए; एटले ओली एक, एह चतुर्गुणी, मास बत्तीस
 वीस दिन खरा ए ॥१०९॥ तप अंबिल वर्धमान, चउथ प्रथम
 करी, पारण आंबिल इम हुवें ए; चउथ अंबिल बली दोई
 चउथ ति अंबिल, जां सत आंबिल संभवे ए । एकसो तिह
 उपवास, अंबिल पंच सहस, एहवा तपिया चंदीयें ए; मिख्खु—
 प्रतिमा बार, श्रुत विधि जे वहे, तमु नामें दुह छंदियें ए ॥
 ११० ॥ पहिली एकज मास, दूजी दो त्रीजी, त्रिणि जाव
 सत्त मासिया ए । मास इक इक दाति, अन्न पान तणी, एवं
 सत्त सत्त भासिया ए ॥ अट्ठमी सत्त अहोराति, तप चउथ
 करें, पान रहित वाहिर रहें ए । चितासुए एक पासि, अथवा

तप दिनि, बेठा ध्यान सु निरवहे ए ॥१११॥ नवमी सत्त
दिन मान, पूरवनी परें, ए विशेष अधिको भण्यो ए ।
ऊकडू ऊत्यो काठ, दंड तणी परें, बेसे सूए ति इम सुण्यो ए ॥
दसमी इणि परि जाणी, एह विशेष तिहाँ, गोदोहिकासने
बेसीये ए । आंबां गोटी जेम, कूबडो बाजोट, काढें तेम नि-
वेसिये ए ॥११२॥ अग्यारमी अहोराति, छष्ट ते तप करी,
प्रलंब भुज ऊभो रही ए । वारमी ते एक राति, अष्टम तप
धरी, रहे बाहिर काउसग्ग ग्रहीए ॥ धृति संघयण संजुत्त, प्रतिमा
पडिवजे, सुहगुरुनी अनुमति लहीए । सुख आराधे जेय, ओहिमण
केवल, मझइक लहे विगती कहीए ॥११३॥ रथणावलि तप किछू
काली देवीयें, कणगावली सुकालीयें ए । सिंघनिक्रीडीत लहूय,
कीधो महाकाली, श्रेणिक नारी संभालिये ए ॥ कण्हा राणी सिंह,
महानिक्रीडित, कीधो आतम उधर्यो ए । देवसुकण्हा नारि,
सत्तम सत्तमिया, प्रतिमाकरि भवजल तर्यो ए ॥११४॥ अठम
अहमियाय, नवमी नवमीया, दसमी दसमीया करी ए । झ्यारे
प्रतिमा एह, अंतगड अंगे ए, कीधी कीरति विस्तरी ए ॥
महाकन्हा लघु सर्व, भद्रवडो भद्र, सर्वत वीर कण्हा वहो ए ।
भद्रोत्तरप्रतिमा जेह, रामकण्हा वही, अठम अंगे इम लह्योए
॥११५॥ पिओसेण कण्हा कीध, तप मुगतावली, पूरी इणी
परि मन रलीए । महसेण कण्हा किछू, अंबिल वद्धमाण,
वानी देखाडी वली ए ॥ भिखूखू पडिमावार, गुणरत्नादिक,
संवच्छर खंदिक कर्यो ए । एव माइ चरितानु, जाणो जहाठियें,

ग्रंथे वर्णक ईह कर्या ए ॥११६॥ पूजनीक ते साधु, जिन
भासित तप, बारभेद निरतो करेए । संसार समुद्र मझारि,
ते प्रवहणसरिखा, पर तारे आपण तरे ए । तप करवा असमत्थ,
ते पण धन गिणो, जे एहवा गुण मनधरे ए । श्रीपासचंद्र
सूरिंद, तासु पटोधर, श्रीसमरचंद्र इम ऊचरे ए ॥११७॥
(ढाल-हिवदुलहो नरभव पामीरे. आदिश्वरनी विनंतीनो राग.)

सत्तम सत्तमिया ओळीरे, ल्ये अब्र उदकस्युं बोली ।
पहिला सातदिन एक दत्तीरे, अब्र पानतणी ए सत्ती ॥११८॥
बीजा सत्तदिन दोइ दोईरे, इम सात सता लगि जोई ।
दिन ओगुणपन्ना लहियारे, तप करतां जिणवर कहिया ॥११९॥
अद्वम अद्वमीया ईम ईमरे, चउसठ दिन अंबिल जीम । इम
नव नव दिन एकासीरे, दस दस करतां सो थासी ॥१२०॥
भद्रोत्तर प्रतिमा वहतांरे, पंच छ सत अद्व नव करता । उपवास
पंति इम पंचरे, उतक्रमि छे नही खलखंच ॥१२१॥ तप दिण
इक सो पणहत्तरीरे, पारणा दिवस पंचवीस । एहवा मुनिगुण
नितु थवतांरे, पूरे मनतणीय जगीस ॥१२२॥ अथवा पंचादि
इग्यारेरे, ओतक्रमि सत पंति विचारें । तप दिन त्रिणसें
बळी बाष्परे, ओगुणपन्ना पारणा जाण् ॥१२३॥ प्रतिमा
लघुनीतिह केरीरे, लघु बडी कही न अनेरी । ते द्रव्य भाव बिहुं
भेदें रे, ए करतां भवदुह छेदे ॥१२४॥ विणुं जीमें जे पडि-
बजतारे, ते सात दिवस नहु करतां । लघुनीति जिमे छह
दीहारे, न करें लघुप्रतिमा लीहा ॥१२५॥ इम बडी

पडीम अटु सातेरे, अणजिमे जिमें अहोसातें । उपवासें मात्रुं
न करेरे, ग्राम बाहिर ग्रीष्म शशरे ॥ १२६ ॥ नरतिरीय
देवना कीधारे, उपसर्ग सहीनें सीधा । तसु नामे भवजल
तरियेंरे, आठ कर्मतणो खय करीयं ॥ १२७ ॥ जब मध्य
चंद्र हिव प्रतिमारे, जे करे साधु ते नितमा । सुद पडिवाथी
प्रारंभीरे, एक कवल आदि आरंभी ॥ १२८ ॥ पूनम दिनि
पनरह लीजेरे, किण्ह पडिवे पनरह कीजे । अस्मावसि
कवलह एकूरे, एक मास करे नर छेकू ॥ १२९ ॥ वज्र मध्य
पडिमति धारोरे, किण्ह पडिवे पनर विचारो । अस्मावसि
पडिवे इकेकोरे, पूनिम दिनि पनर विवेको ॥ १३० ॥ जब
मध्यति जब जिम थूलरे, वज्र जाडो विहुं छेहि मूल । जब
विहुं पासे आणिआळोरे, वज्र मध्ये कृशलंकाळो ॥ १३१ ॥
तिणे अवसर जाति संपन्नारे, एक मात पक्षि पडिपुन्ना ।
कुल पिता पक्षि जे पूरारे, बलवंत संघयणे सूरा ॥ १३२ ॥
रूप सुंदर जसु आकारोरे, गुरु भगति विनय गुण धारो ।
विनाण सप्पि सवि जाणेरे, दंसण समत्त वखाणे ॥ १३३ ॥
चारित समति संजुत्तोरे, लज्जा अपवाद विरत्तो । लाघव
द्रव्य भावे जोवोरे, द्रव्य औषधि अल्पगुण होवो ॥ १३४ ॥
भाव गारव त्रिणि विरहीयारे, ए गुण संपुन्न सवि कहिया ।
एक ओयंसी मन धीरारे, तेयंसी सुकंति सरीरा ॥ १३५ ॥
सौभाग्य गुणे वचंसारे, दिशि विदिशि प्रसिद्ध जसंसा ।
क्रोध मान माया लोभ जीप्यारे, इंद्रिय विषे नहु लीप्यां ॥

१३६ ॥ जीत निद्रा परिसह ठेल्यारे, जीवीत आशा नहु
 भेल्या । नहु बीहें मरणे आवेरे, भय रहित तेय सुकहावे
 ॥ १३७ ॥ व्रति महाव्य करीय प्रधानारे, गुण दया आदि
 शुभ ध्याना । पिंडविशुद्धि आदि गुण करणरे, महाब्रतह
 आदि गुण चरण ॥ १३८ ॥ हिंवं एहना भेद विचारोरे, पिंड
 तणा भेद चउ धारो । द्रव्य क्षेत्र कालने भावेरे, पिंड शुद्ध जाणि
 ते ल्यावे ॥ १३९ ॥ समिति इरियादिक पंचयरे, बार भावन
 नही खलखंच । अणिच्च असरण संसाररे, एकत्र अन्यत्र
 संभार ॥ १४० ॥ असुच्चि आश्रव बलि संवररे, हृदि भावे
 नवमी निरजर । हिंव लोक सभावो बोहीरे, करे धर्म प्रका-
 सक सोही ॥ १४१ ॥ बारह भावन हियडे धरस्येरे, संसार
 सायर ते तरस्ये । प्रतिमा बारह जे वहस्यरे, ते सकल करम
 दल दहस्ये ॥ १४२ ॥ पंच ईद्रिय विषया रुधेरे, पडी लेहण
 पंचवीश सूधे । चित्त करे गुपत त्रिहुं गुपतारे, अभिग्रह चउ-
 पाळे जुगता ॥ १४३ ॥ व्रत पंच श्रमण धर्मदसविधरे, क्रोध
 मान माया लोभ चउविध । ए जीता तप बार भेदेरे, जिण
 कीधे भव दुह छेदे ॥ १४४ ॥ अणसण ईतर जावजीवरे,
 नवकारसि आदि भव सीमह । नर कवल बत्रीस आहाररे,
 रमणी अडवीसे सारे ॥ १४५ ॥ एह मांहि ऊण जे लीजेरे,
 ऊणोद्री एम कहीजे । भिखरवा चरिया अब्र सूधोरे, रस त्याग
 दही घृत दूध ॥ १४६ ॥ काय कलेस लुंचादि करीयेरे,
 संलीनता तनु संवरिये । ए बाह छ भेद अभ्यंतररे, आलोचे

पाप निरंतर ॥ १४७ ॥ गुरु साखे विनय करीजेरे, आय-
 रियादिक लाह लीजे । वेयावच्च ओवहुंभ दीजेरे, बालादिक
 शिव साधीजे ॥ १४८ ॥ सञ्ज्ञाय पंच विधि साधेंरे, वायण
 पुछण श्रुत वाधें । परिवर्तनने अणुपेहारे, धर्मकथा पंच
 एहा ॥ १४९ ॥ ध्यान आरत रौद्र ते वरजेरे, धर्म सुक्ष
 करी कर्म तर्जे । विओसग्ग द्रव्यने भावेंरे, तप बार भेद
 कहावे ॥ १५० ॥ संयम ते सतरह भेदेरे, पंच थावर विगल
 पण्डि । ए नवनी करुणा पालेरे, आरंभ अजीवनो टाले
 ॥ १५१ ॥ पेहा उवेहा पमज्जणरे, पारिढा तणु मण वयण ।
 ए संयम सत्य ते साचोरे, सुचभाव सौच तिह राचो ॥ १५२ ॥
 अकिञ्चन परिग्रह वरजेरे, ब्रह्मचर्य पाळी गुण अरजे । वेया-
 वच दस विधि करतांरे, वबविधि ब्रह्म सुद्धति धरता ॥ १५३ ॥
 नाण दंसण चरण आराधेंरे, तप बार भेद ते साधे । क्रोधा-
 दिक उदए नाणेंरे एक सय चाली भेद जाणे ॥ १५४ ॥
 निग्रह अनाचार षेधेरे, निश्चय तत निरण्य वेदे । अथ अणु-
 द्वाण अंगीकीधुंरे, ते अवश्य करी फळ लीधुं ॥ १५५ ॥
 अज्जव मायोदय टालेरे, मद्व मान पाछो वाले । लाघव
 क्रिया विषे उद्यमरे, स्वंति मुन्ति क्रोध लोभ निरुद्यम ॥ १५६ ॥
 पन्नति आदें विद्यारे, मंत्र हरिणेगमेसीना वेद्या । सिद्धांत
 अहव चउ वेदरे, ब्रह्म सुभ अणुद्वाण भेद ॥ १५७ ॥ नय
 न्याय निगम आखडियारे, सत्य सम्यग वादें चढीया । सुच
 द्रव्य भाव लेप रहियारे, निरवध आचरणे सहिया ॥ १५८ ॥

निग्रह आदि गुण जुगतारे, जस कीरति करे जण भगता ।
 देहि गौरवर्ण सुभ बुद्धिरे, तवसी पामे लघु सिद्धी ॥ १६९ ॥
 सोही सवि जिय हितकारीरे, अथ अकलुष हृदयाधारी ।
 नीयाण रहित यम पालेरे, ऊतावल धस मस टाले ॥ १७० ॥
 संयमथी मन नवि टालेरे, अवहिले सपद पाले । अप्रति लै-
 सा मन विच्चीरे, कोई तोली न सके सत्ती ॥ १७१ ॥ शुद्ध
 चारित्रस्युं अतिरातारे, दंता गुरु विनये भगता । प्रवचन
 आगल करि विचरेरे, सूत्रने अनुसारे संचरे ॥ १७२ ॥ वहु
 जणने मुनि आयरियारे, अथदायक वहु गुण भरीया । उव-
 ज्ञाया श्रुत दातारूरे, भव जलनिधि पार ऊतारू ॥ १७३ ॥
 जे सेव करे तसु जीवारे, मोह पडल नाश गुणि दीवा ।
 अह भव सागर जिन द्वीपरे, बूढत राखे नहु छीपे ॥ १७४ ॥
 त्राणं अशुमथी राखेरे, शरणं शुभ कारण भाखे । गति सेवा
 योग पइट्ठारे, आश्रय जाणी पासे बेठा ॥ १७५ ॥ इच्छा-
 इय गुण वहु दीठारे, श्रीसाधुतणा श्रुति मीठा । हिवं ज्ञान
 तणा गुण कहीयेरे, विहुं मिल्ये मोक्ष गति लहीये ॥ १७६ ॥
 जैन सूत्र अरथ मन आणेरे, पर वादिना मत जाणे । परिचय
 स्व पखस्युं अति घणरे, ते करें कुंजर जिम न लवण ॥
 १७७ ॥ एम तप्से गुणि जे सूररे, ते नमीये आणंद पूर ।
 एम भणे श्री समरचंद्र स्त्रिरे, सवि पातक जाये दूर ॥ १७८ ॥
 (ढाल-धन्यासिरोः-रिसह जिणपमुह चउबीस जिणवंदिये पदेशी-
 प्रक्ष उत्तर नहु कोई छिद् ग्रहें, रयण करंडनी ओपमा

मुनि लहे । त्रिभुवन हट्ठ जिम सर्व लाभे सहु, ईहित अरथना दायका मुनि बहु ॥ १६९ ॥ परमत मर्दका वादि अंजिया, द्वादश अंगधर गणि पीठिकि रंजीया । एकठा ऊचरे सर्व अक्षर करी, सर्वज्ञ बूझणी भाष भास्वे खरी ॥ १७० ॥ अजिण हुंता जिण सारिखा जाणिवा, जिन जिम वागरे एम यन आणिवा । संयमे तपि करी आतमा भावए, हीयडले अह निशें प्रभु चरण ध्यावए ॥ १७२ ॥ श्रमण भगवंतना सीसनी संप्या, समतिपण गुपति तिय सहीय इंद्रिय जया । अमम ममता विना अनें अकिंचणा, ग्रंथि विण ब्राह्म धन धान सवि वज्जणा ॥ १७३ ॥ सोक संसार अथ जेण मुनि छेदीयो, कूर्म अद्वय तणो कंचूओ भेदीयो । कंसने पात्रि जिम उदक लागे नहीं, संख जेम रंग विण मुनिवरा सवि कही ॥ १७४ ॥ जीव जेम अप्रतिहत गति जाणिये, कुतित्थि पदणीय प्रति जुति सुवखाणीये । गगन जिम गाम नगरादिके अणिस्सिया, वायु जिम अप्रतिबद्ध प्रसंसिया ॥ १७५ ॥ सरस नव उदक जिम हियडले निर्मला, पुरुखर पत्र जिम रहित कहम जला । कूर्म जिम गोपव्या पंचय इंदिया, पंखि जिम सजन धन मूँकिया विदिया ॥ १७६ ॥ खडगीय जीवना श्रंग जिम एकला, रागनें दोस जसु उपशम्या तेतला । भारंडपंखि जिम अतिर्हि अप मत्तया, गज जिम सूर रागादि बलि नहु जिया ॥ १७७ ॥ वृषभ बलवंत जिम भार निर्वाहया, कर्युय पञ्चखवाण पाळे पंच महब्यया । सिंह जिम हरण आदेहि नहु गंजीये, परी-

वह आदि मृग साधु नहु भंजीये ॥ १७८ ॥ मिलें उवसग
मंदर जिम धीरूए, हर्ष शोकादि बुद्धि जेम गंभीरूए । ताप
 परिणाम विण शशि जिम सोमए, करें प्रकाश दिनकर जिम
 व्योमए ॥ १७९ ॥ कनक जिम निरमल सुंदर रूपए, पुढ़वि
 जिम दुह सुहे सरिस सरूपए । सहुत हुतवह जिम तेज दे-
 दीपए, ज्ञान बलि करे प्रकाश बहु दीपए ॥ १८० ॥ निर्मलुं
 नयन सुख करे आयंस ए, असह मन लेश्य मुनि उत्तम वंश
 ए । तेय भगवंतने नहीय प्रतिबंधए, द्रव्य क्षेत्रादिके नहीय संबं-
 धए ॥ १८१ ॥ द्रव्य सच्चिन्न अचिन्तने मीसए, खेत्र ग्रामादिके
 नहीय जगीसए । काळ समयादि ओसप्पिणिस्सप्पिणी, भाव
 कोहाइसु नहीय आशा घणी ॥ १८२ ॥ नगर पण रात एक
 रात गामे रहें, वरिषा टाली प्रतिमाधर निरवहें । थेर
 कप्पीय नव कलपीयें विवहरें, एक चउमासनो आठ एक
 करे ॥ १८३ ॥ वासीय चंदन सम मन तसु रहें, सुन्नुने मित्र
 सम चित्त ते निरवहें । लेष्टुने कंचण लेखवे सम करी,
 दुखवने सुखव सम वृत्ति हियडे धरी ॥ १८४ ॥ नहीय प्रति-
 बंध हिंसादिन रोइए; रमतने हेत हस्त्यादिक नपोईयें । वस्त्र
 पड़कूल अथ वलीय कप्पासियें, उग्रहोपग्रहे नहिय मन वासियें
 ॥ १८५ ॥ उग्रह वसति वाजोटने पाटियां, उपग्रहं बहुविधें
 दंदक आदियां । मुमत तसु नहिय इच्छा तणा राजिया, विचरे
 ए तिहां तिहां गारव वज्जिया ॥ १८६ ॥ सर्व सिद्धांतना पारगा
 ते कहा, पवित्र अंतरंग मन सुद्धिथी में लहा । वायु जिम

अप्रति बद्धं विचरे सया, उभय ग्रंथि विना तेय नमुं सया ॥
 १८७ ॥ एणि गुणें साधु भीवीर जिनवर तणा, अछे छदम-
 स्थ पण जेह मांहि गुण घणा । भावस्युं श्रीसमरचंद्र तसु पय
 संथवे, सुणिय भवियण नमो ऊलट नव नवे ॥ १८८ ॥

(ढाल अढ्डईयानो-)

एहवा वंदो साधु, टाले भव आवाध । दुष्कर तप कर
 ए, बारे भेद मन धर ए ॥ १८९ ॥ सम्यंतरु छह भेद, कर्म
 करे विच्छेद । समद्रष्टि लहए, (बाह्य) ते सवि कहए ॥ १९० ॥

(फाग. दिन सकल मनोहर. ना जेवी देशीमां.)

अणसण बेहु भेदें कहुं ईतर जावत जीव, अनेक प्रकार
 ईतर तणा नवकारस्थी सीम । पेरिस पुरिमढ नीवीय आंबि-
 लने एकुठाण, एकासण उपखासथी छम्पासी ईतर जाण ॥
 १९१ ॥ पादपगमनति तरु जिम भोजननो पञ्चख्खाण, भेद
 दु जावत जीवना जाणे जे हुइ जाण । प्रथम भेद दुष्कर
 अछे कोई करें ति धीर, अंग उपांग न चालवे जेम निर्जीव
 सरीर ॥ १९२ ॥

(काव्य. प्रभु पासजो ताहरुं नाम मीठुं, ना जेवो देशीमां.)

इम पढम संघयणनो धणीय पाले, सुद्ध भावनास्युं सवि-
 करम टालें । व्याघातिमं निर्व्याघाति सींह, दवानल जलंते नहु
 धरे बीह ॥ १९३ ॥ कवल ज्ञनीस नरने आहारो, अडवीस
 तिय कीव चउवीस धारो । अहु कवल आहार ते अल्प
 जाणो, सोले अर्ध चउवीस पोणो वस्ताणो ॥ १९४ ॥

(अढईओ.)

एकत्रीस कवले जोइ, किंचित ऊणो होइ । ऊणोदर
कहीए, अतिलोळप नहीए ॥ १९५ ॥ एणि परि वत्थने
पत्त, सुद्धग्रहे एकचित्त । प्रीतकरथी लहीए, अलप धरे
सहीए ॥ १९६ ॥

(फाग.)

कलह करे नहु कोइस्युं झंझा वादि विशेष, द्रव्य क्षेत्र
काल भावथी अभिग्रह करेरे अशेष । मिशाचरि ते जाणवी
द्रव्यत जे द्रव्य लेइ, खेत्रत ग्राम ग्रामांतरि कालत मध्यान्हे
देइ ॥ १९७ ॥ सावत्र स्त्री अथ नरवर हसत रुत गीतगान,
भूषण विण अथ त्रिणि युत बालक थेर जुवान । ऊपाड्यो
भोजन भणी भाजनथी ओखित, एहवो अशनादिक ग्रहे
ओखिखत्त चर ते उत्त ॥ १९८ ॥

(काव्य.)

हिं निखित्तचर ते श्रुति कहीजे, जे पाक भाजन
थकी अन्न ढीजें । ऊपाडीय मूक्यो तेहथकी अनेथि, ओखिखत्त
निखिखत्त ते चरय ग्रंथि ॥ १९९ ॥ हिं भोजन पात्रथी जे
ओपाडवो, ते निखिखत्त उखिखत्त सूत्रिं चावो । एम गृहस्थि निज
अरथें मुनिवर करेवो, अभिग्रह मन धर्म ध्याने धरेवो ॥
२०० ॥ (अढईओ)परीसतां दे आहार, दोष न थाये लगार ।
वट्ठिमाण चर ए, लेतां मन उरए ॥ २०१ ॥ शीतल
करवा काज, गाल्युं पटादि जिनराज । वळी भाजन धर ए,
साहर माण ऊचरए ॥ २०२ ॥

(फाग०)

भेटणी आवी अनेथथी ते उपनित कहे ई, ओसार्या दई द्रव्यथी अपनीत पासे ठवेइ । उपनित अपनीत ढोवणी थानां-तर ते मूळी, योग मिले मुनि ते ग्रहे, अभिग्रह न पडे मूक ॥ २०३ ॥ अथवा ओपनीत दायक करीय प्रसंसा जास, निंदित अपनीत जाणवुं, अन्नादिक तसु आस । ओपनीत अपनीत बे जिहां लख्खण शीतल खार, पाणी अपनीत ओपनीत खार शीतल सुविचार ॥ २०४ ॥

(काव्य.)

इम अवणीय ओवणीय चरग कहिया, अन्ने स्वरडीया हत्थ संसट्ठ गाहया । असंसट्ठ हत्थाये नहु लेप लागो, करी अभिग्रहा साधुने मागि लागो ॥ २०५ ॥ जकाई वस्तु देसें तेणे हुस्यें खरड्यो, हत्थाइ ते लीजस्ये नहु अ खरड्यो । अन्नात चरगा उलखाण पारें, सजनादिकने घरें सुगुरु सारें ॥ २०६ ॥ एम अभिग्रह पाले साधु जेय, जिन शासन मांहि वंदनीय तेह । मुरीसरपवर श्रीपासचंद, तसु सीस एम यधणे श्रीसमरचंद्र ॥ २०७ ॥

(ढाल-मारवणी देसी.)

हिव मूनचर मुनिवर जे भाख्या, अणबोल्या जिन दाख्यारे । दृष्टियें देखी ल्ये आहारू, सूझत करिय विचारूरे ॥ २०८ ॥ वंदो वंदो तिनके पाएरे, साधु सुगुरु एणि गुण नितु समरत; हीयडे हरख न माएरे ॥ वंदु० ॥ २०९ ॥

(द्रुपद.)

दृष्टलाभ दृष्टिये देख आहारू, अथवा पूरव परि-
चित्तरे । गृहीय तासु घर आहार ग्रहीस्ये, अदृष्ट एहथी
वितर तरे ॥ वंदो वंदो० ॥ २१० ॥ पुष्ट लाभजे गृहिय पूछ-
स्ये, स्युं लेस्यो ते भाखोरे । तो तसु घर मागीने लेस्युं,
अपुष्ट लाभ अणदाख्योरे ॥ वंदो० ॥ २११ ॥ भिक्षा लाभ
भीखारीनी परि, तुछ अवज्ञा भावेंरे । देस्ये अभिक्षा लाभ
सुणो हिव, घणो आदरस्युं आवेंरे ॥ वंदो० ॥ २१२ ॥ अन्न
ग्लान जे सीतल विहरे, ओदनादिक जे वासीरे । अभिग्रह
सहित कठोल विना पण, जोज्यो हिये विमासीरे ॥ वंदो० ॥
२१३ ॥ दायकथकी आसन्नो जे अन्न, ओपनीतं ते कहीयेरे ।
परिमित पिंड अरध पूपादिक, दायक हाथे लहीयेरे ॥ वंदो० ॥
२१४ ॥ सुद्धेषण शंकादिक रहियत, अथवा व्यंजन पाखेरे ।
कूरादिक अन्न ते संख्यास्युं, एक दत्ति जिन दाखेरे ॥ वंदो० ॥
२१५ ॥ नीवी करे मुनिसर केई, विगई सघली तरजेरे ।
गले बिंदु घृत दूध तणुं जिह, प्रणीत आहार ते वरजेरे ॥
वंदो० ॥ २१६ ॥ आंबिल ओदन ओडद आदिक जिह, पाणिमांह
जमीजेरे । ओसामण गत सीथ जिमे जे, अन्न अवर नहु
लीजेरे ॥ वंदो० ॥ २१७ ॥ अरुसाहार हिंगादिक वर्जित,
चिरसु ते धान पुराणोरे । अंत ते अल्प मूल बळादिक, पंतति
भोजनावसाणोरे ॥ वंदो० ॥ २१८ ॥ लुहाशर स्वभावे लूखो
तुछ ते अल्प असारूरे । भिखखाचरी अनें रसच्चाओ, कर

पहुतां भव पारुरे ॥ वंदो०॥ २१९ ॥ काय कलेश ते अनेक
 प्रकारे, काउसग्ग कर रहेतांरे । औकडू आसण रात दिवस
 पण, प्रतिमा बार ते वहतांरे ॥ वंदो०॥ २२० ॥ सिंहासण
 ऊपर बेसीनें, भूमि ऊपर पग ठावेरे । पछे सिंहासण परहु
 करावे, आपण तेम रहावेरे ॥ वंदो०॥ २२१ ॥ पाट पीढ
 झुई ऊपर पहेलुं, हुए ते ऊपर बेसेरे । तेय निसेजाऽसनिक
 कहीजे, विण आसण नहु बेसेरे ॥ वंदो०॥ २२२ ॥ दंडायत-
 क दंड जिम लांवा, सुए अभिग्रहकारीरे । ऊत्या काष्ट जेम
 पानहि शिर, भूमि अवर अंग वारीरे ॥ वंदो०॥ २२३ ॥
 आतपन उष्ण अने शीतल, सूतां बेठा ऊभारे । त्रिविध
 उकोस मध्यम जघन्यत, नव विध जघन्य ते ऊभारे ॥ वंदो०॥
 २२४ ॥ सूतां अधोमुखी उक्खश्ची, एक पासु आडे मध्यमरे ।
 उत्तान शायि जघन्न इम बेटा, गोदोहि ओकूडू मध्यमरे
 ॥ वंदो०॥ २२५ ॥ पर्यकासन जघन्य कहीजें, ऊभां करि
 जिम सुंडारे । एक पग ऊभां बेहुं पगऊभां, गुरुआ ल्यें गुण
 ऊडारे ॥ वंदो०॥ २२६ ॥ अवाओड चीवर विण अहनिश
 रहे, अंगे खर जिम खणियेरे । थूक न नाखे नख रोमादिक,
 सोभा वर्जक भणीयेरे ॥ वंदो०॥ २२७ ॥ सर्व विभूषा
 तवनी दाले, काय कलेस ते भाखेरे । इंद्रिय कसाय जोग
 विविच्छासण, सेवणा भेद चउ दाखेरे ॥ वंदो०॥ २२८ ॥
 संलीनता एम चिहुं प्रकारे, प्रथम इंद्रियनी जोबोरे । सोत्र
 इंद्रियनो विष रुध्वो, राग दोष विण होबोरे ॥ वंदो०॥ २२९ ॥

एवं ग्राण रसण चख्वु फरसण, संलीनता करे एहनीरे । एवं
क्रोध मान माया लोभ, निरोध विफलता तेहनीरे ॥ वंदो० ॥
२३० ॥ योग त्रिविध मन वचन कायना, संलीनता तसु करी-
येरे । अकुशल मनलुं रुधन करीने, कुशल उदीरणे तरियेरे ॥
वंदो० ॥ २३१ ॥ एवं वचन पादुआ वरजे, रुडा बोले-
साहुरे । सुसमाहित कर पाय कूर्म जिम, काय संलीनता
आहुरे ॥ वंदो० ॥ २३२ ॥ खी पसु पंढग रहित सझासन,
सेवे मुनिवर एसारे । आराम उद्यान सभा देवकुल,
प्रव हाट वखारित जेसारे ॥ वंदो० ॥ २३३ ॥ एहवें थानके
प्रापुक एषणी, बाजोट पाटिओ सिझारे । संथारो पडिहारु
यागी, रहेति मुनि नमणिझारे ॥ वंदो० ॥ २३४ ॥ एम
छह भेद वाह तप निरतो, करे तेय धन धन्रे । श्रीसमर-
चंद्र तसु करे प्रसंसा, प्रणमे मुनि अनुदिनरे ॥ वंदो० ॥ २३५ ॥

(ढाल-श्रीरागः-अरणीक मुनिवर चाल्या गोचरी.)

अभ्यंतर तप हवें कहीजे, अतिक्रम आदिक लागारे ।
गुरु समीप आलोयण लीजे, प्रायच्छित्त पाप ते अलगारे ।
२३६ ॥ धन ते मुनिवर करे निरंतर, सूधो भाव ते आणीरे ।
तेह तणा छह भेद वखाणे, वर्धमान एक नाणीरे ॥ धन० ॥
२३७ ॥ (पूज्य ते ऋषिवर) विनय वेयावच अने सझायं, झाण
विओसग्ग एहारे । विचार एहना हवें कहीजे, प्रायश्चित्त
दस न संदेहारे ॥ धन० ॥ २३८ ॥ आलोयण पडिकमण
तदुब्भय, विवेग विओसग्ग पंचरे । तव छेदारिह मूल अण-

वृष्टय, पारंचिय न खलखंचरे ॥ धन० ॥ २३९ ॥ निज
 अपराध सुगुरुनें साखें, आलोवे शल्य काढीरे । भाव ओलखी
 गुरु कहें तुहमें छूटा, बोले वाचा ताढीरे ॥ धन० ॥ २४० ॥
 पडिकमिवाने योगे जाणी, गुरु तसु प्रति ईम भाखेरे ।
 मिथ्यादुःकृत थो तुहमे मुनिवर, अरिहंत सिद्धनी साखेरे ॥
 धन० ॥ २४१ ॥ एम आलोवणने पडिकमण, विवेगा-
 रिहति विचारोरे । असुद्ध अन्नादिक लीधोरे जाणी, परिठवण
 तसु धारोरे ॥ धन० ॥ २४२ ॥ विथोसग्ग ते काओसग्ग कहीजे,
 तप नीवी आदिक दीजेरे । छेदारिह दिन पंच दशादिक,
 महाव्रति लहुडो कीजेरे ॥ धन० ॥ २४२ ॥ मूलारिह ते
 मूलथकी व्रत, नवी वारे ओचरावेरे । तप व्रत योगथकी जे
 ढलिया, अणबृष्ट्य कहावेरे ॥ धन० ॥ २४३ ॥ अतीचारनें
 पास पहुंचीयें, तप करी तेय विचारोरे । बारह वरस लगी
 मरयादा, पारंचिय ते धारोरे ॥ धन० ॥ २४४ ॥ विणय सात
 विध नाणदंसण वलि, चारित्त मणवईकायारे । लोगुवयारविणय
 अभ्यंतर, तप साहु मन भायारे ॥ धन० ॥ २४५ ॥ नाण
 विणयना पंच पयारा, मति सुय ओहि मणनाणोरे । केवल
 नाण अधीश जे एहना, तेहनो विनय वरवाणोरे ॥ धन० ॥
 २४६ ॥ सुस्मूसणा अणच्चासायण, दंसण बीहुंअ प्रकारेरे ।
 सुस्मूपाना अनेक प्रकारा, कारक आपण तारेरे ॥ धन० ॥
 २४७ ॥ गुर्वादिक आवे आसणथी, ऊटे ते अब्मुद्धाणूरे ।
 आसनाभिग्रह गुरु मन केढे, मंडे आसण सजाणूरे ॥ धन० ॥ २४८ ॥

आसन प्रदानं बेसणों दीजें, सकार वस्त्रादिक कीजेंरे । अभ्यु-
 त्थानादिक सम्माणं, कितिकर्म वंदन कहीजेरे ॥धन०॥२४९॥
 अंजलि ते कर युग जोडीजे, आवत सनमुख जावेरे । बेसे ता-
 तसु सेवा करियें, जातां तसु पहुचावेरे ॥ धन० ॥ २५० ॥
 अणच्चासायण विणय तेहना, भेद पेतालीस भाख्यारे ।
 अणच्चासायण (पनर) भाँच बहु माणं, वण संजलणा दाख्यारे
 ॥ धन० ॥ २५१ ॥ अरिहंत अरिहंतधम्म आयरिया, उब
 ज्ञाया थेर पंचरे । कुल गण संघ किरिय संभोई, मत्याईक
 नाण पंचरे ॥ धन० ॥ २५२ ॥ एक सामाज्ञारी संभोगी,
 किरिया किरियावादीरे । पनर भेद ए पनर भगतिना, पनर
 वण्णवणा आदीरे ॥ धन० ॥ २५३ सामायिक छेदोपस्था-
 पन, परिहार सुहुमसंपराएरे । यथाख्यात चारित पण भेदें,
 एहनो विनय कराए ॥ धन० ॥ २५४ ॥ मण विणयाना
 भेद हु कहिया, अपसत्थ अने पसत्थारे । अप्रसस्त निर्वतन
 द्वारे, प्रवर्तन तेय पसत्थारे ॥ धन० ॥ २५५ अप्पसत्थ
 सावद्य प्रमुख ते, तेहना अनेक प्रकारारे । सावद्य सक्रिय सक-
 क्स कहूँअं, निटूर फरस विचारारे ॥ धन० ॥ २५६ ॥
 अण्हय छेद भेद परितावण, उपद्रव कर वली जेयरे । भूत
 प्राण उपवात करं जे, न करे मुनिवर तेयरे ॥ धन० ॥ २५७ ॥
 हिंसादिकस्युं जे मन वरतें, सावद्य तेय कहांएरे । कायि-
 कादिक किरिया सहियं, सक्रिय एणि परि भाएरे ॥ धन० ॥
 ॥ २५८ ॥ कर्कशभाव सहित वली कहूँअं, आपण पण नहु

गमतोरे । निष्ठुर मार्दव वर्जित जाणो, फरस ते बहु जन
दमतोरे धन० ॥ २६९ ॥ असुभ कर्म लागे जे मनथी,
हस्तादिक छेदकारीरे । भेद ते नाशादिक भाले करि, तापति
परिताप धारीरे धन० ॥ २६० ॥ उपद्रव कर मारणांतिक
वेदन, धन हरणादिक अथवारे । भूतोपघाती प्राण घातजे,
टाले मनस्युं एहवारे धन० ॥ २६१ ॥ निरवद्यादिक पसत्थ
जेय मन, ते करतां भव तरीयेरे । एणिपरे वचन तणो विहु
भेदें, सघला भेदति करीयेरे धन० ॥ २६२ ॥ काय विणयना
भेद दु भणिये, पसत्थेतर श्रुति कीधारे । अपसत्थ काय विणय
सत्त भेदें, अनाओत्तादिक लीधांरे धन० ॥ २६३ ॥ गमण
ठाण वेसवो सुएवो, उल्लंघ पल्लंक करेवूरे । इंद्रिय सर्व काययोग
प्रेरण, जयणा रहित ते लेवूरे धन० ॥ २६४ ॥ कादम
आदिक जे अतिक्रमीयें, ते ओल्लंघण जाणोरे । वारवार पल्लं-
घण कहीये, काय व्यापार ते वस्वाणोरे धन० ॥ २६५ ॥ पसत्थतणा सत्त एह पटंतर, जयणा सहित संभालोरे ।
लोगुपचारित सत्त पकारे, संभलि अविनय टालोरे धन० ॥ २६६ ॥ अभ्यास परछंदाणुवच्चियं, कझ हेतु कय किरियारे ।
अत्तगवेसण देस कालुण्णया, सघले अपडिलोम धरीयारे
धन० ॥ २६७ ॥ अभ्यास वरती गुरु संगे रहीयें, गुरु छंदें
चालीजेरे । ज्ञानादिकने काज अन्नादिक, गुरुआदिकने
दीजेरे धन० ॥ २६८ ॥ एण गुरु मुझने बहुश्रुत कीधो,
अशनादिक हुं आपुरे । कृतप्रतिकिरिय विनय एणिपरि,

करें निरजरा थापोरे धन० ॥ २६९ ॥ अत्तगवेसणा
आरतियानी, आरति टालवी वांछेरे । देसकासुण अवसर
ऊचितारथ, संपजावे ते पाछेरे धन० ॥ २७० ॥ अप्रति-
लोमता सघले अरथें, आराध्य विषये जाणोरे । अनुकूलपणो
विनय एम करतां, पामे उत्तम ठाणोरे धन० ॥ २७१ ॥ विनय
सुगुरुनें सांहमीय केरो, करे जेय मुनि भावेंरे । श्रीपासचंदसूरी-
सर सीसो, श्रीसमरचंद्र गुण गावेरे. धन० ॥ २७२ ॥

(ढाल-गोडी राग.)

अभ्यंतर तप त्रीजो भेय, वेचावच्च करत भव छेय ।
(ए आकणी.) एसे बोलत श्रीजगदीश, निरजरपद पावत
निशदिश अ० ॥ २७३ ॥ त्रीजो व्रत आराधत सोउ, सारथ
विणा करत नरजोउ अ० । तप विण मुगति न पावत कोउ,
अभ्यंतर विण सुद्धि न होउ ॥ अभ्यंतरतप त्रीजोभेय ॥ २७४ ॥

दश विध आयरिया उवझाय, सीस गिलाण तपस्विभाय ।
अ० थेरे साहाम्मिय कुल गण संघ, वेयावच्च करत साहुं संघ
अ० ॥ २७५ ॥ आचारज जिहां पंच आचार, उवझाया ते
श्रुतभंडार । अ० सीस ते नवदीक्षित अणगार, तवसी
अष्टमादि आधार अ० ॥ २७६ ॥ थिवर त्रिविध श्रुत वय
परयाय, साहम्मि साहु साहुणि समभाय । अ० कुल ते
गच्छ तणो समुदाय, गण ते कुलकेरो समवाय अ० ॥ २७७ ॥
गण समुदाय संघ बोलाय, अथ कुल चंद्र कौटिक गण आय ।
अ० दश विध एह पनर दसमंगि, भेदें साधु करत मन रंगि

अ० ॥ २७८ ॥ अच्यंत बाल दुरबल ने गिलान्, वृद्ध क्षपक
प्रवर्तक जान । अ० आचारिज उवज्ञाय ने सीस, साधर्मिक
तपसि गत रीस अ० ॥ २७९ ॥ कुल गण संघ चैईने अर्थ,
वेयावच्च करत स समर्थ । अ० कुल गण संघ अरथ पुच्छुत्त,
चैत्य ते जिन प्रतिमा ये जुत्त अ० ॥ २८० ॥ जिन प्रतिमा
आगल श्रीसाधु, थव थुई मंगल करतां लाध । अ० थव
कहतां शकस्तव होइ, थुति एकादि सत्त लगि जोइ अ०
॥ २८१ ॥ एण वेचावच्चि दोष न कोइ, जेय करें तसु बहु
फल होइ अ० अनाण दंसण चारितनो लाह, जाणी मनस्युं
करो उच्छाह अ० ॥ २८२ ॥ उत्तर झयण अछे छत्रीस,
एह विचार छे ओगुणत्रीस । अ० सद्गाय वायण पुच्छण
परियटण, अणुप्पेह धर्मकहा गुण वटण अ० ॥ २८३ ॥
सद्गाय कहो जे पंच प्रकार, करे निरंतर श्रीअणगार ।
अ० श्रीपासचंद सूरीसर सीस, श्रीसमरचंद तसु नामे सीस
अ० ॥ २८४ ॥

(दूषा.)

भ्यान अरत ने रौद्र वळी, धरम सुकल ए च्यार ।
तेहना भेद विचारीये, गुरु मुख निरता धार ॥ २८५ ॥
प्रथम आरतना भेद चउ, अण गमतानो योग । कइयें थास्ये
एहनो, आत्मथकी वियोग ॥ २८६ ॥ गमतानो संयोग तसु,
वंछे नही वियोग । शब्दादिक पंचयतणो, अणिट इट काम
भोग ॥ २८७ ॥ रोगाइय आवें कदा, चिंते हुस्ये विच्छेद ।

सेवित विषयतणो रखे, पामे निजथी भेद ॥ २८८ ॥
 लक्षण च्यार ते एहनां, कंदण करे आक्रंद । सोयण दीन-
 पणुं करे, तिप्पण रुण्टि मंद ॥ २८९ ॥ विलवणता विल-
 लाप कर, रौद्रह च्यार पकार । हिंसा मृषा चोरी करें, परि-
 ग्रह राग विचार ॥ २९० ॥ लक्षण च्यार इहां सुणो, ओसण्ण
 बहु अन्नाण । आ मरणंतिक दोसचो, करे जेय अन्नाण
 ॥ २९१ ॥ प्राये अविरत भावथी, हिंसादिक चिहुं ठाण ।
 वरते एकण तेहने, उसब दोष नियाण ॥ २९२ ॥ हिंसा-
 दिक सघले रमे, जसु मन तसु बहु दोस । कुसमय वासित
 मति थकी, हिंसादिक बहु दोस ॥ २९३ ॥ धर्म बुद्धि अधर्म
 विषे, यागादिसु प्रवृत्ति । दोस अन्नाण अन्नाणथी, करें
 अन्नाणी एक चित्त ॥ २९४ ॥ आ मरणंतिक दोष ते, करे
 मरण जां सीम । कालिय सौरिय आइ जिम, न कर्यो एके
 नीम ॥ २९५ ॥ आरति रौद्र ते छांडवा, हेते कद्या जग-
 नाथ । छंडे मुनि दुई दुई वरे, धरम सुकल शिव साथ ॥
 २९६ ॥ भेद लक्षण आलंबणा, अनुपेक्षा ए च्यार । एक
 एक प्रति चउविध गणो, धरम ध्यान सुविचार ॥ २९७ ॥
 प्रथम भेद आणाविचय, अवाय विवाग संठाण । विचय ते
 सघले जाणज्यो, अरथ लहे ते सुजाण ॥ २९८ ॥ आणा ते
 जिन वचन तसु, विचय ते निरणय रूप । आज्ञा गुणनुं चित-
 वण, एम त्रिहुं पदे शरूप ॥ २९९ ॥ अपाय राग द्वेषादिथी,
 अनरथ ऊपजे जेय । विपाक कर्म फल चितवण, संठाण

द्वीपादिक भेय ॥ ३०० ॥ लक्षण च्यार आणा रुई, निसग
 रुई उवएस । रुचि श्रुतरुचि एणि ओलखें, पंडित धर्म असेस
 ॥ ३०१ ॥ निर्युक्तचादिक सद्हण, आणारुचि ते जोई ।
 निसरग तेय स्वभासथी, तत्वविषें मति होई ॥ ३०२ ॥
 उपदेसरुचि ते साधुनो, सुणि उपदेश श्रद्धान । सूत्ररुची
 सिद्धांत विण, हियडे न धरे ध्यान ॥ ३०३ ॥ धर्म ध्यान
 घर शिखर जे, चडतां लीये आलंब । विगळें ते
 आलंबण, चडतां नहुं विलंब ॥ ३०४ ॥ वायण पुछण
 श्रुति तणी, परिवर्तन गुणे तेह । तुरियालंबन धरम कह,
 करतां सुणतां जेह ॥ ३०५ ॥ अनुप्रेक्षा मनि चिंतवण,
 अनित्य असरण एकत्त । वळी चउथी संसारनी, भावना भावे
 नित्त ॥ ३०६ ॥ सर्वे अनित्य जांगे अछे, खणि दीट्ठि खिण
 नष्ट । शरणनही को केहनें, मात पितादिक इष्ठ ॥ ३०७ ॥
 एकलो आव्यो जीवडो, जास्ये आपें एक । संसारे सहु
 सारथी, चिहुनो एह विवेक ॥ ३०८ ॥ सुकृ ध्यानना भेद
 चउ, अनें चउ प्रत्यवतार । भेद लक्षण आलंबणां, अणुपेहा
 संभार ॥ ३०९ ॥ पुहुत्त वियक सविचार गण, एगत्त वियक
 अविचार । सहुम किरीअ पडिवडिय, भेद ते हियडे धार ॥
 ३१० ॥ समुष्ठिन क्रिया तुरिय, अनियट्टी संजुत्त । एहना
 भेद ते जाणस्ये, सुणस्ये जिणवर उत्त ॥ ३११ ॥ आरत
 रौद्र दु परिहरी, धरम सुकल ध्यावंत । श्रीसमरचंद्र एणि-
 परि कहे, शिव सुख ते पावंत ॥ ३१२ ॥

(ढाल-दोढो.)

एक द्रव्याश्रित जेय, उतपातादिक, पराया या जूअ जूअ करीए । भेदें करें विकल्प, पूरवगतश्रुत, आलंबन नय अणु-सरीए ॥ तेय पृथक्तववितर्क, तह सविचारीय, अरथयकीव्यंजन विषें ए । व्यंजनथी वली अत्थ, मणवई काईय, फरतो फरतो एक पखेए ॥ ३१३ ॥ तह एकत्व विर्तक, अविचारी बीय, भेद विना जे चिंतवें ए । उतपादादिक एक, मांहि अनेरो, पराया आलंबन तवें ए । तेहनो जेय विर्तक, पूरवगत श्रुत, आश्रित व्यंजन अरथनोए । बेहुमांहि लेबुं एक, ते अविचारत, अरथ व्यंजन मझ एकनोए ॥ ३१४ ॥ व्यंजनथी नहु अत्थ, अत्थ न व्यंजन, मन आदिक एकनो कहोए । निरुद्ध वचन मन योग, अरथ निरुद्ध काय, योगपणाथी क्रमि लहोए । सहुम किरिय ते जोइ, अप्रतिपातीय, पडे नही ते भावथीए । प्रथम द्वितीय दोइ भेद, श्रुत केवलिनें ए, त्रीजो जाणो इरियथीए ॥ ३१५ ॥ मुगति गमनने कालें, वधतें परिणामें, केवलिनें ए जाणियें ए । कायादिक क्रिय छेद, सेलेसीकरणे, समुछिन्नकिरिय वस्वाणीयें ए ॥ पालो पडे न कोइ, चउथा भेदथी, केवल नाणी इह रहें ए । ध्यानतणो प्रारंभ, चउदमा थानथी, सिद्ध अनंता ए लहेए ॥ ३१६ ॥ एहनां लक्षण च्यार विवेग विउसग्ग, अब्बह अस्संमोहया ए । विवेग देहथी जीव, जीवथी संयोगा, बाह्य अभ्यंतर करे जूआए ॥ विउसग्ग उपधि शरीर, त्याग करे सदा, नही अभि-

लाष तसु ऊपरे ए । देवादिक उपसर्ग, आवे भय नही, अव्यथन तिह मन ठरे ए ॥ ३१७ ॥ सुहुम पदारथ कोइ देवादिक कर्या, देखी मूढ पणो नही ए । ततखिण जाणे तेय देवादिक तणो, निरमाप्यो एहज सहीए ॥ अथ आलंबन च्यार, खंती मुत्तीय, अझव मद्व एहना ए । खमा अनें निरलोभ, सरलपणु मान, नही एह गुण तेहनाए ॥ ३१८ ॥ अनुप्रेक्षा छे च्यार, अव्वाया असुभा, अणुप्पेहा ये श्रुति भणी ए । अणंतवत्तिया तेय, विष्परिणामाणुप्पेहा, ए अनुक्रम गणीए ॥ पावह ठाण अढार, ते सेव्याथकी, अनरथ आगल ऊपजे ए । ए अपाय चिंतेई, असुभनी अणुपेहा, संसार असुभति जीपजे ए ॥ ३१९ ॥ अणंतवत्तिया एह, भव संतति तणो, अंत नही कहें सामियाए । सर्व वस्तु जगि जेय, परिणाम पालटे, खण खण विष्परिणामियाए ॥ संखेपे दोई झाण धरमसुकल तणा, भेद कहा गुरुमुख सुणीए । ए ध्यावे जिन पास, बेठा मुनिवर, ते वंदुं भगतिये घणी ए ॥ ३२० ॥ छट्ठो हिव विउसग, तप अभ्यंतर, द्रव्यभाव मुनिवर करें ए । द्रव्यत चिहुं प्रकार, देह गण ओवहीय, भत्त पाण छेह परिहरें ए ॥ शरीर ऊपर नहु राग, गछ असूधोए, छंडे अथ सूधो त्यजें ए । प्रतिमा प्रतिपन जेय, अथ जिनकल्पीय, एकाकी ते वन भजें ए ॥ ३२१ ॥ एणि परि उपथि सदोष, अशनादिक चउ, सदोषजाणीने परिठिवे ए । परीसह सहण समत्थ, अथ एणि भावे ए, उवही भात मरण ठवे ए; भावत त्रिहुं प्रकार, कसाय विउसग,

संसार केरम ते जोणज्योए ! कसाय कोह माण माय, लोभ
 ते चोथो ए, छंडे तेय वरवाणज्यो ए ॥ ३२२ ॥ संसार ते
 च्यार प्रकार, नारक तिर्यच, मणुय देव जिणवर कहा ए । ए
 चिहुं गतिना हेतु, मिच्छत्तादिक, च्यार छंडेवा ऊवहा ए ॥
 ज्ञानावरणी आदि, कर्म ते आठ ए, बंध हेतु जिण टालीये
 ए, ज्ञानतणो प्रत्यनीक, निन्हव आदे ए, एणि परि सवि
 संभालीये ए ॥ ३२३ ॥ द्रव्य भाव विउसग्ग, एणि परि शुनि-
 वर, बारह भेदे तप तपे ए । श्रीजिनवरने पास, अहनिश्च
 बेठा ए, पूरव संचिय कर्म खपे ए ॥ आचारांगी एक, एक
 द्वितीय अंग, जाव इकोरसे गणो ए । एक वाचन द्ये एक, पूछे
 वलीय, गणे एक अणुपेहिणो ए ॥ ३२४ ॥ कथा आखे
 वणी एक, एक विखेवणी, संवेयणी णिव्वेयणी ए । तत्वप्रते
 मन जेण, आणे श्रोतानो, मोहथी वाळि आक्षेपणी ए ॥
 कुमागथकी श्रोतार, पाढो वालिये, ते कहीये विखेवणो ए ।
 मोक्ष सुख अभिलाष, सुणतां ऊपजे, ते जाणो संवेयणी ए ॥
 ३२५ ॥ सुणतां थाये विरत्त, जेण संसारथी, ते भारवी नी-
 व्वेयणी ए । कथा कहे च्यार कोई, ध्यान करे कोई, शिव सुख
 आराधन भणीए ॥ ऊरथ ढीचण सोस, नीचो पण करी,
 ध्यान कोठारमां ऊमयाए । संयम तप करो आत्म, भावत
 संचरे, राग दोष विण एक थया ए ॥ ३२६ ॥ अभ्यंतर छ
 प्रकार, तप सूधो करे, भवसागर हेले तरे ए । कथा ते चिहुं
 प्रकार, आक्षेपणी आदे, संभलि भवियण संवर घरे ए । श्रीपासचंद

सुरिंदि, तप गच्छ नायक, युग प्रधा युण नायकू ए। तासु पटोधर सीस, भणे श्रीसमरचंद्र, नमीये मुनि सुखदायकू ए ॥३२७॥

(ढाल-डाहरी. चालती अने त्रुटक जेवी देशीमां.)

हवें ए संसार समुद्रजिस्योरे, तरेय जे धीर सुजाण; समकित लहीय निरयामगोरे, संयम पोत समाण ॥:-सम्माण एह संसार सागर, देखी भव भय बीहना । जिह सलिल जम्मण जरा मरण, प्रचूर दुःख छे एहना । गंभीर ऊँडो खुभित चंचल, जन्म आदिक जल जिहां । संयोग अने वियोग अति घण, अछे वंचित रंग तिहां ॥ ३२८ ॥ चिंताए सलिल प्रसरो जिहांरे, बंध वध महाकल्पोल । करुण विलक्षण लोभ जिहांरे, बहुल कल कलण एय बोल ॥-बोल ते अव्यक्त स्वरञ्जुणि, फेण ते अपमानता । तीव्र खिंसण रोग वेयण पराभव निर्भस्ता ॥ ज्ञानादि वरण कठोर कर्म ते सबलमांहें पत्थरा । पाणीय पूठो मरणनो, भय तरंग रंग ते दुस्तरा ॥ ३२९ ॥ पाताल कलस कसाय जाणोरे, भव लखव कलुस जल पुण्ण । अपरिमित-इच्छा मति कलुष वायरे, तेहनो वेग अतितुण्ण ॥-वायेऊपाड्यो नीर ऊँचो, उदक रज अंधकारु ए; वर फेण प्रचुर आशा पिवासा, धवल मोह विकारुए । मोह महावत्त भोग भम-माण, गुण्फमाणति जल घणो । प्रमाद पण बहु दुष्ट स्वापद रव करे बीहामणो ॥ ३३० ॥ अण्णाण दक्ष झस कच्छभारे, अजित इंद्रिय मगर मच्छ । नाचतां तेणि जल खलभल्योरे, चंचल अस्थिर सच्छ, अस्थिर सदा जल समुद्र पक्षे माणस

जड भवजल कह्या । अरति भयहं विषाद सोग, मिछत्त पर्वत
सदह्या ॥ (पर्वत करी संकडो जलनिधि, उभय पक्षे जाणज्यो ।)
अनादि कर्म प्रवाह बंधण, राग आदि स चीकणो । तेणे
तेय तरतां दोहेलो, चीखलु लोय लफसें घणो ॥ ३३१ ॥
नरय तिरि नर सुर गति गमणरे, वांकिय विपुल जल वेल ।
चिहुं दिशें अंत नहुं गति सरूपरे, दीह नहु पाम ए भेल ॥—नहु
अंत आवें अछे विस्तर, रौद्र दरसण जसुअ छे । ते तरें मुनि-
वर संयम प्रवहण, लही तुरीय सुभट पछे ॥ धृति रज्जु बंधण
मुद्दह निश्चल संवर कूवा थंभ ए । वैराग्य उत्सुत ज्ञान सित,
पट जेय शिव घर थंभ ए ॥ ३३२ ॥

(दूहाः—)

भवसागर दुत्तर तरे, संयम प्रवहण साधु । श्रीसमर-
चंद्र तसु पयनमें, टालें भव आबाध ॥ ३३३ ॥

(ढाल-राग धन्यासरो. उज्जलगिरिनमुं नेमिं प देशीमां.)
सीले संहित प्रसस्तु ध्यान तपु, वाय पेयो धर्म प्रवहण चालें ।
मुनिवर मुगति मंदिर प्रते पुलिया,(ए आंकणी.) अनालसने वस्तु
निरण्य द्रव्यनो । निरजर जयण करयाणयं घाले ॥ मुनि० ॥
३३४ ॥ उपयोग नाण दंसण वय भरिया, मुनि० समणवर सत्थ-
वाहा जिहां बेठा । हियडलामांहि गुण सिद्धना पेठा ॥ मुनि० ॥
३३५ ॥ श्रीजिनवर जे मारग कहियो, अकुडिल सिद्धपुर
केरडो लहियो । मुनि० सुश्रुत समुचि शोभना भाख्या,
प्रक्ष जिन सुरुयडा मुनितणा दाख्या ॥ मुनि० ॥ ३३६ ॥

शुभ जसु वांछा शुभ जसु सीसा, विधिहि विहारनी करण
जगीसा । मुनि० गाम नगर एक पंच दिनमान, रहें ए
सूद्धाश्रये जुगप्रधान ॥ मुनि० ॥ ३३७॥ प्रतिमा प्रतिपन्न अथ
जिनकल्पी, थेरकल्पी ते मास कल्पी । मुनि० इंद्रिय पंचना
विषय जेणे जीता, सात भय टलिया थया वदीता ॥ मुनि० ॥
॥ ३३८ ॥ सचित्त अचित्तने मीस जे द्रव्य, राग रहिता ते न
करें गर्व । मुनि० संयत संयमवंत जे विरता, हिंसादिकथी
जेय निवरत्या ॥ मुनि० ॥ ३३९ ॥ बाह्य अभ्यंतर परिग्रहे
रहीया, मुन्ता तेय श्रीजिनवर कहिया । मुनि० अलपोपधि
जसु जाणो लहुआ, अभिलाख रहित निरवकंख हुउआ ॥
मुनि० ॥ ३४० ॥ साहु ते मोक्ष साधनथकी हुआ, उपशांत
दृत्ति ते भारूया निहुआ । मुनि० एहवा साधु निश्चल धर्म
साधें, तसु गुण संभले हर्ष घण वाधें ॥ मुनि० ॥ ३४१ ॥
जसु गुण संभले आनंद पावुं, अहनिश भावस्युं तसु गुण
गावुं । मुनि० श्रीपासचंद सुरिवर सुगुरु पसाइ, श्रीसमरचंद
इम भणे वंदीयें भाइ ॥ मुनि० ॥ ३४२ ॥

(ढाल-राग. गोडी. लकडी. चालती तथा त्रुकटमां.)

चंपा वीरजिणेसरू, साधु तणे परिवारे । परिवरिया
आव्या जया, चउविह सुर परिवारे ॥—परिवारस्युं परिवर्या
आवें, वीर वंदेवा भणी । भवण वण जोयसी नायक, कल्प
बारहना धणी ॥ चउसठ सुरपति करें सेवा, विनय भाव हिये
धरी । एटले चंपा नयरि मांहें, वात पसरी तेह खरी ॥

३४३ ॥ श्रुंगाटक त्रिक चउकि इहि, चच्चर चउमुह पथे ।
 ठाम ठाम बहुजण मळी, वात करें जिम ग्रंथे ॥—ग्रंथे अछे
 इम श्रमण भगवन, महावीर समोसयाँ । चंपापुरे पुण्ण
 भहें, केर्द्यें मुनिपरिवर्या ॥ संयमतपे आपणो आया, भावतां
 विचरे सही । महाफल नामे सुणतां, अभिगमणादिक
 फल कही ॥ ३४४ ॥ एणिभव परभव सुख होस्ये, मोक्ष
 तणां फुल लहिस्यां । एम जाणी उग्रादिका, आव्या ते
 परि कहिस्या ॥—परितेय कहीये सूत्रलहीये, केर्द्ये वंदेवाभणी ।
 पूजा सकार सम्माण भावें, केर्द्ये कोऊहल गणी ॥ अणसुण्या
 वचन अस्मे सुणीस्ये, सुण्या निःसंकित हुस्ये । चारित्र लेस्यां
 श्रावक थास्यां, भाव जुअ जुअ मन वस्ये ॥ ३४५ ॥ केर्द्ये जिन
 भगतिये करी, केर्द्ये आचरणा जाणी । स्नानादिक करी नीकल्या,
 वंदवा उत्तम प्राणी ॥—उत्तम हय गय केर्द्ये चडिया, केर्द्ये रथ
 शिविकादिके । केर्द्ये पाला वहु जणास्युं, परिवर्या गणधर वके ॥
 एम करी चंपा नयरिमांहिथी, नीकळी जिणवर जिहां ।
 आवीय विनय करी बेसें, सांभलवा भावें तिहां ॥ ३४६ ॥
 तेटले प्रवृत्तिवादक जई, कूणीय राय वधाव्या । जेहनो दरसण
 वांछता, तेहज भगवन आव्या ॥—आव्या सुणी श्रीवीरजिण-
 वर, ऊटी कहे नमोत्थूण् । पूरवनी परि रायकूणिक,
 इरखे दीये वधामण ॥ जगत गुरुस्युं प्रीत आणी, लाख
 साढावार ए । दीनार सोनातणा आपी, करे वळी सतकार
 ए ॥ ३४७ ॥ बलवादक तेडी पछे, सेनाना रखवालो ।

द्यें आदेस ऊतावलो, थईने सैन्य संभालो ॥—संभाल करीने,
पट्टहस्ती, श्रुंगारो हय गय रहा । योद्धार तह सुभद्रादि राणी,
काज जूअ जूअ तसु रहा ॥ आणी बाहिर सभा मंडप, जोतसा
यात्रा भणी । कागमुह तिणे दिशें करज्यो, वेला नहु भाजे
घणी ॥ ३४८ ॥ समरावो चंपापुरी, कचरादिक सवि टाळो ।
मंचा माला घालज्यो, गूडी धवजा ऊळालो ॥—ऊळालज्यो तुळ्ये
धवजा गयणे, हाट घर रंगावज्यो । श्रुंघाट त्रिक चउक चच्चर,
आदें फूल पगर भरावज्यो ॥ धूप घटिका ठाम ठामे, ऊखेवी
आवी कहो । जास्युं वंदवा कारण, वीरजिन मन ऊमहो
॥ ३४९ ॥ बलवादक सुणी हरखीओ, अंजलि सिरसि चढावे ।
आणायें वयणं ग्रही, हस्तिवादक तेडावे ॥—तेडावे हस्ती
तणो वादक, तेहने एम आईसइ । पट्टहस्ती सैन चउच्चिह,
श्रुंगारो राय जाइसिइ ॥ वीरजिन वंदवा हेते, हस्तीवादक
सांभली । हरख धरी सुणि वचन प्रभुनो, करे जोडी अंजली ॥
३५० ॥ गज तुर्यादिक वर्णकं, करतां विस्तर थाएं । तिणि
संखेपे जाणिज्यो, चतुरंग दल समवाएं ॥—समवाएं हस्ती
कहे शोभा, सीस मुकुट विराज ए । पट्ट सूत्रकेरां काने फूँबत
देह पाखर छाजए ॥ कनक दंतूसले जडिओ, गले भूषण सोह
ए । ढाल नेजा छत्र चामर, सहित जण मण मोह ए ॥
३५१ ॥ अश्वमुखें शिर चामरां, अपूरव ऊपरि पल्हाणं ।
मुखे आरिसा जलहळें, कंठे आभरण मंडाणं ॥—मंडाण पाखर
अतिअनोपम, रथ सवे घंटा जुआ । छत्र झय हथियार भरिया

वृषभ धोरी संजुआ ॥ श्टंग वृत्ताकार जेहना, सुबन खोलि
जङ्घा सही । घूघरा घंटा कमल कंठे, राशि पट सूत्रह कही
॥ ३७२ ॥ सुभट सनाह ते पहिरिया, आयुध लीधां हाथें ।
देहे भूषण धारीया, चाले राजा साथे ॥—साथे चाले
भरिय बाणे, पूठे भीडी भाथडी । वाम हाथें धरीय खांडों,
दाहिणे कर भालडी ॥ अंगना रखवाल एहवा, स्वामिना
भगता अछे । मल्ल कच्छकरी पधारें, आगल पाखल केर्इ
पछे ॥ ३७३ ॥

दूहा:-

चुञ्चिह सैन सिंगार करि, जिणवर बंदण काज ।
श्रीसमरचंद्र कहे जाणज्यो, ए मिश्र पक्ष जिनराज ॥ ३७४ ॥
(ढाल-जंबू स्वामिना रासनी. चालती तथा त्रूटकनी देशीमां.)

हस्तिवादक एमकरी आवी कहें, बलवादकनें देखी
गह गहें । कोटवाल तेढी नयरि समरावए, जह ओत्तर कारी
करीने आवए ॥—आवए बलवादक समिपे, आवि आणा सउ-
पए । हरखे बलवादको आवी, कूणिकराय समीपए ॥ कहें
तुम्ह आदेस कीधो, सेना नगरी सज करी । पधारो बंदवा
जिणवर, महावीर गुण मन धरी ॥ ३७५ ॥ कूणीक राजा
तसु वचनं सुणी, मनमाहि हरख्या भगति आणी घणी ।
स्नानादिक करि भूषण पहिरिया, कांने कुंडल सिरे मुगट
ति धारिया ॥—धारिया हृदयें हार आदें, बांहि बहिरख
अति भला । अंगुले मुद्रा रतन कडियें, कणदोरा ते सांभ-

ल्या ॥ वीरवलया पर्गे पहेर्या, वस्त्र युगल सुहामणो ।
 बावना चंदन कुमुम आदें, देहें लागो छें घण्ठो ॥ ३७६ ॥
 कल्पतरु जिम दीसें दीपतो, रूपें मनमथ सेना जीपतो ।
 कोरंटक सृज संयुत छत्र ए, मस्तक सोहे अतिहि पवित्र ए ॥—
 पवित्र च्यारे ढले चामर, उभय पासें सेय ए । शब्द बोले
 मंगलकारी, मागधादिक तेय ए ॥ स्नान मंडप थकी नीकली,
 राय राणादिक जुओ । अभ्रमाहिथी नीकल्यो जाशि, जेम
 तेम निव परिबुओ ॥ ३७७ ॥ बाहिली सभाएं राजा आवीओ,
 हस्तीय तेणे अवसर पाविओ । अंजणगिरिनो कूट जिस्यो
 लही, तसु ऊपरि राय चडियो छे सही ॥—सहीय आगळ अट्ट-
 ट्ट मंगल, आणुपुच्चियें पत्थिया । श्रीवच्छ नंदावर्त भद्रासणं,
वद्धमाण सत्थिया ॥ कलश दर्पण सच्छ युग्मं, आठ आठ
 लखित कहा । सूत्रें अछे ए मंगल कारणं, भवियजण सवि-
 सदहा ॥ ३७८ ॥ कलश भृंगारा छत्रनें चामरा, ध्वज ते देखत
 अति आणंद करा । विजय विजयंती वार्ये ऊडती, नभ तल
 लखती दीसे चालती ॥—चालती छत्र कोरंट माला, सहित
 दंड सोवन तणो । चंद्र मंडल सरिस दीसें, हेठलिछें सिंहासणो ।
 मणि रथणमय तिह पादपीठक, पादुकां तसु ऊपरे । ते राज
 आगल सोभा कारण, ज्ञाल्युं छें बहुं किकरे ॥ ३७९ ॥
 लष्टी कुंता धनुषनें चामरां, पासा पुस्तक फलगति चीतर्या ।
 पीठक वीणा तैलह भायणं, कुतपह डाष्टो द्रव्यनो गाहणं ॥—ते
 लेर्इ चाल्या केर्इ आगले, राय पुरो दंडिणो । मुंडणो मस्तक

शीर्खा धारी, जटा धारीय पीछिणो ॥ हासकारक डमर चा-
 दुअ, कारका कंदप्पिया । कोकईय कीटा करा चाले, नृपा-
 दिकने छे मिया ॥ ३६० ॥ वाजित्र वांतां गातां गीत ए,
 नाटक करतां लोक विदीत ए । हासुं करतां भाषां बोलतां,
 शिरुया देतां पडतां राखतां ॥—राखतां वचन सुणावता केर्इ,
 शब्द जयजयकार ए । प्रजुंजता आगले चाले, राय चित्ते
 धार ए ॥ एकसो अटोत्तर प्रवर घोडा, जलमती किंकरे
 ग्रहा । हस्ती अटोत्तरसयं रथवर, सयमठोत्तर संग्रहा ॥
 ३६१ ॥ रथ सछत्रा सधंटा सज्जया, पताका सहिया तोरण
 संज्या । बारह तूर वाजे छे तिहां, न्हानी घंटा जालीयारा
 जिहां ॥—जिहां इमवंतना तिनिस दारुय, सार पईडे छे
 जड्यो । वर्तुलाकारे चक्रधारां, निपुण सूतारें घड्यो ॥ वर
 तुरय जोत्र्या अड्हे सारहि, निपुण ते आयुधे भर्या, छत्रीस
 ग्रंथ प्रसिद्ध जाणो, राय आगल विस्तर्या ॥ ३६२ ॥ अनु-
 क्रमे आगल पालियार चाल ए, सांगने भाला हाथे वाल ए ।
 तोमर त्रिमूला लोह जडी लाकडी, भिंड माल घणुहं जिहां
 पणचां चडी ॥—चडिय सूरपणे सेवे ते, सुहडमाहि शिरोमणी ।
कूणीक राजा राज लच्छी, दीपे जेम चिंतामणी ॥ हस्ति खंये
 चडयो शोभे, ऐरावण जिम इंद्र ए । सेन चउविह सहित
 दीपे तारमांही जिम चंद्र ए ॥ ३६३ ॥ भंभसार नंदन पुण्ण-
 भइ चेर्इये, आवे जबही सेवक सेविये । आगल दीसे आसने
 आसवरा, उभओ पासे नागा नागवरा ॥—वर पूँठ रथ संगेलि

चाले, इसी क्रद्धियें नरवरू । भृंगार माथें लोकनें करी, ताळ
बृंतति सुंदरू ॥ मस्तकें धर्या वरछत्र चामर, बेहुं पासें ढाल
ए । सर्व रिद्धि द्युति बलें आदियें, राज पदवी पालए ॥
३६४ ॥ सवि समुदायें सर्वादर करी, सर्व विभूतियें विभूसा
देह धरी । सघलें संभ्रम सर्व पुष्प गंध ए, मङ्गलांकारे
सर्व समिध्धए ॥—समृद्धि सघले शब्द नादें, महा रिध्यादियें
करी ! वर तुडिय तिह समकालि वाँजे, शंख पणव नें
जल्लरी ॥ पडह भेरी खरमुहि नें, उदुक मुख मुयंग ए ।
निर्वेष दुंदहितणो वाजे, देवनी परें चंग ए ॥ ३६५ ॥
नगरी मांहीथी एणीपरि नीसरे, मुख मंगल सुभ कीरति करें ।
जय जय नंदा जय जय भइ ए, भइ तुह्य होज्यो एहवो सहए ॥—
तुह्य अजित जीपो, जिता पालो वैरीने वली बंधु ए ।
जिय मङ्गिव वसज्यो, इंद्रनी परि देव जेम सुवंधु ए ॥
असुरमाहि जेम चमरो नागमाहें धरण ए । तारमज्जे जेम
चन्दो, भरह जिम नर सरण ए ॥ ३६६ ॥ चिरकाल जीवो
वरस घणां तुझ्ये, सयने सहस्रा लाख कहुं अह्मे । निर्देष
सघलो परिकर तुह्य होज्यो, हटु तुटु चित्ता परमाउ पालज्यो ॥—
पालज्यो राज इटु जणे सहिया, चंपा नगरी आईए । गाम
आगर नगर खेडा, कुडब द्रोणमुख गाईयें ॥ मढंब पट्टण
आस मणिगा, संवाहने संनिवेस ए । एहनु प्रभुतापणु
पालो, भोग जाव विशेष ए ॥ ३६७ ॥ नेत्र माला सहसें
जोता जाइयें, हृदयमाला सहसें लोक वधावियें । मनोरथ

माला सहसे सेवियें, मुखमाला सहसे थवतां वेर्इयें ॥-वेर्इयें
 कंति सोभाई गुणिनर, नारीसहसे पेखियें। दाहिणे हस्ते
 अंजलि माला, सहस पडिछत देखीयें ॥ सुकमाल शब्दे पूछतो
 घर, पंति सहस तेअतिक्रमे। नयरि चंपा मूकी पुण्णभद चेर्इ
 सीमा संक्रमें ॥३६८॥ जिह छें भगवन श्रीमहावीरु ए, आसन्न
 आवे राय सुधीरु ए। छत्रादिक तेह अतिसय देख ए, राजा
 कूणिक मनस्युं पेख ए ॥-पेखीय आ सायणा ऊभो, राखि
 गजथ्री ऊतरें। खग्ग छत्रो फेस वाणहि, चामर चिन्ह ते परि-
 हरे। अभि गमण पंच सचित्त छंडे, अचित्त नहु एग साडियं।
 देखि अंजलि करे मन एगत्त ठामें चाडियं ॥ ३६९ ॥ भगवन
 पासे एणि परि आव ए, देखीय जगगुरु लाभ घण भाव
 ए। त्रिण प्रदक्षिण दर्दैय वंद ए, गुणथवि मस्तक नमि भव
 छिंद ए ॥-छिंद ए पातक पर्युपासन, करत त्रिहुं भेदें कही।
 काईया वाइय माणसीया, सूत्र सारें ए लही ॥ काईया कर
 पद गोपवीनें, रहे श्रवणति वंछ ए। नमे अभिमुख विणय
 प्रांजलि पुटें पासें अच्छए ॥ ३७० ॥ वचने ए इम जे तुल्मि
 भाखओ, ते तिम अवितथ असंदिद्ध दाखओ। ईछयो वांछयो
 वचन तुल्मरओ, मननी सेवा एणि परि धारओ ॥-धारओ तीव्र
 संवेग आणी, धर्म ऊपर राग ए। एम त्रिविध सेवा करत
 कूणिक, राय जाग्यो भाग ए ॥ तेणि अवसर सुभद्र प्रमुखा,
 देवि घर मङ्गि न्हाईया। बलि कर्म प्राछित अलंकारें, श्री
 समाण सहाईया ॥ ३७१ ॥ बहुली दासी पासे परिवरी,

चिलाती वामणी वडभी बब्बरी । पओसी जोणी पन्हवि ईसणी,
लासिय लोसी दमिली वारुणी ॥—सिंहली आरबी पकणी,
बहली पुलंदी पारसी । सबरी मरुंडी कूबडी बहु, देसनी छे
एरिसी ॥ सदेश भ्रूषण सदेस पहिरण, इंगिय चिंतय जाणिया ।
अभिलाष जाणे, वरसधर कंचूझ पुरुष वखाणिया ॥३७२॥
एम परिवारें राणी परिवरी, अंतेउरथी सघली नीसरी । जिह
छें निज निज रथ तिह आव ए, रथचडि यात्रा सनमुख
धाव ए ॥—धाव ए जिणवर वंदवानें, हेति चंपामङ्गि थई ।
नीकली आवे जिहां पूर्ण, भद्र व्यंतरनो चेर्डि ॥ छत्रादि अति-
सय देखि कूणिक, रायनी परे वंद ए । उत्तरासंगने ठाम
नीचे, सिरें दुःखव निकंद ए ॥ ३७३॥ देइय प्रदक्षण जिनवर
बंदीया, राणी सघली मन आणंदिया । कूणिक राजा पाळल
सवि रहें, औभी सनमुख शिव मारग लहें ॥—लहें मारग
धर्म सुणतां, महावीर देसणकरें । राय राणी तेय परिषद,
साहु देवादिक ठरें । ओघबल अतिबलो महाबल, अपरिमित
बल वीर ए । तेज महिमा कंति सहियो, जगतगुरु महावीर
ए ॥ ३७४ ॥

(दूहा०)

वीरजिणेसर एणि परें, वंदे कूणिकराय । श्रीसमर-
चंद्र इम चितवे, वंदु वीरजिन पाय ॥ ३७५ ॥

(राग—वसंत.—हाँरे प्रभुपासनुं मुखडुं जोवा. जेवी देशीमां.)

वाणी सारद घन मधुर गाजें, गंभीर सुणतां भव भावठ

भाजे । अरे तुहमे सुणोरे भविकजन हियडे जागो । (ए आंकणी.)
 क्रोंच निर्घोष जिसी दुंदुभिस्सरा, हृदयें वित्थर कंठे वाढुली वरा
 ॥ अरे० ॥ ३७६ ॥ अरे तुमे सुणोरे भविकजन हियडे
 जागो, सूध संयम तप मारग लागो । अने चउगइ
 भमणथी जिय जँड भागो । सेवकरीने शिवसुख मागो ॥
 अरे० ॥ ३७७ ॥ मस्तके पसरती अगरलारे, मामणा भाव विषु
 अतिसरला । अरे० संयोगी अक्षर प्रगट बोलें, पूर्ण स्वर कलायें
 नहीं कोई तोलें ॥ अरे० ॥ ३७८ ॥ रत्तागीतने रागें सवि
 सभासा, आपणी आपणी प्रीछेरे भासा । अरे० योजन लगें
 प्रभु वाणी सुणीजें, अरथ मागधी भासा तेय भणीजें ॥
 अरे० ॥ ३७९ ॥ अरिहंत धर्म कहे ते सविहुनें, आरि-
 याणारियानें तेहुनें । अरे० परिणमे निज निज भाषानुसारे,
 जहाठिय तेय सुणी हियडे धारें ॥ अरे० ॥ ३८० ॥ लोक
 अलोक जीव अजीव बंध, मुख्ख शुण पाव आश्रव संबंध ।
 अरे० संवर वेदणा निरजरा छे लोए, अरिहंत चक्रवटी
 बलीरे होए ॥ अरे० ॥ ३८१ ॥ वासुदेवा नर नरक तिरी,
 मात पिता क्रुष्णवर वाणी खरी । अरे० देवलोक देवता
 सिद्धने सिद्धा, निरवाण निर्वृत थयारे बुद्धा ॥ अरे० ॥
 ३८२ ॥ प्राणातिपात आदें मिथ्यातशल्ल, अद्वार पावडाण
 ते अति कुटिल । अरे० एहनो विरमण ते पण दाखे, पालक
 ते भव पडतां आपण राखें ॥ अरे० ॥ ३८३ ॥ सर्व जे
 जगे अछें छतूंय कहें, अणछतूं नत्थि एम केवलिलहें । अरे०

रुडी करणीये रुडों फल पामी जें, पाहूये पाहूयें तिणे वामी जें
 ॥ अरे० ॥ ३८४ ॥ पुन्यने पाप फरसें करम रुपें, परभव
 आवें उदए निज सरुपें । अरे० पुण्यने पाप तरु सफल
 अछें, बीज वाव्यो फल लुणीजे पछे ॥ अरे० ॥ ३८५ ॥
 निग्रंथ प्रवचन सत्य सुद्ध, अनुत्तर केवल एक संसुद्ध । अरे०
 प्रतिपुण्ण णयानुसल्लक्त्तण, सिद्धि मुत्ति णिव्वाण निझ्ञाण
 गमण ॥ अरे० ॥ ३८६ ॥ अवितथ विघटे नहीं असंदेहरे,
 सब्ब दुःख प्रखीण मग्र गुणनो गेह । अरे० एणेरे मारग रहा
 जीव सीझें, करम खपाविय केवल बूझें ॥ अरे० ॥ ३८७ ॥
 आठय करमथकी तेय मूंकायें, सर्व दुःख अंतकरी मुगति
 जायें । अरे० कईय पूरव करम वसें, मुगति न जाएं देव
 लोक वसें ॥ अरे० ॥ ३८८ ॥ महा रिद्धि आदिक गुणेहि
 सहिया, कल्प ग्रैवेक अणुत्तर लहिया । अरे० तेहथकी चवी उत्तम
 कुल ते आवें, संयम पाली केवल मुगति पावें ॥ अरे० ॥ ३८९ ॥
 वलीय चिहुं गति तणो बंध कहें, नारक तिरि मणु देव संग्रहें ।
 अरे० महाआरंभे महापरिग्रह राखें, पंचय इंद्रिय वधे मांस
 भखें ॥ अरे० ॥ ३९० ॥ नारकी चिहुं कारण चिहुएं तिरि-
 या, माया अलीक लंच वंचण भरिया । अरे० माणुस पर्यई
 भद्र विनीतारे, सदय अमच्छर गुण दीपता ॥ अरे० ॥ ३९१ ॥
 सराग संयम संयमासंयमरे, अकामनिर्ज्वरा बालतप क्रमरे
 । अरे० एणिपरि निरय तिरि मणुय देवा, च्यारे कारण माहें
 एक आदि लेवा ।, अरे० ॥ ३९२ ॥ जेणी परि नरग

ऊपजे दुःख बेदेरे, सारीर मानस दुःख तिर्यच भेदें । अरे०
व्याधि जरा मरणं वेयणा पउरं, अनित्य मणुय भव क्लेश
घरं ॥ अरे० ॥ ३९३ देवता देवलोक देवनां सुख, माणु-
स गतिएं जेम लहीजे मुख । अरे० पुढवी आऊ तेऊ वायु
वणसङ्काया, जहटीय त्रसकाय कही रखाया ॥ अरे० ॥
३९४ ॥ जेम जीव बंधन पामे जेम मूकाएं, क्लेश पामे नैं
अंतकर कई थाए । अरे० आरति रौद्र वसे दुःख सागरे,
फिरता कई जेम वेरागे तरे ॥ अरे० ॥ ३९५ ॥ रागनैं द्वेष
वशे करम कर्या, पाहूआ फलथकी विपाक भर्या । अरे०
जेम जेम खीणकर्म जीव थई, शासता सुखलहे मुगति
जई ॥ अरे० ॥ ३९६ ॥ जिणवर वाणीतणा एह गुण, सुणे
जे सुगुरुपासे एकमन । अरे० भणे श्रीसमरचंद्र सुद्धपाले,
संसार अडवीतणो भमण टाले ॥ अरे० ॥ ३९७ ॥

(ढाल-राग-गौड मल्हार, सोनारुपाने शोगठे० जेवी देशीमां.)
दुविह जिन धर्म बोले, नही प्रभुने को तोले । अण-
गार न अगार, लहीजे भवपार ॥ ३९८ ॥ जिणवर वाणी
मीठी, अमियथी अधिकी दीठी । भावधर जे आराधे, शिव
सुख तेय साधे ॥ जिण० ॥ ३९९ ॥ अक्ष पण चओ कसाय,
मण मुँड दस भाय । परिग्रह नवय भेदे, त्यजी कर्मनै छेदे
॥ जिण० ॥ ४०० ॥ सर्व सर्वैं करीजे, महावत ऊचरीजे ।
जीववध मुसावाद, अदत्तनो पयडनाद ॥ जिण० ॥ ४०१ ॥
मेहुण परिग्रहारे, राई भोयणे रेहा । एहनी विरति जेय,

महाव्रत इहां तेय ॥ जिण० ॥ ४०२ ॥ मुनिनो सामाई एय,
 साहु साहुणी जेय । धर्म पालवा औळ्या, आणाराधका
 दीठा ॥ जिण० ॥ ४०३ ॥ श्रावक धरम बार, भेद तासु
 विचार । अणुवय पंच तिनि, गुण सिखखा चउ मनि ॥ जिण०
 ॥ ४०४ ॥ थूल प्राणातिपात, न करे विख्यात । मोटका पंच
 कूडां, श्रावक न जाणे रुडां ॥ जिण० ॥ ४०५ ॥ अदत्त
 जाणि चोर कही जें, ते वस्तुनो लीजें । मैथुन पर जे नारी,
 तसु संगतें वारी ॥ जिण० ॥ ४०६ ॥ ईच्छा तणो माण, थूल
 परिग्रह जाण । विरति जेटलीय कीजें, जिणवाणी फल
 लीजें ॥ जिण० ॥ ४०७ ॥ दिग्व्रत दिशिनो मान, भोग
 परिभोग मान । अनरथ दंड टाले, जिण आण ते पाले ॥
 जिण० ॥ ४०८ ॥ समता भाव आणी, सामाई करे जे प्राणी ।
 अहनिशि अंतरालें, पडिकमें बेहुं कालें ॥ जिण० ॥ ४०९ ॥
 आवश्यक तसु नाम, अध्ययन छह गुणधाम । ते छें अनु-
 योगद्वारे, श्रावक साधु अधिकारे ॥ जिण० ॥ ४१० ॥
 दसम देसावकास, थोडी जइ वा आस । पोसहव्रत जे पालें,
 अतिचार तसु टाले ॥ जिण० ॥ ४११ ॥ ओपवास सहित
 जाणो, चओदसि आदि वस्ताणो । ब्रह्मचर्यादि सहित, सर्व
 सावद्य रहित ॥ जिण० ॥ ४१२ ॥ अतिथी जे संविभाग,
 शुद्ध आहारने लाग । साधुने दानदीजें, द्वादशे भव तरीजें ॥
 जिण० ॥ ४१३ ॥ संलेखना मरण कालें, अन्नादिकथी मन
 वालें । यृहिय सामाई एय, पाली अवसरे तेय ॥ जिण० ॥

४१४ ॥ श्रावक श्राविकारे, आणाना आराधका । जे जगें
हुवें जेहवो, भगवन कहें तेहवो ॥ जिण० ॥ ४१५ ॥ धर्म
सुणि प्रति बूधा, व्रत पालीय सूधा । भणे श्रीसमरचंद तेय,
सुख लहे अमेय ॥ जिण० ॥ ४१६ ॥

(दाल-राग-धन्यासी. अंतरजामो सुण !० पना जेवी देशीमां.)

दीधी देसण व्रीर जिणेस्तर, हर्ष धरें सब लोई । आसणथी
ऊठी प्रदक्षिण, चिण्णि दियें सहु कोई ॥ ४१७ ॥ जगगुरुने
भगति भावें भवि जन वंदें । चिंतामणीथी अधिको जिनधर्म,
पासी मन आणंदे ॥ जग० ॥ ४१८ ॥

(द्रूपद.)

भव आरण्य ज्वलत केर्ई देखी, जरा मरणथी भागा,
जिनवर वाणी सीतल पाणी, धारा जसु तनि लागा ॥ जग० ॥
४१९ ॥ शीतल भए लोचकरि केर्ई, गृहवास जाणि असारा ।
छोडी पंच महाव्रत उचरें, भवसागरना तारा ॥ जग० ॥ ४२० ॥
महाव्रत उचरवा असमत्था, ऊचरें अणुव्रत तेर्ई । पंच सात
सिखवा व्रत मेली, गृहधर्म बारह भेर्ई ॥ जग० ॥ ४२१ ॥
महव्यय अणुवय जे नहु ऊचरें, ते पुण प्रभु पाय लागें ।
समकित लही वचन ईम बोलें, करजोडी प्रभु आगें ॥ जग० ॥
४२२ ॥ ऊटो कहो धर्म स्वामी तुहि, ए समवड नहु कोई ।
एण जग हुओ न होस्ये हिवडां, दरसण दीठा जोई ॥ जग०
॥ ४२३ ॥ धर्म कहंत कहो तुहि जिणवर, उपशम धर्मे
सारा । उपशम कही व्रिवेक प्रकाशयो, कृत्याकृत्य विचारा ॥

जग० ॥ ४२४ ॥ विवेग कहीने वेरमण भास्यो, पाप करम
 न करेवो ॥ इपशम विवेक संवर उपदेसें, विधिवादें करेवो ॥
 जग० ॥ ४२५ ॥ कथक श्रमण ब्राह्मण नहु दीसें, तुहम
 सरिस जगमांहे । अपूरव नही ईम सहुएं बोली, वांदे अधिक
 उच्छाहे ॥ जग० ॥ ४२६ ॥ जेणि दिशिथी आव्या जे हुतां,
 तेणि दिशि ते सवि जाए । कूणिक राजा ते पण वंदी, तित्थ
 नाथना पाए ॥ जग० ॥ ४२७ ॥ बोल कहा जे पाछल
 सहुएं, ते तेणी परि दाखें । सणी सुभद्रा प्रमुख इम उचरी,
 निरतुं समकित राखें ॥ जग० ॥ ४२८ ॥ श्रेणिकनंदन राणी
 सुभद्रा, प्रमुख सहुको रंगें । वर्द्धमान जिन पाए लागी, आवे
 घरे उच्छरंगें ॥ जग० ॥ ४२९ ॥ ए प्रबंध ओववाई ओवंगे,
 गुरुमुखि जिणपरि जाण्यो । श्रीपासचंदसूरीसरसीसे, श्रीस-
 मरसिंघ सुवखाण्यो ॥ जग० ॥ ४३० ॥ प्रथम चंपापुरी
 जिणवर, वीर आव्या जिम कहा । तेय वर्णक शिष्यना गुण,
 संयम तप आदे ग्रहा ॥ जग० ॥ ४३१ ॥ अछें विस्तर
 पुण संखेपें, वर्णव्या छे इह सही । भविकना उपगार हेते ।
 तेय दूषण मुझ नही ॥ जग० ॥ ४३२ ॥ संवत पनर पंचा-
 णवें, कातिय मास प्रबंध । ओववाई आगम थकी, कीधो साधु
 संबंध ॥ जग० ॥ ४३३ ॥ साधुतणा गुण समरतां, पातक
 दूरे जाय । भणो सुणो हियडे धरो, निश्चे शिव सुख थाय ॥
 जग० ॥ ४३४ ॥

इति श्रीओपपातिकोपांगादुधृत्य साधुगुणरससमुच्चयः कृतः }
लिखितः श्रीस्थंभतीर्थे संवत् १६४७ वर्षे कार्तिक सुदि ७ एरौ }
सुभं भवतु लेखकपाठकयोः ॥ छः ॥

॥ इति श्रोओपपातिकोपांगादुधृत्य साधुगुणरससमुच्चयः
समाप्तः ॥ श्रीमन्नागपुरीयवृहत्तपागच्छाधिराजयुगप्रधानक्रि-
योद्धारकारकसिद्धांततत्वमहोदधिश्रीजिनप्रवचनप्रचारणैकब-
द्धकक्षमहाप्रभावकप्रातःस्मरणीयश्रीपार्श्वचंद्रस्त्रिपुरुंदरपद्मधर-
सकलागमावबोधधारकजैनाचार्यवर्यश्रीसमरचंद्रस्त्रिराजविर-
चितः संशोधितश्च श्रीजिनश्वेतांबराचार्यवर्यमियमहिमानिधा-
नानवद्यविद्याविशारदसकलागमपारगमियुगप्रवरशांतरसपयो-
निधिधिश्ववंद्यमहर्षिपूज्यपादपरमोपकारिश्रीभ्रातृचंद्रस्त्रोश्व-
रचरणसरसिरुहभृङ्गायमानमुनिसागरचंद्रेणः स्वपरहिताय क-
ल्याणमस्तु ॥ ॐ अर्हं नमः ॥

इति श्रीजैनराससंग्रहः

प्रथमभागः समाप्तः ॥

॥ श्लोकः ॥

श्रवेतपद्मासना देवी, श्रवेतपद्मोपशोभिता,
 श्रवेताम्बरधरा देवी, श्रवेतगन्धानुलेपना ।
 अर्चितामुनिभिः सर्वैः ऋषिभिः स्तूयते सदा,
 परं ध्यात्वा सदा देवीं वाञ्छितं लभते नरः ॥

उदयशिखरिचंद्राः सद्वचेऽभोधिचंद्राः
 सुकृतकुमुदचंद्राः ध्वांतविव्वंसचंद्राः
 कुमतनलिनचंद्राः कीर्तिविव्यातचंद्राः
 प्रमदजननचंद्राः श्रेयसे पार्श्वचंद्राः
 श्रेयसे भ्रातृचंद्राः ॥१॥

॥ स्त्रघरावृत्तम् ॥

श्रीमद्विद्यावतंसाः शमदमसहिता बालभावाद्विरक्ता,
 ज्ञानाभ्यासे प्रवृत्ता निखिलजनमनोर्हर्षदाः स्वैर्गुणौघैः ।
 मध्यस्था मान्यवाक्या दलितमदबला भ्रातृचंद्राभिधाना-
 स्तारुण्ये तीर्णमोहा निरुपमचरिताः स्त्रिराजा जयन्तु ॥२॥

